

വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ

മാരെമദിയുടെമകൻ

മാരെമദി ആരെന്നറിയാമോ? സുന്ദരി. തട്ടാത്തി. ബുദ്ധമതക്കാരി. അവക്കൊരു മകനുണ്ട്. പ്രശസ്ത മലയാളസാഹിത്യകാരൻ. ചെറുകഥാകൃത്ത്. നോവലിസ്റ്റ്. പ്രാസംഗികൻ. ആൾ ആരാണെന്നോ... യു.എ. ഖാദർ! ഈ, യു.എ. ഖാദർ എന്ന സാഹിത്യകാര

നെപ്പറ്റി നമുക്കെന്തറിയാം? അല്ലെങ്കിൽ ആരെ പറ്റിയാണു നമുക്കറിയാവുന്നത്? സാഹിത്യ കാരൻമാരും സാഹിത്യകാരികളും. അല്ലാത്തവരും ഉണ്ടല്ലോ. മതസ്ഥാപകർ, രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൻമാർ, രാജാക്കൻമാർ, കലാകാരൻമാർ, അങ്ങനെ പലരും. ഇവരെയാക്കപ്പെറ്റി

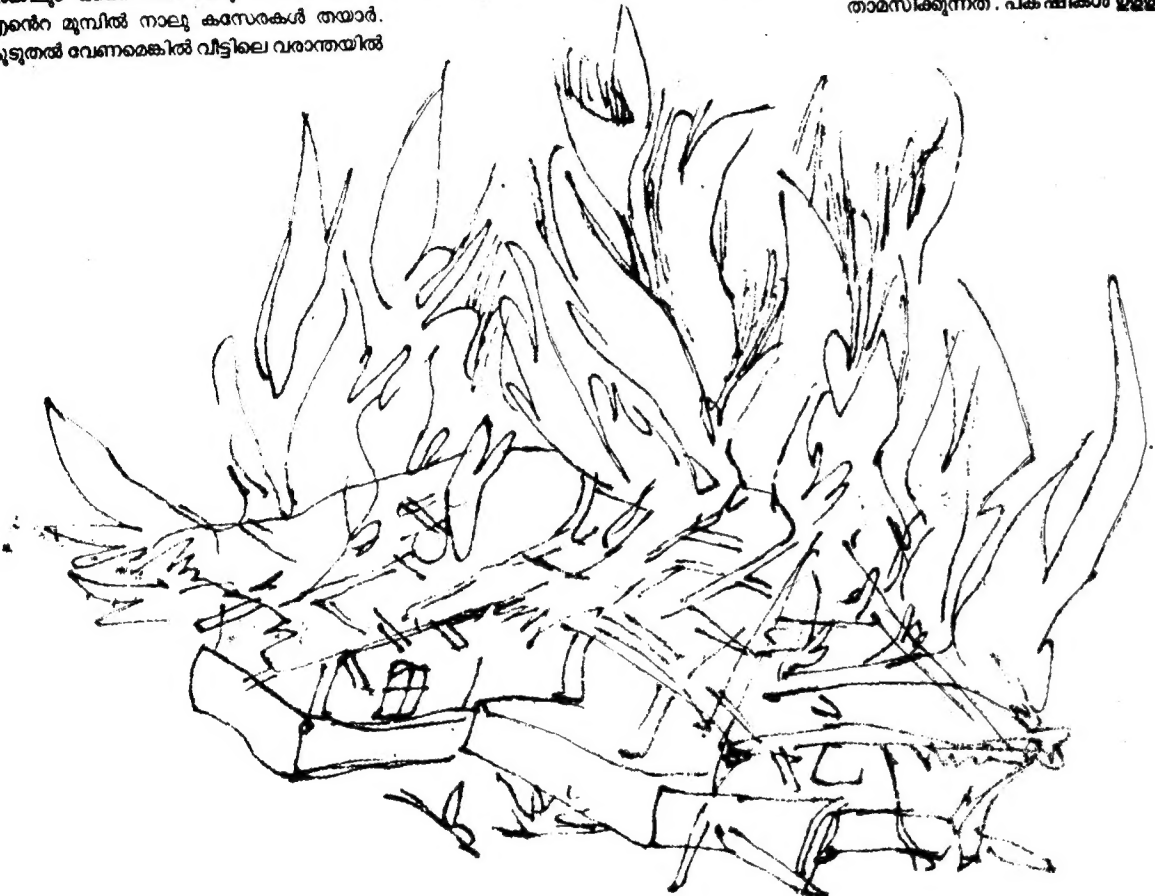
എഴുതേണ്ടതാണല്ലോ. എഴുതുന്നുമുണ്ട്. മഹാചരിതമാല. ശ്രീമാൻമാരായ, ഡി.സി. കിഴക്കേ മുറി, പ്രൊഫ്സർ സുകുമാർ അഴീക്കോട്, എൻ.വി. കൃഷ്ണവാര്യർ, ഡോക്ടർ കെ.എം. ജോർജ്ജ്, പി.എ. വാര്യർ മുതൽ പേരാണു അതിന്റെ പിന്നിലുള്ളത്. കൈരളി ചിൽ

ഡ്രസ്റ്റ് ബുക്ക് ട്രസ്റ്റ് ആണു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ മൺചെസ്റ്റർ നഗരത്തിൽ. മഹാചരിതമാല കൃതികൾക്കുള്ളതാണ്. മുതിർന്നവർക്കും വായിക്കാം. യു.എ. ഖാദിനെപ്പറ്റി എഴുതാൻ എനിക്ക് ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ എഴുത്ത് ഓർക്കാപ്പറത്തു സംഭവിച്ചതാണ്. എന്നാൽ ഇത് എഴുതിത്തീർക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് ഒരു ആനുകൂല്യം സമ്മതിക്കുന്നു. എഴുതിത്തീർക്കാൻ ഒക്കുന്നില്ല. എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആരെങ്കിലും ഒക്കെ കയറിയതും. അവർക്കായി എന്റെ മുമ്പിൽ നാലു കരസരകൾ തയ്യാർ. കൂടുതൽ വേണമെങ്കിൽ വീട്ടിലെ വരാന്തയിൽ

ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഞങ്ങളുടെ പറമ്പിൽ പത്തുനാനൂറു വൃക്ഷങ്ങളുണ്ട്. മാമൈയുടെ മകനെപ്പറ്റിയല്ലെ പറയുന്നത്? പിന്നെ താങ്കളെപ്പറ്റി എന്തിനെഴുതുന്നു? ന്യായം. പക്ഷേ ഞാൻ ഇല്ലാതെ ഒന്നും തന്നെ ഇല്ല. ഈ

അതുകൊണ്ട് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് എന്റെ കാര്യവും വരും. കാക്കകളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞല്ലോ. പത്തുനാനൂറു വൃക്ഷങ്ങളുണ്ട്. വേറെയും ഒരുപാടുതരം പക്ഷികൾ. പൂമ്പാറ്റകൾ, മുർഖൻ പാമ്പുകൾ, ചേരകൾ, കരിഞ്ഞുള്ളകൾ. പിന്നെ കുറുക്കൻമാർ, പനമെരുക് എന്നു പറയുന്ന മരപ്പട്ടികൾ, എലികൾ, കിരീടുകൾ, പിശാചുക്കൾ, അഭ്യുഗ്ന ജീവകൾ വേറെ. ഇവരെ ആരെയും പതിവായി കാണാറില്ല. മിക്ക എല്ലാ പറമ്പുകളിലും ചെറിയ ചെറിയ കാടുകളുണ്ട്. അതിലൊക്കെയാണ് പനമെരുക്കളും കുറുക്കൻമാരും താമസിക്കുന്നത്. പക്ഷികൾ ഉള്ളതു നല്ലത്.

നിന്നെടുപ്പിക്കും. ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ പറമ്പിലെ മരച്ചുവട്ടിലാണ്. ചാരുക്കരസരയിൽ. മടിയൽ എഴുത്തുപലകയും വെള്ളക്കടലാസുകളും. വലയക്കൈയിൽ പേന. എന്റെ മടിയലുള്ള എഴുത്തുപലക തേക്കിത്തറയ്ക്കുന്നത്. ഇത് നാല്പതുകൊല്ലം മുൻപ് എറണാകുളത്തുവച്ച് ഒരു ആശാരിയെക്കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിപ്പുറത്താണ്. ഇത് ഒരുപാടു സിംഗളങ്ങളിൽ എന്റെ കൂടെ വന്നിട്ടുണ്ട്. ദിവസവും എന്തെങ്കിലും ഒക്കെ എഴുതാൻ തോന്നും. എഴുതി പപ്പാതിയാക്കിയ ആരെയും സാധനങ്ങൾ എന്റെ യടുത്തു സ്പർശിച്ച് ഭദ്രമായുണ്ട്. എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മുഖ് പോയാൽ അതവിടെ വയ്ക്കും. എന്നെ ശല്യം ചെയ്യാൻ ഒരുപാടു സംഗതികളുണ്ട്. അതിൽ കാക്കകളും പെടും. മരച്ചുവട്ടിൽ തുറസ്സായ സിംഗളത്ത് ഇരിക്കാൻ

കിളിപ്പാട്ട്

മഹാപ്രപഞ്ചവും എന്നെ സംബന്ധിച്ച മാത്രമാണ്. ഓർക്കുമ്പോൾ യു.എ. ഖാദി നേർയും എന്തേയും ജീവിതത്തിൽ അങ്ങു മിങ്ങും ചില അടുപ്പങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്.

ഏഴിഞ്ഞ ദിവസം ഞാനും അഷ്ററും ബേപ്പൂർക്ക് പോയിരുന്നു. ബഷീർ അവിടെയും ഇവിടെയുമായി ഇട്ടിരുന്ന കടലാസുകൾ പരതിനോക്കിയപ്പോൾ അപൂർണ്ണമായ ഒരു കൈയെഴുത്തുപ്രതി കിട്ടി. അപൂർണ്ണമെങ്കിലും തനി ബഷീറിനാൽ കരുത്തുള്ള വാചകങ്ങൾ.

കിളിപ്പാട്ട് രാധാകൃഷ്ണൻ

ചേരയോ മറ്റോ വരുമ്പോൾ പക്ഷികൾ ബഹളം കൂട്ടും. പക്ഷൽ മുഴുവനും ഞാൻ ഈ മരച്ചുവട്ടിൽത്തന്നെ ഇരിക്കും. ആഹാരമായുള്ളതു ശകലം ഇവിടെ കൊണ്ടുവരും. തീറ്റയും കൂടിയും കുറവാണ്. അസുഖങ്ങൾ. വയറുവേദന, ശ്വാസമുട്ടൽ, നടുവേദന. ഇതിന്റെയൊക്കെ ചികിത്സ ഒരുപാടു കഴിഞ്ഞതാണ്. അലോപ്പതി, ഹോമിയോപ്പതി, ആയുർവേദം. മന്ത്രവാദം നോക്കിയിട്ടില്ല. ഇനി ഇപ്പോൾ ഒന്നും വേണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. വയസ്സും കൂറെ ആയി. അവസാനായി വ്യർത്ഥ താപസനായി ഇങ്ങനെ കഴിയാം. എന്നാൽ അഹങ്കാരത്തിനു കുറവൊന്നുമില്ല. ചെറുപ്പം മുതലും. കാക്കകളെയും മറ്റും ചിത്തപര്യം. ഈ കാക്കകളുടെയൊക്കെ ഇരിപ്പ് മാർക്കു സ്പെഷ്യൽ മരത്തിന്റെ ഒരുപാടു കൊമ്പ്

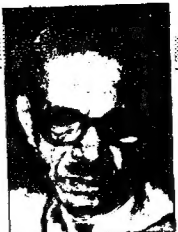
കളിൽ എന്റെ തലയ്ക്കു നേരെ മുകളിൽ. അവിടെ ഇരുന്ന് അഖണ്ഡതയ്ക്കൽ യജ്ഞം നടത്തുകയാണ്.

"മോനോ!" ശർജ്ജുനം.

"ഓ!... കല്ലുകൾ തീർന്നുപോയി! പിറക്കുകയാണ്!"

"വേഗം, വേഗം!" ഹാവു! മോൻ വന്നു. മോൻ ഇന്നും നാളെയും സ്കൂൾ ഇല്ല. അനീസ് ബഷീർ. റബ്ബർ തെറ്റാലിയിൽ നിന്നുകട്ടിയുള്ള പച്ച ഇലപ്പുടർപ്പുകളിലൂടെ ചെറിയ ഉരുളൻ കല്ലുകൾ റപ്പ്, റപ്പെന്നു പറയുന്നു. കാക്കകൾ എന്നെ പിരുകിക്കൊണ്ട് അടുത്ത പറമ്പിലെ മരക്കൊമ്പുകളിൽ ചെന്ന് ഇരിക്കുന്നു. ഇക്കണ്ട മരങ്ങളായ മരങ്ങൾ എല്ലാം ഉണ്ടായിട്ടു കാക്കകളുടെ അഖണ്ഡതയ്ക്കൽത്തനിന് ഈ മരത്തിന്റെ കൊമ്പുകളിൽ എന്റെ തലയ്ക്കു നേരെ മുകളിൽ ഇരുന്നു തന്നെ വേണം. എയർകണ്ടീഷൻ ചെയ്ത ഏക മരമായിരിക്കാം ഇത്. കാക്കകളെ ചിത്തപരത്തിട്ടു കാര്യമില്ല. ഗാന്ധിജി, ഇവഹർലാൽ നെഹ്റു, സർ. ടി. മാധവറാവു, കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള, മന്നേ സുൽത്താൻ രാജപ്രതിമകൾ, ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ, കുമാരനാശാൻ, മാമ്മൻ മാപ്പിള, പി.ടി. ചാക്കോ...ഇങ്ങനെ ... മഹാമഹാൻമാരുടെ മഹത്തായ പ്രതിമത്തലകളിൽ തുറൽയജ്ഞം നടത്തിയിട്ടുള്ള മഹാകാക്കകളാകുന്നു— ഈ കാക്കകൾ.

ഞാൻ ഏതോ പ്രതിമയാണെന്നാണ് ഇവൻമാരുടേയും ഇവളുമാരുടേയും വിചാരം. കൊള്ളാം. പ്രതിമകൾക്കു വരവേൽപ്പ്. താലപ്പൊലി, വീല്ല്യപ്പാൻപാട്ട്, ചെണ്ടമേളം, കതിനാവടി. ബഹുരേഖ. രണ്ടോ മൂന്നോ

ലക്ഷം രൂപ കൃത്തിനിർമ്മിക്കുന്ന കാര്യം ഇപ്പോൾ തുടങ്ങി. കൂട്ടികൾക്ക് മുകളും തലയും തകർക്കാനും വേണമല്ലോ. പ്രതി മകൾ എങ്ങും ഉയരട്ടെ, അനവരതം!

അപ്പോൾ വിഷയം യു.എ. ഖാദറിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുന്ദരമായ മൂലം കാണുന്നവർ എന്തു തോന്നും? ഓർട്ടോ, മംഗോളിയൻ, ജപ്പാൻകാരൻ, തുർക്കി, എക്സിമോ... ആറ്റിലാദിഹൻ, ചെങ്കിസ്ഖാൻ, ദലായിലാമാ, ലിൻയുടാൾ... എന്നിവരുമായി രക്തബന്ധമുണ്ടോ? എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചോദ്യം പണ്ട് എം.ടി. വാസുദേവൻനായർ എന്ന ഹോൻ ചോദിച്ചിരുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നു. അന്ന് എം.ടി. മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിന്റെ പത്രാധിപരായിരുന്നു. പ്രമാണി പത്രാധിപർ രാജാമാന്യരാജ ശ്രീ. എൻ.വി. കൃഷ്ണവാര്യർ. അക്കാലത്ത് ഒരു ദിവസം പകൽതന്നെ, മഴ പെയ്തപ്പോൾ, പതിവുകൂടാത്തതായി അടുത്തു കണ്ട ഒരു ഊക്കൻ കെട്ടിടത്തിൽ കയറി. മഹാനഗരത്തിന്റെ നഗരമായ കോഴിക്കോട്ട്. നോക്കുമ്പോൾ മാതൃഭൂമി ഓഫീസ്. അങ്ങോട്ടു നടന്നു. കോവണികളിൽ കയറിയും ഇറങ്ങിയുമൊക്കെ. അപ്പോൾ തുടങ്ങിയ മിർമ്മണം! ഉണക്കയോ, പച്ചയോ, ചിത്തതോ മണം വിശകലനം ചെയ്തു നടക്കുമ്പോൾ എം.ടി. വാസുദേവൻനായർ! പൊട്ടിച്ചിരി. "ഇതാർ!" ന്യായമായും വർത്തമാനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. കാരണം യു.എ. ഖാദറിന്റെ ഒരു ചെറുകഥ വാസുദേവൻനായർ മേശപ്പുറത്തു കിടക്കുന്നു. കഥ ഒന്നാം നമ്പർ! പിന്നെ വർത്തമാനം യു.എ. ഖാദറനെ കഥാകൃത്തി

നെപ്പറിയായി. യു.എ. ഖാദറിന്റെ കണ്ണുകളിലൂടെ, ആറ്റിലാദിഹൻ, ചെങ്കിസ്ഖാൻ, ദലായിലാമാ, ലിൻയുടാൾ... എന്നിവരല്ല നോക്കുന്നത്? ഈ യു.എ. ഖാദർ എങ്ങനെ മലയാള കഥാകൃത്തായി? കണ്ടിട്ടില്ല—മത്തമുഖമാണ്!

അന്നു ഞാൻ യു.എ. ഖാദറിനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കഥകൾ വായിച്ചിരുന്നു. ശ്രദ്ധേയനാണ്. നല്ല ഭാവിയുണ്ട് എന്നു തോന്നി. പിന്നീട് പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ, ഓർട്ടോ, മംഗോളിയനോ, ജപ്പാൻകാരനോ, എന്താണെന്നു പിടികിട്ടിയില്ല. അങ്ങനെ ഞാൻ ഒരു സാധനം എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ മംഗോളിയനായ മാനേജിംഗ് ഏഡിറ്റർ എം.സി. വർഗ്ഗീസും യു.എ. ഖാദറും, ജോൺസൺ അയിരൂർ എന്ന ശുഭ്യാനന്തീകനും, വന്നു. അവർ നല്ല ഫഷ്കളാസ് മാനുഷം ഒരു ചുമട്ടുകൊണ്ടുവന്നു. അത് എന്റെ ഭാര്യ ചെത്തിപ്പുള്ളിക്കൊണ്ടുവന്നു. വയറുവേദനയാണെങ്കിലും മാനുഷം തന്നെ തിന്നു. മരിക്കുന്നെങ്കിൽ മരിക്കട്ടെ. എന്റെ മകൾ കൊണ്ടുവന്ന ബിസ്കെറ്റുതെങ്ങൾ തിന്നു. ചായകുടിക്കുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ ഒരു സിഗററ്റും വലിച്ചു. സിഗററ്റു വലി ആരോഗ്യത്തിനു ഹാനികരമാണ്. ഗവൺമെന്റ് സിഗററ്റു പാക്കറ്റുകളുടെ പുറത്ത് അച്ചടിപ്പിച്ചു വച്ചിട്ടുണ്ട്. ചുമ്മാ പോ ഗവൺമെന്റട ഞാൻ സിഗററ്റു വലിക്കും! താടിയിലും മുടിയുമൊക്കെ നീട്ടി നീട്ടി ചപ്പുവറനായി വളർത്തിക്കൊണ്ടെ ഇരിക്കുന്ന വെളുത്ത നീളൻ സുന്ദര നാസന്തികനായ ജോൺസൺ ഐരൂർ ഒരുപാടുകാലം ഗവേഷണം ചെയ്തു പഠിച്ച് എഴുതിയ "ഭക്തിയും കാമവും" എന്ന തടിയിൽ പുസ്തകം എനിക്ക് സദയം തന്നു. ഇതിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നത് "ഗുരുവിന്" എന്നാണ്... പൊടിപൊളം ദൈവവിശ്വാസം ഇല്ലാത്ത ഒരുവൻ, പ്രപഞ്ചങ്ങളായ എല്ലാ പ്രപഞ്ചങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ച് എല്ലാറ്റിനെയും രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന കരുണാമയനായ ദൈവത്തിൽ ദൃഢമായി വിശ്വാസിക്കുന്ന ഒരുവനെ—ഗുരു എന്നു വിളിക്കുക! ലേശം തമാശ തോന്നുമല്ലോ. രണ്ടുമണിക്കൂർ തെങ്ങൾ വർത്തമാനം പറഞ്ഞു. ഒരുപാടു ചിരിച്ചു. വർത്തമാനം അധികവും എന്റെ തായിരുന്നു. ഖാദർ ചിരിക്കുകമാത്രം ചെയ്തു. വർത്തമാനം ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. നന്മതിന്മ കള്ളപ്പറ്റി തെങ്ങൾ പറഞ്ഞു എന്നു തോന്നുന്നു. പരസ്പര സഹായത്തേപ്പറ്റിയും ബലമുള്ളവർ ബലമില്ലാത്തവരെ സഹായിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറഞ്ഞ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്തെങ്കിലും നല്ലതായിട്ട് മനസ്സിനു സുഖവും കിട്ടും. നമ്മളപ്പോൾ ഔട്ട്ഫാഷനാണ്. സത്യം, നീതി, ധർമ്മം, സ്നേഹം, ഭക്തി—ഒക്കെ

ബുദ്ധവിശ്വാസമാണ്. ക്രൈസ്തവം, ഹിന്ദു എന്നിവയാണു ഇപ്പോൾ ഫാഷൻ. ആത്മാവ് എന്നൊന്ന് ഇല്ല. മരണാനന്തര ജീവിതവും ഇല്ല. ദൈവവുമില്ല!

"ദൈവം ഒട്ടും ഇല്ലേ?"

"ഒട്ടും ഇല്ല!"

"ജോൺസൺ ഐരൂരും, എം.സി. വർഗ്ഗീസും, യു.എ. ഖാദറും, ഞാനും—ഈ മരച്ചുവട്ടിലുണ്ടെന്നു നമ്മളെയും ഈ മരത്തെയും മറ്റു മാരകങ്ങളെയും പുല്ലുകളെയും ഇത്തുമ്പുഗാദികളെയും പക്ഷിവൃന്ദങ്ങളെയും, ഈ ഭൂഗോളത്തെയും അത്യുത്കൃതകരമായ, അന്തമില്ലാത്ത ഭയാനകമായ മഹാപ്രപഞ്ചത്തെയും, സൃഷ്ടിച്ച് അനന്തമായി രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന അത്യുദാരനായ സർവ്വേശ്വരനുള്ള അറിവുള്ളതാണല്ലോ!"

"ദൈവം തീരെ ഇല്ല! ബുദ്ധവിശ്വാസം സങ്കല്പമാണു ദൈവങ്ങളും മതങ്ങളും." നാസ്തിക ശിരോമണിയായ ജോൺസൺ അയിരൂർ തീർത്തു പറഞ്ഞു: "ദൈവം പൊടിപൊളം ഇല്ല."

ഞാൻ പറഞ്ഞു: "എന്റെ പൊന്നുമോൻ മരിച്ചപ്പോൾ ചെല്ലുമ്പോൾ ദൈവമുതൽമാർ, മോനെ പിടിച്ചു ആളിക്കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഭയങ്കര ചുട്ടുള്ള ഇഹനമുണ്ടല്ലോ, നരകം! ആ തീജ്വാലകളിൽ മോന്റെ ചപ്പുവറൻ തലയും ഉൾഗർഭം താടി മീശയും കാണിക്കും. ഒക്കെയും ശ്വശ്വരരോന്നു കത്തിക്കരിഞ്ഞുപോകും! എന്നിട്ടു മോനെ നരകത്തിന്റെ വക്കിൽ നിർത്തിയിട്ടു ദൈവമുതൽമാർ ചോദിക്കും: 'ഇപ്പോഴേ ജോൺസൺ ഐരൂരേ!' "അപ്പോഴും, ജോൺസൺ ഐരൂർ പറഞ്ഞു: "ഞാൻ ദൈവം ഒട്ടും ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയും."

പ്രൊഫസർകൾ നിശ്ചയിച്ചു നിന്ന് ഉഷ്ണിക്കുന്ന ഒരു മുശലനോട് എന്തു പറയാൻ! ഞാൻ പറഞ്ഞു: "നിർബന്ധമാണെങ്കിൽ മോനെ, അങ്ങനെയാവട്ടെ!"

ഒരുകാരും വിട്ടുപോയി. യു.എ. ഖാദർ, ജോൺസൺ ഐരൂർ, എം.സി. വർഗ്ഗീസ് എന്നിവരുടെ കൂടെ വേറൊരാളും എന്റെ മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ ഒരു പഴയ സ്നേഹിതനും പ്രസിദ്ധ നടനും ഹിന്ദു ധാരാളമായ നിലമ്പൂർ ബാലൻ.

നിലമ്പൂർ ബാലനും യു.എ. ഖാദറും വലിയ കൂട്ടുകെട്ടിലാണ്. വൈകുന്നേരം ഒത്തുകൂടും. ഞാൻ രണ്ടുമണിക്കൂർ സംസാരിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞല്ലോ. പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയും സംസാരിച്ചു. തെങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒരുപാടു ചിരിച്ചെന്നും പറഞ്ഞല്ലോ. വേദനയിൽ എന്തിനെങ്കിലും ചിരിക്കാൻ കഴിയും? ആ രഹസ്യം "കേളുമ്പുൻ" എന്ന കഥയിലുണ്ട്. അതു പകുതിയേ എഴുതിയുള്ളൂ. ചിലപ്പോൾ അത് എഴുതി പൂർത്തിയാക്കാൻ സാധിച്ചുവെന്ന് തെങ്ങുകളുടെ വർത്തമാനങ്ങളിലെ വിഷയങ്ങൾ എന്തൊക്കെയായിരുന്നു. രാത്രി കിടക്കയിൽ കിടക്കുമ്പോൾ തോന്നി: വർത്തമാനങ്ങളുടെ എല്ലാം ചുരുക്കം കിട്ടാണെന്നുവരില്ല! എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന "ഡി.സി.യും മറ്റും

ക്രിസ്ത്യാനിയും" എന്നതിൽ ചേർക്കാനാണ്. ആ തോന്നലാണ് "മാമൈയുടെ മകൻ" എന്നതിനു കാരണം. ഞാൻ യു.എ. ഖാദറിന് ഒരു കത്തെഴുതി. യു.എ. ഖാദറിന്റെ മറുപടി "മാമൈയുടെ മകൻ" ആയിത്തീർന്നു.

ഞാൻ യു.എ. ഖാദറിനു എഴുതിയത് വർത്തമാനങ്ങളുടെ ചുരുക്കം എഴുതി അയയ്ക്കണം. ഖാദറിന്റെ ബയോഡോഗ്രാഫും. എല്ലാം വളരെ ലഘു ആയിരുന്നിരിക്കണം. ഖാദർ മറുപടി അയച്ചു. അതു വായിച്ചു. ഹൃദയം പൊള്ളിയൊരെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു സംഭവിച്ചു.

യു.എ. ഖാദറിന്റെ കഴിഞ്ഞുപോയ ജീവിതം... ലേശം ഭയാനകമാണ്. അതു നോക്കുമ്പോൾ അത്ഭുതകരമായ എന്റെ ഇനനത്തെപ്പറ്റിയും ഓർത്തു.

യു.എ. ഖാദർ എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "എന്നെപ്പറ്റി ചോദിച്ചല്ലോ. ഇനിച്ചതു ബർമ്മയിൽ."

അതാണല്ലോ മത്തമുഖം? ആറ്റിലാദിഹൻ, ചെങ്കിസ്ഖാൻ, ദലായിലാമാ, ഹിന്ദുഹിന്ദു മൂലധനവരെ ഓർത്തു പിശക്. മാപ്പാക്കണം. ലിൻയുടാൾതന്നെ യു.എ. ഖാദർ എഴുതുന്നു. "ബർമ്മയിലെ ബില്ലിൻ ഗ്രാമത്തിലാണു ഇനിച്ചത്. 1935-ൽ. ബാപ്പ കൊയിലാണ്ടി കാരൻ മൊയ്തീൻ കുട്ടി ഹാജി. ബർമ്മക്കാരി 'മാമൈ' ഉമ്മ. വടക്കെ മലബാറുകാരൻ കാക്ക നങ്കുണിൻ കപ്പലിറങ്ങി കച്ചവടം ചെയ്തു ചെയ്ത് ബില്ലിൻഗ്രാമത്തിലെത്തി. യൂനിസ്കൂൾ മാർക്കറ്റിൽ ആരോണം വിറ്റുവന്ന മമ്മക്കാരി തട്ടാത്തി മാമൈയെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു

ലജ്ജയില്ലാത്തവർ

ദുർഗ്ഗഭരണത്തെ വെറുക്കുന്ന ഒരു ഗവൺമെന്റാണ് കേരളം ഭരിക്കുന്നതെന്ന് ഒരിക്കൽക്കൂടി വ്യക്തമായിരിക്കുന്നു. ഈ മാസം അഞ്ചാം തീയതി പുലർച്ചയ്ക്ക് ശ്രീ.വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ അന്തരിച്ചത് നമ്മുടെ സാമൂഹ്യജീവനിലും അറിഞ്ഞതേയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. പത്രങ്ങളായ പത്രങ്ങളെല്ലാം ആ ദുഃഖവാർത്ത പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതാണ്. പത്രങ്ങൾ വായിക്കാത്തവരായതുകൊണ്ടോ ഏതു ബഷീർ എന്ന അലോഭാവം ഗ്രസിച്ചതുകൊണ്ടോ 'ഭരണപന്മാർ' പക്ഷേ, അനങ്ങിയതേയില്ല. ഭരണത്തിൽ മുക്കമർത്തിക്കിടക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇത്തരം 'നിസ്സാര കാര്യ'ങ്ങളിൽ അവർക്ക് ശ്രദ്ധിക്കാനാവില്ലല്ലോ.

അവധി പ്രഖ്യാപിക്കൽ, ദേശീയപതാക താഴ്ത്തിക്കെട്ടി ദുഃഖമാചരിക്കൽ തുടങ്ങിയ ചില ചിട്ടകളൊക്കെ നമുക്കുണ്ട്. നാടിന് പ്രിയപ്പെട്ടവർ അന്തരിക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ ഓർമ്മയ്ക്ക് ആദരവു പുലർത്താനുള്ളതാണ് അത്തരം ഏർപ്പാടുകൾ. കേരളത്തെ ഭരിച്ച മുടിക്കാൻ തറുക്കുത്തു കഴിയുന്നവർക്ക് ശ്രീ.വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ, എന്തുകൊണ്ടോ ആദരണീയനായിത്തീർന്നിയില്ല. ഒരു രാഷ്ട്രീയ ഏഴാംക്വിലി മരിച്ചാൽ പോലും, തെട്ടലും ആഘോഷവും പ്രകടിപ്പിക്കാൻ അഹമി ഹമികയാ പത്രമാഹിസുകളിലേക്ക് ഓടുന്നവരാണ് ഇവരൊക്കെ. എന്നാൽ, അക്ഷരകുട്ടിവായിക്കാൻ അറിയാവുന്നവർക്കുപോലും പ്രിയപ്പെട്ടവനായ ആ മഹാ സാഹിത്യകാരൻ അന്തരിച്ചപ്പോൾ, മരുന്നിന് ഒരു മന്ത്രിയെ മാത്രമേ ബേപ്പരിലെത്താനായുള്ളൂ. ഇതിൽപ്പരം പരിഹാസ്യമായി, ഒന്നും ഉണ്ടാവാറില്ല. ലജ്ജയില്ലാത്തവന്മാർ.

അവധി അറിയിപ്പ്

അന്തരിച്ച ശ്രീ. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ സ്മരണയോട് ആദരവു പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കലാകൗമുദിയുടെ എല്ലാ ഓഫീസുകൾക്കും ഇല്ലെ 14-ാം തീയതി വ്യാഴാഴ്ച അവധി നല്കിയിരിക്കുകയാണ്. അതിനാൽ ഇല്ലെ 15-ാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്ച ബോംബെയിൽനിന്നും മദ്രാസിൽനിന്നും കലാകൗമുദി ദിനപത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതല്ല.

പ്രസാധകർ

ശ്രീ. എ. സജീവനും
ശ്രീ. ഇ.എം. അഷ്ററും
ചേർന്നു തയ്യാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ട്

ദിടുവിൽ ഓക്സിജൻ സിലിണ്ടറും പരാ
ജ്വരപ്പെട്ട ആശുപത്രിയിൽ ചേർന്നതായ
ഗതീഗതിയുമേൽ ആരോ വെള്ളത്തുണി
വിരിച്ചു. നേരിയ ഇടവേളയ്ക്കുശേഷം

തെങ്ങിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു ആംബുലൻസ് ബെപ്പരിലെ വൈലാലിൽ വീട്ടിലേക്കു നീങ്ങി..

അവിടെ ഒരു യുഗം അവസാനിക്കുകയായിരുന്നു. കഥ പറഞ്ഞുപറഞ്ഞ് മലയാള സാഹിത്യത്തെ വിശദത്താളം നയിച്ച കഥാകാരൻ അക്ഷരത്തിനപ്പുറത്തെ ഏകാന്തതയുടെ തീരംതേടി ഒറ്റയ്ക്കു യാത്രയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇരുട്ടിനെ ദേദിച്ചുകൊണ്ട് നീലവെളിച്ചം ചിതറിത്തരിപ്പിച്ചുനിന്നിരുന്ന വാഹനത്തിനുള്ളിൽ ബഷീർ ഏകാന്തമായ നീട്ടയിൽ ലയിച്ചുകിടന്നു.

അന്നു പാതിരാത്രിയിൽ വൈലാലിൽ വീട്

മനുഷ്യത്വഹാസത്തിന്റെ ശരീരം തെക്കേ അറയിൽ വടക്കോട്ടു തലവച്ചു പടിഞ്ഞാറോട്ടു മുഖം തിരിച്ചുകിടന്നു. പത്മശ്രീ മുതൽ ഉള്ള പുരസ്കാരങ്ങളും ബഹുമതികളും അവർദ്ധ്യ കളും മുറിയിലെ ചുമരുകളും ഷെൽഫുകളിലും ആ നിദ്രയ്ക്ക് സാക്ഷികളായിനിന്നു. വൈലാലിൽ വീട്ടിലേക്ക്, വൈക്കം മുഹമ്മദ്

കോലായയുടെ അമ്മതിലിന്മേൽ ഉണ്ടാകില്ല... "1994 ജൂലായ് 5-ാം വെളുപ്പിന് ഒന്നര മണിയോടെ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ എന്ന മലയാളത്തിന്റെ കഥാപാത്രൻ ഇഹലോക വാസം വെടിഞ്ഞു."

ആൾത്തിരക്കേറിയവരുന്ന ആ വീട്ടിൽ തീർത്തും ഒറ്റപ്പെട്ടവരെപ്പോലെ കുറച്ചുപേർ ഉണ്ടായിരുന്നു. ബഷീറിന്റെ എല്ലാമെല്ലായ്ക്കും ഭാര്യ ഫാബിബഷീറും മക്കൾ അനിസും ഷാഹിനയും ഷാഹിനിയുടെ മക്കളായ മുല്ലവും ബാബുവും. "റററററ" ഇനി "എടിയെ" എന്നും "എടാ" എന്നും വിളിക്കപ്പെടുന്ന വിളികൾ ഇല്ലെന്നുമുള്ള യാഥാർത്ഥ്യത്തിനു

അന്ത്യയാത്രയ്ക്കു മുമ്പ്

അതുവരെ പരിചിതമല്ലാത്ത അനുഭവത്തിനൊരുങ്ങുകയായിരുന്നു. ഉമ്മറക്കോലയിലെ ചാരുപടിയിൽ കാലു പിണച്ചിരുന്ന് എഴുതുകയും വായിക്കുകയും വർത്തമാനം പറയുകയും ദേഷ്യപ്പെടുകയും പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയും മൊക്കെ ചെയ്ത അർദ്ധനഗ്നനായ ഗൃഹനാഥനിലൂടെ വരുംകാലദിനങ്ങളുടെ ഏകാന്ത ഭീകരമായ അനുഭവം അവിടെ ആരംഭിക്കുകയായിരുന്നു.

പാതിരാത്രിയിൽ വെള്ളത്തുണികൊണ്ടു മുടി ഗൃഹനാഥന്റെ മൃതദേഹം ആ വീട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നതോടെ വൈലാലിൽത്തറവാടിനു ഭാവമാറ്റം വരികയായിരുന്നു. വളഞ്ഞ കാലുള്ള കൂടയും കുത്തിപ്പിടിച്ച് എടിയെ എന്ന വിളിയോടെ ഗൃഹനാഥൻ ഇനിയൊരിക്കലും കടന്നുവരില്ലെന്ന് ആ 'മയ്യത്ത്' വൈലാലിൽ വീടിനെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു....

ഉമ്മറത്തിണ്ണയും പടാപ്പുറവും ശൃന്ധമാക്കിക്കൊണ്ട് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ എന്ന

ബഷീർ ഉറങ്ങുന്ന മുറിയിലേക്ക് ഉദ്ദേശം നിറഞ്ഞ മുഖങ്ങൾ കടന്നുവരികയായിരുന്നു. പ്രിയപ്പെട്ട കഥാകാരനെത്തുപററിയെന്ന അകാങ്കഷയോടെ പാതിരാവിൽ ഓടിയെത്തിയവർ ഹൃദയം മരവിപ്പിക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യമറിഞ്ഞു. വൈക്കംമുഹമ്മദ് ബഷീർ നിര്യാതനായി. ബെപ്പർ സുൽത്താനും സുഫിയും ഇതിഹാസകാരനും ആചാര്യനും ഗുരുവും മാന്ത്രികനും ജ്ഞാനിയുമൊക്കെയായി വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു മഹൻ നിത്യസ്മരണ മാത്രമായി മാറി.

തെക്കേമുറിയിൽ ചേതനയില്ലാത്ത ശരീരം കണ്ണിരിന്നുള്ളിലൂടെ കണ്ട ഉറവയും ആരാധകരും ഒരു യാഥാർത്ഥ്യം കൂടി ഓർത്തു.

ഇടവഴിയുടെ അങ്ങേത്തലയ്ക്കൽ നിന്നു വരുന്ന അതിഥിയുടെ തരവും സ്ഥാനവും നോക്കാതെ 'ബാ' എന്നു വിളിച്ച് അരികത്തരുത്തി സുലൈമാനി പകർന്നു നൽകാനും സൽക്കരിക്കാനും ഇനിയൊരു ബഷീർ ആ

മുനിൽ ചേതനയറ്റവരെപ്പോലെ അവർ നിശ്ചേതരായിനിന്നു.

ബഷീറിന് പ്രിയങ്കരരായിരുന്നു പുനലൂർ രാജനും എം.എം.ബഷീറും. കെ.പി.കുഞ്ഞി മുസത്ത് ഫാഫിസ് യുഹമ്മദുമെല്ലാം മരണത്തിനു മുന്നിൽ പകച്ചുനിൽക്കുന്ന വീട്ടുകാർക്ക് ബലം നൽകിനിന്നു.

നേരം പുലരുമ്പോഴേക്കും വൈലാലിൽ വീട്ടിലേക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ ഒഴുക്കാരംഭിച്ചിരുന്നു. തിരുവില്വാമലയിൽനിന്ന് വി.കെ.എൻ വന്നത് അനാരോഗ്യം മറന്നുകൊണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാവരെയും ചിരിപ്പിക്കുന്ന വി.കെ.എൻ ആരോടുമൊരക്ഷരം ഉരിയാടാതെ ഓർമ്മകളുടെ കൂടുമായി അങ്ങുമിങ്ങും നടന്നു.

പനിക്കിടക്കയിൽ നിന്നാണ് എൻ.പി.മുഹമ്മദ് എത്തിയത്. നേരത്തെ സിനിമാക്കാരനായി കോഴിക്കോട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒ.എൻ.വി നേരം വെളുത്തപ്പോൾത്തന്നെ വൈലാലിൽ വീട്ടിലെത്തി. ബഷീറിന്റെ "വാസ്യ" (എം.ടി വാസുദേവൻ നായർ) പതിവിലേറെ മൗനിയായി

യിരുന്നു. ബഷീറിന്റെ രൂപവും ഭാവവും വരകളിൽ ജീവത്താക്കിമാറിയ അർട്ടിസ്റ്റ് നമ്പൂതിരിയും അവസാനത്തെ "രംഗ"ത്തിനു സാക്ഷിയായി എത്തി.

മലയാളത്തിന്റെ കഥാകാരൻ സാഗര ഗർജ്ജനമെന്ന് ഓമനപ്പെട്ടിട്ടു വിളിച്ചു ഡോ. സുകുമാർ അഴീക്കോട് തൃശ്ശൂരിൽനിന്നും എത്തി പ്രിയ ചങ്ങാതിയുടെ അടഞ്ഞ മിഴികളിലേക്കു നോക്കിയതോടെ തളർന്നു പോയി. തന്നെ ശാസിക്കാൻ അധികാരപ്പെട്ട സുഹൃത്തിന്റെ വേർപാടിൽ അഴീക്കോടിനു വിതുമ്പാതിരിക്കാനായില്ല.

സുകുമാർ അഴീക്കോട്, ഫാബി ബഷീറിനെ

യും കരയുന്നു...

"ഞാനിപ്പോൾ തലക്കുറങ്ങിയിട്ടും..." അഴീക്കോട് പുറത്തു വന്നപ്പോൾ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഔപചാരികമായ വാക്കുകൾ ആരോടും പറയാനൊന്നും നിലക്കാതെ, ഒരു മരത്തണലിലേക്കു മാറിനിന്നു. കാലത്ത് ആനുമണിക്ക് കണ്ണുതീർന്നിന്നും വന്ന ടി. പത്മനാഭൻ

ഡോ.എം.ലീലാവതി തന്റെ ഗുരുജനനായ ബഷീറിന്റെ മൃതദേഹത്തിനു മുന്നിൽ ഏറെ നേരം ശിരസ്സുനമിച്ചിരുന്നു.

സംസ്ഥാന സർക്കാർ ബഷീറിന്റെ നീട്ടാണത്തിൽ രൂപസൂചകമായി വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അവധി കൊടുക്കാൻ തയ്യാറായില്ലെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പുമന്ത്രി ഇ.ടി.മുഹമ്മദ് ബഷീർ ഉൾപ്പെടെ രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തെ ഒട്ടേറെപ്പേർ ആദരാഞ്ജലിയർപ്പിക്കാൻ എത്തിയിരുന്നു. സംസ്ഥാന മന്ത്രിമാരിൽ ഇ.ടി.മുഹമ്മദ് ബഷീർ മാത്രമേ എത്തിയുള്ളൂ. മുഖ്യമന്ത്രി കെ. കരുണാകരനും കേന്ദ്രമന്ത്രി എ.കെ.ആന്റണിക്കുംവേണ്ടി

പത്നിഫാബിയും മക്കൾ ഷഹീനയും

ആശ്വസിപ്പിക്കാനെത്തിയപ്പോൾ, ആ രംഗം ആർക്കും കണ്ടുനില്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

"...ഒരിക്കലും മരിക്കാൻ റററററക്ക് ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. ജീവിക്കാൻ വളരെ മോഹമായിരുന്നു. മാഷേ... ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ഇനിയും കുറേക്കാലം കഴിയണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു. ഇതിനായി എത്ര കയ്പുള്ള മരുന്നും കഴിക്കുമായിരുന്നു. രോഗം ദേമാകുമപ്പോഴേക്കും എന്ന ആശ്വാസം... ഞാനെന്തു ഭക്ഷണം കൊടുത്താലും എതിരു പറയില്ല. ഇഷ്ടമായാലും ഇല്ലെങ്കിലും സാദാദൈവ ഭക്ഷിക്കും. എനിക്ക് അത് ആരുണ്ട്..." ഫാബി ബഷീർ നിലവിളി പോലെ പറഞ്ഞു... ഇതു കേട്ടപ്പോൾ എതിരാളികളെ വാക്കുകൾകൊണ്ടു വിറപ്പിക്കുന്ന അഴീക്കോട് മാഷ്, ദുർബ്ബലമായി എത്താക്കെയോ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു... "മോനെ, റററററയുടെ മയ്യത്തിനു ചുറ്റും ഇറച്ചികളുണ്ടോ? ഇറച്ചികളെ റററററക്ക് വലിയ ഇഷ്ടമായിരുന്നു. അതിനെയാണിനെയും കൊല്ലാൻ വിട്ടുമായിരുന്നില്ല." ഫാബി ബഷീർ

എവിടെയോ കണ്ണുകൾ നോക്കുന്നു. "ഞാനിന്നലെ രാത്രി ഒരുപോലേ കണ്ണടച്ചില്ല. എന്നാൽ കരയാനും കഴിഞ്ഞില്ല..."

ബഷീറിനെ നിരൂപകരിൽ ചിലർ, വാക്കുകൊണ്ട് ആഞ്ഞുകൊത്തിയപ്പോൾ താങ്ങായി നിന്നു പൊരുതിയ പ്രൊഫ.എ.എൻ.വിജയൻ തളർന്ന മനസ്സുമായി ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ തനിയെ നിൽക്കുകയായിരുന്നു.

തിക്കോടിയിൽ പതിവുചിരി മറന്നു. കെ.ടി. മുഹമ്മദ് ശാസനീശാസത്തിന് ഏറെ ബുദ്ധിമുട്ടി. വൈലാലിൽ വീട്ടിൽ വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് നിത്യസന്ദർശകനായിരുന്ന കുഞ്ഞുണ്ണിമാഷ് മരണത്തിനു മുന്നിൽ കൊച്ചുകുട്ടിയെപ്പോലെ പകച്ചുനിന്നു.

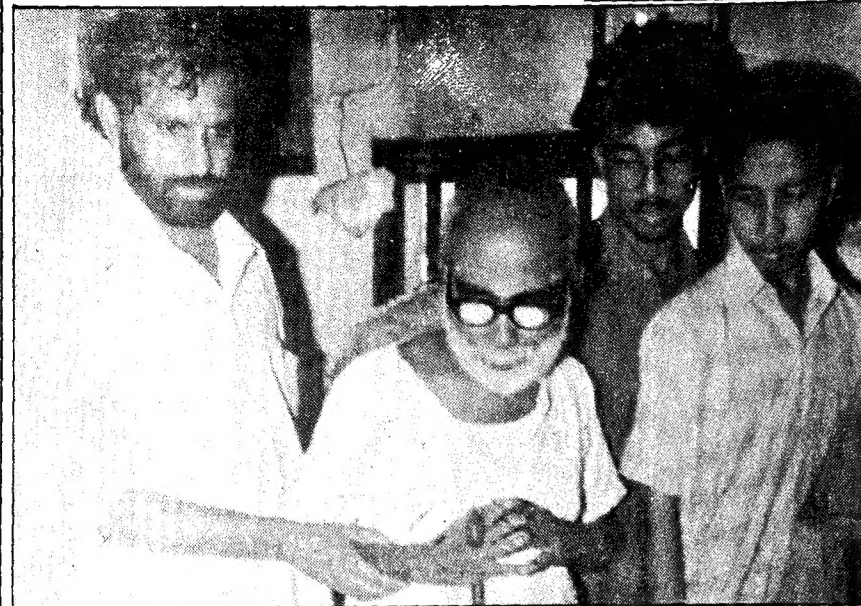
ബഷീറിനെ എന്നും ഉള്ളറിഞ്ഞ് ആദരിച്ച കേന്ദ്രസാഹിത്യ അക്കാദമി ചെയർമാൻ യു.ആർ. അനന്തമൂർത്തി ബാംഗ്ലൂരിൽ നിന്ന് ദൂരം മറന്ന് ഓടിയെത്തുകയായിരുന്നു. സി.പി.ശ്രീധർ ദഹാസാസ്ഥ്യം വക വയ്ക്കാതെ ആവിടെത്തന്നെ തങ്ങി.

ഇില്ലാ കളക്ടർ അമീതാജ്കാത്ത് ആണ് നീത്തു സമർപ്പിച്ചത്. പിറന്നാൾ തിരക്കിലായതിനാൽ മുഖ്യമന്ത്രിയും ഡൽഹിയിലായതിനാൽ എ.കെ.ആന്റണിക്കും കൃത്യത്തര ബാഹ്യലുത്താൽ മറു മന്ത്രിമാർക്കും നേരിട്ട് അന്തിമോപചാരമർപ്പിക്കാൻ എത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മന്ത്രി ടി.എം. ജേക്കബിനും മന്ത്രി എം.വി. രാഘവനും വേണ്ടി നീത്തുകൾ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

സാത്വന്ത്യസമരകാലത്ത് യാതനകളേറെയനുഭവിച്ചിട്ടും രാഷ്ട്രീയ ലാഭമോഹിയായി-ഭിക്ഷാർത്ഥിയായി-പോകാതിരുന്ന വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീരിലെ ആദർശവാദന്റെ ഓർമ്മകളുമാണ് മുല്ലപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ എം.പി. അന്തിമോപചാരമർപ്പിക്കാനെത്തിയത്.

ബഷീറിന്റെ ആദർശനിഷ്ഠ എന്നും ബഹുമാനത്തോടെ നോക്കിക്കണ്ട വി.എം.സുധീരൻ എം.എൽ.എയും വൈലാലിൽ വീട്ടിൽ വന്നു. മുൻമന്ത്രി പി.പി.ഉമ്മർകോയയും രാഷ്ട്രീയക്കാരന്റെ പരിവേഷത്തോടെയല്ല ആദരവോടെയാണ് വന്നത്.

അബ്ദുസമദ് സമാനി എം.പി. കെ.പി. സി.സി.ഐ ഇനാൽ സെക്രട്ടറി എം.സുജന പാൽ എം.എൽ.എ, ഇനതാദൾ സംസ്ഥാന പ്രസിഡൻ്റ് എം.പി.വിരേന്ദ്രകുമാർ, മുൻ മേയർമാരായ ടി.പി.ദാസൻ, ഒ.രാജഗോപാൽ,

ആദരാഞ്ജലി അർപ്പിക്കാനെത്തിയ കുഞ്ഞുണ്ണിമാഷ്

പ്ലാൻറേഷൻ കോർപ്പറേഷൻ ചെയർമാൻ എൻ.പി.മൊയ്തീൻ, സി.പി.എം. ഇല്ലാ സെക്രട്ടറി എം.കേളപ്പൻ, സി.പി.ഐ ഇല്ലാ സെക്രട്ടറി ഇ.കെ.വിജയൻ, കോൺഗ്രസ്-എസ് ഇല്ലാപ്രസിഡൻ്റ് അഡ്വ.എ. ശങ്കരൻ, ഐ.വി.ശശങ്കരൻ, ഐ.എൻ.എൽ. സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറി ജാഫർ അതോളി, ബേപ്പൂർ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻ്റ് ടി.ഹസ്സൻ, ഡി.സി. സി-ഐ പ്രസിഡൻ്റ് പി.ശങ്കരൻ, ഇനാൽ സെക്രട്ടറിമാരായ എൻ.സുബ്രഹ്മണ്യൻ, എൻ.കെ.അബ്ദുറഹിമാൻ, ഡി.കെ. ടി.എഫ് സംസ്ഥാന പ്രസിഡൻ്റ് മോഹൻ കൊളക്കാടൻ തുടങ്ങിയവർ അന്തിമോച്ചാര്യം മർപ്പിക്കാൻ എത്തിയിരുന്നു.

സാഹിത്യകാരന്മാരും സാംസ്കാരിക നേതാക്കളുമായ എം.ആർ. ചന്ദ്രശേഖരൻ, കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ, ചൊവ്വപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ കുട്ടി, ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻ പുതുർ, ഡോ. എം.എസ്. മേനോൻ, കലിക്കറ്റ് സർവ്വകലാ ശാലാ വൈസ് ചാൻസലർ ഡോ. എ.എൻ.പി. ഉമ്മർകുട്ടി, പ്രൊ-വൈസ് ചാൻസലർ വി.ജെ. പാപ്പ, അക്ബർ കക്കട്ടിൽ, പോൾ കല്ലാനേട്, പി.ടി. അബ്ദു റഹിമാൻ, കോഴിക്കോട് ബിഷപ്പ് ഡോ. മാക്സ് വൽ നൊറോണ, കലിക്കറ്റ് ഡെവലപ്മെൻ്റ് അതോറിറ്റി ചെയർമാൻ എം.കെ. അബ്ദുള്ള കോയ,

എം.ടി.യും ഒ.എൻ.വി.യും മൃതദേഹത്തിനരികിൽ

മലബാർ ചോബർ ഓഫ് കോമേഴ്സ് പ്രസിഡൻ്റ് കെ.പി. കുഞ്ഞുമുസ, ഫിലിം ചോബർ പ്രസിഡൻ്റ് പി.വി. ഗംഗാധർൻ, ടി.എം. സാവൻകുട്ടി, ചന്ദ്രിക ചീഫ് എഡിറ്റർ മങ്കട അബ്ദുൾ അസീസ്, മാധ്യമ മാനേജിംഗ് എഡിറ്റർ വി.കെ. ഹംസ, തെരുവത്ത് രാമൻ, കെ.പി.സി.സി-എസ് ഇനാൽ സെക്രട്ടറി സിറിയക് ജോൺ, ഡോ. ടി.പി. സുകുമാരൻ, ചലച്ചിത്ര താരം മാജ

ക്കോയ, എസ്.ജെ.പി. സംസ്ഥാന പ്രസിഡൻ്റ് ഡോ. കെ. മൊയ്തു, ചലച്ചിത്ര താരം കുഞ്ഞാണ്ടി, എം.എസ്.എസ് പ്രസിഡൻ്റ് വി. മുഹമ്മദ് തുടങ്ങിയവർ അന്തിമോച്ചാര്യം അർപ്പിച്ചു. ഡോ. പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള, യു.കെ. കുമാരൻ, വി.ആർ. സുധീഷ്, ടി.എൻ. പ്രകാശ്, ബഷീറിന്റെ ജീവചരിത്രകാരനായ ഇ.എം. അഷ്റഫ് തുടങ്ങിയവർ അന്ത്യോപചാരം അർപ്പിക്കാനെത്തിയിരുന്നു.

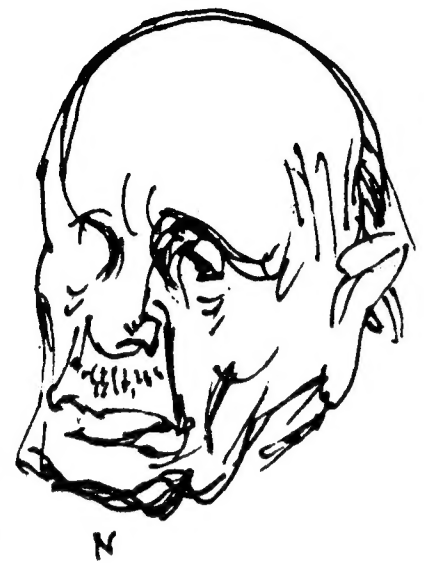
കേരളകൗമുദിക്കും കലാകൗമുദിക്കുംവേണ്ടി കേരളകൗമുദി റസിഡൻ്റ് എഡിറ്റർ എൻ.പി. മുഹമ്മദ് ന്യൂസ് എഡിറ്റർ കെ.പി. സദാനന്ദനും പൂജ്പാത്രം സമർപ്പിച്ചു. കലാകൗമുദി എഡിറ്റർ എസ്. ജയചന്ദ്രൻ നായർ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്ന് ബഷീറിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളെ സമാശ്വസിപ്പിക്കാനെത്തി.

ബഷീറിന്റെ അന്ത്യന്മാരായ അബു, ഹനീഫ തുടങ്ങിയവരും അവരുടെ മക്കളും ഹൃദയം പൊട്ടുന്ന ദുഃഖത്തോടെയാണ് വയലാലിൽ വീട്ടിലേക്കു കടന്നുവന്നത്. അവർ കൈമാറ്റം തണലിരുന്ന വന്മരമാണ് കടപ്പുഴ കിരണനെ യാഥാർത്ഥ്യം അവരിൽ വിതുമ്പലായി മാറി.

ബഷീറിന് എന്നും സഹായിയും സുഹൃത്തും രക്ഷകനുമായിരുന്ന ഡി.സി കിഴക്കേമുറി പ്രായത്തിന്റെ ക്ഷീണം മറന്ന് അന്ത്യദർശനത്തിന് ഓടിയെത്തി.

ഇനി അന്ത്യയാത്രയ്ക്കു സമയമായി. കഫൻ ചെയ്ത മയ്യത്ത് പുറത്തേക്കെടുത്തപ്പോൾ പൊലീസ് സേന സംസ്ഥാന ബഹു മതിയോടെ അന്ത്യോപചാരമർപ്പിച്ചു. ആചാരാനുസൃതം തോക്കുകൾ താഴ്ത്തി സലയ്ക്കു

നൽകിയ സേനയ്ക്കു പിറകിൽ മലയാളത്തിന്റെ കഥാകാരന്റെ മുതലേക്കുകയറിയിരിക്കുകയുണ്ടു്.

ചെയ്ത, ആ സ്നേഹമുള്ള ഭർത്താവിന്റെ മുമ്പം ഒന്നു കാണണം. ആളുകൾ മുറിയിൽ നിന്നും പുറത്തിറങ്ങി. ആരോടെങ്കിലും താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഫാബിയെ എത്തിച്ചു. വെള്ളത്തുണികൊണ്ടു മുടിക്കെട്ടിയ ബഷീറിന്റെ മേൽ വീണു. പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട് നെറ്റിയിൽ ചുംബിച്ചു. ആയിരം പൂർണ്ണ ചന്ദ്രന്മാരെ കണ്ടുനിന്ന ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ നിശ്ചലമായ നെറ്റിയിലേക്ക് തപ്തബാഷ്പം ചൊരിഞ്ഞു. ഫാബിയെ പിടിച്ചുമാറ്റാൻ, ബഷീറിൽനിന്നും അടർത്തിയെടുക്കാൻ ആർക്കും കഴിഞ്ഞില്ല... "നീയും ഞാനുമെന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽ നിന്നും നീ മാത്രം അവശേഷിക്കാൻ പോകുന്നു... നീ മാത്രം. യാത്രയ്ക്കുള്ള സമയം എത്തിയിരിക്കുന്നു..." അനർഘനിമിഷത്തിലെ ആ കാവ്യവരികൾ ഇവിടെ അനർത്ഥമാവുകയാണ്.

മയ്യത്ത് പുറത്തേക്ക് എടുക്കുമ്പോൾ ഫാബി ബഷീറിനൊരു അപേക്ഷയുണ്ടായിരുന്നു— ഒന്ന് അവസാനമായി കാണണം. അവത്തിയൊന്നാം വയസ്സിൽ, പത്തൊമ്പതുകാരിയായിരുന്ന തന്നെ വിവാഹം കഴിച്ച്, ജീവിതത്തിന്റെ പല മുഖങ്ങളും തരണം

പിന്നെ വന്ന ഷാഹിന റാററ എന്നു വിളിക്കുന്ന ബാപ്പയുടെ നെഞ്ചിൽ ബോധരഹിതയായി വീണു. അന്ത്യചുംബനത്തിനെത്തിയ മകൻ അനീസിന് അതുവരെ മനസ്സിൽ സൂക്ഷിച്ചുവച്ച കരുത്തു നഷ്ടപ്പെട്ടു. മയ്യത്ത് പുറത്തെടുക്കുമ്പോൾ കൂട്ടനിലവിളി അകത്തു

കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ യാത്രാമൊഴി—സഹോദരൻമാരായ അബൂബേക്കറും ഹനീഫയും മറ്റു ബന്ധുക്കളും.

നിന്നും ഉയരുകയായിരുന്നു.

—അണ്ഡകടാഹങ്ങളുടേയും അനന്തകോടി നക്ഷത്രങ്ങളുടേയും മഹാബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളുടേയും കാര്യം പറയാൻ ഇനി 'വിനീത ചരിത്രകാര'നല്ല. 'മംഗളം, ശുഭം' എന്ന സ്ഥിരമായ ഉപചാരവാക്കുകൾക്ക് ഇവിടെ അർത്ഥം കണ്ടെത്തുകയാണ്. ദാർശനികമായി പറഞ്ഞ ആ വചനങ്ങൾ എന്നെങ്കിലും അനർത്ഥമാകുമെന്ന് ബഷീറിന് അറിയാമായിരുന്നു.

മഴപെയ്തു തോർന്നുകഴിഞ്ഞ രാവിലെ,

ബഷീർ ഇനി ഉണരുന്ന ഉറക്കത്തിലായി. മണ്ണൊട്ടു ചേർന്നു മണ്ണായി മാറാൻ യാത്ര പുറപ്പെട്ട നേരം. പക്ഷേ, മഴ പെയ്തില്ല. വെയിലിന്റെ തീവ്രതയുമുണ്ടായില്ല. എന്ന് ഭവിച്ച ദുഃഖംപോലെ പ്രകൃതിയും മാനത്തിലായിരുന്നു. മുളളുമുളള മുർഖൻപാമ്പിനെവരെ സ്നേഹിച്ചു. മനുഷ്യനന്മയുടെ മാത്രം കഥകൾ പറഞ്ഞ ബഷീർ, മനസ്സു കൊണ്ടുപോലും ആരെയും നോവിച്ചിരുന്നില്ല. ആ നന്മയുടെ ഇതിഹാസകാരൻ അന്ത്യയാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രകൃതിയും ആർക്കും പ്രയാസങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചില്ല. മാരകംഗ്ഗന്റെ മരച്ചുവട്ടിൽ സാൻഡ്രസ്റ്റർഗ്ഗ ഗംഭീരങ്ങളായ പാട്ടുകളുടെ ലോകത്തു ലയിച്ചിരിക്കുമായിരുന്ന ബഷീറിനെ 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാ...' എന്ന ധ്വനികളോടെ ബേപ്പർ ഇരുമാർത്ത് പള്ളി വെബർസ്ഥാനിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. ഇനി തിണ്ണയിൽ കാലുകയറി ചുമംപടിഞ്ഞിരുന്ന്, ലോകകാര്യങ്ങളും ചരിത്രവും പറയാൻ ബഷീറുണ്ടാവില്ല. സന്ദർശകരോട് സാഹിത്യമൊഴികെ മറ്റൊന്നും പറയുന്ന വിനീതനായ ചരിത്രകാരൻ ഖബറിനുള്ളിലായി. ആരുവന്നു കണ്ടാലും വലിച്ചെടുക്കുമ്പോഴെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടും അനുഗ്രഹം ചൊരിഞ്ഞും ഇരുന്ന വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ യാത്രയായിരിക്കുന്നു.

ദൈവത്തിന്റെ ഖജനാവിൽനിന്നും ബഷീറിന് അനുവദിച്ച സമയം തീർന്നിരിക്കുന്നു. ബഷീറിന് ഏറെയും ഇഷ്ടപ്പെട്ടു, സൈഗാൾ പാടിയ ആ അനശ്വരഗാനം പ്രകൃതി മുകമായി ആലപിച്ചു: "സോജാ രാജകുമാര, സോജാ..."

കേരളകൗമുദിക്കുവേണ്ടി എൻ.പി. മുഹമ്മദും കലാകൗമുദിക്കുവേണ്ടി കെ.പി. സദാനന്ദനും റിത്തു സമർപ്പിക്കുന്നു.

ടി. പദ്മനാഭൻ

1994 ജൂലായ് 5-ാം തീയതിയിൽ ഞാൻ ബെംഗളൂരുവിലേക്ക് പോയി. ബെംഗളൂരുവിലെ വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളിൽ നിന്ന് വിവിധ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പാർട്ടിയിൽ ചേർന്നു. ബെംഗളൂരുവിലെ വിവിധ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പാർട്ടിയിൽ ചേർന്നു. ബെംഗളൂരുവിലെ വിവിധ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പാർട്ടിയിൽ ചേർന്നു.

എപ്പോഴും മുക്തിലേക്കു മുക്തിലേക്ക് പോവുകയെന്നതാണ് ഞാൻ കേൾക്കുന്നത്. ഈ കാലയളവിലാണ് 91-ൽ കേരള യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ നിന്ന് എൻ.എസ്.സി. വി. രാമൻപിള്ള സ്മാരക പ്രഭാഷണം നിർവ്വഹിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞാൻ എന്റെ വിഷയമായി 'ബെംഗളൂരു-വ്യക്തിത്വം' നോവലിസ്റ്റിംഗ് എടുത്തത്.

ദിർഘകാലം ഇവിടെയെത്തിയ കോളേജുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ മലയാളഭാഷയും സാഹിത്യവും പഠിപ്പിച്ച ആരാണ് നായ ശ്രീ. എസ്. ഗുപ്തൻ നായരാണ് ബെംഗളൂരുവിലെ എൻ.എസ്.സി. വി. രാമൻപിള്ള സ്മാരക പ്രഭാഷണം നിർവ്വഹിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞാൻ എന്റെ വിഷയമായി 'ബെംഗളൂരു-വ്യക്തിത്വം' നോവലിസ്റ്റിംഗ് എടുത്തത്.

ജനാധിപത്യം ലഭിക്കാതെ പോയ വൈകാരികർ ബെംഗളൂരു

ബെംഗളൂരുവിലെ പരമ്പരാഗതമായി 'ഞങ്ങൾ സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു' എന്നൊന്നും ഒരിക്കലും എനിക്ക് പറയാൻ കഴിയില്ല. നാലോ അഞ്ചോ തവണമാത്രം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ സത്യം എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകളും നോവലുകളും എനിക്ക് എപ്പോഴും അനർത്ഥമായി വന്നു. സാധാരണക്കാരനായ ഒരു വ്യക്തിയെപ്പോലെ 'ഞങ്ങൾ' അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ 'ഞങ്ങൾ' സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു എന്നൊന്നും ഒരിക്കലും എനിക്ക് പറയാൻ കഴിയില്ല.

കിഷ്കിന്ദിയുടെ ജീവിതം ഇതിന് നല്ല ഒരു ഉദാഹരണമാണ്. സാഹിത്യവുമായി പൂർണ്ണ ബന്ധം പോലുമില്ലാത്ത എത്രപേരാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വെട്ടിത്തീർത്ത യശസ്സിൽ തങ്ങളെയും തെളിപ്പുകാണിക്കാൻ ഇവിടെ ശ്രമിച്ചത്!

കഴിഞ്ഞില്ല. എന്തിന്, ഒരു സമാഹാരം പോലും ഇതുവരെയും അദ്ദേഹം ഇറക്കിയിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിനാണെങ്കിൽ തന്റെ കഥകളെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പ് വളരെ വലുതാണ്. (ഈയിടെ ഒരു വാരികയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നായി വന്ന 'അഭിമുഖം' ത്തിൽ താൻ എഴുതിയ കഥകളെക്കുറിച്ച് അഭിമാനത്തോടെ അദ്ദേഹം അനുസ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ അടുത്തുതന്നെ സമാഹരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.)

മറിയപ്പെട്ട പുസ്തകം

ഒ.വി.വിജയൻ

സാഹിത്യസമരത്തിൽ പങ്കാളി, ഒരു വിലെ ഇലവിദ്യാഭ്യാസം, യാത്രാദാരി, ജിജ്ഞാസ ഇതൊക്കെയും ഒരു മനുഷ്യൻ ഇടവേളം നോക്കാതെ മലയാള സാഹിത്യത്തിലേക്കു കടന്നുവന്നു. ഈ അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് രചിച്ച 'മറിയപ്പെട്ട പുസ്തകം' എന്ന പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് നാം അറിയുന്നു. പ്രകൃതിയുമായും ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി നാല്പത്തൊമ്പത് രണ്ടിലെ ഭാഷാഭൂമിയിൽ ഒരു സാഹസം. യശശരീരമായ സഖാവ് കെ. ദാമോദരൻ ശബ്ദങ്ങളെപ്പറ്റി അന്നു പറഞ്ഞത് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു: "ഈ പുസ്തകം ബെംഗളൂരു സാഹിത്യ പാഠശാലയിൽ കുറിക്കുന്നു." (വാക്കുകൾ ഓർമ്മയിൽ നിന്ന്)

മാണ്. കൂട്ടിയുടെ ഉടലിനെ ഇറുക്കുകൾ പൊതിയുന്നു.

വൈ.വേ. ഞാൻ ഓർത്തു. മിക്കവാറും ഈ മഹാചിത്രം ആരുടെ സാംസ്കാരിക പാപ്പ രത്തമാണ്? പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ വില്പനയാണ് എനിക്കത് അനുഭവപ്പെട്ടത്. വർഷങ്ങളായി ഞാനും എന്തൊക്കെയോ എഴുതി. എന്നാൽ ആ പുസ്തകത്തിന്റെ നിറങ്ങളും തലങ്ങളും എന്നെ ഇന്നും അലട്ടുന്നു. ഓർത്തുനോക്കു നോൾ, വീണ്ടും വീണ്ടും ഓർത്തുനോക്കുമ്പോൾ ശബ്ദങ്ങളുടെ പൊതു മനസ്സിലാക്കുന്നു- പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥനയത്; പാപം അതിന്റെ ഭാഷയും. അഗതിയായ തെങ്ങി യെപ്പോലെ കിടന്നുറങ്ങുന്ന വൈവത്തെ അതു തട്ടിവിളിക്കുന്നു.

ശബ്ദങ്ങളിൽനിന്ന് വായനക്കാർ തെന്നി വീണു. അതെ, ആഹ്ലാതമേറിയതായപ്പോലെ ഗ്രന്ഥകർത്താവും ആ പുസ്തകത്തിൽനിന്ന് അകലാൻ ശ്രമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ സന്തം വിലയിരുത്തലുകളിൽ ബാല്യകാലസവിഷ്കരം പ്രേമമലയനത്തിനും മുൻതൂക്കം കല്പിച്ചു. ആനന്ദം പൊൻകുരിശും പൊലുള്ള സ്മരണയായ കഥകൾ എഴുതി കേൾക്കുവാൻ മുനിൽ പുനരവതരിച്ചു. നാം പരസ്പരം ചോദിച്ചു, ആരാണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ? എന്താണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ? നിർഭയമായിട്ട്, ബഷീറിന്റെ ബാഹ്യരൂപം ഫലിതപ്രധാനമായിരുന്നു. ആവരണം കേൾച്ച ബഷീറിന്റെ ആത്മകഥയിലേക്കു കടക്കാൻ നാം ഭയന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ ബാഹ്യരൂപത്തെ നാം പരിചിതമായ ഒരു കളിയിൽ ഒരുക്കി-ഫലിതസാഹിത്യകാരൻ. ഫലിത മെന്നു പറയുമ്പോൾ ആ വികാരത്തിന്റെ കർമ്മമുഖങ്ങൾക്ക്, പ്രയാഗ രൂപങ്ങൾക്ക്, വന്നിട്ടുള്ള വളർച്ചയും ഊർജ്ജമേറും നാം കണക്കാക്കുകയുണ്ടായി. ശുദ്ധ ഫലിതത്തിന്റെ ഒരു പാരമ്പര്യം നമുക്കുണ്ട്. കൃഷ്ണൻ നമ്പ്യാർ തൊട്ട് ഇന്നുവരെ നമുക്കു കാലപുരുഷത്തിൽ ഫലിതത്തിന്റെ രേഖകൾ രണ്ട് അതി കായന്മാർ നില്ക്കുന്നു-സന്തോഷനും വി.കെ.എന്നും. സന്തോഷന്റെ ഫലിതം

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തിൽ നിന്ന് പാപങ്ങൾ വലിച്ചെടുത്ത് തളിർക്കുകയും പുക്കുകയും ചെയ്തു. ആകട്ടെ ഭാഷയെ കൈയിലെടുത്ത് അട ക്കിപ്പിടിച്ചും പഠിപ്പിച്ചും നമ്മെ ചിരിയുടെ മഹാമണ്ഡലങ്ങളിലേക്ക് ഉയർത്തുന്നു. നമ്മെ

ഒരു പെണ്ണുകാണൽ- ബഷീറും ഫാബിയും. ശ്രീ. എം.വി. ദേവൻ വരച്ച ചിത്രം

തൃശ്ശൂരിലെ സാഹിത്യ അക്കാദമി ഓഫീസിൽ- വെച്ചൂർ, എസ്.കെ. ബഷീർ, വർക്കി

ത്രയും ചിരിയുടെ അസംസ്കൃത പദാർത്ഥമായിത്തീരുന്നു.

എന്നാൽ, സന്തോഷനാകട്ടെ വീക്കയെ നാകട്ടെ ഫലിതത്തിൽ ഗണ്യമായ ഒരു മേഖലയിലേക്ക് വിട്ടുപോയോ എന്തോ: സ്നേഹം. ബഷീറിന്റെ ചിരി വളരെ വലുതല്ല; എന്നാൽ അതിൽ ഒരു പാതി സ്നേഹമാണ്. സ്നേഹം സൗമ്യവും. മറ്റൊ പാതിയാകട്ടെ ഹൃദയമായ അസംബന്ധവും.

ഈ ചേരുവ നമുക്ക് മനസ്സിലാവാതെ പോയത്, അതിന് അംഗീകാരം ലഭിക്കാത്തത് എന്തെങ്കിലും വിരോധനത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നില്ല. ബഷീറിനെ ഒരു മുസ്ലീം സാഹിത്യ കാരനായി തരംതിരിച്ചില്ല എന്നതിൽ കേരളീയർക്ക് അഭിമാനംകൊള്ളാം. ബഷീർ എന്നും മലയാളത്തിന്റെതായിരുന്നു. ബഷീറിന്റെ ഇസ്ലാമും മലയാളത്തിന്റെതായിരുന്നു.

സ്നേഹത്തിന്റെ വില

വൈക്കം ചന്ദ്രശേഖരൻ നായർ

ഞാനും ബഷീറും വൈക്കത്തുകാരാണ്. ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു സൗഹൃദം വികസിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രഥമകാരണവും അതുതന്നെ. ഞാൻ ഇൻറർമീഡിയറ്റിനു പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് ഫീസുകൊട്ടാൻ പണമില്ല. മറ്റൊരു വഴിയും കാണാതെ ഒടുവിൽ ഞാൻ ഇ. ശങ്കരക്കുറുപ്പിനെച്ചെന്നു കണ്ടു. ജീയുടെ പക്കലും അന്ന് പണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒടുവിൽ ഇി എന്നെയുംകൂടി ബഷീറിനെക്കൊണ്ടാണ് പോയി. അന്ന് ബഷീർ എറണാകുളത്ത് 'സർക്കിൾ ബുക്ക് ഹൗസ്' എന്നൊരു സ്ഥാപനം നടത്തുകയാണ്. ഇി ബഷീറിനെ വിളിച്ചു കാര്യം പറഞ്ഞു. ആ നിമിഷത്തന്നെ ബഷീർ എന്നെ വിളിച്ച് ഇരുപതു രൂപ തന്നു. പരീക്ഷയിൽ വിജയിച്ചവരു എന്ന അനുഗ്രഹത്തോടെയാണ് അദ്ദേഹം എന്നെ യാത്രയയച്ചത്. പില്ക്കാലത്ത് ഞാൻ കൗമുദി പത്രത്തിൽ ഒരു പരമ്പര എഴുതിയപ്പോൾ അതിലൊരു ലേഖനം ബഷീറിനെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. ആ ലേഖനത്തിൽ ഞാനെഴുതി; "എന്നെ സ്നേഹിക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചത് വൈക്കത്തുകാരൻ ഒരു മുസ്ലീംമാനാണ്." ആ സ്നേഹവും സൗഹൃദവും നിലനിർത്താൻ എന്നും എനിക്കു കഴിഞ്ഞു.

ഞാൻ ഇടയ്ക്കിടെ ബഷീറിനെക്കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ പോകുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഞാൻ ബഷീറിനെക്കൊണ്ടാണ് വയലാലിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലേക്കു ചെല്ലുകയായിരുന്നു. ഗേറ്റിനു മുന്നിൽ ഞാനെത്തിയപ്പോൾത്തന്നെ മരച്ചുവട്ടിലിരുന്ന് ബഷീർ എന്നെക്കണ്ടു. പെട്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയെ വിളിച്ച് "നായന്മാരെ അടിക്കുന്ന വടിയിലേക്കുക്ക്" എന്ന് ബഷീർ ഫലിതത്തോടെ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ ഞാനിപ്പോഴും ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു, നായന്മാരെ തല്ലാനുള്ള വടി ബഷീറിന്റെ പക്കൽ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഞാൻകൂടി പക്കടുത്തു, ബഷീറിന്റെ വീട്ടിൽ നടന്ന ഒരു വിരുന്നു സൽക്കാരത്തിനിടയിൽ പൂട്ടം തീർന്നുപോയി. പൂട്ടം മുഴുവൻ മോഷ്ടിച്ചെടുത്തത് ഞാനാണെന്ന് ബഷീർ പിന്നീടു പ്രചരിപ്പിച്ചു. എനിക്ക് ആ വഴിക്കു പോകാൻ കഴിയാതെ യായി. ഇങ്ങനെ എത്രയത്ര രസകരമായ

ഡോക്ടർ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ

അനുഭവങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്കു പറയാനാണുണ്ട്. എന്റെ വീടുമായി ബഷീറിന് നല്ല ബന്ധമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ എന്റെ അമ്മ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽച്ചെന്നു. ബഷീർ അമ്മയെ ആഹാരം കഴിക്കാൻ ഒരുപാടു നിർബ്ബന്ധിച്ചെങ്കിലും അമ്മ ആഹാരം കഴിക്കാതെയാണ് അവിടന്ന് യാത്രയായത്. അമ്മയെ കാറിൽക്കയറ്റിയിരുത്താൻ ബഷീർ

ഡോർ തുറന്നുകൊടുത്തു. ഡോറടച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ വാതിലിനിടയിൽ പെട്ടു. ബഷീറിനു വേദനിപ്പോ എന്ന് അമ്മ ചോദിച്ചപ്പോൾ ബഷീറിന്റെ മറുപടി, അമ്മ എന്റെ വീട്ടിൽനിന്നും ആഹാരം കഴിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എനിക്കു വേദനിക്കില്ലായിരുന്നു എന്നായിരുന്നു. അതാണ് ബഷീർ, ബഷീറിന്റെ ശേഷം 97-ാം പേജിൽ

നൊമ്പതു വിരിഞ്ഞ അനുഭവങ്ങൾ

ഒ.എൻ.വി. കുറുപ്പ്

ബഷീറിനെ ആദ്യം കാണുന്നത് എവിടെ വച്ചാണെന്നു കൃത്യമായി പറയാൻ ഓർമ്മ വരുന്നില്ല. പക്ഷേ, ആദ്യമായി ബഷീറിന്റെ

കഥകൾ വായിച്ചത് മറ്റൊരു കഥയാണ്. ഞാൻ പഴയ ഫോർത്തു ഫോമിൽ (ഇന്നത്തെ ഒൻപതാം ക്ലാസ്സ്) പഠിക്കുന്ന കാലം. എനിക്ക് ബോറായിത്തീർന്നിരുന്ന കണക്കിന്റെ പിരിയഡ്. ഡസ്കിന്റെ കീഴിൽ മലർത്തിവെച്ച് ആദ്യം വായിച്ചത് ബാലകാല

സഖിയാണ്. സ്കൂളിനടുത്തുള്ള വായനശാലയിൽനിന്ന് സൗജന്യവായനയ്ക്കു ലഭിച്ചതാണ് ബാലകാലസഖി. ആദ്യത്തെ ഏതാനും പേജുകൾ വായിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ബെല്ലടിച്ചതും ക്ലാസ്സു തുടങ്ങിയതും. പക്ഷേ, അദ്യപകനെ ശ്രദ്ധിക്കാൻ മനസ്സ് തയ്യാറായില്ല. ബാലകാലസഖി. അദ്യപകൻ കാണാതെ ഡസ്കിനു കീഴിൽ മലർത്തിവെച്ച് ആർത്തിയുടെ വായന തുടർന്നു. ഒന്നുമൊന്നും ഉമ്മിണി വലുണ്ണ് എന്നതു വായിച്ച് നിശ്ചബ്ദമെങ്കിലും മറുനുള്ളവരറിയാ ചിരിച്ചു പോയി. അദ്യപകൻ എന്നെ കൈയൊടെ പിടിച്ചു. പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കസ്തൂരിയിലായി. കേസായി. കണക്കു പഠിക്കാതെ ക്ലാസ്സിലിരുന്ന് കഥാപുസ്തകം വായിച്ചു എന്ന കേസാണ് ചാർജ്ജ് ഉയർത്തിയത്. നിട്ടുന്നില്ല. വായനശാലയിൽ പുസ്തകം തിരിച്ചുകൊടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ കേസ് വീട്ടിലേക്കു നീളും. ഒടുവിൽ ഹെഡ്മാസ്റ്ററെ അന്നെ കണ്ട് എങ്ങനെയോ ആ പുസ്തകം വിടുതൽ ചെയ്തു വാങ്ങി. പക്ഷേ, ഹെഡ്മാസ്റ്റർ ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു.

'നീ പുരോഗമന സാഹിത്യം വായിക്കാനുണ്ട്, അല്ലേ?'

പുരോഗമന സാഹിത്യമെന്നാൽ അൾലിലമെന്ന് പല അദ്യപകരും കരുതിയിരുന്ന കാലം. പക്ഷേ, എന്റെ വീട്ടിൽ അങ്ങനെ കരുതിയിരുന്നില്ല എന്നുള്ളതു മാഗ്യമായി. അങ്ങനെ ആദ്യം ബഷീർക്കഥ വായിച്ചതിന്റെ കഥ പിന്നീടു ബഷീറിനോടു പറഞ്ഞിരുന്നു.

1955-നുംശേഷം ഞാൻ എറണാകുളത്ത് മഹാരാജാസ് കോളജിൽ അദ്യപകനായി ചെന്ന സമയത്താണ് എല്ലാ ദിവസവും ഒരു പതിവുപോലെ പ്രസിദ്ധമായ ആ ബുക്ക് സ്റ്റാൻഡിൽ പോകാൻ തുടങ്ങിയത്. അവിടെ ഏറെനേരം ബഷീറുമായി സംസാരിച്ചിരുന്നു. സമയം പോകുന്നതറിയാതെ സെിച്ചു കഴിഞ്ഞു. സ്ഥലമായ എത്രയത്ര സാധാഹ്നങ്ങൾ. എന്നും എന്തെങ്കിലും പുതുമയുള്ളത് സംഭവിക്കുമായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധനായ ഒരാൾ വന്ന് ഷെൽഫിൽനിന്നു പുസ്തകങ്ങൾ മാറിമാറിയെടുത്തു മറിച്ചുനോക്കി തിരികെ വയ്ക്കുന്നതു ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്ന ബഷീർ 'ഇങ്ങനെ മറിച്ചു

നോക്കാനുള്ളതല്ല, കാശുകൊടുത്തു വാങ്ങി വായിക്കാനുള്ളതാണ്' എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ മനുഷ്യൻ 'മറിച്ചു നോക്കിയാ ലഭിച്ച വാങ്ങാൻ കൊള്ളുന്നതാണോ എന്ന് അറിയാൻ കഴിയൂ' എന്നു ചോദിച്ചു. അതിന് ബഷീർ പറഞ്ഞ മറുപടി പൂർണ്ണമായി ഇവിടെ പകർത്താൻ പറയുന്നതല്ല. അതുകേട്ട് ആ മനുഷ്യൻ കൂടി ചിരിച്ചുപോയി എന്നു മാത്രം. ആതുടേയും മുഖത്തു നോക്കി ക്രൂരമായ ഫലിതം പറയാനുള്ള ബഷീറിന്റെ—ബഷീറി, നേർത്തു മാത്രമായ—ആ സ്വഭാവവും ശൈലിയും എന്നെ അദ്ദേഹത്തോടു കൂടുതൽ അടുപ്പിച്ചു. സ്നേഹത്തോടൊപ്പം, ആദരവിനോടൊപ്പം ഒരുപക്ഷേ, അവയെക്കാൾ അർത്ഥം തോന്നിച്ച നിമിഷങ്ങൾ. ഒരിക്കൽ സഖാവ് കെ. ദാമോദരനെമൊത്ത് ആ ബുക്ക് സ്റ്റാൻഡിന്റെ മുന്നിലൂടെ നടക്കുകയായിരുന്നു. എന്തോ അത്യാവശ്യ കാര്യം പറയാനുള്ളതെന്ന് മട്ടിൽ ബഷീർ റോഡിലേക്കിറങ്ങി വന്ന് കെ. ദാമോദരനെ പിന്നിൽനിന്നു വിളിച്ചു. ഞങ്ങൾ സ്റ്റാൻഡിലേക്കു കടന്നു ചെന്നു. തിടുക്കത്തിലായിരുന്നു ചോദ്യം. പിടാസോവിന്റെ അഡ്രസ്സ് വേണം. ഉടനെ തരപ്പെടുത്തണം. ദാമോദരൻ ആത്മഗത രൂപത്തിൽ മുകളിലേക്കു നോക്കിനിന്ന് പിടാസോ ഇപ്പോൾ എവിടെയായിരിക്കും എന്നൊക്കെ ഉറക്കെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ ചോദിച്ചു, 'എന്താ ഇത്ര അത്യാവശ്യം?'

ബഷീർ: 'ഇവിടെ ഞാനൊരു പുതിയ ഷെൽഫ് ചെയ്യിച്ചിട്ടുണ്ട്.' എനിട്ട് സാമാന്യം ഓഗിയുള്ള ഒരു ഷെൽഫ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിപ്പറഞ്ഞു. 'ഇതൊന്നു പെയിൻ്റുചെയ്തതാണ്.' സാരഗ്രാഹ്യപ്രകൃതിയായ കെ. ദാമോദരൻ ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയെപ്പോലെ നിന്നു ചിരിച്ചെന്ന് ഞാൻ കണ്ടു.

ബഷീർ അന്നു താമസിച്ചിരുന്നത് ഒരു ചെറിയ വാടകമുറിയിലായിരുന്നു. ഉദാരനും സൽക്കാരപ്രിയനുമായ ബഷീർ പലപ്പോഴും തന്റെ ആ ഇടുങ്ങിയ മുറിയിലേക്കു ചായ കൂട്ടിക്കാൻ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. ആ സൽക്കാരങ്ങൾ ഇടുങ്ങിയ മുറിയിൽ ഒരുങ്ങിക്കൂടിയ ഒരു വലിയ ഹൃദയമുള്ള ബഷീറിന്റെ ഭാഷയിൽ അണ്ഡകടാഹരത്താളം വലിച്ചു മുളള ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ ഉടമയായ, സ്നേഹനിർഭരമായ ഒരു മനുഷ്യനെ കാട്ടിത്തന്നു.

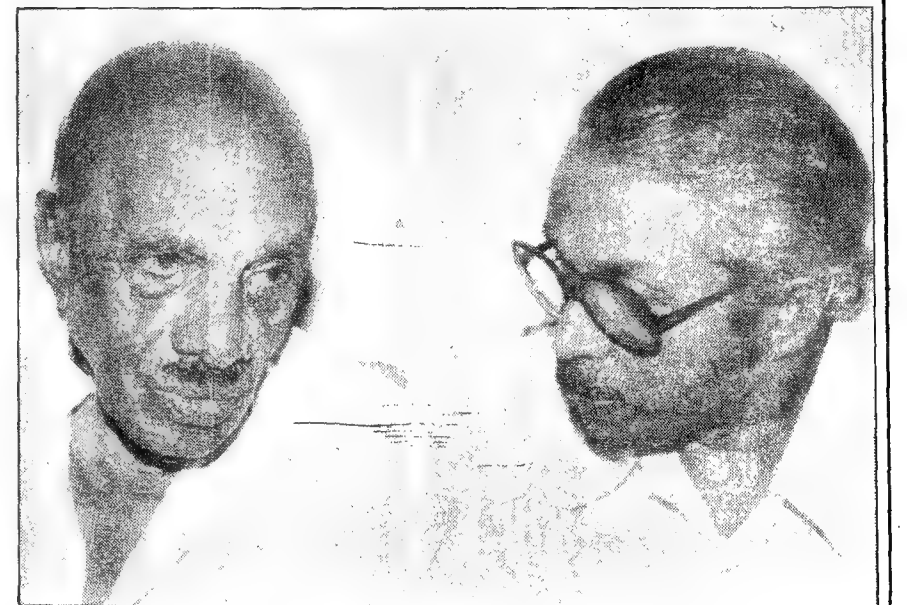
മുഖം കൂടുതൽ ഗൗരവപൂർണ്ണ വയുമ്പോൾ ഒരു വലിയ പൊട്ടിച്ചിരിയ്ക്കു വകനല്കുന്ന നർമ്മമൊഴി പ്രതീക്ഷിക്കാം. തമാശയായി പറഞ്ഞു എന്നു തോന്നിക്കുന്ന പലതിൽനിന്നും വളരെ ഗൗരവമുള്ള പലതും പാകമായ വിത്തുകൾ പൊട്ടിച്ചിരുന്നതുപോലെ അന്നു വെപ്പെട്ടു.

എറണാകുളത്തെ ജീവിതത്തിനിടയിലായിരുന്നു എന്റെ വിവാഹം. പുസ്തകപ്രിയനായ എനിക്ക് ബഷീർ ഒരു പുസ്തകമാണു വിവാഹസമ്മാനമായി തന്നത്. പക്ഷേ, അതിൽ കുറിച്ചിരുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്, 'എന്റെ ഭാര്യയ്ക്ക് എഴുതുന്ന ഒരു കുറിപ്പ്.

എന്നോടു പറഞ്ഞു, 'ഭൂമിയുടെ അറഞ്ഞു വച്ചായിരുന്നില്ല വിവാഹം? ഇപ്പോൾ അവിടെക്കു വരാൻ വയ്യ.' തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ ദേശമംഗലത്തെ ഒരു കുഗ്രാമമാണ് ബഷീർ ഭൂമിയുടെ അറഞ്ഞു വിശദീകരിച്ച ആ സ്ഥലം.

ബഷീറിന്റെ ബുക്ക് സ്റ്റാൻഡിലെ സാധാഹ്നങ്ങൾ എവിടെയോ വെച്ചു വിട്ടുപോയി. ആ ബുക്ക് സ്റ്റാൻഡ് ഇന്ന് എഴുത്തും വായനയും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന പലരുടേയും മനസ്സിലെ മധുരമായ ഒരോർമ്മയാണ്. ഒരു ബീഡിയും വലിച്ചു അതിന്റെ വാതിലിൽ കൃത്യമായി നിറഞ്ഞ ഒരു നോട്ടത്തോടെ ഇരിക്കുന്ന ബഷീറിനെക്കുറിച്ച് സർ. സി.പി.ക്കൈതിരായ സമരത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് വിവിധ ഇയിലുകളിൽക്കിടന്ന് മർദ്ദനം

ഫോട്ടോ: ശ്രീ. പുനലൂർ രാജൻ

ആയിരം ഓർമ്മകൾ വിരിയുന്ന പൂവ് ഒ.എൻ.വിയും ബഷീറും

ബാലാമണി അമ്മയുമൊത്ത്

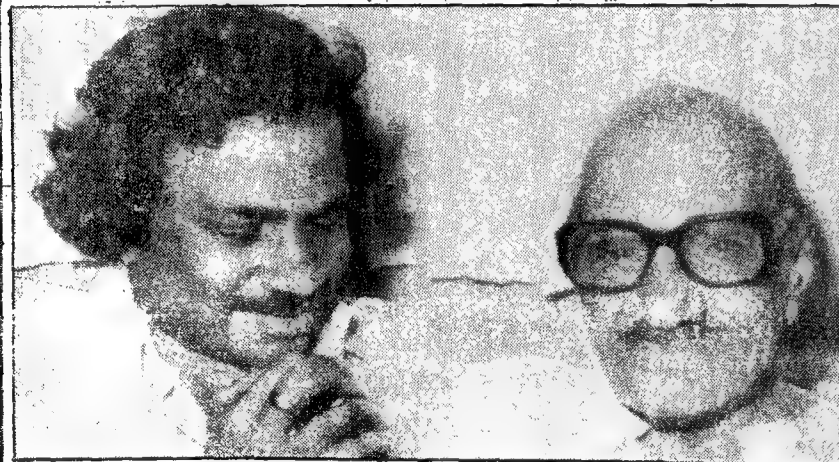
ഫോട്ടോ: മുസ്തഫ

ചെങ്കിടയ്ക്കു മേൽക്കൂരയെ സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

ബഷീറിന്റെ ഓരോ കഥയുടെ പിന്നിലും ഓരോ കഥയുണ്ടായിരുന്നു. സുഹൃത്തുക്കളോട് ആ കഥ പറയുമായിരുന്നു. എഴുതിവായിട്ട് കഥയും ചെങ്കിടയ്ക്കു പിന്നിലെ കഥ പറയുമായിരുന്നു.

അരുൺസാണകുളം നേതൃമുദ്രവനാണ്—തകഴിയും ബഷീറും

ആത്മബന്ധത്തിന്റെ ഇഴക്കുറിയും എം.ടി.യും ബഷീറും

ഇലകും ചുറ്റും വാലിബൻ! എസ്.കെയും ബഷീറും

കേട്ടതും കൂടിയാവുമ്പോൾ ഒന്നുമൊന്നും ചേർന്ന ഉമ്മിണി വലിയ ഒന്നാവും. കണക്കിനു മോശമായ മണ്ണിനോട് എന്തുകൊണ്ടോ കൂട്ടിക്കാലത്ത് കണക്കിനു മോശമായതെന്നു എനിക്ക് ഒരു വല്ലാത്ത സഹവേഷം തോന്നിയിരുന്നു. ഒന്നുമൊന്നും ചേർന്നാലുണ്ടാകുന്ന ഉമ്മിണി ബലൂ ഒന്നിനെ പലതും പലതരത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു സുഹൃത്ത് ആ വെറും ഒന്ന് വ്യക്തിയും ഉമ്മിണി ബലൂ ഒന്ന് സമൂഹവുമാണെന്നു വ്യാഖ്യാനിച്ചു കേട്ടു. അതിലുണ്ടാകുമായ ശരി. മണ്ണിനും സുഹൃത്തും ചേർന്നിരുന്നെങ്കിൽ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നതും ഒരു ഉമ്മിണി വലിയ ഒന്നാണ്—പ്രേമ സാക്ഷാത്കാരം. പക്ഷേ അതുണ്ടാകാതെ പോയതിന്റെ കഥയാണമല്ലോ ബഷീർ 'ഇവിടെയിരിക്കുന്നതും ചിന്തിക്കുന്നതും' 'വക്കിൻ പൂരണ മോശപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാകാമെന്ന് എഴുതിയത്. ബഷീറുമായി നീണ്ട പത്തു വർഷങ്ങൾ മാസത്തിലൊരുതവണ വീതം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നത് തൃശ്ശൂരിലെ സാഹിത്യ അക്കാദമിയിലെ തെങ്ങിന്റെ ഗന്ധംകുറുമ്പിൽ വെച്ചായിരുന്നു. അക്കാദമി ഭരണസമിതിയിൽ അംഗങ്ങളായിരുന്നു തങ്ങൾ. യോഗത്തിന്റെ താലോലനം തന്നെ വൈകുന്നേരം കോഴിക്കാട്ടുനിന്നും ബഷീർ വന്നെത്തുമായിരുന്നു. ഒന്നുകിൽ തീവണ്ടിയിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ഡോ. സുകുമാർ അഴീക്കോടിന്റെ കാറിൽ. ഡോ. സുകുമാർ അഴീക്കോട് ചിലപ്പോൾ കോഴിക്കോട് സർവ്വകലാശാലാ കമ്പസിലുള്ള താമസസ്ഥലത്തു നിന്നും പുലർച്ചയോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടുക. ബെപ്പൂരിൽ വന്ന് ബഷീറിനെ കയറിപ്പിടിക്കാൻ വരികയായിരുന്നു പതിവ്. ഒരിക്കൽ ബഷീർ അഴീക്കോടിനോടു പറഞ്ഞു എന്നെ നിങ്ങൾ 'പിക്' ചെയ്യരുത്. അന്നുമുതൽ തലേന്നു പുറപ്പെട്ടെന്നെങ്കിൽ ഡോ. അഴീക്കോടിന്റെ കൂടെ. അല്ലെങ്കിൽ തീവണ്ടിയിൽ. ഇതായിരുന്നു പതിവ്. അക്കാദമി മന്ദിരം വികസപ്പിക്കാൻ വെണ്ടി പിൽക്കാലത്ത് ഇടപെടാൻ ഉണ്ടായ വടക്കുകിഴക്കേ മൂലയിലുണ്ടായിരുന്ന വിശാലമായ ആ വിശദമുറി തെങ്ങിന്റെ തെങ്ങുപേരു കൊണ്ടു ശ്രദ്ധയേറിയതായിരുന്നു. അവിടെ ഇരുന്നു എന്റെ എഴുതാതെ പോയ 'ഇടനാഴിയിലുള്ള വണ്ടി' യുടെ കഥ ഒരർത്ഥശാലയിൽ പറഞ്ഞത്. അവിടെ ഇരുന്നു പൊറോക്കാട് താൻ എഴുതിയതിൽക്കവിത്തേ, എഴുതാത്ത സഞ്ചാരകഥകൾ തെങ്ങിന്റെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചത്. അവിടെ ഇരുന്നു ബഷീർ തനിക്ക് ഇടക്കാലത്തു വന്ന മാതസിക വിമോചനത്തിന്റെ കഥ തെങ്ങിന്റെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചത്. തെങ്ങിന്റെ ഉറപ്പി കിടക്കുമ്പോൾ ആ മുറിയുടെ തെങ്ങിന്റെ മധ്യത്തിൽ ഒരു തോർത്തുവിളിച്ചിരുന്ന് പലപ്പോഴും ബഷീർ നിസ്കരിക്കുന്ന ചിത്രം ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. ബഷീർ പരമകാരുണ്യകരനാണ് പലപ്പോഴും വിശേഷിപ്പിക്കാറുള്ള ആ സ്നേഹ മഹാശക്തിയിൽ ആത്മലയപെട്ടിരിക്കുന്ന ആ ഇരുപ്തും കൃത്യമായ നിലത്തു നെറ്റി മുട്ടിക്കുന്നത്—നിമുഴ്ത്തേയ്ക്ക് ഒരു പൊരുളാലിരിക്കാതെ തെങ്ങിൻ നോക്കി ഇരുന്ന്

തന്നു. തന്റെ സഹജമായ നർമ്മമോഴികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി കടുത്ത ഗൗരവത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചിരുന്ന കാലയളവുകളും അതിനിടയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ സാഹിത്യവിചിന്തകളെപ്പറ്റി അന്നോക്കം അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്നെ ശത്രുക്കൾ ആക്രമിക്കാൻ വരുമെന്നതിനെപ്പറ്റി. ഇനാലായിരിക്കട്ടെ ഇന്നുകൾ കടന്നുവരുമെന്നു പറഞ്ഞ് ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുമ്പോൾ തന്റെ ഭാഗത്തെ ഇലകും വലിച്ചടയ്ക്കുന്നതിനെപ്പറ്റിയൊക്കെ ബഷീർ പറയുമായിരുന്നു. സത്യവും കല്പനയും വിഭാകമായ സമർപ്പണവും എല്ലാം ചേർന്ന് ഒരു വിചിത്രപ്രപഞ്ചമായിരുന്നു പുറമെ ഊഷ്മളമായിരുന്ന ആ ശിരസ്സിനകത്ത്. പുറമെ ഊഷ്മളം, അകം സമുദ്രധന്വനം. അങ്ങനെയുള്ള അനുഭവഭാരം പേറുന്ന ഒരു ശീർഷകവുമായി നമുക്കിടയിലൂടെ അദ്ദേഹം കടന്നുപോയി. അതിനിടയിൽ പക്ഷികൾ നേർന്നെറി കൊറിക്കുന്നതുപോലെ കഥകൾ കൊറിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പക്ഷികൾ എവിടെനിന്നോ കൊത്തിയെടുത്തതാണ്. ബഷീറിന് കഥകൾ തീർപ്പ് വന്നുവെങ്കിലും അനുഭവതലങ്ങളിൽ നോക്കുവിശിഷ്ടവയായിരുന്നു. ആരോ ഒരു കുമ്പളു തെങ്ങിന്റെ ചിമുട്ടിയിൽനിന്നു പറന്നുപോകുന്ന

പക്ഷികളെപ്പോലെ (ആർച്ച് ബാൾഡ് മക്ലിഷിനു നന്ദി) തെങ്ങിൻ അക്കാദമിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോയി. അവരിൽ ദേവവും ഉറുമ്പും പൊറോക്കാട്ടും അന്തർജ്ജനവും അനന്തതയിലേക്കു പോയി. ബഷീർ ഇന്നും ഇപ്പോൾ. ചുവരിലെ ആണിക്കുറിയിൽ കാററത്തു

ഗുരുവും ശിഷ്യനും വി.കെ.എന്നും ബഷീറും

വിനീത ചരിത്രകാരൻ സുഹൃത്തുക്കളുമൊത്ത്—ബഷീർ, സുകുമാർ അഴീക്കോട്, എസ്.കെ. പൊറോക്കാട്, എൻ.പി. മുഹമ്മദ്

ഫോട്ടോ: ശ്രീ. പുനലൂർ രാജൻ

പറന്നുപോകാതെ പിന്തുടരുന്ന കലാജാവിന്റെ പോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദിവസങ്ങൾ കൂറുകൂടി ഇവിടെ പിടിച്ചുനിന്നു. ഒടുവിൽ ബഷീറും പോയി. ആ പോക്ക് ആകസ്മികമായിരുന്നില്ല. അത് മരത്യാഹിതാപോലെ തോന്നി. ഏതു വാക്യവും ഒരിക്കൽ പൂർത്തിയാകണം.

മോട്ടോ: പ്രശ്നം എന്താണെന്ന്

സാഹിത്യ അക്കാദമി ഫെല്ലോഷിപ്പുമായി—ബഷീറും എം. ഗോവിന്ദനും

യാകണം. ആരെയെങ്കിലും അപ്പോൾ ഒരു പൂർണ്ണവിരാമചിഹ്നം വേണ്ടിവരുന്നു. അതാണ് മരണമെന്ന് വലിയ കവികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ബഷീറിന്റെ ഇനിയും നീണ്ടുപോകുന്ന ഒരു വാക്യമാണ്. ആ കഥകളിൽനിന്ന് വരുത്തലുകൾ വായിച്ചെടുക്കുന്ന വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ എന്ന ഒരു വലിയ കഥ. അതിനു വിരാമചിഹ്നമില്ല.

ബഷീറിന്റെ കഥാപാത്രങ്ങളെ വരകളിലൂടെ അനശ്വരമാക്കിയ നമ്പൂതിരി ബഷീറുമൊത്ത്

മൊയ്താ മൗലവിയുമൊത്ത്

ബാല്യകാലസ്മി

ബഷീറിന്റെ വിശുത കൃതിയായ ബാല്യകാല സ്മിതിലെ ഒരു അദ്ധ്യായം

സുഹൃദ് വന്നു!

മണ്ണിട് വന്നിട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ് പ്രേമപാരവശ്യത്തോടെ അവൾ ഓടിക്കിട്ടെത്തി. പക്ഷേ, മണ്ണിട് കാണുവാൻ മനസ്സുണ്ടായില്ല. വല്ലാതെ പതറിപ്പോയിരുന്നു. മണ്ണിടിന് അനങ്ങുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആകെ തളർന്നു പോയിരുന്നു.

‘എവിടെ?’ എന്നുള്ള സുഹൃദയുടെ ചോദ്യവും ‘തോട്ടത്തിൽ!’ എന്നുള്ള ഉത്തരവും മറുപടിയും മണ്ണിട് കേട്ടു. ഹൃദയം ദ്രുതഗതിയിൽ തുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനക്കമില്ലാതെ മണ്ണിട് ആ പഴയ കസേരയിൽ കിടന്നു.

അന്തിവെയിലിൽ തോട്ടം മുങ്ങിനില്ക്കുകയായിരുന്നു. പൂക്കളിലേക്കു വണ്ടുകൾ പാറിപ്പറന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഗന്ധവാഹിയായ ഇളങ്കാറ്റ് ഇലകളെ ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മണ്ണിട് മഞ്ഞവെയിലിൽ മുങ്ങിയ പ്രതിമപോലെ ചാരുകസേരയിൽ കിടക്കുകയാണ്.

സുഹൃദയുടെ കാലോച്ച അടുത്തുവന്നു.

‘ഓ, പുതിയ തോട്ടം.’

സുഹൃദയുടെ ദുഃഖകരമായ ശബ്ദം പിന്നിൽ... മണ്ണിടിന്റെ ഹൃദയം വേദനിച്ചു. വെറും വേദനയല്ല; ഉറഞ്ഞ ഇല്ലിമുളളുകൾ തറഞ്ഞ് ഒടിഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ ഹൃദയം വിങ്ങി വേദനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പൊട്ടിക്കരയുവാൻ പോകുന്നവിധത്തിൽ വിന്നയായി സുഹൃദ് പതുകെച്ചോദിച്ചു.

‘എന്നെ അറിയുമോ?’

നിശ്ശബ്ദപ്രപഞ്ചം. ഒന്നും പറയാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഓർമ്മകൾ...

മണ്ണിടിന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു.

അവൾ വീണ്ടും ചോദിച്ചു:

‘എന്തൊരു പിണക്കമായിരിക്കും?’

മണ്ണിട് പതുകെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ഹൃദയം പൊളളിപ്പോയി.

സുഹൃദ് ആകെ മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു!... കവിതകൾ ഒട്ടി കൈവിരലുകളുടെ ഏക്കുകൾ മുഴച്ച്, നഖങ്ങൾ തേഞ്ഞ്, ആകെ വിളർത്ത്, കാതുകളിലെ കറുപ്പുമുളളുകൾ മുടിക്കൊണ്ടു

മറഞ്ഞ്... അങ്ങനെ...

അന്യോന്യം അവർ നോക്കി. വളരെ, വളരെ സമയത്തേക്ക് ഒന്നും ആർക്കും പറയുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ക്രമേണ സൂര്യൻ മറഞ്ഞു. വൃത്യാസങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കിക്കൊണ്ട് ഇരുളെങ്ങും വ്യാപിച്ചു. ഒന്നും അവർ അറിഞ്ഞില്ല. ഗ്രാമത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്ന നദിയുടെ ഇരുപിരിവുകളേയും ധവളമയിൽ മുക്കിക്കൊണ്ട് പൂർണ്ണ ചന്ദ്രൻ കുന്നിന്റെ ഉച്ചിയിൽനിന്ന് എത്തി നോക്കി.

ഗ്രാമീണ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭേദിച്ച്, ഒരു പ്രേമഗാനം ദൂരത്തവിടെയോന്നിനും ഉയർന്നു. ഏതോ കാമുകൻ ഏതോ പ്രേമഭാജനത്തെ വിചാരിച്ച്, ശോകമധുരിമയോടെ പാടി:

‘താമരപ്പൂങ്കാവനത്തിലേ’

താമസിക്കുന്നോരേ,

പഞ്ചവർണ്ണപ്പെങ്കളിയിലേ

പങ്കറങ്കളേളാമേ,

പൂമൊകം കണ്ടാ മതിയോ

പുതി തീർക്കും കാലമായോ

കാമിനിയടുത്തു വന്നോ

കാലദോഷം വന്നുപോയോ

താമരപ്പൂങ്കാവനത്തിലേ

താമസിക്കുന്നോരേളേ!...

അങ്ങനെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആ അജ്ഞാത ഗായകൻ ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഒടുവിൽ മണ്ണിട് മന്ത്രിച്ചു:

‘സുഹൃദ്!’

ദൂതകാലത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നെന്നോണം അവൾ വിളിക്കേട്ടു:

‘ഓ!’

മണ്ണിട് ചോദിച്ചു:

‘എന്തായിരുന്നു സുഖക്കേട്?’

അവൾ പറഞ്ഞു:

‘ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു.’

‘പിന്നെ ഇത്രയ്ക്കു കഷ്ടിണിപ്പത്?’

സുഹൃദ് അതിനുത്തരം പറഞ്ഞില്ല. സൂരിപ്രമായ നെടുവീർപ്പോടെ അവൾ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ മിന്നിയെന്നാ അറിഞ്ഞത്... വന്ന വിവരം.’

തെല്ലു പരിഭവത്തോടെ മണ്ണിട് ചോദിച്ചു:

‘ഞാൻ ഒരിക്കലും തിരിച്ചുവരില്ലെന്നാണു കരുതിയത്. അല്ലേ?’

‘എല്ലാവരും അങ്ങനെ വിചാരിച്ചു. ഞാൻ...’

'പറയൂ?'
സുഹൃദ് പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. എന്നിട്ടവൾ സാവധാനമായി അവളുടെ ഭർത്താവിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു:
'വലിയ അരിശക്കാരനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന് വേറെ ഒരു ഭാര്യയും രണ്ടു കുട്ടികളുമുണ്ട്. ഞാൻ വീട്ടിൽ വന്നു നിർബ്ബന്ധിച്ചു കണക്കു പറഞ്ഞ് എന്റെ ഓഹരി വാങ്ങിക്കണമെന്ന് എന്നും പറയൂ. എനിക്ക് അനിയത്തിമാരില്ലേ? ഞാനെന്നു ചെയ്യും? ഞാൻ വിസമ്മതം പറഞ്ഞാൽ അപ്പോഴൊക്കെ എന്നെ അടിക്കും. ഒരിക്കൽ എന്റെ നാഭിക്കു തൊഴിച്ചു. ഞാൻ കമിഴ്ന്നപ്പോൾ വീണുപോയി. അന്നെന്റെ പല്ലടർന്നതാ, ഓ.'
അവൾ വായ് പൊളിച്ചു. ആ വെൺമയ്ക്കിടയിൽ ഒരു കറുത്ത വിടവ്.
'സുഹൃദാ!'
'ഓ!'
'എന്നിട്ട്?'

ചിലപ്പോൾ പിന്നെ ഞാൻ ഒരു ഭാരമായി എത്രനാൾ കഴിയും; ഞാൻ സ്ത്രീയല്ലേ?'
'—?—'
'ഒടുവിൽ വീട്ടും പുറയിടവും പണയം എഴുതിക്കൊടുത്ത്, പൊന്നും മറുവുമുണ്ടാക്കി കല്യാണം കഴിഞ്ഞു.'
'എന്നിട്ട് ഇത്ര കഷ്ടിണിപ്പോയത്?'
സുഹൃദ് മിണ്ടിയില്ല.
'പറയൂ സുഹൃദാ, ഇത്ര കഷ്ടിണിപ്പോയത്?'
'വിചാരംകൊണ്ട്!'
'എന്തു വിചാരം?'
'—?—?—'
'സുഹൃദാ!'
'ഓ!'

'—?—?—'
'എന്നിങ്ങനെപ്പോയിരുന്നു തിരിച്ചു വരുമെന്ന്.'
'എന്നിട്ടു പിന്നെ?'
'അവരെല്ലാം നിശ്ചയിച്ചു. എന്റെ സമ്മതം ആരും ചോദിച്ചില്ല. ഉമ്മ തീർന്നുകയായിരുന്നു. എന്റെ പ്രായക്കാരെയൊക്കെ കെട്ടിച്ച് മൂന്നും നാലും പ്രസവിച്ചു. പൊന്നും സ്ത്രീധനവും കൊടുക്കാതെ എന്നെ ആരും...'
'പൊന്നും സ്ത്രീധനവും വാങ്ങാതെ സുഹൃദയെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ തയ്യാറുള്ള ഒരാൾപോലും ഇല്ലെന്ന് സുഹൃദ് അങ്ങു വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല, അല്ലേ?'
'എനിക്കു വിശ്വാസം ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല. ഞാൻ ഒരുനിമിഷംപോലും മറന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഓരോ രാത്രിയും ഓരോ പകലും ഞാൻ ഓർത്തു കരയും. യാതൊരപകടവും, ഒരു സുഖക്കേടുപോലും വരുത്താതിരിക്കാൻ ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കും, എന്നും എന്നും പ്രാർത്ഥിക്കും.'
'ഞാൻ സുഹൃദയെ മറന്നുകളഞ്ഞു എന്നാണ് സുഹൃദ് വിചാരിച്ചത്, അല്ലേ?'
'എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. എന്തെ എഴുത്തയയ്ക്കാത്തത്?'
'അയച്ചില്ലെന്നു മാത്രം. പലപ്പോഴും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്, അയച്ചില്ല.'
'ഞാൻ ദിവസവും എഴുത്തു പ്രതിക്ഷിക്കും. ഇന്നു വരും. നാളെ വരും എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു.'
'പിന്നെ ഈ വിവാഹം നടന്നത്?'
'ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല, എന്നോടാരും ചോദി

'ഞാൻ അവിടെച്ചെന്നിട്ട് ഇതേവരെ പരിയടങ്ങെ ഒന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ല. ഒരുനിമിഷനേരമെങ്കിലും മനസ്സമാധാനം അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ ഒരു ഭാര്യയല്ല, വേലക്കാരി. കുലിക്കു ഞാൻ തൊണ്ടു തല്ലിക്കൊടുത്തു പണം ഉണ്ടാക്കണം. കുറഞ്ഞാൽ എന്നെ തല്ലും. ഒന്നും തരികയുമില്ല. ഞാൻ പുറത്തായിരുന്നപ്പോൾ—'
'—?—?—'
'അടുപ്പിച്ചു നാലു ദിവസം—'
'—?—?—'
'പട്ടിണി കിടക്കേണ്ടി വന്നു.'
അങ്ങനെയങ്ങനെ സുഹൃദ് പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. അവൾക്കു വളരെ പറയുവാനുണ്ട്. ഒരുപാടു ഹേസുങ്ങളുണ്ട്, അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ. പലപ്പോഴും മരിക്കാൻ തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. ഒരൊറ്റ ആശ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ: 'വന്ന് ഒന്നു കണ്ടിട്ടു മരിക്കാൻ.'
'മരണത്തെപ്പറ്റി അങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു മനസ്സു വിഷമിപ്പിക്കേണ്ട. ഇനിയുമുണ്ട് അങ്ങോട്ടു ദീർഘമായ ജീവിതം. ശോഭനമായ ഭാവിയുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കൂ' എന്നു മജീദ് പറഞ്ഞപ്പോൾ സുഹൃദ് നെടുവീർപ്പിച്ചു.
അവൾ കസേരയുടെ മുമ്പിൽ മജീദിന്റെ

പാദങ്ങൾക്കടുത്ത് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അങ്ങനെ വളരെസമയത്തേക്കു രണ്ടുപേരും ഒന്നും പറയാതെ, നിലവിൽ മുങ്ങിയ ലോകത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.
'ഒടുവിൽ മജീദ് പറഞ്ഞു:
'സുഹൃദ് പോയി ഊണുകഴിച്ച്, മനസ്സമാധാനത്തോടെ ഉറങ്ങൂ; നാളെക്കൊണ്ടാം.'
'എനിക്കു തീരെ ആവതില്ല. സുഹൃദ് എണീറ്റു.
'അത്രയ്ക്കു കഷ്ടിണമോ?' മജീദ് ഏണീറ്റു.
സുഹൃദ് പറഞ്ഞു:
മനസ്സിന്റെ വിഷമം.
'മനസ്സു വിഷമിക്കണ്ട. പോയി സുഖമായി ഉറങ്ങൂ.'
'നാളെ വല്ലെടത്തും പോകുന്നുണ്ടോ?'
'ഇല്ല.'

'ഞാൻ കാലത്തേ വരും. സുഹൃദ് നടന്നു. മജീദ് പറഞ്ഞു:
'ആ.'
നിലാവെളിച്ചത്തിൽ മുങ്ങിയ തെങ്ങുകളുടെ ഇഴയിലൂടെ അവൾ പോകുന്നതും നോക്കിക്കൊണ്ട് മജീദ് വീണ്ടും ചാരുകസേരയിൽ ഇരുന്നു. സമയം പോയതറിഞ്ഞില്ല. കൈയിൽ മണ്ണെണ്ണവീളുകയായി ഉമ്മ വന്നു. മജീദ് മയങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു കണ്ട് ആ വാത്സല്യമാതാവു ചോദിച്ചു:
'നീ എന്താ മോനേ, ഇങ്ങനെ തരി-പിരിക്കുന്നത്?'
'ഓ, ഒന്നുമില്ല.'
'മോനേ, ആ സുഹൃദാടെ കോലം കണ്ടോ?'

കിളിപോലെ ഇരുന്ന പെണ്ണാ. എല്ലാം റബ്ബിന്റെ ബേബി!
'അവളെ അങ്ങനെ ആക്കിത്തീർത്തതാ?'
മജീദിനു കോപവും വ്യസനവും വന്നു. 'മോനേ, വന്നു വല്ലതും കഴിച്ചു കേട. നീ ഒന്നും വിചാരിച്ചു സങ്കടപ്പെടണ്ട. എല്ലാം പടച്ചോൻ നേരെ ആക്കും.'
മജീദ് അന്നു രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. സുഹൃദയും അന്നു രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. പറന്നുകളും തോട്ടം അവരുടെ ഇടയിലുണ്ട്. രണ്ടു ദിനങ്ങളും അവരുടെ ഇടയിലുണ്ട്. എങ്കിലും അവർ ഉറങ്ങിയില്ല. ഭാവിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്തയായിരുന്നു.
ഭാവി. ?

പാത്തുമയുടെ ആട്

ലോക ക്ലാസ്സിക് കളുടെ നിലവാരത്തിലെ ക്ലാസ്സിക് പാത്തുമയുടെ ആട് എന്ന നോവലിലെ ഒരു ഭാഗം

ഒരു ബഹളംകേട്ടു ഞാൻ അടുക്കളവശത്തേക്കു ചെന്നപ്പോൾ എന്റെ ഉമ്മയുടെ അടുത്തുകയറിയിരുന്ന പെണ്ണുങ്ങളും അമ്പരന്നു നിൽക്കുകയാണ്. നടുവിൽ പാത്തുമയുടെ ആട്. അതിനു തലയില്ല! എന്നു പറഞ്ഞാൽ അത് ആർത്തിയോടെ ഒരു കലത്തിൽ എങ്ങനെയോ തലയിട്ടു. പിന്നെ അത് എടുക്കാൻ വയ്ക്കാതെ കലവുമായി നിൽക്കുകയാണ്. നിൽക്കുകയാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ, പെണ്ണുങ്ങളെല്ലാവരുംകൂടി അതിനെ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. കലം എങ്ങനെ എടുക്കും? അതാണ് പ്രധാന ചിന്താവിഷയം.

പാത്തുമയുടെ ആട് കാണിച്ച ആ കൊള്ളരുതായ്മ ഞാൻ കണ്ടപ്പോൾ പാത്തുമയ്ക്ക് ലേശം മാനകഷയം വന്ന മാതിരി. 'ഇത് ഇങ്ങനെയും ചെയ്യുന്നതല്ല ഇക്കാക്ക! എന്നു പറഞ്ഞു. കൂട്ടുകെട്ടിലുള്ള ദോഷമാവാം! ഞാൻ ചെറിയ ഒരു കല്ലുകൊണ്ട് കലം പൊട്ടിച്ചു ആടിനെ മോചിപ്പിച്ചു. 'ഇത് ഞങ്ങൾക്കറിയാവാനുണ്ട്. അമ്പടാ! ഉമ്മ പറഞ്ഞു:

ഒരു പുസ്തി! നല്ല ഒരു കലാ നീ പൊട്ടിച്ചത്! ഞാൻ അപമാനത്തോടെ വരാത്തയിൽ വന്നിരുന്നു. അപ്പോൾ അമ്പലൂർ ഖാദറിന്റെ മുത്തമകൾ പാത്തുമയ്ക്ക് ഓടിവന്ന് 'വൃത്തപ്പാ' എന്ന് എന്നെ വിളിച്ചു. അവളുടെ വായുടെ മേൽക്കുരയിൽ കുറെ പല്ലുകളില്ല. അവൾ പറഞ്ഞു:

'അമ്പി എന്നെ തല്ലി!'
അമ്പി ഓടിവന്നു. അവൻ പറഞ്ഞു:

'ത്താത്ത, ബിനേതല്ലി.'

മേലിൽ വഴക്കിടരുത്തെന്നുള്ള ഒരു താക്കീതോടെ അയച്ചു. അപ്പോഴാണ് സൈദുദ്ദീനമ്മർ ഒരു കേസുമായി വരുന്നത്. 'മാമാ' അവൻ വിളിച്ചു. ലൈല എന്നെ ഉള്ളടത്തിപ്പാറുന്ന് വിളിച്ചു! ഭയങ്കര! ഒരു ആണിനെക്കയറി ഒരു പെണ്ണ് വീണ്ടും ഉള്ളടത്തിപ്പാറു എന്നു വിളിക്കുക! 'ലൈലാ' ഞാൻ വിളിച്ചു. ലൈല വന്നു. കണ്ണു നിറച്ചുകൊണ്ടാണ്. വന്ന ഉടനെ പറഞ്ഞു: 'വലു മുത്താപ്പാണെ കൊണ്ട് പോകുകേ!'

പാത്തുമയുടെ ആടും

വേണ്ട! വടി കൊണ്ടുവാടാ. സൈദുദ്ദീനമ്മർ ഇരുമ്പൻപുളിയുടെ തണ്ടുകൾ കൊണ്ടുവന്നു. അതു കാണിച്ച ലൈലയെ പേടിപ്പിച്ചിട്ടു മേലിൽ ആരെയും ഉള്ളടത്തിപ്പാറു എന്നു വിളിക്കരുതെന്നുള്ള താക്കീതോടെ അയച്ചു. കുറെ കോഴികൾ ഭയങ്കരമായി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ഓടിപ്പിറന്ന് ചാരുകന്യേരയിൽക്കിടന്ന എന്റെ ദേഹത്തു വന്നുവീണു. പിറകേ ഓടിക്കൊണ്ടുതന്നെ പാത്തുമയുടെ ആടും! വേറെ വിശേഷമൊന്നുമില്ല. പാത്തുമയുടെ ആട് ഒരു കുഞ്ഞിക്കലംകൂടി പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു! രണ്ട് ആനുമ്മാമാരുടെയും ഒരു ഐശ്വര്യയുടെയും ഒരു ഉമ്മയുടെ ശകാരം. കൂട്ടിക്കളുടെ ചിരി. പാത്തുമയുടെ സങ്കടം-പറച്ചിൽ. ഞാനെന്നും അറിഞ്ഞില്ല എന്ന മട്ടിൽ പ്ലാവിന്റെ ചുവട്ടിൽ നിൽക്കുന്നു പാത്തുമയുടെ ആട്.

നാലുമണിയാഴ്ചപ്പോൾ ഞാൻ ഒന്നു നടക്കാൻറങ്ങി. അങ്ങനെ ചന്തയിൽച്ചെന്നു. അപ്പോൾ ഒരു അർദ്ധസന്ധ്യയോടെ ഒരു

ചെറിയ കൂട്ടനിയെ ചാവങ്ങയുമായി അമ്പിയും പാത്തുമയ്ക്കുട്ടിയും പുരുഷാരത്തിനിടയിൽ ഇരിക്കുന്നു. അനേകായിരം ആനകളുടെ ഇടയിൽ രണ്ടെലിക്കുഞ്ഞുങ്ങളെപ്പോലെ. രണ്ടുപേരും വിലക്കുകയാണ്. വിലപറക്കാൻ അമ്പിതന്നെ.

'വീട് ഒരുകെട്ട് കാലണം. വീട് രണ്ട് കെട്ടും ഒന്നിനും കൊട രണ്ടു കാലണം! അതായത് അഞ്ചെണ്ണത്തിനു കാലണം. അരയണയ്ക്കു പതിനൊന്ന്. അമ്പിയുടെ കൈയിൽ അഞ്ചു വിരലാണല്ലോ ഉള്ളത്. ഈ കച്ചവടരീതി ഞാൻ നോക്കിനിന്നു. അവർ ആറണയ്ക്കു വിറ്റു. ആറണയും ഞാൻ കൈയിൽ വാങ്ങി.

അന്നു രാത്രി ഉമ്മയുടെ കൈയിൽ ഞാൻ എട്ടണ കൊടുത്തു. ഉമ്മയ്ക്കു സന്തോഷമായി. ഊണുകഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ പിള്ളേരെ വളർത്തേണ്ട രീതിയെപ്പറ്റി അവിടെയുള്ള പിതാക്കന്മാരോടു സംസാരിച്ചു. തള്ളമാർക്ക് ശരിക്കു ചോറു കൊടുക്കേണ്ട കാര്യത്തെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു. കുഞ്ഞുങ്ങളെ ശുചിയോടെ വളർത്തേണ്ട രീതിയെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു. വീടും പരിസരവും വൃത്തിയാക്കിവയ്ക്കേണ്ട ആവശ്യകതയെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു. എല്ലാറ്റിനും ഉത്തരമായി ഹനീഫ പറഞ്ഞു:

'ഞാൻ പട്ടാളത്തിപ്പൊയ്ക്കോളാം. അഞ്ചു പറഞ്ഞു:

'വലു ഇയ്ക്കാക്ക ഒന്നു നോക്കിയാൽ മതി. കുറച്ചു കാശു ചെലവാക്കണം. നമുക്ക് ഇനിപുരയുടെ മേൽക്കൂട്ടു മറുപുണിയിച്ചു ഓടിട്ക്കണം. വലു ഇയ്ക്കാക്ക വന്നതുകൊണ്ട് മറ്റും ശരിയായി.

കാശു മുടക്കി നന്നാക്കിപ്പുതു ഞാനാണ്! കല്ലിറക്കി കെട്ടിപ്പുതു.

'അതെല്ലാം കളയൂ. അമ്പലൂർ ഖാദർ പറഞ്ഞു: 'എല്ലാം ഇവിടെ കൃശാലാകും. പാത്തുമയുടെ ആടൊന്നു പെറ്റോട്ടെ!'

ദിവസങ്ങൾ കുറെ കഴിഞ്ഞു.

വൃശ്ചിക പാത്തുമയുടെ ആട് പെറ്റു! ഉച്ചയ്ക്കാണ് അത് പെറ്റത്. ശുഭമുഹൂർത്തം. കുറെക്കൂടി ചാറ്റൽമഴയുണ്ട്. വൃത്താന്തം കേട്ടയടനെ എനിക്കു പരിഭ്രമമായി. പല അപകടവും വരാമല്ലോ. പ്രസവത്തിൽ മരിച്ച പലേ സംഭവങ്ങളും ഓർമ്മയിൽ വന്നു. എനിക്കു വല്ലാത്ത വിഷമമായി. ഉമ്മയെ ഒരു നൂറുകുറി വിളിച്ചു.

'അതിന്റെ അടുത്തുതന്നെ ഉമ്മ നിൽക്കണം!' എന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിച്ചു. ഉമ്മ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. എനിക്കു പരിഭ്രമം അധികമായി. എന്താണു സംഭവിക്കാൻ പോകുന്നത്? അവിടെച്ചെന്നാണു ഗോക്കിയാലോ? പക്ഷേ, അതിനുള്ള ചങ്കുറപ്പുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്ന് എത്തിനോക്കി. ആടിനെ മാത്രം കണ്ടില്ല. ഒരു ഇനക്കുട്ടനെയാണ് കണ്ടത്. ഉമ്മ, രണ്ട് ആനുമ്മാർ, ഐശ്വര്യ, പാത്തുമയ്ക്കുട്ടി, അമ്പി, ആർഹാ, സൈദുദ്ദീനമ്മർ, റഷീദ്, സുബൈദ. ഇവരെക്കൂടാതെ അയൽപക്കത്തെ പെണ്ണുങ്ങളും. വലിയ ആഹ്ലാദംമാതിരിയാണ്. എല്ലാവർക്കും സന്തോഷംതന്നെ.

ആർക്കും ഒരുത്സാഹം തോന്നാത്തതെന്ത്? ഞാൻ ഉമ്മയെ വിളിച്ചു ചോദിച്ചു.

'പാത്തുമയ്ക്ക് ആളയച്ചോ?

പാത്തുമയായാണല്ലോ അവിടെ ഉണ്ടാവേണ്ട പ്രധാനപ്പെട്ട ആൾ. പക്ഷേ, പാത്തുമയ്ക്ക് ആളയച്ചിട്ടില്ല! ഉമ്മയ്ക്കും മറ്റു പെണ്ണുങ്ങൾക്കും ഒരു ശു എന്ന മട്ട്. അപ്പോഴാണ് തോന്നിയത് അവിടേക്കു ഞാനും ഇതെന്നും വലിയ കാര്യമല്ല. അവരെക്കൊണ്ടു ആളാവിതം പെറ്റുവരാണ്. ഉമ്മയാണെങ്കിൽ കുറെ പെറ്റു. ഉമ്മയുടെ മക്കളായ പാത്തുമയും ആനുമ്മയും പെറ്റുവരാണ്; ഉമ്മയുടെ മക്കളുടെ ഭാര്യയായ ആനുമ്മയും ഐശ്വര്യയും പെറ്റുവരുതെന്നു. ഈ പ്രസവമെന്നൊക്കെ കേട്ടാൽ അവർക്കൊരു വാർത്തയേയല്ല! എവിടെയെങ്കിലും പെറ്റെന്നു കേട്ടാൽ 'കൊച്ചു' ആണോ പെണ്ണോ? എന്നൊരൊഴുക്കൻ ചോദ്യമേ അവരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു!

പക്ഷേ, ഇതൊന്നും പരിചയമില്ലാത്ത ഞാൻ ശകലം അന്ധാളിക്കത്തനെ ചെയ്തു. പടഞ്ഞാപ്പുറത്തു കസേരയിൽ ഞാൻ തന്നിപ്പാണ്. ഒരു വിവരവും അറിയില്ല. അപ്പുറത്തെത്താണു സംഭവിക്കുന്നത്? ഞാൻ കുറേയധികം ബിഡി വലിച്ചുതീർത്തു. കുറേയേറെ അങ്ങാട്ടുമിങ്ങാട്ടും നടന്നു. അങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ അമ്പിയും പാത്തുമയ്ക്കുട്ടിയുംകൂടി ഇപ്പുറത്തേക്കു വന്നു. അമ്പി വീരവാദം പറയുകയാണ്.

'നീയാ മുന്നേ കണ്ടത്!'

പാത്തുമയ്ക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

'അമ്പി അല്ല! ഞാനാ കണ്ടത്!'

അപ്പോഴത്തേക്കും ലൈലയും സൈദുദ്ദീനമ്മയും വന്നു. സൈദുദ്ദീനമ്മർ പറഞ്ഞു:

'ഞാനാ മുന്നേ കണ്ടത്!'

ലൈല പറഞ്ഞു:

'ഇയ്ക്കാക്കൊന്നെ കൊണ്ടുപോകുകേ! ഞാനാ മുന്നേ കണ്ടത്!'

ഈ കുറേയേറെ കുറുമ്പുകൾ എന്താണു മുന്നേ കണ്ടത്?

ഞാൻ അമ്പിയോടു ചോദിച്ചു:

'എന്താ! നീ മുന്നേ കണ്ടത്?'

അമ്പി അഭിമാനത്തോടെ പറഞ്ഞു:

'അധിക മുന്നേയും പെറണത്... മിയാ മുന്നേ കണ്ടത്!'

'ആടു പെറ്റോ?' ഞാൻ ചോദിച്ചു.

പാത്തുമയ്ക്കുട്ടി പറഞ്ഞു:

'പെറ്റ... മുന്നേയും പെറണത്, വൃത്തപ്പാ ഞാനാ മുന്നേ കണ്ടത്!'

ഹാവു, അതു പെറ്റു! യാതൊരു കുഴപ്പവുമുണ്ടായില്ല. എനിക്കാശാസമായി. ഞാൻ ചെന്നു നോക്കി. ഇളംതിണ്ണയിൽ തളളയും കൂട്ടിയും. വെളുത്ത ശോങ്കനാണ് കൂട്ടി. അത് ഈ മഹാപ്രപഞ്ചത്തെ യാതൊരു കൃസലും കൂടാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടു കിടക്കുകയാണ്. തളളയെ ചുട്ടുവെള്ളത്തിൽ കുളിപ്പിക്കാനേ അതിനു പാലുകൊടുക്കാനോ ഒക്കെ പറയാൻ തോന്നി. പക്ഷേ, പാലെവിടുന്ന്? ചുട്ടുവെള്ള

ബഷീറിന്റെ സഹോദരന്മാരായ അബ്ദുൽ ഖാദറും ഹനീഫയും

മുണ്ട്. ഞാൻ വല്ലതും പറഞ്ഞാൽ പെണ്ണുങ്ങൾക്കു തമാശയായിത്തീരാനും. എങ്കിലും ഞാൻ ഉമ്മയോടു ചോദിച്ചു:

'അതിനു വല്ലതും കൊടുത്തോ?'

ഒന്നും കൊടുത്തിട്ടില്ല! കുറേക്കഴിഞ്ഞ് തേരകത്തിന്റേയോ, എന്തോ ഏതോ വിശേഷ ഇല കൊടുക്കും. അതാണത്രേ പതിവ്.

ഞാൻ പറഞ്ഞു:

'ആ കൂട്ടിയെ ഒരു പായിൽ കിടത്ത്. തണുത്ത വെറും തിണ്ണയിലല്ലേ അതു കിടക്കുന്നത്?'

പായയിൽ അവർ കിടത്തിയോ എന്തോ. ഞാൻ ഓടിപ്പുറന്ന് ഒരു വലിയ നേത്രപ്പൂം കൊണ്ടുവന്നു തളളയാടിനു കൊടുത്തു. അതു കൃത്യജ്ഞതയോടെ തിന്നു.

'ഇതെന്താ?' എന്നുള്ള മട്ടിൽ പെണ്ണുങ്ങളൊക്കെ നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഉമ്മ മാത്രം ഇരുന്നു മന്ദഭ്രമമായി.

സന്ധ്യകഴിഞ്ഞു പാത്തുമയും ഖദീജയും കൊച്ചുണ്ണിയും വന്നു. ആടു പെറ്റ വാർത്ത അറിഞ്ഞിട്ട് അവരൊന്നും പറഞ്ഞുവെല്ല.

കിടക്കാൻ സമയത്തു ഞാൻ ചോദിച്ചു:

'ആട്ടിൻകൂട്ടിയെ എവിടെ ഇട്ടിരിക്കുന്നു?'

'അടുക്കളയിൽ.' ആരോ പറഞ്ഞു.

ഞാൻ ചോദിച്ചു:

'കൊട്ടയിട്ടു മുടിപ്പൊണ്ട്.'

കൂട്ടയിട്ടു മുടിപ്പൊണ്ടത്രേ!

'ആനുമ്മ, അതിനു ശാസനമുടുകില്ലേ?'

നിങ്ങളുടെ ആരുടെയെങ്കിലും കൊച്ചിനെ ഇങ്ങനെ കൂട്ടയിൽ മുടിയിട്ടുമോ? എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ.

'പിന്നെ അതിനെ എന്താ വേണ്ടത്?'

ഇങ്ങനെ മറുപടിയുണ്ടായി. ആരാണെന്നറിയില്ല. ഞാൻ മിണ്ടാതെ കിടന്നു. ഈ പേരുകാരികളുടെ ഇടയിൽവെച്ച് ഞാൻ എന്തെങ്കിലും പറയുന്നത് ഒരു വകയാണ്. ഞാൻ ഇല്ലാത്തപ്പോൾ അവരതു പറഞ്ഞു കൂട്ടിച്ചിരിച്ചിരിക്കും. ഒന്നാമത് ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്തിട്ടില്ല. അപ്പോൾ അറിവില്ലാത്ത വിഷയത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാതിരിക്കുന്നതാണു-ത്തമം. ഞാൻ പുതപ്പിച്ചു മുടി കൂമ്മാതെ കണ്ണുമടച്ചു കിടന്നു.

പിറ്റേദിവസം കാലത്തേ എണിറ്റു. കൂട്ടി മുതലായവ കഴിഞ്ഞ് ചായയും കൂട്ടിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ആനുമ്മയോടു ചോദിച്ചു:

'അതിനു വല്ലതും കൊടുത്തോ?'

അതുമെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആനുമ്മയ്ക്കറിയാം. പാത്തുമയുടെ ആടിനുതന്നെ.

'പുല്ലുകൊടുത്തു' എന്ന് ആനുമ്മ പറഞ്ഞു.

ആനുമ്മയുടെ ആടിനുള്ള പുല്ലുതന്നെ.

പാത്തുമയുടെ ആടും കൂട്ടിയും മുറ്റത്തു പ്ലാവിന്റെ ചുവട്ടിൽത്തന്നെ നീല്പുണ്ട്. തളള കൊച്ചിനെ കൊണ്ടുവന്നു കാണിക്കുകയായിരിക്കും, എവിടന്നാണ് അവരുടെ ആഹാരം വരുന്നതെന്ന്. കൂട്ടി വേച്ചുവെച്ചു വീണുവെച്ച്. നടക്കാനൊക്കെ ശകലം വിഷമം. അതിനെയൊന്നെടുത്തുവെച്ചാലോ എന്നു തോന്നി. അപ്പോഴാണ് ഹനീഫ എന്റെ മുമ്പിൽ. അവനൊരാഴ്ക്കൻ മട്ടിലാണ്.

മുണ്ടാകുമെന്നു ഉറപ്പില്ല. അവൻ പറഞ്ഞു: 'ഒരു പത്തുരൂപ വേണം വലുതാക്കാം. കൊച്ചിക്കാടു ചോദിച്ചാൽ എന്നെ ആട്ടം! അങ്ങുകൾക്കുവേണ്ടി എന്നെ കളിയാക്കും. നോക്ക് എന്റെ കാശൊക്കെക്കൽ ഒരു ഷർട്ടിട്ടുകൊല്ലേ'.

'നീ എന്റെ ഒരു ഡബ്ബിളും ഒരു ഷർട്ടും കുറെ ദിവസത്തിനുമുമ്പ് എടുത്തതായി ഞാൻ ഓർമ്മിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ?' 'ഞാനോ?... ഒന്നും വേണ്ട, ഞാൻ പട്ടാളത്തിൽ പൊയ്ക്കോളാം. ഇവിടെ ആർക്കും എന്നെ ആവശ്യമില്ലെങ്കിൽ സർക്കാരിനെന്ന് ആവശ്യമുണ്ട്. അതോർത്താൽ മതി. വലുതായ്ക്കാക്ക തന്ന ഡബ്ബിളും ഷർട്ടും—'

ഞാൻ: 'ഇടയ്ക്കുകയറിപ്പറഞ്ഞു: 'അല്പം നിൽക്കട്ടെ. ഞാനതു തന്നതല്ല. അലക്കിക്കൊണ്ടു വന്നപ്പഴം എന്നോടു ചോദിക്കാതെ നീ അതെങ്ങെടുത്തു. എന്റെ പക്കൽ ഷർട്ടും മുണ്ടും കുറവായതുകൊണ്ട് എനിക്ക് ഒന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. കൂടുതലുണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ, ഉമ്മ കട്ടിട്ടുണ്ട്. അബ്ദുൽ ഖാദർ കട്ടിട്ടുണ്ട്. പാത്തുയ്യയും ആനുമായും കട്ടിട്ടുണ്ട്. നിന്റെ കെട്ടിയോൾ ഐശോമ്മയും അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ കെട്ടിയോൾ ആനുമായും കട്ടിട്ടില്ല.

ഹനീഫ പറഞ്ഞു: 'എന്നോടാ ഡബ്ബിളും ഷർട്ടും അങ്ങുകെയിൽനിന്നു പിടിച്ചുപറിച്ചു മേടിച്ച് കളഞ്ഞു. വലുതായ്ക്കാക്ക എന്റെ കോലം കണ്ടോ?'

'നല്ലപോലുള്ള അങ്ങു തടിയനായ നിന്റെ കൈയ്യിൽനിന്നു പിടിച്ചുപറിച്ചൊന്നോ?' 'സാധാരണയേ അങ്ങിനെയൊക്കെ ചോദിച്ച് വലുതാക്കാം—എടാ അബി!'

അബി വന്നു. അവനാണ് ഹനീഫയുടെ എല്ലാറ്റിനുമുള്ള ഏകസാക്ഷി. അവൻ വന്നുയറുന്ന പരഞ്ഞു:

'ബാപ്പ പരേണത്, സി കണ്ട്!'

ഇത്രയും ആയപ്പോൾ കുറെ തുറന്ന വാതിലിന്റെ ഇടയിൽ റഷീദിനെ ഒക്കത്തു വച്ചുകൊണ്ട് ഐശോമ്മ വന്നു. ഐശോമ്മ പറഞ്ഞു:

'ബാപ്പയും മകനും പരേണത് പച്ച നൊണയാണ്. മകനെ പടിപ്പിക്കുന്നത് ഞാൻ കേട്ടതാ. വലുതായ്ക്കാക്ക ഡബ്ബിളും ഷർട്ടും അങ്ങിട വാപ്പാട പെട്ടിലൊണ്ട്!'

എടാ കള്ളാ! പെരുങ്കള്ളാ! നീ എന്നോ അബ്ദുൽ ഖാദറിനോക്കൊണ്ട് മടലുവാരിച്ച കഥ നീ ഓർക്കുന്നുണ്ടോ?'

ഹനീഫ പറഞ്ഞു: 'അതൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എനിക്കു ജോലിയുണ്ട്. ഞാൻ ചോര വെള്ളമാക്കി വേല ചെയ്യുന്ന ഒരു തൊഴിലാളിയാണ്.'

'അപ്പോ നിനക്ക് ഏതൊക്കെത്തോട്ട മുളളതോ?'

അവൻ പറഞ്ഞു: 'ഞാനതു വലുതായ്ക്കാക്കായ്ക്കു തരാം ഒരു പതിനയ്യായിരം രൂപ തന്നെച്ചാ മതി. ലേഖം വിലകൂടി!'

അവൻ ഇതിന്റെ പത്തിലൊരു ഭാഗത്തിനു

വാങ്ങിച്ചതാണെന്ന് ഊഹമുണ്ട്. പെരുങ്കള്ളൻ! ഞാൻ ഉമ്മയെ വിളിച്ചു. ഉമ്മ വന്നപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു: 'പണ്ട് ഹനീഫ കൊച്ചായിരുന്നപ്പോൾ അങ്ങു രൂപ ഇവൻ കെട്ടെടുത്തില്ലേ? എന്നിട്ട് ഇവൻ മുതലാളിയായിരുന്നിട്ട് ഇവന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരായ എന്നോ അബ്ദുൽ ഖാദറിനോക്കൊണ്ട് ഒരുകുന്ന് മടല് ഉണക്കാൻ ഇടിച്ചു. ഇവൻ ഇട്ടില്ല. തെങ്ങൾക്കു ദിവസം നന്നാലു ചക്രം തരുമായിരുന്നു. അങ്ങനെ അങ്ങെട്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ബാപ്പ എന്റെ തല്ലുകയും ചെയ്തു. അതു മായ്ക്ക് ഓർമ്മയുണ്ടോ?'

ഉമ്മ പറഞ്ഞു: 'ഹനീഫ കട്ടത് ബാപ്പാട പെട്ടിന്നല്ല. ആ കാലത്ത് എന്റെ വെറുവട്ടില് നറച്ച് വെള്ളിപ്പണ്മുണ്ട്. ഇവൻ കക്കുന്നതെങ്ങനെയോ? വേണ്ടാ. ഞാനവരണില്ല. ഇവന്റെ കെട്ടിയോളം മക്കളും കേക്കും!'

'പറയുമോ കേൾക്കട്ടെ.' എന്താണെന്നുവെച്ചാൽ ഉമ്മയുടെ വെറുവട്ടിയിൽനിന്ന് വെളിപ്പണം കക്കുക എന്റെ ഒരു കുട്ടിയെപ്പോലെ വന്നുവെന്നായിരുന്നു. ഞാൻ ഉമ്മയുടെ കട്ടത്തിൽ ചെന്നുകിടക്കും. ഉമ്മ ഒന്നു മയങ്ങി എന്നു കാണുമ്പോൾ മടിക്കുന്നതിൽനിന്നു വെറുവട്ടി എടുത്ത് നാലുപണം എടുത്തിട്ട് ഉമ്മ അറിയാതെ മടിയിൽ വച്ചിട്ട് എണീറ്റുപോകും. സുരക്ഷിതമായ മോഷണം!

ഉമ്മ പറഞ്ഞു: 'ഹനീഫ വലുതായിട്ടും മൊലകുടിക്കാൻ വരുമാർന്ന്. മൊലകുടിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുമ്പോഴാണ് ഇവൻ വെറുവട്ടി കട്ട പണം എടുക്കുന്നത്. ഒരിക്കൽ ഞാണുണ്ടുപിടിച്ചു. അന്നു വന്ന അടിച്ചോടിച്ച മൊലകുടി നിർത്തി.'

'പെരുങ്കള്ളൻ! അബ്ദുൽ ഖാദർ കട്ടിട്ടില്ലേ?' 'അവനും കട്ടിട്ടൊണ്ട്. നീ മാത്രം കട്ടിട്ടില്ല.' നല്ലവനായ ഞാൻ! ഹാ, സ്റ്റൈലൻ ബ്ലീവിതമേ!

'കണ്ടോടാ ഹനീഫാ, കണ്ടോടാ അബി. കണ്ടോടി ലൈലാ, കണ്ടോടാ റഷീദേ!'

ഹനീഫ പറഞ്ഞു: 'ഉമ്മാ, എന്റെ പൊന്നുമ്മാ, ഉമ്മാക്കോർ മായില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഐശോമ്മയും ആനുമായും കൊച്ചിക്കാട കെട്ടിയോളം കേൾക്കാൻ നൂണ പറയുകയാണുമാ. വലുതായ്ക്കാക്കയും ഉമ്മാട വെറുവട്ടിന്നു പണം കട്ടിട്ടൊണ്ട്! എനിക്ക് നല്ല ഓർമ്മയുണ്ടുമാ. എന്നോ കൊച്ചിക്കാണോ കൊണ്ടുപോയി വലുതായ്ക്കാക്ക ചായ മേടിച്ച് തന്നിട്ടുണ്ട്. ഒത്തിരിത്തവണ. അന്നൊക്കെ കൊടുത്തിരുന്നത് പണമാണ്. വലുതായ്ക്കാക്കായ്ക്ക് അന്നൊവിടന്നു പണം? ഉമ്മ എ!'

പെട്ടെന്നു വിഷയമങ്ങു മാറ്റാൻ ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു.

'നീ എന്നോടു പലപ്പോഴായി രണ്ടും മൂന്നും അങ്ങും പത്തും വാങ്ങിയിട്ടുള്ളതു കൂടാതെ നീ എനിക്കു നൂറുരൂപയോളം തരാറുണ്ട്. അതിനു സാക്ഷികളായി ക്രിസ്ത്യാനികളും, നായന്മാരും ഈഴവരുമായ നിന്റെ കൂട്ടുകാരില്ലേ—അവരെ എല്ലാം ഞാൻ ഉമ്മയുടെ മുമ്പിൽ ഹാജരാക്കാം. എടാ നൂറു രൂപ!'

'എന്റെ പൊന്നുമ്മാ, എന്താണു വലുതായ്ക്കാക്ക ഈ പരേണത്? ഞാൻ രൂപ കൊടുക്കുന്നുണ്ടെന്നോ? ഞാൻ വലിയ ഇയ്ക്കാക്കായ്ക്ക് ഏതൊക്കെ മേടിച്ച് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. കൈതപ്പക്ക മേടിച്ച് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ബീഡി ഹർദ്ദം കണക്കുമില്ലാതെ മേടിച്ച് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. വെണ്ടയ്ക്ക, പാവയ്ക്ക, ആടന്റെ കരള്, താറാമുട്ട, മീൻ, ചക്കപ്പഴം—ഇതിന്റെ എല്ലാം കണക്കിൽ ഇപ്പോ ഇനിക്ക് വലുതായ്ക്കാക്ക കൈയിൽനിന്നു നാല്പതു രൂപ വരും. അതിൽനിന്നു പത്തുരൂപയാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ ചോദിച്ചത്.'

'നീ തന്നിട്ടുണ്ട്. നിന്റെ എസ്റ്റേറ്റ് ഒടിഞ്ഞുവീണ വാഴകളിലെ മുക്കാത്ത കാത് വാട്ടി നിറം വരുത്തി നീ കൊണ്ടുവന്നു തന്നിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയെല്ലാം അബ്ദുൽ ഖാദറും കൊച്ചുണ്ണിയും സുലൈമാനും കാരുകൊടുത്തു വാങ്ങി നിന്റെ കൈയിൽ തന്നിട്ടുള്ളതാണ്. നീ ഇങ്ങു പോരുമ്പോൾ, നീ അതിങ്ങു കൊണ്ടുവന്നു. നീ വാങ്ങിച്ചതാണെന്നു ഭാവത്തിൽ നീ ഇവിടെ കൊടുക്കും. എടാ കള്ളാ! ഇതു കേട്ടയടന്നെ അവൻ വിളിച്ചു: 'വാടി ഐശോമ്മാ, പൂളേളരെടുക്ക്. നല്ല കിണി ഇവിടെ താമസിക്കണ്ടാ, നമ്മൾ സ്ഥലത്ത് വല്ല ഭാലക്കിറും ചാരി താമസിക്കാം. ഇറങ്ങൂ!'

ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'നീക്കൊടാ. ആ നൂറുരൂപയുടെ തുമ്പുണ്ടാക്കിട്ടു നിനക്കു പോകാം. ഉമ്മ കേട്ടല്ലേ. ഇവനു നാലു സൈക്കിളുള്ള കാലത്താണ്. വളരെ കൊല്ലങ്ങളൊന്നു മാത്രമില്ലല്ലോ. അന്നു ഞാൻ വരുമ്പോൾ ഇവന്റെ സൈക്കിൾ ചിലപ്പോഴൊന്നെടുത്തു ചവിട്ടും. പത്തു മിനി കഴിഞ്ഞു തിരികെ വച്ചാലും പറയും, രണ്ടു മണിക്കൂറായിട്ടുണ്ട്! ചുരുക്കത്തിൽ ഇവനു കൂലി കിട്ടണം. അന്നൊക്കെ ഇവന്റെ പണിയെന്താ? ഇവന്റെ കൂട്ടുകാരായ നായന്മാർ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ, ഈഴവർ—ഇവരുമായി എറണാകുളത്ത് എന്റെ അടുത്തുവരും. അബിയെ ഇവൻ കള്ളസാക്ഷി പറയാൻ പറിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന മാതിരി അവരേയും ഇവൻ പറിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. വന്നാലടന്നെ ഹനീഫയുടെ കഷ്ടസ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയാണ് അവരുടെ വർത്തമാനം. പാവം, ഹനീഫ വളരെ കഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നൊക്കെ. അതുകഴിഞ്ഞാണ് ഇവന്റെ കടം ചോദിക്കൽ. ഒടുവിൽ അങ്ങുരൂപ ചോദിക്കും. അതു പിള്ളേർക്കു വല്ലതും എന്റെ വകയായി വാങ്ങിച്ചുകൊണ്ടുവരാനാണ്. ഞാൻ മുന്നൂറു രൂപ കൊടുക്കും. ഇവൻ അതിന്റെ മൂന്നു ഭാഗം

നാരങ്ങാമിറായി വാങ്ങിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു പിള്ളേർക്കു കൊടുക്കും. അക്കാലത്ത് ഞാൻ മുന്നൂറ്റി ഇരുപത്തഞ്ചു രൂപ കൊടുത്ത് ഒരു സൈക്കിൾ വാങ്ങിച്ചു. അതിവൻ എങ്ങനെയോ അറിഞ്ഞു. ഒരുദിവസം ഇവന്റെ കൂട്ടുകാരായായി വന്നു. ഇവനെയും കൂടി നാലുപേരുണ്ട്. മൂന്നു സൈക്കിളിലാണു വന്നത്. വന്നയടന്നെ ഒരു കുത്തിയിരിപ്പു സത്യദശരം. ഹനീഫയ്ക്ക് എന്റെ സൈക്കിൾ വേണം. അതുകൊണ്ടുവെളി ഇവന്റെ ലൊക്കുസ് സൈക്കിളെല്ലാം വാടകയ്ക്കു പോകും. ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'സൈക്കിൾ എനിക്കുതാമസമുണ്ട്. അപ്പോൾ ഇവന്റെ കൂട്ടുകാരിൽ ഒരുത്തൻ പറഞ്ഞു: ഹനീഫ വില തരും. എന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞില്ല. ഹനീഫ ഒരു നോട്ടുകെട്ടെടുത്ത് എന്റെ മടിയിലിട്ടു. ഞാൻ എണ്ണിനോക്കിയപ്പോൾ ഇരുനൂറ്റി നാല്പതു രൂപയുണ്ട്. ബാക്കി? ഓ, അതു വീട്ടിൽച്ചെന്നാൽ ഉടനെ അയയ്ക്കും. കൂട്ടുകാർ പറഞ്ഞു. അവർ അയച്ചിടാം. അവർ ഇല്ലാത്ത നന്നാപ്പോരോ? എന്നിട്ട് അപ്പോൾത്തന്നെ ഹനീഫ പത്തുരൂപ എന്നോടു കടം വാങ്ങിച്ചു. മുന്നൂറു രൂപ പിള്ളേർക്കു വല്ലതും വാങ്ങിച്ചുകൊടുക്കാനും. മാസം കുറേക്കഴിഞ്ഞിട്ടും ബാക്കി രൂപ അയച്ചില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ വന്നപ്പോൾ ഇവന്റെ കൂട്ടുകാർ എന്നെക്കണ്ടാൽ ഒളിച്ചുകളയും. എടാ ആ രൂപ!'

'ഞാൻ പട്ടാളത്തിൽ പൊയ്ക്കോളാം.' അബി പറഞ്ഞു: 'വീം പട്ടാളത്തിപ്പോണ്.' ലൈല പറഞ്ഞു: 'ഞാനും പട്ടാളത്തിപ്പോണ്.' ഐശോമ്മ പറഞ്ഞു: 'എന്നാപ്പിന്നെ റഷീദും ഞാനുംകൂട വരാം പട്ടാളത്തില്. സർക്കാരിനു കഞ്ഞി കൂട്ടാനും വെച്ചുകൊടുക്കാം.'

'മതിയെടി, നീ സഭയിലൊക്കെക്കയറി വർത്തമാനം പറയുന്നോ? വലുതായ്ക്കാക്ക ഇരുന്നിട്ടാ, അല്ലേ നിന്നെ ഞാൻ! പോ അപ്പാരത്ത്! എന്നും പറഞ്ഞു ചന്തയിലുള്ള അവന്റെ മിഷ്യൻ കടയിലേക്ക് അവൻ പോയി.

കുറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ റഷീദിനെയും സുബൈദയെയും എടുത്തുകൊണ്ട് ഉമ്മ എന്റെ അടുത്തു വന്നു.

'ഞങ്ങളൊന്ന് കുളിക്കാമോണ്. ഈ കൊച്ചുങ്ങളെ ഒന്നു നോക്കോടാ! അവരെല്ലാവരും കുളിക്കാൻ പോയി. ഞാൻ കൊച്ചുങ്ങളെ നോക്കാൻ തുടങ്ങി. രണ്ടും കരച്ചിലു തുടങ്ങി. കരച്ചിലു മാറ്റാൻ ഞാൻ രണ്ടിനേയും ഇടയ്ക്കു ആട്ടിൻകുട്ടിയേയും കൊണ്ടുവന്നു.

രണ്ടുകൊച്ചുങ്ങൾ മുളളി. ആട്ടിൻകുട്ടി രണ്ടും ചെയ്തു. ആ സദസ്സിലേക്കു മഹാവൃത്തിക്കാരനായ അങ്ങു കയറിവന്നു. എന്നിട്ടു ചോദിച്ചു: 'ഇതെന്താണ്?'

അങ്ങു കൊച്ചുങ്ങളുടെ കരച്ചിൽ മാറ്റി. വിശേഷവിധിയായി അവൻ ഒന്നും ചെയ്തില്ല.

കണ്ണുരുട്ടിക്കൊണ്ടിട്ടു. വല്ല കടിച്ചു. ചെച്ചയെടുത്തു. അവൻ പാത്തുയ്യയുടെ ആടിനെ തല്ലി ഓടിപ്പോ. പൂച്ചകളെ തല്ലി. കോഴികളെയെട്ടോടിപ്പോ.

ആ തക്കത്തിനു ഞാൻ ആട്ടിൻകുട്ടിയുടെ മലവും മൂത്രവും കോരിക്കളഞ്ഞു. അതിനെ എടുത്തു മുറുത്തു നിർത്തി.

തൂർക്കിത്തൊപ്പിയുമായി

'കണ്ടോ. ആടും കോഴിയും പൂച്ചയും പിള്ളേരും എല്ലാവരുംകൂടി ചുറ്റവും വരാനും ചിത്തമാക്കി. വലുതായ്ക്കാക്ക ഇതെല്ലാം അനുവദിക്കുന്നല്ലോ?'

'ഞാനെന്തു ചെയ്യണം?'

'തല്ലണം.'

നൂലുപോലെ ഇരിക്കുന്ന അങ്ങു തല്ലുകാരനും ചെക്കാരനുമാണ്. എല്ലാവർക്കും അവനെ പേടിയുമാണ്. അവന്റെ അടുത്തു കൊച്ചുങ്ങളെ ആക്കിട്ടു പോകാൻ തള്ളമാർക്കോ ഉമ്മയ്ക്കോ ചങ്കുറപ്പുണ്ടാകില്ല.

'വലുതായ്ക്കാക്ക, ഞാൻ വലുതായ്ക്കാക്കയുടെ ഒരു ഷർട്ടും മുണ്ടും കട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് കൊച്ചിത്താത്ത പറഞ്ഞോ?'

ആനുമ്പറഞ്ഞെന്നോ പറഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നോ ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. അവനു ധ്വണ്ഡി വന്നു. അവൻ പറഞ്ഞു: 'ആളാവിനോ എല്ലാവരും കട്ടിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ

തന്നെയല്ല. ഉമ്മയും കൊച്ചിത്താത്തയും ഓരോ മുണ്ടു കട്ടിട്ടുണ്ട്. അതു പറഞ്ഞോ?'

'നീ കട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ആനുമ്പറഞ്ഞില്ല.' 'ഞാനൊരു മുണ്ടും ഷർട്ടും കട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതു ഞാൻ ആരോടും പറയാം. വലുതായ്ക്കാക്ക എനിക്കെന്തു തന്നിട്ടുണ്ട്?'

'നീ കിടക്കുന്ന കട്ടില്. അതിനു നാല്പതു രൂപ വില. കട്ടിലിൽ ഇട്ടിരിക്കുന്ന മുളക്കോളം, കിടക്ക, തലയണകൾ, ബഡ്ഷീറ്റ്, നീ പുതയ്ക്കുന്ന കാഷ്‌മീർ ഷാൽവ. അതിനു മാത്രം അവതു രൂപ വിലയുണ്ട്. നീ കുത്തിക്കൊണ്ടു സ്റ്റൈലിൽ നടക്കുന്ന പാർക്കർ ഫണ്ടൻ പേന—അതിനു നാല്പത്തിരണ്ടു രൂപ വില. പിന്നെ നീ വരുമ്പോഴെല്ലാം

രൂപ. അതിനൊന്നും കണക്കില്ല.' 'ഇതെല്ലാം പഴഞ്ചൻ സാധനങ്ങളല്ലേ? പുത്തൻ വല്ലതും തന്നിട്ടുണ്ടോ?'

'തന്നപ്പോൾ പുത്തനായിരുന്നു.' 'വലുതായ്ക്കാക്ക എനിക്ക് ഒരു ഇരുപത്തഞ്ചുരൂപ തരണം.'

'എന്താ ആവശ്യം?'

'വേണമത്.'

ഹനീഫ ചോദിച്ചു. അങ്ങു ചോദിച്ചു. ഇന്നെന്താണ് വിശേഷം? അങ്ങുവിനാണെങ്കിൽ കാശിനു വിവിധ ആവശ്യമില്ല. പത്തു ഷർട്ടും മുണ്ടും ബനിയനും അവനുണ്ട്. ഒരു പെട്ടി ചെരിപ്പും. അത് അനുപരെയ്ക്കു മുണ്ടെന്നാണ് ഉമ്മ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

കുളിക്കാൻ പോയ പെണ്ണുങ്ങളെല്ലാം വന്നപ്പോൾ ആണുങ്ങൾ ഉണ്ണാൻ വന്നു. അബ്ദുൽ ഖാദർ വന്നപോടെ ചോദിച്ചു:

ഗോഷം 71 ഓ പേജ് 33

ആനപ്പുട

ആനപ്പുട മോഷണത്തിന്റെ കഥയാണ്. കൊലകൊമ്പനായ ഒരാന. ചവിട്ടിയരച്ചും കൃത്തിയും അവൻ ഒന്നുരണ്ട് ആനക്കാരെ കൊന്നിട്ടുണ്ട്. അവന്റെ വാലിലെ ഒരു പുടയാകുന്നു മോഷ്ടിക്കേണ്ടത്. മോഷ്ടിക്കേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരും കാണരുത്. ആനക്കാരും ബാപയും ഉമ്മയും. അതു കടിച്ചു പിഴുതെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ആൾ ഞാനാണ്. ഒരാനയല്ല. മൂന്ന് ആനകൾ. രണ്ടു പിടിയും ഒരു കൊമ്പനും. ആ കൊമ്പനായുടെ വാലിലെ ഒരു രോമമാകുന്നു വേണ്ടത്. എന്റെ സ്വന്തം ആവശ്യമല്ല. രാധാമണിക്കുവേണ്ടിയാണ്. എക്സൈസ് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ മകൾ. അവൾ എന്റെ കളാസ്മേറാണ്. പുസ്തകത്തിൽ വയ്ക്കാൻ അവളെനിക്കു മയിൽപ്പിലിതന്നിട്ടുണ്ട്. അന്നെനിക്ക് ആനപ്പുട എന്ന ഒരു പരിഹാസപ്പെരുണ്ട്. സഹപാഠികൾ ചോദിക്കും: 'ആനപ്പുട എങ്ങോട്ടാണ്?' അല്ലെങ്കിൽ, 'ആനപ്പുടയുടെ കണക്ക് തെറ്റി പോയി—വട്ടപ്പുള്ളി!' ആനവാലിന് ആനപ്പുട എന്നൊരു ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നു. ആ കാലത്താണ് ഞാൻ ഭയങ്കരമായ കൊമ്പനായുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ രണ്ടുകല്പിച്ചു നുണ്ടത്.

ആനപ്പുട! പണ്ടെങ്ങോ സംഭവിച്ചതാണ്. ലോകാരംഭത്തിലെന്നപോലെ. അന്നെനിക്ക് എട്ടോ ഒമ്പതോ വയസ്സുകാണും. എന്റെ അനുജൻ അബ്ദുൽഖാദർ എനിക്കാൾ ഒരു വയസ്സിന് ഇളപ്പം. അവൻ ചെപ്പുപ്പിള്ളയാകുന്നു. അരുമ സന്താനം. വളരെ ദാഹിച്ചുമോഹിച്ച് ഒരുപാടു പ്രാർത്ഥനയുടെയും നേർച്ചയുടെയും ഫലമായി പിറന്നവനാകുന്നു ഈയുള്ളവൻ; പക്ഷേ, എനിക്കു വളരെക്കാലം ചെപ്പുപ്പിള്ള ചമയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അബ്ദുൽഖാദർ വലതു കാലിൽ ഒരു മുടന്തുണ്ട്. തന്മൂലം സഹതാപം മുഴുവനും അവനാണ്. അവൻ തെറ്റു ചെയ്യാത്ത ഉത്തമൻ. ലോകത്തിലെ സർവ്വ കൃഷ്ടങ്ങൾക്കും ഉത്തരം പറയേണ്ടതു ഞാനാകുന്നു. ചെയ്യാത്ത കുറ അൾക്കു ഞാൻതന്നെ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കണം. എങ്കിലും ഞാൻ കേമനാണ്.

അസാധാരണമായ ഒരു കഥ. പേർത്തും പേർത്തും ചിരിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ കഥ.

നദിയിൽ ചാടിയിരുന്ന കുളി, മുങ്ങുകുഴിയിൽ, പതയ്ക്കൽ, മരങ്കയററ, തലപ്പന്തുകളി എന്നീ ഉന്നതവിദ്യകൾ ഹുദിസ്ഥം. ഉൾക്കൽ ചുളയടി കാരനാണു്. രണ്ടു വിരലുകൾ വായിലിട്ട്, ഒര വിരലുകൊണ്ട്—ഉൾക്കൽ ചുള! ഈ കലാവിദ്യകളിൽ ഒന്നിലും അബ്ദുൽഖാദർ വിരുന്നല്ല. പഠിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അവൻ എന്നെക്കാൾ ലേശം മിടുക്കുണ്ട്. ഓർക്കാപ്പുറത്ത് അശരീരി മാതിരി അവൻ പറയും: 'ആനപ്പുട!'

ആ കാലത്തു ഞങ്ങൾ കണിക്കാണെന്നത് ആനകളെയാണ്. ബാപാ തടി എന്നു പറയുന്ന മരക്കച്ചവടക്കാരൻ. കൂടയത്തുർ മലയിൽനിന്നു തടികൾ വെട്ടിച്ചു ചെങ്ങാട അളായി നദിവഴി കൊണ്ടുവരും. വീട്നടുത്ത് നദീതീരത്തുള്ള പറമ്പുകളിൽ തടികൾ വലിച്ചു കയറ്റി നിറത്താക്കും. തടികൾ വീട്നടുത്തുള്ള പറമ്പിലാണ് ആനകളെ തളയ്ക്കുന്നത്. ആനകൾക്കു തെങ്ങോല, ചുണ്ടപ്പന യോല മുതലായവ കൊടുക്കുന്നതിന്റെ മേൽനോട്ടം ഞാൻ വഹിക്കും. എന്നുപറഞ്ഞാൽ ഞാൻ നോക്കിനില്ക്കും. ആനകളുടെ എല്ലാം സർവാധിപതി എന്നമട്ടിൽ. കിളച്ചു മറിച്ചിരിക്കുന്ന പറമ്പിൽനിന്നും മൺകട്ടയെടുത്ത് ആനയുടെ പള്ളയ്ക്കെറിഞ്ഞുപൊട്ടിക്കാൻ ബഹുരസമാണ്. എന്റെ കൈ കുരുക്കുരുക്കുമെങ്കിലും ഞാനതു ചെയ്യാറില്ല. സഹപാഠികളിൽ ആരെങ്കിലും ആനകളെ കട്ടകളെടുത്തെന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കും. ഒരിക്കൽ നത്തുദാമുവിന് ഒന്നറിയാൻ ഞാൻ സമ്മതം കൊടുത്തു. അവനൊരു കട്ട, കൊമ്പനായുടെ പള്ളയ്ക്കെറിഞ്ഞു പൊട്ടിച്ചു. അതിനവൻ എനിക്കൊരു ചെറിയ മാമ്പഴം തന്നു. നത്തുദാമു എന്റെ പ്രായക്കാരനാണ്. എന്റെകൂടെ എന്റെ കളാസ്സിൽ പഠിക്കുന്നു. നത്തുദാമുവിന് ഉണ്ടക്കണ്ണുകളാണ്. അവന്റെ ശരിയായ പേര് ദാമോദരൻ. അവന്റെ

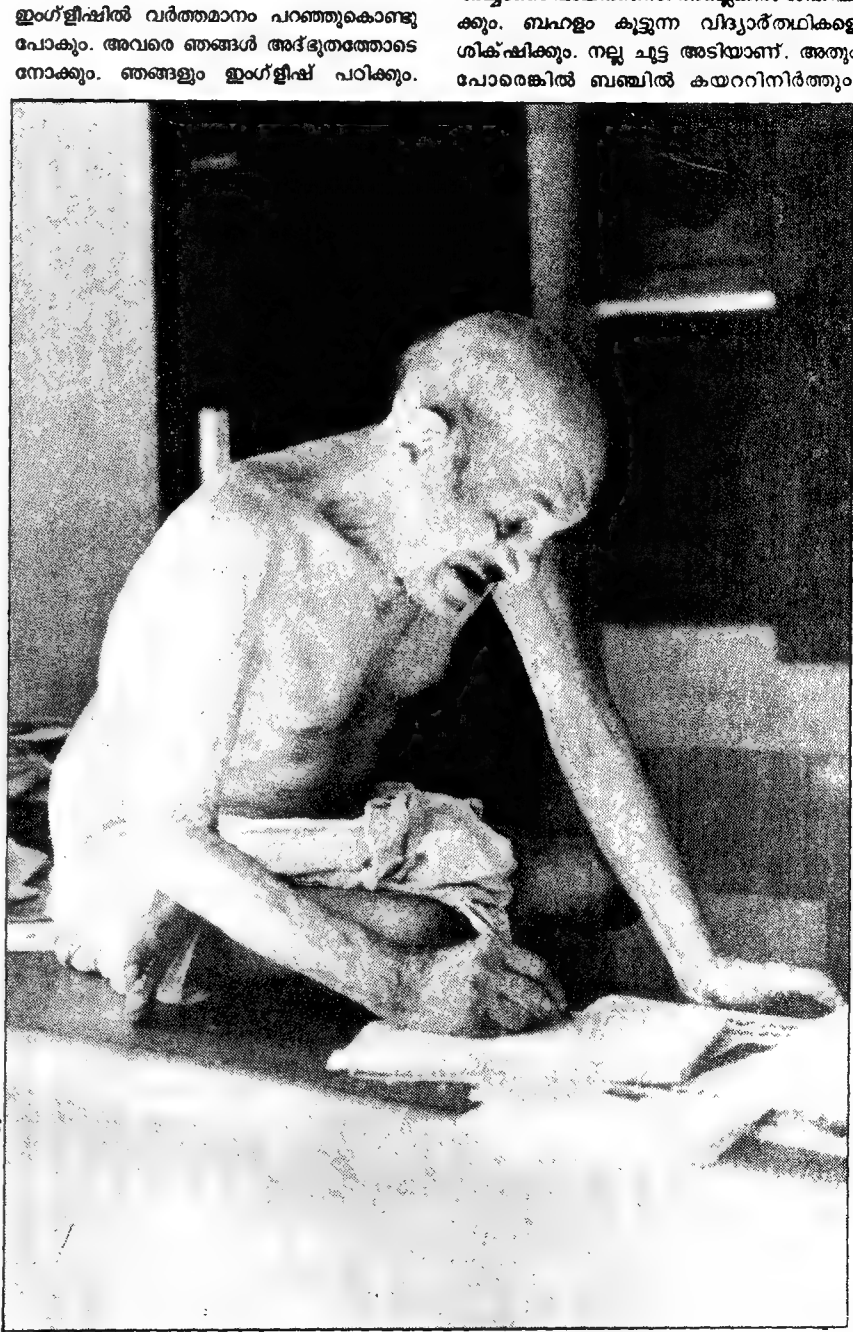
അച്ഛൻ ശങ്കരൻകുട്ടി എന്റെ ബാപായുടെ നടത്തിപ്പുകാരനാണ്. ശങ്കരൻകുട്ടിയുടെ അമ്മ നങ്ങേലി, ഞങ്ങളുടെ അരിവയ്പുകാരിയും ഉമ്മായുടെ സെക്രട്ടറിയുമാകുന്നു. കാരണ വശാൽ നത്തുദാമു എന്ന ആനപ്പുട എന്നു വിളിച്ചു. അതിന് നങ്ങേലി അവനെ പറമ്പിലെല്ലാം ഇട്ടോടിച്ചു. ഞാൻ ഓടി അവനെ പിടിക്കുകയും നങ്ങേലിക്കു കൊടുക്കുകയും നങ്ങേലി അവനെ അടിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ ചോദിച്ചു: 'അപ്പാൾ എന്നെ നത്തുദാമു എന്നു വിളിക്കുന്നതോ?' 'ഇങ്ങി വിളിക്കുകേല.' 'അന്നാ എന്നിക്കൊരു പഴം എടുത്തു. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കട്ടയെടുത്ത് ആനയെ എറിഞ്ഞാൽ ഞാൻ ആനക്കാരനോടു പറഞ്ഞു കൊടുക്കും!' 'എറിഞ്ഞതുകൊണ്ടല്ലേ?' 'തൊണ്ണൂറോ പൊലത്തെ മാമ്പഴം മേടിച്ച് ഒന്നെറിഞ്ഞാൽ പറഞ്ഞതാവാൻ?' ആയതിനാൽ അഞ്ചെട്ടു പഴം വീട്ടിൽനിന്നു കെട്ടടുത്തു. ഒന്ന് നത്തുദാമുവിനും ഒന്ന് അബ്ദുൽഖാദർനും കൊടുത്തു. ഒന്നു ഞാൻ തിന്നു. ബാക്കി ആനക്കാരും കൊടുത്തു.

ആനക്കാരുടെ ഒരുമാതിരി സന്തതസഹചരിയാണു ഞാൻ. അവർക്ക് എല്ലാ ഒത്താശകളും ചെയ്തുകൊടുക്കും. ആനക്കാരെല്ലാം ഹിന്ദുക്കളാണ്. ആനക്കാരാണു ലോകത്തിലേക്കും കേമന്മാർ. അവരെ എനിക്കു വലിയ ബഹുമാനമാണ്. ആനക്കാരെ ആരാധിക്കുന്നു. ഭാവിയിൽ ഒരാനക്കാരനായിത്തീരുക—അതാണ് എന്റെ ആഗ്രഹം സെറിയോ നേ...! എന്നു മുഴക്കത്തോടെ മുക്കിലൂടെ പറയാൻ ഞാൻ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആനയുടെ ചെക്കിട്ടു വലിക്കാനുള്ള തോട്ടി ഞാൻ മിനുക്കിക്കൊടുക്കും. വളരുവടികളിലെ പൊടിയെല്ലാം തുടച്ചുവയ്ക്കും. വലിയ കുത്തം ഒന്നുള്ളതു ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വരാത്തയിൽ ചാരിവച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതു തൊടാൻ ആരും ഞാൻ സമ്മതിക്കാറില്ല. ആനക്കാരും ഞാനുമായി വലിയ കൂട്ടുകെട്ടിലാണ്. നല്ല തളിരുവെറ്റില, പഴക്കടയ്ക്കാ, ജാൽപ്പാണം

പുകയില-എല്ലാം വീട്ടിൽനിന്നും കട്ടുകൊണ്ടു പോയി ആനക്കാരെക്കൊടുക്കും. ആനക്കാരുടെ വർത്തമാനം ഞാൻ കേൾക്കുകയോടെ കട്ടുകൊണ്ടിരിക്കും. ഒരാനക്കാരനായിത്തീരുക!

മോഹനമായ കാലഘട്ടം. അക്കാലമേത്, ഇക്കാലമേത്... അന്നു സൂര്യൻ എന്തൊരു ശോഭയായിരുന്നു! നിലാവെന്നുപറഞ്ഞാൽ അന്നത്തെ കാലത്തേതാണു നിലാവ്. പുഷ്പങ്ങൾക്കെല്ലാം സൗരഭ്യവും നിറവും കൂടുതല്. സർവ്വത്ര കൃയിലുള്ളതെല്ലാം കളകളാണു. നദിയിലെ വെള്ളത്തിനാണെങ്കിൽ കൂടുതൽ തെളിച്ചം. അന്നൊരു മനോഹരത! പക്ഷികളും പുഷ്പങ്ങളും ഓട്ടവും ചാട്ടവും—ഹോ, എന്തൊരു കാലമായിരുന്നു. എട്ടോമ്പതു വയസ്സായ ഞങ്ങളായിരുന്നു ലോകത്തിന്റെ ജീവൻ. ഞങ്ങളുടെ ചുറ്റുമാണു കാലം കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. ഞങ്ങളിൽ മുത്തവരെ മനസ്സുകൊണ്ട് അവഗണിച്ചിരുന്നു. വയസ്സന്മാരും വയസ്സികളും. ഞങ്ങളിൽ താഴെയുള്ളവർ കുഞ്ഞുങ്ങളും. ഞങ്ങളെക്കാൾ മുത്തവർ കിഴവന്മാരും പതിനാറു വയസ്സുള്ളവരെ ഞങ്ങൾ വൃദ്യരായി കണക്കാക്കിയിരുന്നു. എന്നാൽ, ഒരുകാര്യമുണ്ട്. തല മുത്തവരെ ഞങ്ങൾ ആദരിച്ചിരുന്നു. സമയത്തിന് അന്നുകാര്യമായ വിലയുണ്ടായിരുന്നില്ല. വാച്ചുകൾ അപൂർവ്വം. ഉണ്ടായിരുന്നതു പോക്കറ്റുവാച്ചുകളാണ്. വളരെ മുഴുപ്പും വളരെ തിളക്കവുമുള്ള ഒരു പോക്കറ്റുവാച്ചുണ്ടായിരുന്നു ബാപായ്ക്ക്. അതിൽ നോക്കി അതിശയകരമായ വിധത്തിൽ ബാപാ സമയം പറയും. ആരെങ്കിലും ബാപായോടു സമയം ചോദിക്കുന്നത് ബാപായ്ക്കിഷ്ടമാണ്. അപ്പോളത് ഷർട്ടിന്റെ വാച്ചു പോക്കറ്റിൽനിന്ന് ഒരു പരിഹാസച്ചിരിയോടെ ബാപാ എടുക്കും. എടുത്ത ഉടനെ ലളിതമായി സമയം പറയാൻ സാധ്യമല്ല. അതിന്റെ ഒരുവശം തുറന്നുനോക്കിയാണു പറയേണ്ടത്. ബാപാ പറയും. അത്യർത്ഥകരവും അനന്തവുമായ സമയത്തെ കൂട്ടിലാക്കിയിരിക്കുന്ന യന്ത്രമാകുന്നു വാച്ച്. സമയത്തെ കൂട്ടിലാക്കിയിരിക്കുന്ന യന്ത്രം. അതാരുണ്ടാക്കി? ഒരു പിടിപാടുമില്ല. വയസ്സന്മാർക്ക് അതുസംബന്ധമായി പലതും പറയാറുണ്ട്. ഞങ്ങളതു കേൾക്കും. പക്ഷേ, വിശ്വസിക്കില്ല. തലമുത്തവരെ നിന്ദിക്കരുതല്ലോ! അതുകൊണ്ടു ഞങ്ങളൊന്നും പറയാറില്ല. സൂര്യനാണു ഞങ്ങളുടെ സമയം. സൂര്യൻ തന്നെയാകുന്നു ഞങ്ങളുടെ വാച്ച്. നിലിന്റെ നീളം കാലടികൾകൊണ്ട് അളന്നുനോക്കി സമയം കണക്കാക്കും. വാച്ച് അധികമാർക്കും ഇല്ലെങ്കിലും അന്നു ഷർട്ടുകൾക്കെല്ലാം വാച്ചുപോക്കറുണ്ട്. അബ്ദുൽഖാദർനും എനിക്കുമുണ്ടായിരുന്നു വാച്ചുപോക്കറുള്ള ഷർട്ടുകൾ. ഞങ്ങൾക്കു തൊണ്ടിയുമുണ്ട്. ഞങ്ങൾ മലയാളം സ്കൂളിലാണു പഠിക്കുന്നത്. അന്നു നാട്ടിൽ മലയാളം സ്കൂളും ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ പഠിക്കാൻ ചട്ടിത്തൊപ്പിക്കാരും കോട്ടുകാരുമായ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാർത്ഥികൾ അത്തസ്സിൽ

ചെവി ഓർക്കുക, അറാബ് കാഹളം! ലോകാവസാനത്തിന്റെ നീളമേറിയ അന്തിമകാഹളം

പഠിപ്പിക്കാമെന്നു ബാപാ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അബ്ദുൽഖാദറും ഞാനും അറബും പഠിക്കുന്നുണ്ട്. മലയാളം നാലാം ക്ലാസ്സിൽ ഇയിച്ചിട്ട് ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർക്കും. അന്നുരാജകേതി എന്ന് ഒരനമുണ്ട്. രാജാ

ശ്രീധർപറിക്കുക. പുതുമുതി നാരായണ പിള്ളസാർ ഞങ്ങളെ എല്ലാം വളരെ ശുഷ്കാന്തിയോടെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ തല്ലും. എന്നാലും ഞങ്ങൾക്കു സ്നേഹമാണ്. കേതിയുമുണ്ട്. സമരങ്ങൾ ഇല്ല. അദ്യാപക സമരം, വിദ്യാർത്ഥി സമരം ഒന്നുമില്ല. അച്ചടക്കം പാലിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷിക്കും. ബഹളം കൂട്ടുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ ശിക്ഷിക്കും. നല്ല ചട്ട അടിയാണ്. അതും പോരെങ്കിൽ ബഞ്ചിൽ കയറ്റിനിർത്തും.

വാൺ രാജ്യം ഭരിക്കുന്നത്. പൊന്നുതമ്പുരാൻ. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവ്. കൊച്ചി മഹാരാജാവ്. മലബാർ എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടോ, എന്തോ അന്ന് കേരളം ഇല്ല. തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി, മലബാർ. മലബാറിനെ ദുരൂഹം എങ്ങാണോ കടലിലുള്ള ഇംഗ്ലണ്ട് എന്ന ദീപിലെ രാജാവും ഇന്ത്യയുടെ ചക്രവർത്തിയുമായ ഏതോ ഒരുപൊന്നുതമ്പുരാന്റെ പ്രതിനിധിയായ ഗവർണറോ മറ്റെന്തെങ്കിലും. ഈ വിവരങ്ങളൊന്നും അന്നെന്തിനായിരുന്നു. ആകെക്കുടി രാജാക്കന്മാർ വേണമെന്നറിയും. കാണപ്പെട്ട ദൈവമാകുന്നു രാജാവ്. രാജാവെന്നൊന്നും ഒഴുക്കൻമട്ടിൽ പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. പൊന്നുതിരുമേനി, പൊന്നുതമ്പുരാൻ. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവായ പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ രാജവാഴ്ച അച്ഛന്ദ്രതാരം നിലനിൽക്കാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു. വഞ്ചിമുഖതേചിരം, സഞ്ചിതാഭം ഇയിക്കേണം!... എന്നുള്ള രാജാക്കന്മാർക്കുവേണ്ടിയുള്ള ശ്രമം എല്ലാവരും എന്തിനെന്നുവെങ്കിലും കൈയൊടെ ചിട്ടയെന്നു സ്കൂളുകളെല്ലാം കളിപ്പറമ്പിൽ തുടങ്ങിയിരുന്നത്. സ്കൂളുകളിലേക്ക്, എവിടെയും നടന്നുതന്നെ പോകണം. ബസ്സുകൾ, കാറുകൾ-ഇല്ല. ചെമ്മണ്ണു നിറഞ്ഞ റോഡുകൾ, രാജവീഥികൾ എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു. അതിലൂടെ ചിലർ കാളവണ്ടികളിൽ പോകും. അപ്പുറം ചില കുതിരസവാരിക്കാർ. ഒട്ടുമിക്കവരും നടന്നുതന്നെ. കരന്തിരുവയുള്ളവർ മാത്രമാണ് പൗരൻ. അവർക്കേ വോട്ടുള്ളൂ. കരന്തിരുവ വേണമെങ്കിൽ ഭൂമി സ്വന്തമായി വേണം. ബാപ്പായ്ക്കു കരന്തിരുവയുണ്ട്. ബാപ്പായ്ക്കു തടി വെട്ടിക്കാൻ പോകുന്നതു നടന്നാണ്. രണ്ടുതമ്പുരാൻ ദിവസത്തെ വഴിക്കുറയ്ക്കൽ കാട്ടിലൂടെ മലയിൽ. കൂടെ നത്തുരാമുവിന്റെ അച്ഛൻ ശങ്കരൻകുട്ടിയുമുണ്ടാകും. അവർ പൊതിച്ചോറുകൊണ്ടുപോകും. പൊതി

ചോറ്റുണ്ണൻ എനിക്കുവലിയ കൊതിയാണ്. അതുകൊണ്ട് ഒരു പൊതിച്ചോർ ശങ്കരൻകുട്ടി കെട്ടി വീട്ടിൽ വെച്ചേക്കും. അതു ഞാനും അബ്ദുൽഖാദറും നത്തുമാവുമ്പോ പങ്കുവെച്ചു ഉണ്ണും. അന്നു വിശപ്പു കൂടുതലായിരുന്നു.; ദാഹവും. തിന്നാനും കുടിക്കാനും ഒരുപാട് സാധനങ്ങളുണ്ട്. ഒന്നും മതിയാവുകയില്ല. കണ്ടതുംകുടിയതുമെല്ലാം വലിച്ചുവാരി തിന്നു വെള്ളം കുടുകൂടാ കൂടിച്ച് ശിക്കാറുപള്ളി വീർപ്പിച്ചു എവിടെയെങ്കിലും കിടന്നുറങ്ങും. ബാപ്പയോ ഉമ്മായോ നങ്ങേലിനോ ആണു ഞങ്ങളെ പതിവായി എടുത്തു കിടക്കയിൽ കിടത്തുന്നത്. അബ്ദുൽഖാദറിന്റെയും എന്റെയും കിടപ്പു മിക്കപ്പോഴും ബാപ്പായുടെ കൂടെയാണ്, കട്ടിലിൽ. മെത്തപ്പായിൽ കിടക്കുന്നു. ബാപ്പം, അബ്ദുൽഖാദർ, ഞാൻ. ഉമ്മാ കുറെ ദൂരെ വേറൊരു കട്ടിലിൽ. ഇങ്ങനെ സസുഖം ജീവിച്ചുവരുമ്പോൾ ഒരു ഫേറ്റർ സംഭവം നടക്കുന്നു. സത്യം, നീതി, ധർമ്മം എന്നിതുകളുടെ കഴുത്ത് നിഷ്കരുണം അറുത്ത് ലോകനാശത്തിന് വഴിവയ്ക്കുന്നു. സംഭവം ശുദ്ധ മൂത്രമാകുന്നു! ആരോ കിടക്കപ്പായയിൽ കിടന്നു രാത്രി മൂത്രം ഒഴിക്കുന്നുണ്ട്!

ആരാണ്?

അബ്ദുൽഖാദറോ, ഞാനോ?

ഒരുപിടിപാടുമില്ല. ആരെ തല്ലണം? ഉമ്മായും ബാപ്പായും കിണഞ്ഞ് ആലോചിച്ചു. ഒരുതുണ്ടും കിട്ടിയില്ല.

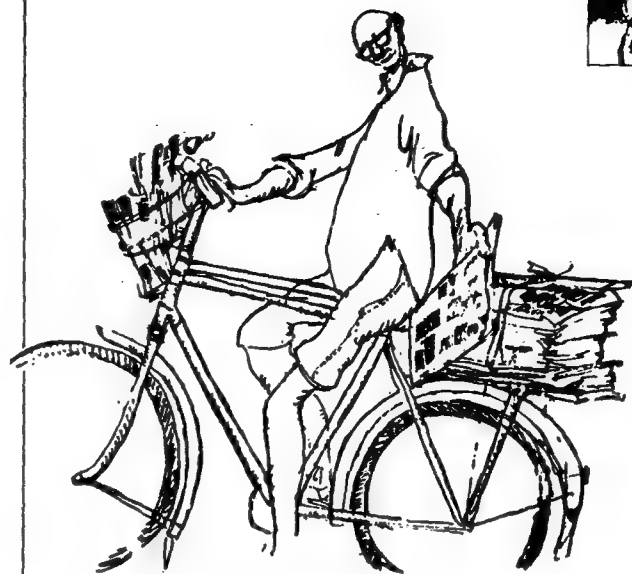
ഈകാലത്താണ് സത്യം, നീതി, ധർമ്മം- ഇത്യാദികളെ കശാപ്പു ചെയ്യുന്നത്. ആക്രമകൃത്യം നടക്കുന്നത് ഒരു സന്ധ്യയ്ക്കാണ്. സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാറായിട്ടില്ല. ഞങ്ങളുടെ വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള പടിയുടെ അടുത്തു നിൽക്കുന്ന തെരുവെങ്ങിന്റെ ഉച്ചിയിൽനിന്നു സൂര്യൻ എല്ലാം

കാണുന്നുണ്ട്. സൂര്യൻ തന്നെ എല്ലാവർക്കും സാക്ഷി. ഞാൻ കുറവായിട്ടായിത്തീരുന്നു. ലോകം എന്നെ കൾമലനാക്കുന്നു (പ്രഥമ സംഭവം)

ആ രംഗം മായാതെ മനസ്സിൽ നില്ക്കുന്നു. എങ്ങനെ മായും?

ഞങ്ങളുടെ മുററത്തുള്ള വെള്ളമെന്നത്. അത് പൂജപാ മിന്നുന്നു. അതിലാണു ഇപ്തംഇഷ്ടമായ യോഗ്യൻമാർ ഇരിക്കുന്നത്. എല്ലാവരുമുണ്ട്. ബാപ്തയും ബാപ്തയുടെ ഇഷ്ടക്കാരും. മായവൻനായർ, കൃഷ്ണൻ, ഓസേപ്പമാറ്റിള, ഗങ്കരൻകുട്ടി, ആനക്കാർ പിന്നെ ബാപ്തയുടെ പുനാര അഭ്യയനം എന്റെ മാമായും വലിയ വഴക്കളിയും ഭയങ്കര ഒച്ചക്കാരനും ഒത്ത ഫയൽമാനുമായ പാലശ്ശേരിൽ മുഹമ്മദ്. മാമായും മടിയിൽ ചട്ടുകലനും ചെല്ലപ്പിള്ളിയുമായ അബ്ദുൽ ഖാദർ പ്രശോഭിക്കുന്നു. യോഗ്യൻമാരെല്ലാം നല്ല പാലൊഴിച്ചു കുറുകൻ ചായ കുടിച്ച് ഉൾക്കൽ ഇറങ്ങിപ്പാണം പുകയിലയും ചേർത്തു മുറുകി രേപ്പിച്ചിരിക്കയാണ്. മാമാ കുടിച്ച് ലോകത്തു ബാക്കി ചായ അബ്ദുൽഖാദർ കുടിക്കുന്നു.

ആ സന്ദർഭം ബാപ്ത എന്നെ വിളിച്ചു. എന്തിനാണെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞാൻ ചെന്നു. ബാപ്ത എന്നെ പിടിച്ച് അടുത്തു നിർത്തി. എന്നിട്ട് എന്റെ മുണ്ടു പിടിച്ചുതടഞ്ഞ് പരിപൂർണ്ണ നഗ്നനാക്കി ലോകത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നിറുത്തി. എന്റെ അരയിൽ വെള്ളിയരഞ്ഞാണമുണ്ട്. അതിൽ വെള്ളി എലസ്സുകളും. എല്ലാം ക്ളാവുപിടിച്ച് കറുത്ത മാതിരി ബാപ്ത ലോകത്തോടായിട്ടു പറഞ്ഞു: 'കണ്ടോ? എല്ലാം കറുത്തുക്ളാവു പിടിച്ച് പോയി. 'തന്നെയല്ല, നുതും, നീതി, ധർമ്മം എന്നിതുകളുടെ കഴുത്തു പിടിച്ചുതെരിച്ചു കൊണ്ട് ബാപ്ത പറഞ്ഞു:

'പിന്നെ... ഇവൻ രാത്രി പായയിൽ കിടന്നു മുളയ്ക്കുന്നൊണ്ട്!'

ഭയങ്കര! അപ്പോൾ വെള്ളിടിപൊട്ടിയില്ല. ആകാശം ഇടിഞ്ഞുകരിന്നുവീണില്ല. സൂര്യൻ ഒരു വിളർച്ച ബാധിച്ചോ എന്നു സംശയം. മാധവൻനായർ ഘനഗംഭീരമുത്തോടെ പ്രഖ്യാപിച്ചു:

'രാപ്പനി!'

ഞാൻ പറഞ്ഞു:

'പായയെക്കെട്ടുന്ന മുള്ള്ണ്ത് അബ്ദുൽഖാദറാണ്. ഞാനല്ല!'

അബ്ദുൽഖാദർ പറഞ്ഞു:

'ഇയ്ക്കൊക്കായാണ്. ഞാനല്ല!'

മുന്നപേർ പായയിൽ രാത്രി കിടന്നുറങ്ങുന്നു. വെളുപ്പിന് പായയിൽ മൂത്രം കാണുന്നു. ഒരാൾ പായയിൽക്കിടന്നു മുളയ്ക്കി. അതാരാണ്? അതാണു പ്രശ്നം! ഞാനാണെന്നുള്ളതിന് എന്താണുതെളിവ്?

ഞാൻ തീർത്തു പറഞ്ഞു:

'ഞാനല്ല!'

പക്ഷേ, ലോകം! ലോകത്തുനിന്നു സത്യം, നീതി, ധർമ്മം-എന്നീതു മായാണമല്ലോ! എല്ലാറ്റിന്റെയും കഴുത്തുറയ്ക്കൊണ്ട് ഭയങ്കരപ്പെയ്യുടെയും വഴക്കിന്റെയും ദേഷ്യത്തിന്റെയും പ്രതീകമായ മാരാ ഉഗ്രഗർജ്ജനം മാതിരി വിധി കല്പിച്ചു:

'ഇമനല്ല! നീയാ!'

എല്ലാവരും എന്നെ നോക്കി. കിടക്കപ്പായയിൽ കിടന്നു മൂത്രം ഒഴിക്കുന്ന കൾമലൻ!... ഞാൻ സൂര്യനെ നോക്കി. നിഗൂഢഭം ഞാൻ ഉമ്മായെ വിളിച്ചു. പെററത്തുള്ള കേട്ടില്ല.

ലോകമേ!

എല്ലാവരും കൂടി വിധി കല്പിച്ചു. പായയിൽ കിടന്നു മുളയ്ക്കുന്നവനെക്കുറിച്ച്, രാപ്പനി എന്ന ഭയങ്കര വ്യാധി വിട്ടുമാറണമെ

കിരീ, ഒരേയൊരു ഒറുമ്പിലിക് പ്രയോഗമേ
യുള്ളൂ. അത് ഞാൻ ചെയ്യണം. അതായത് -
കൊമ്പനാനയുടെ കവയ്ക്കിടിയലുടെ നൂ
ളണം!

അങ്ങനെ വിധി കല്പിച്ചിട്ടു കൊമ്പനാന
മണ്ണു തുറന്നിരിക്കുകയാണ് എടുത്തു പുറത്തിട്ടു
കയാണ്. ഭയങ്കരങ്ങളായ വെളുത്തു കുർത്ത
കൊമ്പുകൾ! അനുകമ്പയില്ലാത്ത ക്രൂരമായ
കണ്ണുകൾ!

ഞാൻ ഉമ്മായുടെ അടുത്തു ചെന്നു
ഭയത്തോടെ പറഞ്ഞു:

‘ഉമ്മാ കേട്ടോ, ഞാൻ കൊമ്പനാനേ
കവയ്ക്കിക്കൊടുക്കാനുണ്ടോ?’

‘നീ കടന്നു മുളളിട്ടല്ലേ? ഉമ്മ ചോദിച്ചു.
നാണമില്ല പറഞ്ഞു:

‘പൊന്നമ്മേ! രാപ്പനിയൊണ്ട്!’

ബാപ്പാ പറഞ്ഞു:

‘നീ കടന്നു മുളളാതിരിക്കണമെങ്കിലേ-
ആനേ കവയ്ക്കിക്കൊടുക്കാനുണ്ടോ നീ നുളളണം!’

‘പിടിയാനേ കവയ്ക്കിക്കൊടുക്കാനുണ്ടോ
മതിയോ?’

‘പോരാ! കൊമ്പനാനേ കവയ്ക്കിക്കൊടുക്കാനുണ്ടോ നീ നുളളണം, നീ ആണാണ്.’

ശരി. അതോടെ എല്ലാ തീരുമാനിച്ചു വിധി
പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. രാത്രി കിടക്കപ്പാ
യിൽ “കിടന്നു മുളളുന്നവൻ ഞാൻതന്നെ.
കൊമ്പനാനയുടെ കവയ്ക്കിടിയലുടെ നൂ
ളണം രാപ്പനിക്കാരൻ ഞാൻതന്നെയാകുന്നു,
ഓ, അങ്ങനെയാവട്ടെ ആന എന്നെ കൊ
ന്നാൽ അവർക്കൊക്കെ സുഖമാവുമല്ലോ!

രക്തസാക്ഷി!

ഞാനങ്ങനെ നടക്കുകയാണ്. എന്നാൽ.
ചെമ്പിലെ കേട്ടിട്ടു നടക്കാൻ ഒക്കുമോ?

‘ഇയ്ക്കൊക്കെ കൊമ്പനാനേ കവയ്ക്കിക്കൊടുക്കാനുണ്ടോ നുളളാമോണോണ്ട്, രാപ്പനി മാ

നാർ. അതുകൊണ്ടാണ് ഇയ്ക്കാക്ക പായ കൊണ്ടു മുളുളിണ്ത്. അബദ്യൽഖാദർ ചെന്നു ന്യിളിൽ, കുട്ടികളായ കുട്ടികളോടൊക്കെ പറഞ്ഞു. അവന്റെകൂടെ നത്തുദാമ്യവുമുണ്ട്. അവനിപ്പോൾ അബദ്യൽഖാദറിന്റെ പുനാര ഇഷ്ടക്കാരനായി നടക്കുകയാണ്, എന്റെ ഇഷ്ടക്കാരനായിരുന്നു. കുരു മാറി. കാലം മാറി. എന്തെങ്കിലും അബദ്യൽഖാദർ കൊടുത്തുകൊണ്ടും. വരട്ടെ. നത്തുദാമ്യ എന്റെ അടുത്തുവരും. എന്റെ കൈയിലും എന്തെങ്കിലുംമൊക്കെയുണ്ടാവും. ഈത്തപ്പുഴ, അലുവ, ഇറച്ചി പൊരിച്ചത്-എന്തെല്ലാം ഞാൻ അവനുകൊടിത്തിരിക്കുന്നു! നന്ദികെട്ട നത്തുദാമ്യ!

നന്ദി ലോകത്തിൽനിന്നു തീരെ പോയി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനെ സന്ദിഷ്ടതു നത്തുദാമ്യവരുകുന്നു!

‘കെടുന്നുമുളുളി!’ എന്നെ വളിക്കുകയാണ്. ഒരു കുട്ടിയല്ല. പററോർന്നുകൂട്ടത്തോടെ.

‘കെടുന്നുമുളുളി!’

ഞാനൊരു കുട്ട ഇടി നടത്തി. കുറെ യൊക്കെ എനിക്കും കിട്ടി. നീററും പുകച്ചിലുമൊക്കെ സന്ദിഷ്ടനോക്കുന്നോടും പുരുഷൻ നാരായണപിള്ള സാനുണ്ട് വടിയുമായി ഞങ്ങളുടെ മുന്നിൽ. ഞാനെ ആദ്യം ഇടിച്ചതെന്ന് അബദ്യൽ ഖാദർ. നത്തുദാമ്യവും സാക്ഷി പറഞ്ഞു. ഇറങ്ങിച്ചെന്നു താങ്ങിയെടുത്തുകൊണ്ട് കരയിൽ കയറിയതു ഞാനാണ്. നദിയിൽപ്പതുപ്പ് അവൻ വെള്ളം കൂടിച്ച മരിക്കാൻ പോയപ്പോൾ മുങ്ങിച്ചെന്നു അവനെ രക്ഷിച്ചത് ഞാനാണ്. എല്ലാറ്റിനും പുറമെ ഞാൻ അവന്റെ പുനാര ഇയ്ക്കാക്കയാണ്. എന്നിട്ടപ്പോൾ സാക്ഷി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, പേട്ടന് എതിരായിട്ട്. ലോകത്തിന്റെ നാശത്തിന് ഇനി

വല്ലഭം വേണോ?

ഞാൻ മിണ്ടാതെ നിന്നു. നത്തുദാമുവും അബ്ദുൽഖാദറും പൊടിപ്പും തൊങ്ങലുംവെച്ച് എന്റെ അക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു. ഞാൻ എല്ലാവരെയും ഇടിച്ചു. കാരണമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രാപ്പനിയുണ്ട്. കിടക്കപ്പായയിൽ കിടന്നു മുളയ്ക്കുന്നുണ്ട്. അതിനാണ് കൊമ്പനാനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നൂറ്റാൻ പോന്നത്!

'കിടന്നുമുളയ്ക്കി എന്ന് വിളിച്ചതാരോ? പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ളസാർ ചോദിച്ചു. അബ്ദുൽ ഖാദർ പറഞ്ഞു: അതിനിൽക്കൊ പായയെക്കെന്ന് രാത്രി മുളയ്ക്കുന്നില്ലേ?

ഞാൻ പറഞ്ഞു: മുളയ്ക്കുന്നതല്ല! നിയമപ്രകാരം കണക്കു പറഞ്ഞുകൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞ് തിരുത പൊരിച്ചതു വാങ്ങി അതിനാൽ? പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ളസാർ എന്നൊടു ചോദിച്ചു. ശരിയാണ്. അങ്ങനെ ഒരു പുരാതന കാര്യമുണ്ട്. പക്ഷേ, അതും ഈ കേസുമായി എന്തു ബന്ധം?

സംഭവം ഇതാണ്: ഞാനും അബ്ദുൽ ഖാദറും കണക്കിൽ മോശക്കാരാണ്. എപ്പോഴും അടിവാങ്ങിക്കും. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അബ്ദുൽഖാദർ മാത്രം അടികൊണ്ടുതുടങ്ങി. എനിക്ക് അടുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു മുസ്ലിം പെൺകുട്ടി കണക്കു കാണിച്ചതും. ഞാനങ്ങനെ പരമയോഗ്യനായി കഴിഞ്ഞുവരുന്ന കാലത്ത് ഒരു രാത്രി അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ ചോറിന്റെ പുറത്ത് ഒരു കഷണം സ്റ്റൈലർ തിരുത പൊരിച്ചത് ഇരിക്കുന്നു. എനിക്ക് തന്നെ ഞാൻ തിന്നുകഴിഞ്ഞു. വേറൊരു കഷണംകൂടി ചോദിച്ചിട്ട് ഉമ്മാ തന്നില്ല. അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ മിൻകഷണം തട്ടാനുള്ള വഴി എന്ത്? ഞാൻ ചിന്തിച്ചു. അവൻ മിൻകഷണം അതിൽ നോക്കിക്കൊണ്ട് ചോറു വാരി വിഴുങ്ങുകയാണ്. ഞാൻ പറഞ്ഞു: എടോ എനിക്കാ മിൻകഷണം താ. നിനക്കു ഞാൻ കണക്കു പറഞ്ഞുതരാം.

അടി കൊള്ളാതെ കഴിക്കാൻ വേണ്ടി അബ്ദുൽ ഖാദർ സങ്കടത്തോടെ ആ തിരുത പൊരിച്ചത് എനിക്കു തന്നു. ഞാനതു രുചിയോടെ തിന്നു. അത്രമാത്രം. പിന്നീട് സംഭവത്തെപ്പറ്റി ഓർത്തില്ല. എങ്ങനെ ഓർക്കും? ഞാൻ കട്ട കണക്കു കാണുന്നു. അതു ലോകത്തെ എങ്ങനെ അറിയിക്കും? എല്ലാവരും ഇരിക്കേണ്ട സമയത്താണ് ഞാൻ കേട്ടെഴുത്തു കണക്കു പകർത്തിത്തന്നത്. ഞാൻ കൃശാലായി ഇരിക്കുന്നു. അബ്ദുൽ ഖാദർ കണക്കു ചെയ്തിട്ടില്ല. പക്ഷേ, ഞാനെങ്ങനെ അവനെ കാണിക്കും? ക്ലോസിലുള്ളവർ മുഴുവൻ കാണും. പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ളസാറും. തിന്ന തിരുതക്കുണത്തിന് എനിക്കു നന്ദിയുണ്ട്. എന്നാൽ യാതൊന്നും ചെയ്യാൻ നിർവാഹമില്ല. കണക്കു ചെയ്യാത്തവർ എണീറ്റു നിൽക്കുന്നു. കൂടെ അബ്ദുൽ ഖാദറും. അവൻ എന്റെ തൊട്ടടുത്ത പതിനൊന്നാമനാണ്. പുതുശ്ശേരി

നാരായണപിള്ളസാർ കണക്കു ചെയ്യാത്തവരെ ദൂരെ ഒറ്റൊറ്റയ്ക്കായി അടിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ അടുത്ത് എത്തിയിട്ടില്ല. അവൻ അടിവാങ്ങാൻ കൈ നീട്ടിക്കൊണ്ട് ഉച്ചത്തിൽ കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. ദൂരെനിന്ന് പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ളസാർ ചോദിച്ചു: 'എന്താടോ അബ്ദുൽ ഖാദറേ നീ കരയുന്നത്?'

അബ്ദുൽ ഖാദർ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: 'എന്റെ തിരുത പൊരിച്ചതും പോയി. ഇപ്പോൾ അടിയും കൊള്ളണം.'

'എന്താടോ കാര്യം?'

കണക്കു കാണിച്ചതൊന്നുമില്ല. പറഞ്ഞ് ഇയ്ക്കൊക്കെ എന്റെ തിരുത പൊരിച്ചതു വാങ്ങിച്ചു തിന്നു. എന്നിട്ടപ്പോ കണക്കു കാണിച്ചുതന്നില്ല. ഞാനിപ്പോ അടിയും കൊള്ളണം!

ഇതൊക്കെ ഉച്ചത്തിലാണ്. ഒന്നാം ക്ലാസ്സുകാരും കേട്ടു. രണ്ടാം ക്ലാസ്സുകാരും കേട്ടു. ആകെക്കൂടി കുറച്ചിലായി. പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ളസാർ എന്റെ വലതു കൈവെള്ളയിൽ രണ്ട് അടി വച്ചുതന്നു. എന്തിനാണ്? തിരുത പൊരിച്ചതു വാങ്ങിച്ചു തിന്നതിനോ, കണക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാത്തതിനോ ഒരു രുപവുമില്ല. അദ്യുപകർമാർ കുട്ടികളെ ശിക്ഷിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ കാരണം വ്യക്തമാക്കണം. അതുണ്ടായില്ല. ലോകത്തിൽനിന്ന് നീതിധർമ്മാദികൾ പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ. ഇപ്പോഴീ പഴയ സംഭവം കുത്തിപ്പൊക്കിക്കൊണ്ടു വന്നതെന്തിന്? കിടന്നു മുളയ്ക്കി എന്നെന്നെ വിളിച്ചതാണു പ്രശ്നം. അതിനാണല്ലോ അടിപിടിയുണ്ടായത്. ഏതായാലും കൊമ്പനാനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നൂറ്റാണ്ടുവനാണ് ഞാൻ. കണക്കിനു മോശ

ക്കാരനാണെങ്കിലും സംഗതികളെല്ലാം ഞാൻ വിശദമായി പറഞ്ഞു. പുതുശ്ശേരി നാരായണപിള്ള സാറിന് ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല. അദ്ദേഹം അടിപിടികൂട്ടിയ സമസ്തമാന പേർക്കും ഓരോ അടിവിതം കൊടുത്തു. എനിക്കു രണ്ടടിയും തന്നു. ഇതിൽ വല്ല ന്യായവുമുണ്ടോ? പക്ഷേ, ഇതാണ് ലോകം. സത്യം, നീതി, ധർമ്മം—ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ—ലവലേശമില്ല. സ്കൂൾ വിട്ടു വീട്ടിലേക്കു വരുന്നവഴി അശരീരി മാതിരി അബ്ദുൽ ഖാദർ പറഞ്ഞു: 'കെടന്നുമുളയ്ക്കി!'

സ്വന്തം ജ്യേഷ്ഠനാണ് ഈ പറഞ്ഞത്. ശിക്ഷിക്കേണ്ടതാണല്ലോ. കൊടുത്തു ഒരടി. അവൻ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ബാപ്പയോടും മാമയോടും പറഞ്ഞു. രണ്ടുപേരും എന്റെ തലയ്ക്കു കിഴക്കുകയും ചെയ്തില്ല. പിടിച്ചു തിരുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിൽ വല്ല ന്യായവുമുണ്ടോ? ഒന്നുമില്ല. ഒന്നുള്ളത്, ലോകത്തിൽനിന്നു നീതി പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടതില്ല. ഇങ്ങനെ അന്യായമായ മർദ്ദനങ്ങളും ഹേമദണ്ഡങ്ങളും സഹിച്ചു ജീവിക്കേണ്ടതുണ്ടല്ലോ. എങ്കിലും നൈരാശ്യമില്ല. കൊമ്പനാനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നൂറ്റാണ്ടുപോകുന്ന യോഗ്യനാകുന്നു ഞാൻ! ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലാലും തന്നെ ആ ധീരകൃത്യം ചെയ്തിട്ടില്ല. ഞാൻ ചെയ്യാൻ പോകുന്നു! അപൂർവ്വ ബഹുമതിയാണ്. സഹപാഠികൾ അസുയയോടെ എന്നെ നോക്കി. എനിക്കു സന്തോഷം. എന്റെ നടപ്പിലും ഭാവത്തിലുമൊക്കെ മാറ്റം വന്നു. വർത്തമാനത്തിലും. ഏവനെയും 'പോടാ പൂല്ലേ' എന്ന മട്ടിലാണ്. ആനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നൂറ്റാണ്ടു ദിവസം അടുത്തുവരുന്നു. കുറെശ്ശെ പരിഭ്രമം തോന്നിത്തുടങ്ങി. ഭയവും ആന എന്നെ കുത്തിക്കൊ

ല്ലമോ? ദൂരെ എവിടെയോ ആയിടെ ഒരു കൊമ്പനാന ആനക്കാരനെ കുത്തിക്കൊന്നിരിക്കുന്നു!

ഞാൻ നൂറ്റാണ്ടു ആന കാട്ടാനയായിരുന്നു. ഫോറവനത്തിൽ സർവ്വതന്ത്ര സ്വതന്ത്രനായി ജീവിച്ചിരുന്നവനാണ്. അവനെ പിടിച്ചു മെരുക്കി. ശരിക്കു മെരുങ്ങിയിട്ടില്ല. 'ഇടത്തിയാണെ!' എന്നാജ്ഞാപിച്ചാൽ അവൻ വലത്തോട്ടു തിരിയും! അല്ലെങ്കിൽ കേൾക്കാത്ത മട്ടിൽ നിൽക്കും. ആനക്കാരൻ മുറിച്ചുതുളള ഇരുന്നൂറോളം ഇട്ടു വലിക്കും. അവൻ ഭയങ്കര ശബ്ദത്തിൽ അലരും. എന്നാലും ഞാൻ അവന്റെ പുറത്തു കയറിയിട്ടുണ്ട്. ആനക്കാരൻ എന്നെ പിടിച്ചിരുന്നു. പേടിച്ചു വിറച്ച് അവന്റെ പുറത്തു ഞാൻ മുത്രം ഒഴിച്ചതായി ആനക്കാരൻ പറഞ്ഞു! അതു പച്ചക്കള്ളമാണ്. പക്ഷേ, അത് ആന കേട്ടു. അവനു രസിക്കുമോ എന്തോ?

ആനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ ഞാൻ നൂറ്റാണ്ടു വിശിഷ്ടദിവസം അവസാനം വന്നുചേർന്നു.

കൊമ്പനാനയെ കുളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു നിറുത്തി. എന്നെയും കുളിപ്പിച്ചു. എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഞാനും കൊമ്പനാനയും ഒരുമിച്ചാണ് നദിയിൽ കുളിച്ചത്. എനിക്ക് പുത്തൻ മുണ്ടും പുത്തൻ ഷർട്ടും, പുത്തൻ തൊപ്പിയും. എന്റെ ഷർട്ടിന്റെ വാച്ചുപോക്കറ്റിൽ ചെറിയ ഒരു പച്ചമാങ്ങയുണ്ടായിരുന്നു. അതു തിന്നാൻ സൗകര്യം കിട്ടിയില്ല. അതു സൂക്ഷമായി തിന്നാൻ ലേശം ഉച്ചവേണം. വരട്ടെ. ആനനുള്ള കഴിഞ്ഞു തിന്നാം. ഞാൻ ശരിക്കു ആനയെ നോക്കി. കറുക്കുപ്പ്. പരുപരുത്ത കറുത്ത ഉണ്ട മല. നാലു കാലുകളും വാലും തുമ്പിക്കെയും കൊമ്പുകളും. ഭയങ്കര പകയുള്ള കണ്ണുകൾ. എനിക്കു ശ്വാസംമുട്ടലു

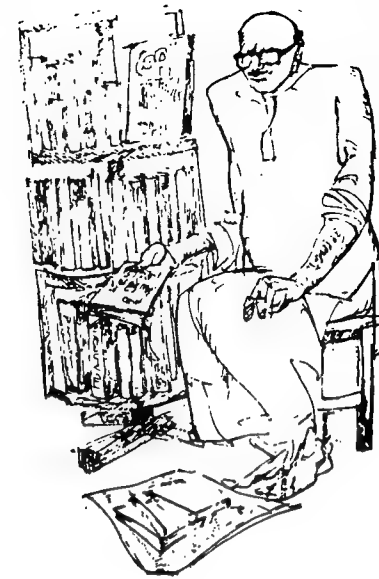
പോലെ തോന്നി. ആന എന്നെ ചവിട്ടിക്കൊല്ലുമോ? തുമ്പിക്കൊണ്ടു ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു വായിലിട്ട് എന്നെ ചവച്ചു തിന്നേക്കും! എനിക്കു വീട്ടിൽനിന്ന് ഒളിച്ചോടിപ്പോകാൻ തോന്നി. എങ്ങോട്ടു പോകും? എങ്ങനെ പോകും?

ചുറ്റും ആൾക്കാർ. ഒരു വശത്തു മുഴുവനും എന്റെ സഹപാഠികൾ. പെണ്ണും ആണും. അതിൽ മറ്റാരും കാണാതെ എനിക്കു കണക്കു കാണിച്ചുതന്ന മുസ്ലിം പെൺകുട്ടിയുണ്ട്. രാധാമണിയും. പിന്നെ ആനയുടെ അപ്പുറത്തായി ഓലക്കീറിട്ട് ബാപ്പാ, മാമ, മാധവൻ നായർ, ശങ്കരൻകുട്ടി. കൃഷ്ണൻ, ഔസേപ്പു മാപ്പിള—എല്ലാവരും ഇരുന്നു പഴം തിന്നുന്നു. മാമയുടെ മടിയിൽ സ്ഥിരം അബ്ദുൽ ഖാദർ. അവന്റെ വായിലും രണ്ടു കൈകളിലും ഓരോ പഴം!

ബാപ്പാ വലിയ ഒരു കുല പാളേങ്കോടൻ പഴം കൊണ്ടുവന്ന് ആനയ്ക്കും ആനക്കാരനും മറ്റുള്ളവർക്കും കൊടുത്തു. എനിക്കു മാത്രം തന്നില്ല! കാൽക്കുല പഴം ബാപ്പായുടെ അടുത്ത്, അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ അടുത്ത് ഓലയിൽ. ഞാൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'ബാപ്പാ, എനിക്കു പഴത്തന്നില്ല!'

'ഇവിടെ വെച്ചിട്ടുണ്ടോ. ബാപ്പാ പറഞ്ഞു: 'നീ ആനയെ അടിക്കൊട വാ!'

ഇപ്പറഞ്ഞു നിറയെ പെണ്ണുങ്ങൾ. എന്റെ ഉമ്മ, അനിയത്തിമാർ, ഉമ്മയുടെ ഉമ്മ, മാമി, നമ്മേലി, ഔസേപ്പു മാപ്പിളയുടെയും ശങ്കരൻ കുട്ടിയുടെയും കൃഷ്ണന്റെയും ഭാര്യമാർ. പെൺകുട്ടത്തിൽ നത്തുദാമുവുമുണ്ട്. അവൻ ഒരു പഴം രുചിയോടെ തിന്നുകൊണ്ട് എന്നെ ഉപദേശിക്കുകയാണ്: 'അനങ്ങാണ്ട് ചിണുങ്ങുന്ന അങ്ങോട്ടു പോ. ഞാനിവിടെ ഇല്ലേ! പേടിക്കേണ്ട!'

അവൻ കുറുമാറിയവനാണ്. ശത്രുപക്ഷത്തിൽ ചേർന്നവൻ. ശത്രുവിനെ സ്നേഹിക്കുക എന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഷർട്ടിന്റെ വാച്ചുപോക്കറ്റിൽനിന്നു പച്ചമാങ്ങ എടുത്തുനത്തു ദാമുവിനു കൊടുത്തിട്ടു പറഞ്ഞു: 'എന്നെ ആന ചവിട്ടിക്കൊന്നേക്കും. നീ ഈ പച്ചമാങ്ങ ഉപ്പുകുട്ടി തിന്നോ. നല്ല ദുശി കാണും.'

ഉമ്മാ പറഞ്ഞു: 'പേടിക്കേണ്ടോ!'

പേടിയേക്കാൾ അധികം പഴം കിട്ടാത്ത കൊതിയും സങ്കടവുമാണ്. അബ്ദുൽ ഖാദർ കപ്പുകുപ്പെന്നു പഴം തിന്നുന്നുണ്ട്. ഞാൻ സ്ത്രീകളുടെ അടുത്ത് ആനയുടെ ഇപ്പുറത്ത് നിൽക്കുന്നു. കൊതിയും പരിഭ്രമവും ഭയവും. കാലുകൾ രണ്ടും ഭൂമി വിഴുങ്ങിയ മട്ടിലാണ്. അനങ്ങുന്നില്ല. വിയർത്തു കുളിക്കുന്നു. വായിൽ വെള്ളമില്ല. മുത്രം ഒഴിക്കാൻ തോന്നുന്നു. വിഷമം. തലചുറ്റുന്നുണ്ടോ? കണ്ണുകളുടെ കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെട്ടോ? ഇല്ല. കറുക്കുത്ത വാതിലിലൂടെനാതിരി ആനയുടെ അടിവശത്തുകൂടെ ബാപ്പായേയും മറ്റും ശരിക്കു കാണാം. പഴക്കുലയും. അബ്ദുൽ ഖാദർ കൈകളിലിരുന്നതു രണ്ടും വിഴുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. വീണ്ടും അവൻ പഴം ഉരിയുകയാണ്. ഞാൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'ബാപ്പാ, അവനാ പഴം മുഴുവനും തിന്നും!'

ബാപ്പാ, പഴക്കുലയെടുത്ത് എനിക്ക് വച്ചു നീട്ടി. മാമ ഭയങ്കര ശബ്ദത്തിൽ ആജ്ഞാപിച്ചു: 'ഇത്താട്ടു വാടാ!'

ഞാൻ അനങ്ങിയില്ല. കൃഷ്ണന്റെ ഭാര്യ പക്കി പറഞ്ഞു: 'ആ കാലിന്റെ എടക്കോട അങ്ങോട്ടു പോ. ശ്ലോ, നാണമില്ലേ പിള്ളയ്ക്ക്?'

കലയാണോ കഴിക്കാൻ പ്രായമായി. എന്നിട്ടൊരു കെടുന്നമുള്ളല്ലേ!

‘കെടുന്നു മുളയുന്നതു ഞാനല്ല. അബ്ദുൽ ഖാദറാണ്!’

‘നിന്നെന്ന്! ഉമ്മാ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ചോദിച്ചു: ‘നിങ്ങൾക്കെന്താണു അറിയാം?’ ‘നിന്നെ ഞാൻ പഠിപ്പിച്ചതല്ലേ? അബ്ദുൽ ഖാദർ ഉണ്ടായപ്പോൾ എന്റെ മുലകുടിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നില്ലേ?’ ‘ഞാൻ ആരുടെയും മുല കൂട്ടുകുടിച്ചിട്ടില്ല!’ ‘നി മാമിടെ മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മാവിക്കുട്ടിടോ മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്.’ നന്മയായ പഠിപ്പിച്ചു: ‘എന്റെ അമ്മേട മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ! അതാണിത്ര മൂപ്പ്. സാധാരണക്കാർക്ക് എന്തെങ്കിലും പിടിക്കാൻ ഒക്കുവോ! അവന്റെ അമ്മയോട്, ‘തള്ളേ, എനിക്കു തരാനുള്ള മുലപ്പാല് നിങ്ങളാർക്കു കൊടുത്തു?’

ഞാൻ പറഞ്ഞു: ‘ഞാൻ ആരുടേം മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടില്ല!’ ഉമ്മാ ചോദിച്ചു: ‘ഞാനല്ലേ നിന്നെ പഠിപ്പിച്ചത്?’ ‘എന്നെ ആരും പഠിപ്പിച്ചില്ല!’ ‘പിന്നെ?’ ‘ഞാൻ താനേ ഉണ്ടായതാണ്!’

ആദാമിനെ അല്ലാഹ് സൃഷ്ടിച്ചു. ആദാമിനു കയ്യടയ്ക്കുന്ന ആദാമിന് ഉമ്മാബാപ്പാമാർ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആദാമിന്റെയും മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടില്ല. ഈ വിവരം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി

ബാലസാഹിത്യം

ബാലകൈരളി

വിജ്ഞാനകോശം

പരമ്പരയിലെ

നാലാം ഗ്രന്ഥം

ഭാഷയും സാഹിത്യവും

എഴുത്തുറോളം ശീർഷകങ്ങൾ
അഞ്ചുറോളം ബഹു വർണ്ണ ചിത്രങ്ങൾ
464 പേജ്

മുഖവില - ക. 350.00
സൗജന്യവില - ക. 275.00

തരംഗ വ്യവസ്ഥയിലും
ഈ വിജ്ഞാനകോശം
സ്വതന്ത്രമാകുന്നു.

സംസ്ഥാന
ബാലസാഹിത്യ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്
തിരുവനന്തപുരം - 695 034.
ഫോൺ - 67276.

വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉമ്മാ പറഞ്ഞു: ‘നിന്നെ ഞാൻ പഠിപ്പിച്ചതല്ലേ? അബ്ദുൽ ഖാദർ ഉണ്ടായപ്പോൾ എന്റെ മുലകുടിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നില്ലേ?’ ‘ഞാൻ ആരുടെയും മുല കൂട്ടുകുടിച്ചിട്ടില്ല!’ ‘നി മാമിടെ മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മാവിക്കുട്ടിടോ മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്.’ നന്മയായ പഠിപ്പിച്ചു: ‘എന്റെ അമ്മേട മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ! അതാണിത്ര മൂപ്പ്. സാധാരണക്കാർക്ക് എന്തെങ്കിലും പിടിക്കാൻ ഒക്കുവോ! അവന്റെ അമ്മയോട്, ‘തള്ളേ, എനിക്കു തരാനുള്ള മുലപ്പാല് നിങ്ങളാർക്കു കൊടുത്തു?’

ഞാൻ പറഞ്ഞു: ‘ഞാൻ ആരുടേം മുല കൂട്ടിച്ചിട്ടില്ല!’ ഉമ്മാ ചോദിച്ചു: ‘ഞാനല്ലേ നിന്നെ പഠിപ്പിച്ചത്?’ ‘എന്നെ ആരും പഠിപ്പിച്ചില്ല!’ ‘പിന്നെ?’ ‘ഞാൻ താനേ ഉണ്ടായതാണ്!’

ബിസ്ബീം ചൊല്ലി എന്റെ മകൻ ചെപ്പ്? ഞാൻ ബിസ്ബീം ചൊല്ലി. ബാപ്പാ പഴക്കുല വെച്ചിട്ടുണ്ടാകണം. യേശുവിന്റെ കൊതി. ആനയുടെ ഉഗ്രമായ മുൾക്ക്. അബ്ദുൽ ഖാദർ കുമ്പുക്കുമാ പഴം തിന്നുന്നു. അവൻ മുഴുവനും തീർക്കും. ഞാൻ സ്വപ്നത്തിലെന്ന വണ്ണം നടന്നു. ആനയുടെ അസഹ്യമായ മുൾക്കുമാ. ഞാൻ ഗൃഹയിലുണ്ടെന്നവണ്ണം ആനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ വെളിച്ചം തേക്കുന്നു. ആനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ അപ്പുറത്തെത്തിയപ്പോൾ എന്റെ തലയിൽ മൂത്രം ഒഴിക്കാൻ ഒരു പാഴ്ശ്രമം ആന നടത്തി! ആന ശക്തനാണെന്നു മൂത്രമൊഴിക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. ആനയുടെ എന്റെ തലയിൽ വീണില്ല!

ജനം ആഹ്ലാദശബ്ദം മുഴക്കി. ബാപ്പാ എന്നെ കോരി എടുത്തു. ഞാൻ കുതിരി താഴെയിറങ്ങി പഴക്കുല കൈയിലെടുത്തു. അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ കൈയിലിരുന്ന പഴങ്ങൾ തട്ടിപ്പറിച്ച്. എന്നിട്ടെന്റെ സഹപാഠികൾക്കെല്ലാം ഓരോ പഴം കൊടുത്തു. കണക്കു കാണിച്ചുതന്ന മുസ്ലിം പെൺകുട്ടിക്കും രാധാമണിക്കും ഈരണ്ടു പഴം വീതം കൊടുത്തു. അപ്പോൾ നന്മയായ പഴം വീതം കൊടുത്തു.

‘എനിക്കെന്താ കടന്തിയുണ്ടായില്ലേ?’ അവനും ഒരു പഴം കൊടുത്തു. ഞങ്ങൾ പഴത്തൊലി എല്ലാം ശേഖരിച്ച് ഒരുണ്ടയാക്കി ആനയ്ക്കു കൊടുത്തു. കൊടുത്തത് ആനക്കാരാണ്.

ആനയുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നിർബാധം നുണ്ട യോഗ്യൻ! മഹാൻ! ധീരൻ! ഞാനങ്ങനെ സുഖമായി ജീവിക്കുന്നു. നുണ്ടതിനുശേഷം ഞാൻ കിടന്നുമുളയ്ക്കിയിട്ടില്ലെന്നാണ് ഉമ്മ പറയുന്നത്. കാരണം, ഞാൻ

ബാപ്പായുടെ കൂടെയല്ല കിടക്കുന്നത്. ഉമ്മയുടെ കൂടെ. അങ്ങനെ എല്ലാം സ്വച്ഛമായി കഴിയുമ്പോൾ ഒരു പാതിരായ്ക്ക് അയ്യോ പൊത്തോ എന്നൊരു നിലവിളി കേട്ടു. ബാപ്പാ അബ്ദുൽ ഖാദറിനെ അപ്പാലും ചുപ്പാലും തല്ലുന്ന കോലാഹലമാണ്. തീപ്പെട്ടി ഉരച്ചു വിളക്കുകൊളുത്തി നോക്കുമ്പോൾ അബ്ദുൽ ഖാദർ ബാപ്പായുടെ കിടക്കയിൽ മൂത്രമൊഴിച്ചിരിക്കുന്നു!

അപ്പോൾ ഇത്രയും കാലം ബാപ്പായുടെ കിടക്കയിൽ നിർബാധം മൂത്രമൊഴിച്ചു കൾമലൻ ആര്?

ഇത്രയും കാലം പഴി കേട്ട നിരപരാധി ആര്? ലോകം പോകുന്ന പോക്കു കണ്ടോ. കൊമ്പനായുടെ കവയ്ക്കിടയിലൂടെ നുളയ്ക്കിയിരുന്നത് അബ്ദുൽ ഖാദറല്ലേ? എന്നാൽ, അബ്ദുൽ ഖാദർ രണ്ടു കൈകൾക്കൊണ്ടും നെഞ്ചത്തടിച്ച് വലിയ വായിലെ കരയുകയാണ്. ചെപ്പുപ്പിള്ള കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘മുളയ്ക്കിയതു ഞാനല്ല! ഇയ്ക്കൊക്കെ ഒളിഞ്ഞുവന്നു മുളയ്ക്കി പോയതാണ്.’

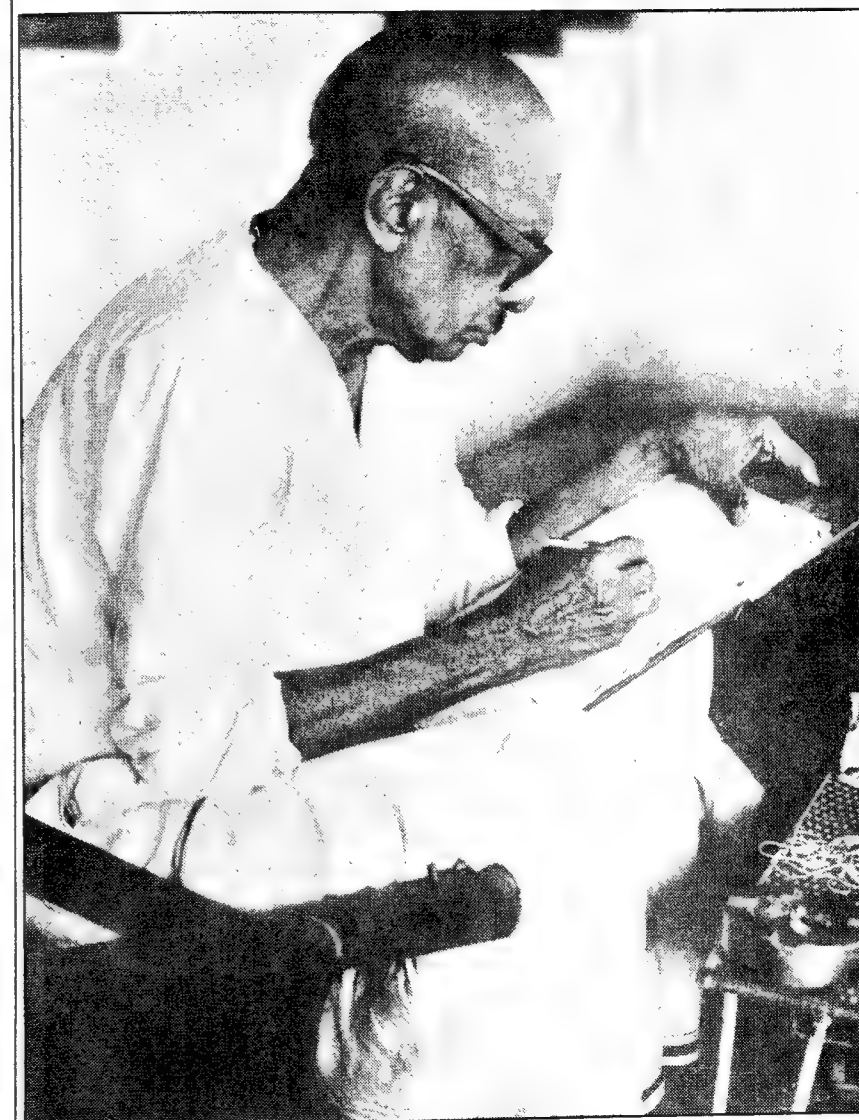
അവൻ കുറ്റക്കാരനല്ല! നേരായിരിക്കും. ഉമ്മാ ഓർത്തു പറഞ്ഞു: ‘ഇനിക്ക് അഞ്ചാപ്പനി വന്നുപോം. അങ്ങനെ ഒരു പഴയ സംഭവമുണ്ട്. ഉമ്മായ്ക്ക് പൊള്ളലെന്നോ പോളനെന്നോ അഞ്ചാപ്പനിയെന്നോ പറയുന്ന വ്യധിപിടി പെട്ടു. വസൂരിയുടെ നേരെ അനിയനാണ് അഞ്ചാപ്പനി. അതു പകരും. തൻമൂലം അബ്ദുൽ ഖാദറിനെയും എന്നെയും മാമായുടെ വീട്ടിലേക്കു മാറ്റി, പാലശ്ശേരിയിലേക്ക്. അവിടെ മാമിയുണ്ട്. കൊച്ചുജമ്മയുണ്ട്. ഉപ്പാപ്പയും ഉമ്മയുമുണ്ട്. മാമായുമുണ്ട്. ആ പറമ്പിൽ ഒരുപാട് വൃക്ഷങ്ങളുണ്ട്. കൂടമ്പുളി, വാളമ്പുളി, കശുമാവ്, പിന്നെ ഒരുപാട് തോട്ടുകൾ, കൂടപ്പനകൾ. ആ വീട് വളരെ പഴയതാണ്. ഒരുപാട് ഇരുട്ടുമുറികളുണ്ട്. അവിടെ പിശാചുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. പകൽ പേടിയില്ല. രാത്രി വലിയ യേവുമാണ്. ഞാനും അബ്ദുൽ ഖാദറും കിടക്കുന്നത് ഉമ്മയുടെ കൂടെയാണ്. ഞങ്ങളുടെ ഉമ്മാ എന്നു തന്നെയാണ് വിളിക്കുന്നത്. ഒരുദിവസം ഞാൻ വാളമ്പുളിയും കൂടമ്പുളിയും കശുമാങ്ങയും ചക്കപ്പഴവും ഒക്കെ തിന്നു. മത്തി വെച്ചതും പൊരിച്ചതും കൂട്ടി ശിക്കാറു ചോറും ഉണ്ടു. പാതിരാമായപ്പോൾ എനിക്കു വയറുവേദന. കക്കുസിൽ പോകണം. എന്നാൽ, ഉമ്മയെ വിളിച്ചുണർത്താൻ പേടി. പിശാചുക്കളില്ലേ? ഞാൻ കണ്ണുകൾ തുറക്കാതെ ഇരുട്ടത്തിരുന്നു. കൂടെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആശ്വാസമായി. പിന്നെ കണ്ണുകൾ മുറുകെ അടച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ രണ്ടുകൈപിച്ച് ഉമ്മയെ വിളിച്ചുണർത്തി. അവരു തീപ്പെട്ടി ഉരച്ചു വിളക്കു കൊളുത്തിയപ്പോൾ അബ്ദുൽ ഖാദർ കിടക്കപ്പായിൽ വെളിക്കിടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വാർത്ത ഞാൻ അറിയിച്ചു! ഉമ്മാ പായ എടുത്തുകൊണ്ടു പോയി തോട്ടിൽ കഴുകിയിട്ടു വന്നു. ഞാൻ അബ്ദുൽ ഖാദറിനെ നോക്കി. കണ്ണുതിരുമ്മി

‘ക്കൊണ്ട് അവൻ ഇരിക്കുകയാണ്. ഒന്നും അവനു മനസ്സിലായില്ല. ഞാൻ ചോദിച്ചു: ‘എടാ നി എന്തിനാ പായേലിരുന്നു വെളിക്കിടങ്ങിയത്? നിനക്കു നാണമില്ലേ? ഇത്രേം വയസ്സൊക്കെ ആയില്ലേ നിനക്ക്?’

അവൻ ഒരുപിടിപാട്ടും കിട്ടാതെ നിലാവെളിച്ചത്തിനിടയിൽ പുവൻകോഴിയെപ്പോലെ മിഴിച്ചുനോക്കുക മാത്രം ചെയ്തു. ഉമ്മാ കഴുകിക്കാൻ വിളിച്ചു. ഞാൻ വേഗം ചെന്ന് ഇരുന്നുകൊടുത്തു. ഇരുട്ടത്താണ്. ഉമ്മാ

ഉമ്മാ ഇട്ട പുതിയ പായയിൽ കിടന്നു. ഈ സംഭവം ഞാൻ അഭിമാനത്തോടെ നമ്മേലിയോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ വെളിക്കിടങ്ങിയിട്ട് അബ്ദുൽ ഖാദറിനെ പഴി

എന്താണ് ഇനി പറയാനുള്ളത്? ഏതാണൊക്കെ പറയാനുള്ളതു തോന്നുന്നു.

എന്നെ കഴുകിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അബ്ദുൽ ഖാദർ മുടങ്ങിമുടങ്ങി ചെന്ന് ഇരുന്നുകൊടുത്തു. ഉമ്മായ്ക്ക് ദേഷ്യം വരാതിരിക്കുമോ? ഉമ്മാ അവന്റെ ചന്തിക്ക് ഒരടി വച്ചുകൊടുത്തു. എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു: ‘നിന്നെ ഇപ്പഴല്ലേ കഴുകിച്ചത്?’ അബ്ദുൽ ഖാദർ എന്തുംപിടിയുമില്ലാതെ

പറഞ്ഞത്. ഉമ്മയോടും ബാപ്പായോടും ഉമ്മായും ബാപ്പായും ആ സംഭവം എനിക്കെതിരായി പറയാൻ പറ്റാത്തതാണ്. അബ്ദുൽ ഖാദർ പറഞ്ഞതല്ലേ ശരി? ഞാൻ ഇരുട്ടത്തു ചെന്നു ബാപ്പായുടെ കിടക്കപ്പായയിൽ മൂത്രം ഒഴിച്ചു പോയതുതന്നെ! ഇക്കണ്ട മൂത്രങ്ങളായ മൂത്രങ്ങൾ ഒക്കെ ഒഴിച്ച അബ്ദുൽ ഖാദർ

പരമയോഗ്യൻ! മൂത്രക്കേസ് ഏതായാലും തുനില്ലാതെ കിടക്കുകയാണ്. ഉമ്മായ്ക്കും ബാപ്പായ്ക്കും സംശയമുണ്ട്. കുറ്റക്കാരൻ ഞാനോ അബ്ദുൽ ഖാദറോ? ഏതായാലും ഇന്നും രണ്ടു ചേരിക്കളിലായി. സ്കൂളിലും രണ്ടുപിള്ളകളിലായി. അബ്ദുൽ ഖാദർ പലർക്കും പലതും കൊടുത്ത് അവന്റെ വശത്തു ചേർത്തു. നന്മയായ ചേരിചേരാനയത്തിലാണ്. അവൻ പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി. കിടക്കപ്പായയിൽക്കിടന്നു മൂത്രം ഒഴിക്കുന്നതു ഞാനോ അബ്ദുൽ ഖാദറോ അല്ല!

ബാപ്പായാണ്! ഇതു കേട്ട് നമ്മേലിയും ശങ്കരൻകുട്ടിയും കൂടി നന്മയായവിനെ പറമ്പിലെല്ലാം ഇട്ടാടിച്ച് അപ്പാലും ചുപ്പാലും തല്ലി!

രാധാമണി അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെ പക്ഷത്തുനിന്ന് എന്റെ പക്ഷത്തു വന്നു. അബ്ദുൽ ഖാദർ രാധാമണിക്ക് ഒരു കഷണം വാളമ്പുളി കൊടുത്തപ്പോൾ അവൾ അവന്റെ പക്ഷത്തു ചേർന്നു. ഒരു കഷണം വാളമ്പുളി കൂവേണ്ടി പെൺപിള്ളകൾ കൂറുമാറുന്നതു ശരിയാണോ? ഞാൻ കശുമാങ്ങി ചുട്ടുതല്ലിയിട്ടു കൊടുത്തപ്പോൾ രാധാമണി എന്റെ പക്ഷത്തുവന്നു. തന്നെയുമല്ല, ധീരതയോടെ രാധാമണി പ്രഖ്യാപിച്ചു: ‘കിടക്കയിൽ കിടന്നു മൂത്രം ഒഴിച്ചത് അബ്ദുൽ ഖാദർ തന്നെയാണ്!’

എനിക്കു സന്തോഷമായി. അപ്പോൾ രാധാമണിക്ക് ഒരാഗ്രഹം. രഹസ്യമായി അവൾ എന്നോടു പറഞ്ഞു: ‘എനിക്കൊരു ആനവാൽ. വേണം, തരുമോ?’

സ്വന്തമായി എനിക്കുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഒരു മുഴുവൻ ആനയെ ഞാൻ രാധാമണിക്കു കൊടുക്കുമായിരുന്നു! ഞാനത് അവളോടു പറയുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ രാധാമണി പറഞ്ഞു: ‘മുഴുവൻ ആന വേണ്ട. വെറും ഒരു ആനവാൽ മതി.’

തരാം! ഞാൻ പറഞ്ഞു. കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞത് അബ്ദുൽ ഖാദറിന്റെയും നന്മയായവിന്റെയും മുന്നിൽവച്ചാണ്. സാധാരണയായി ബാപ്പായുടെയും ഉമ്മയുടെയും ഇഷ്ടക്കാരായ ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ആനവാൽ വാങ്ങിച്ചുകൊടുക്കാറുണ്ട്. വിരലിൽ മോതിരമായി അണിയാനാണ്. ചിലരു കൈത്തണ്ടിലും കെട്ടും. ആനവാലിന് അർച്ചുതസിടുകില്ലേ!

നിഷ്പ്രയാസം എനിക്ക് ആനവാൽ കിട്ടും. ആനക്കാരെല്ലാം എന്റെ ഇഷ്ടക്കാരാണ്. എങ്കിലും ഒരാനവാൽ വാങ്ങിച്ചു തരാൻ ഞാൻ ബാപ്പായോടും ഉമ്മയോടും പറഞ്ഞു. രണ്ടുപേരും പറഞ്ഞു: ‘നിനക്കിപ്പ ആനവാലു വേണ്ട! അത് ആനക്കാർ കേൾക്കേണ്ടതാണ്. അവരു കൂറുമാറിയ വിവരം ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. നന്മയായവരും അബ്ദുൽ ഖാദറും എന്തൊക്കെയോ അവരോട് എന്നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

കുട്ടികൾ രണ്ടു കയ്യും നീട്ടി സ്വീകരിച്ചു

12

ബാലസാഹിത്യ കുതികൾ

വായനാശീലം കുറയുന്നു എന്ന പരാതി നിലനിൽക്കെതന്നെ ടെലിവിഷന്റെ മുമ്പിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു വന്നു നമ്മുടെ കുട്ടികൾ രണ്ടു കയ്യും നീട്ടി സ്വീകരിച്ച പുസ്തകങ്ങൾ.... ഡി. സി. ബുക്സും കറൻറ് ബുക്സും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ 12 ഒന്നാംകിട ബാലസാഹിത്യ കുതികൾ വിലപനയുടെ രംഗത്തും മുൻപന്തിയിൽ....

1. സമ്പാതി-ജടായു
പി. നരേന്ദ്രനാഥ് 22.00
2. കീയോ കീയോ
പ്രൊഫ. എസ്. ശിവദാസ് 20.00
3. കണക്കിന്റെ ജാലവിദ്യകൾ
(2-ാം പതിപ്പ്)
പള്ളിയറ ശ്രീധരൻ 20.00
4. ഹോജാക്കഥകൾ
കാതിയാളം അബുബക്കർ 20.00
5. തത്തമ്മേ പൂച്ച പൂച്ച
സിപ്പി പള്ളിപ്പുറം 13.00
6. അത്ഭുതവാനരന്മാർ
കെ. വി. രാമനാഥൻ 22.00
7. കണിശം മുത്തശ്ശി
മണമ്പൂർ രാജൻബാബു 12.00
8. മഞ്ഞക്കിളിയുടെ കുട്
എ. വിജയൻ 13.00
9. തള്ളക്കുരങ്ങും -
പുള്ളിപ്പുലിയും
എൻ. പി. ഹാഫിസ് മുഹമ്മദ് 20.00
10. കിനാവുരിലെ ഉണ്ണുണ്ണി
ഇ. പി. പവിത്രൻ 15.00
11. സന്യാസിക്കഥകൾ
കലാമണ്ഡലം കേശവൻ 13.00
12. സ്റ്റാമ്പ് ശേഖരണം
എം. എൻ. ഗോവിന്ദൻനായർ 15.00

കോപ്പികൾക്ക്
കറൻറ് ബുക്സ്
15 ശാഖകൾ
ഡി. സി. ബുക്സിന്റെ 20-ാം വാർഷിക പ്രമാണിച്ച് 20 ബാലസാഹിത്യ കുതികൾകൂടി 1994 നവംബറിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു.
UB 133

ആ. തന്നെയുമല്ല, ഒരു ചിരട്ട നിറച്ച് അങ്ങി ചുട്ടുതളിയതും ആനക്കാർക്കു കൊടുത്തു. ഞാൻ ആനക്കാരോടു പറഞ്ഞു: ഒരു ആനവാൽ വേണം. ആനക്കാർ പരിഹസിക്കുന്ന മട്ടിൽ പറഞ്ഞു: ആനയ്ക്ക് ഒരേയൊരു വാലുമേയുള്ളൂ. അത് മുറിച്ചുതന്നാൽ ആന എന്തു ചെയ്യും? ഞാൻ പറഞ്ഞു: എനിക്കു മുഴുവനും വേണ്ട. ഒരുപട മതി. ആനപ്പട! ആനപ്പടയോ? ആനക്കാർ ചിരിച്ചു: 'ഇതെന്തൊ വല്ല കോഴിയോ മറ്റോ ആണോ?' 'ഒരാനപ്പട! ഞാൻ കെഞ്ചി. ആനക്കാർ തന്നില്ല. നത്തുദാമുവും ചേട്ടൻ അബ്ദുൽഖാദറും കേൾക്കേയാണ് ആനക്കാർ പറഞ്ഞത്. അവർ എനിക്കു തരേണ്ടതായിരുന്നില്ലേ? വെറ്റില, അടയ്ക്ക, കരിക്ക്, പുകയില, പഴം, അലുവാ, ഈത്തപ്പഴം എന്നിവ എല്ലാം ഞാൻ ആനക്കാർക്കു കൊടുത്തിട്ടില്ലേ? പോരാഞ്ഞിട്ടു ബാപ്പാ വലിക്കുന്ന നല്ല മണമുള്ള തടിയൻ ചുരുളും ഞാൻ കൊടുത്തിട്ടില്ലേ? മഹാൻമാരായ ആനക്കാർ ഇത്രയ്ക്കു നന്ദിക്കട്ടെ വരോ! ഞാൻ ചോദിച്ചതു വെറും ഒരാനപ്പടയാണ്. തന്നില്ല. ആട്ടെ, ഞാൻ കാണിച്ചു തരാം. ഞാൻ വലുതാകുമ്പോൾ ഒരാനക്കാർ നാവുകില്ല! അങ്ങനെ ആനക്കാരുടെ ലോകത്തിൽനിന്നു നല്ലവനായ ഒരാനക്കാരൻ കുറഞ്ഞു.

ഒരു ആനപ്പട ഞാൻ കണ്ടെടുക്കും! എങ്ങനെ? രാവു പകലും ചിന്തയാണ്. ജീവനുള്ള ഒരു കൊമ്പന്റെ വാലിലെ രോമം എങ്ങനെ മോഷ്ടിക്കും? ചിന്തയിൽ മുഴുകി. അങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ— 'ആനപ്പട! അശരീരികളാണ്. സ്കൂളിലെ കുട്ടികൾ അധികംപേരും നേതാക്കൻമാർ. ഞാൻ ഒറ്റപ്പെട്ടതുപോലെയാവി. രാധാമണി

BOOKS AND MAGS
Latest book or magazine - Eloor gives both. Popular and classical fiction, children's and ladies' books, computer, management, popular science, architecture, interior design, self-help, photography, biography, films, fashion, cookery, sports, car, bike - Eloor's range amazes.

ELOOR
LENDING LIBRARIES
I Floor, Press Club Road, Ernakulam.
II Floor, Smiles Land Bldg.,
M.G. Road, Thiruvananthapuram.
Also at - Bangalore, Madras.

യും ശത്രുപക്ഷത്തു ചേർന്നു. എല്ലാവരും കൂടി, 'ആനപ്പട! കടന്നുമുളളി! എന്തു വിളിക്കുകയും, അതു സംബന്ധമായി അടി പിടിയുണ്ടാവുകയും പുതുശ്ശേരി നാരായണ പിള്ളസാറിന്റെ അടി വാങ്ങുകയും ചെയ്തു. രാത്രി കിടക്കപ്പായിൽ കിടന്ന് അബ്ദുൽ ഖാദർ പറയുന്നു:

ആനപ്പട! കടന്നുമുളളി!
കാണിച്ചുതരാം! പ്രപഞ്ചത്തോടായിട്ട് മനസ്സിൽ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ഞാൻ ഒരു ആനപ്പട മോഷ്ടിക്കും! അതിനുള്ള എളുപ്പ വഴി ഏത്?

അങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു കാലപ്പട്ടത്തിൽ ഞാൻ ഒരുദിവസം ഘോഷമേന്തിവിരുന്നപ്പോൾ ക്ഷാപ്തിൽ ഹാജരായി. ശത്രുമിത്രങ്ങളെ യെല്ലാം ഒരുമിപ്പിച്ചു. ചട്ടൻ അബ്ദുൽഖാദറിനെയും നത്തുദാമുവിനെയും മുഖത്തു തറപ്പിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ട് രാധാമണിയോടു ചോദിച്ചു:

നിങ്ങളാരെങ്കിലും ആനപ്പട കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? തൊട്ടു നോക്കിട്ടുണ്ടോ?
സദസ്സ് ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. നിശ്ശബ്ദം. ഞാൻ വലിയ ഒരാനവാൽ രാധാമണിക്കു കൊടുത്തു. എന്നിട്ടു സദസ്സിനോടും ലോകത്തിനോടുമായി പറഞ്ഞു:

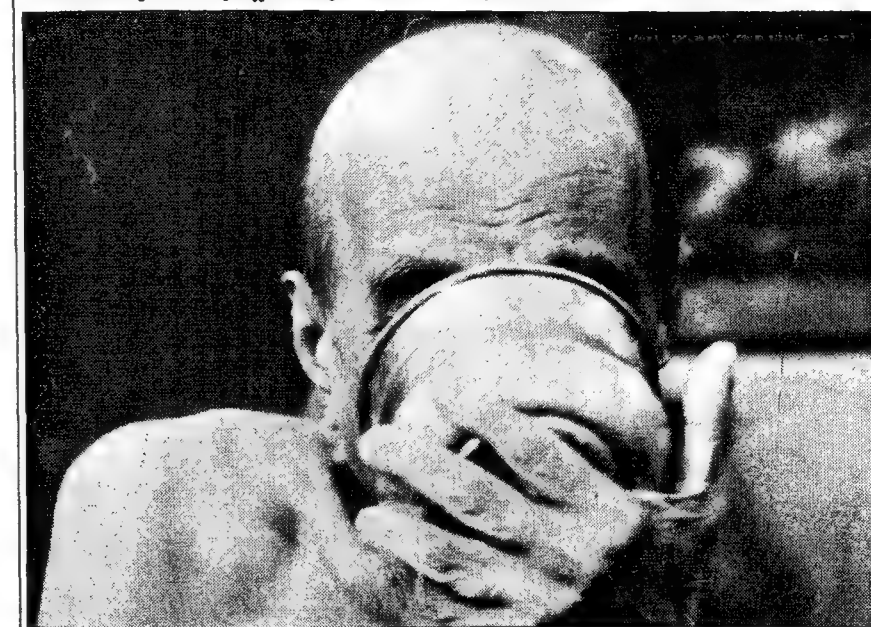
'ബ്ലൂക്കോ!
ആനവാൽ എങ്ങനെ സംഘടിപ്പിച്ചു എന്നറിയാൻ സദസ്സ് ഉത്കണ്ഠ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. നത്തുദാമുവിനും ചട്ടൻ അബ്ദുൽ ഖാദറിനും ആനപ്പട എങ്ങനെ കിട്ടി എന്നറിയണം. പലകുറി ചോദിച്ചു. ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. ഒരുപാടു കാലം പറഞ്ഞില്ല. അതിപ്പോൾ പറയാം.

ജീവനുള്ള ഒരു കൊലകൊമ്പന്റെ വാലിലെ രോമം എങ്ങനെ മോഷ്ടിക്കും? തെങ്ങിൽ തളച്ചുനിർത്തിയിരിക്കുന്ന ആനയുടെ പിറകിൽ ചെന്നു പതുക്കെ വാലു പിടിച്ച് ഒരു രോമം മോഷ്ടിക്കാം. പക്ഷേ, പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞ് അത് കുത്തിയാലോ? ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. രാപകൽ ചിന്തിച്ചു. ഒടുവിൽ ഒരു എളുപ്പവഴി കണ്ടുപിടിച്ചു. ആനകളും ഞങ്ങളും മൊക്കെ ഒരുമിച്ചാണല്ലോ നദിയിൽ കുളിക്കുന്നത്. ആനക്കാരോടു ചേർന്ന്, പിന്നെ കരിങ്കല്ലുകൊണ്ടു ഞാൻ പലപ്പോഴും ആനയുടെ പുറം തേച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ—

സർവ്വമാനപേരും ആനകളും കുളിക്കുന്നതുകടത്തുകവിലാണ്. വലിയ നദി. കണ്ണൂരിലുപോലുള്ള വെള്ളം. വേനൽക്കാലത്ത് ആളുകൾ നീന്തിപ്പോകും. ചെളി തീരെ ഇല്ല. നല്ല മുഴുപ്പുള്ള വെള്ളമണലാണ്. അക്കരെ പുരാതനമായ ഒരു കളുഷപ്പാലാണ്. നീന്തലുകാരെല്ലാം കളുഷപ്പാലിൽ പോകുന്നവരാണ്. ഒരു കുളിയും പാസ്റ്റാക്കി കളു കുടിക്കാം. നദിയിൽ കരയോടു ചേർന്നു വെള്ളത്തിൽ മൂന്ന് ആനകൾ കിടക്കുന്നു. നടുക്കു കിടക്കുന്നതാണ് കൊമ്പൻ. അവന്റെ വാലാകുന്നു മോഷ്ടിക്കേണ്ടത്!

ഒരുപാടുപേർ കുളിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരുപാടു പേർ നീന്തിപ്പോകുന്നുമുണ്ട്. ഇടയ്ക്കു കട

ത്തുവഞ്ചിയിലും ആളുകൾ പോകുന്നു. കുളിക്കാരുടെ കൂടെ ബാപ്പായുണ്ട്. മാമായുണ്ട്. ശങ്കരൻകുട്ടിയും കൃഷ്ണനുമുണ്ട്. പത്മനാഭൻ നായരും ഔസേപ്പമാപ്പിയുമുണ്ട്. ഞാനും നത്തുദാമുവും മുണ്ടുകൾ പരിച്ചു കരയ്ക്കിട്ടു വെള്ളത്തിൽ ചാടി. നത്തുദാമുവിനെ അവന്റെ അച്ഛൻ തേച്ചു ചെളി കളഞ്ഞു കുളിപ്പിച്ചു. ബാപ്പാ എന്നെയും ശരിക്കു കുളിപ്പിച്ചു. എന്നിട്ടു ഞാൻ മുങ്ങാക്കുഴി ഇടുമെന്നുപോയി പൊങ്ങി. ഒന്നു ശരിക്കു നോക്കി. ഒരു പിശകുമില്ല. ആരും എന്നെ

വേണ്ട, ഇന്നി ഒന്നും പറയുന്നില്ല. ഏതു കഷ്ടായവും കുടിക്കാൻ. റെഡി.

ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. നല്ല തക്കം. ഞാൻ മുങ്ങാക്കുഴിയിൽ പതുക്കെ ചെന്നു കൊമ്പനായുടെ പിറകിൽ താലമാത്രം പൊക്കിനോക്കി. വാല് ശരിക്കു കണ്ടുപിടിച്ചു. എന്നിട്ടു മുങ്ങി ആനയുടെ വാലിൽ പതുക്കെ പിടിച്ചു. നല്ല ഉയരമുണ്ട്. പല്ലുകൾകൊണ്ടു നീണ്ട ഈ രോമം കരണ്ടു മുറിച്ചെടുക്കാം. കരണ്ടു മുറിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പറ്റുന്നില്ല. ഞാൻ കിടപ്പിടിച്ചു വാലു ബലമായി പിടിച്ചുകുറ്റി. ശക്തിയായി വലിച്ചു ഓർമ്മയുണ്ട്. പിന്നെ ആകെ ബഹളമാണ്!

വാലിലെ പിടി വിട്ടു ഞാൻ പൊങ്ങി. ആന ഭയങ്കരമായി അമറിക്കൊണ്ട് എണീറ്റു തിരിഞ്ഞു. എന്നെ കണ്ടു. ഞാൻ ഒറ്റ മുങ്ക്! മരണവേലാതിയോടെ മുങ്ങാക്കുഴിയിൽ ശിശ്യാ മണ്ണും ചവിട്ടിത്തള്ളി, ചവിട്ടിത്തള്ളി പാഞ്ഞുപാഞ്ഞു പോയി. ശ്വാസം വിടണം. ചക്കു പൊട്ടാൻ പോകുന്നു. എന്നിട്ടും പൊങ്ങിയില്ല. ഒടുവിൽ പോയിപ്പോയി വെള്ളത്തിൽ ഇരട്ടുള്ള ഭാഗത്തു പൊങ്ങി. നദിയിലേക്കു ചാഞ്ഞുകിടക്കുന്ന പരുത്തിക്കാട്ടിലാണ് എക്സൈസ് സ്റ്റേഷന്റെ തൊട്ടടുത്ത്. ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ആന തുമ്പിക്കൈ പൊക്കി കൊമ്പുകൾ ഉയർത്തി ഭയജ്വലനമായ

വീധത്തിൽ അമുകയാണ്. മറ്റ് രണ്ടാനകളും ഏണീറ്റ് അമരുന്നുണ്ട്. ആളോടവും ബഹളവും. ഞാൻ പരിപൂർണ്ണനഗ്നനാണ്. കരയ്ക്കു കയറി മുളളിലും കണ്ടും കുണ്ടും കുഴിയിലുടേയും ഓടിപ്പാടി വളളികൾ പടർന്ന

വേണ്ട, ഇന്നി ഒന്നും പറയുന്നില്ല. ഏതു കഷ്ടായവും കുടിക്കാൻ. റെഡി.

വലിയ ഒരു മരത്തിൽ വലിഞ്ഞുകയറി ഇലകളുടെ മറവിൽ ഒരു കൊമ്പിലിരുന്നു വിറച്ചു. മിശ്റ എന്ന കടിയുരുമ്പ് എന്നെ പൊതിയുന്നുണ്ട്. ഞാൻ അതിനെയെല്ലാം തുത്തുകളഞ്ഞുകൊണ്ടു പേടിപ്പോണ്ട് ഇരിപ്പായി. ബഹളം നിലച്ചു. ഒന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മാതിരി എല്ലാം പഴയ ഓർമ്മകൾ പോലെ ആയി. എന്റെ ദേഹത്തുണ്ടായിരുന്ന വെള്ളമെല്ലാം വലിഞ്ഞുണങ്ങി. മിശ്റകടിയുടെ നീറ്റൽ മാത്രം അനുഭവപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഞാൻ അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ബാപ്പായുടെ ഉച്ചത്തിലുള്ള വിളികേട്ടു. എന്റെ പേരു പറഞ്ഞാണ്. ഞാൻ ബാപ്പാ! എന്നു വിളിച്ചു. എന്നിട്ട് ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. ബാപ്പാ ദേഹത്തു കിടന്ന തോർത്ത് എന്നെ ഉടുപ്പിച്ചു. എന്നിട്ടെന്റെ തല തടവി. ശരീരത്തെങ്ങും കടിച്ചു പറ്റിക്കിടന്ന എറുമ്പുകളെ എടുത്തുകളഞ്ഞു: ഞങ്ങൾ വീട്ടിൽച്ചെന്നു. ഞാൻ ഉമ്മയോടു പറഞ്ഞു:

ഉമ്മാ എന്റെ മുണ്ടു പോയി!
ഉമ്മാ പറഞ്ഞു:
എല്ലാവരുടെയും മുണ്ടു പോയി.
ആന വിരണ്ട ബഹളത്തിൽ ആളുകൾ തുണിയും കോണകവുളിപ്പാതെ തട്ടിയും

മുട്ടിയും വീണും ജീവനുംകൊണ്ട് ഓടി. ആ കുട്ടത്തിൽ പരിപൂർണ്ണ നഗ്നനായി ബാപ്പാ. മാമാ, പത്മനാഭൻ നായർ, കൃഷ്ണൻ, ശങ്കരൻകുട്ടി, നത്തുദാമു, ഔസേപ്പമാപ്പിള എന്നിവർ നാട്ടുവഴിയേ ഓടി ചില തോട്ടുകളിലൂടെ ഞങ്ങളുടെ പറമ്പിൽ കയറി വീട്ടിലെത്തി. വഴിക്ക് ഔസേപ്പമാപ്പിള ഒരു കല്ലിൽത്തട്ടി വീണ് മുട്ടുപൊട്ടി. കൊമ്പനാണത്രെ പിടിയാനയെ ചെറുതായൊന്നു കുത്തി. ആനക്കാർ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ട് എല്ലാവരെയും കൊണ്ടുപോയി തളച്ചു. കൊമ്പനു പെട്ടെന്നു ഭ്രാന്തിളകിയതാണ്!

അതു ശരിയല്ലല്ലോ. എല്ലാ ബഹളത്തിനും കാരണക്കാരൻ ഞാനല്ലേ? ഈ സത്യം എങ്ങനെ പറയും? അറിഞ്ഞാൽ ബാപ്പാ, എന്നെ കെട്ടിത്തൂക്കി പുകയിടുമോ? ഞാൻ പറഞ്ഞു:

ബാപ്പാ അതിനു പെരാന്തിളകിയതല്ല! പിന്നെ? കടിച്ചു വലിച്ചതാണ്. എന്തു കടിച്ചുവലിച്ചു? നീ കൊമ്പനാണെന്ന കടിച്ചോ? അതെ. ഞാൻ മുങ്ങിച്ചെന്നു അതിന്റെ ഒരു പൂട കടിച്ചുരാൻ നോക്കി. ഉമ്മാ പറഞ്ഞു: റബ്ബി! അതിന് ഒരുപാട് നൊന്തുകാണും! ബാപ്പാ ചിരിച്ചു. ഒരുപാടുനേരം ചിരിച്ചു. എന്നിട്ട് ചോദിച്ചു: നിനക്കെന്തിനാ ആനപ്പട? ഞാൻ പറഞ്ഞു: ബാപ്പാടെ ഒരിഷ്ടക്കാരനല്ലേ—ആ എക്സൈസ് ഇൻസ്പെക്ടർ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകള് രാധാമണി എന്നോട് ഒരാനവാല് ചോദിച്ചു.

ഉമ്മായ്ക്ക് അപ്പോഴാണ് ചിരിക്കാൻ തോന്നിയത്.

പൊന്നുമകനേ, ഉമ്മാ പറഞ്ഞു: വല്ല അപകടം ഒന്നും ഉണ്ടാകാതെ അല്ലാഹ് കാത്ത്. ബാപ്പായോട്: ഒരാനപ്പട മേടിച്ച് ഇവനു കൊട്. അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നി ആ പാവപ്പെട്ട കൊമ്പനാണെന്ന ഇവൻ കടിക്കും!

എടാ, ബാപ്പാ പറഞ്ഞു: അന്നാലും നീ അതിനെ കടിച്ചല്ലോ! കടിച്ചില്ല. ഒരാനപ്പട കടിച്ച് ഊരി എടുക്കാൻ നോക്കി.

വാ. നീ ഇതാരോടു പറയണ്ട! ബാപ്പാ എന്നെ ആനകളുടെ അടുത്തു കൊണ്ടുപോയി. ഒരു പിടിയാനയുടെ കൈപ്പതകുന്നടുത്ത് ചെറിയ ഒരു ചുവന്ന മുറിവുണ്ട്. അതിൽ ആനക്കാർ എന്തോ അരച്ചു പുരട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ചോര കുറേയൊ പൊടിയുന്നു. കൊമ്പനായുടെ ഒരു വാല് ആനക്കാരനെയൊക്കെ മുറിച്ചെടുപ്പിച്ച് ബാപ്പാ എനിക്കു തന്നു കൊമ്പനാണെന്ന പരിഹാസം നിറഞ്ഞ ഭയാശങ്കയോടെ എന്നെ നോക്കി. വയറു കൊണ്ടു പടപടാ ഗബ്ദമുണ്ടാക്കി. അതിന്റെ അർത്ഥം: നീയല്ലേടാ കൾമലാ, ആനപ്പട കടിച്ചുപറിച്ചെടുക്കാൻ പോയ കളളൻ?

ശിക്ഷിപ്പിമുക്കൻ

“ആരാണ്?”
 “അതാ?”
 “അത്?”

“അദ്ഭുതങ്ങളുടെ എല്ലാം
 അദ്ഭുതം. പറയാൻ ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കൂ. ഭക്തി
 യോടെ, വണക്കത്തോടെ, എളിയോടെ,
 എല്ലാം കേട്ടിട്ടു തീരുമാനിച്ചാൽ മതി. അതല്ലേ
 നേരായ മാർഗ്ഗം!”

“ആളെ പറഞ്ഞില്ലല്ലോ?”
 “ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ പറയാം. നല്ല
 ഒന്നാത്തരം ഭക്തി വേണം. കേൾക്കേണ്ടോ?”

കരിയാത്തതും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും
 ആയിഷാബീബിയും കൂടിയുള്ള സംവാദമാണു്
 രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ആരാണ് ശിക്ഷി
 ടിമുക്കൻ? ആ അദ്ഭുത ഹെസുത്തേപ്പറി
 പറയുന്നതിനുമുമ്പ് വേറെ ചിലതു പറയാം?
 അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് ഗൾഫിൽ ജോലിയുള്ള
 മാനുസാണ്. അതായത് സാദി അറേബ്യയിൽ
 സർവ്വ ചെലവും കഴിച്ച് മാസത്തിൽ എണ്ണാ
 യിരം രൂപകൂടും. ഭാര്യ ആയിഷാബീബിയും
 ഉദ്യോഗസ്ഥയാണ്. വീട് നടുത്തുള്ള ഒരു
 മുസ്ലിം സ്കൂളിലാണ് ജോലി. മാസത്തിൽ
 ആയിരം രൂപയോടടുത്തു ശമ്പളം. രണ്ടുപേരും
 കൂടി രണ്ടുലക്ഷം രൂപാ ചെലവാക്കി ഒരു
 സൂപ്പർമാർക്കറ്റ് വീടുവെച്ചു. അവിടെ സസുഖം
 താമസിക്കുന്നു. അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിന് ആരു
 മാസം കൂടുമ്പോൾ രണ്ടുമാസത്തെ അവധി
 കിട്ടും. യാത്രയ്ക്ക് അങ്ങോട്ടു മിങ്ങോട്ടുമുള്ള
 വിമാനക്കലി മുതലായവ കമ്പനി വഹിക്കും.
 ജീവിതം പരമസുഖം തന്നെ. പക്ഷേ ഒരു
 ദുഃഖം. കല്യാണം കഴിച്ചിട്ടു പത്തുകൊല്ലമായി.
 ഇതുവരെ ഒരു കുട്ടി ഉണ്ടായില്ല. അതാണു്
 പ്രശ്നം. ആയിഷാബീബി ഗർഭിണിയാകാ
 തതെന്ത്?

ഇന്ന്, ഷൈത്താൻ, ഇഹ് രീത്ത്, നൂഹാനി-
 മുതലായ ആദ്യശുദ്ധീവികളുടെ ഉപദേശമായി
 രിക്കാം. കൈകൊണ്ടു ഒരു മുസ്ലിയാർ വന്നു.
 വീട്ടിൽത്താമസിച്ചു കൂറൊക്കലും മന്ത്രവാദം
 നടത്തി. നടക്കല്ലുകൾക്കു മുമ്പിൽ മുട്ടി എഴുതി
 കഴിച്ചിട്ടു. വീടിന്റെ നാലു മൂലകളിലും മന്ത്രം
 എഴുതിയ കുപ്പികൾ കെട്ടിത്തൂക്കി. ഒരു
 ഫലവുമില്ല.

ഇനി എന്ത്?
 കുട്ടിയെത്താൻ അല്ലാഹുവിനോട് അപേ

1981 സെപ്റ്റംബറിൽ കലാകൗമുദിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.

ക്ഷിക്കാം. സങ്കടത്തിനു പരിഹാരം വരുത്തും.
 പക്ഷേ ഒരു പിശകു്. അല്ലാഹുവിനോടു്
 നേരിട്ട് അപേക്ഷിക്കാൻ പാടില്ലെന്ന് ഒരു
 വകുപ്പുണ്ട്. ഒരു ഉടയാളൻ വേണം. അതിനു്
 പറിയ പരമയോഗ്യനാകുന്നു ശൈഖ് മുഹി
 യദ്ദീൻ. അബ്ദുൽ ഖാദർ ജെലാലി എന്നും
 പറയും. ആ മഹൻ മരണമടഞ്ഞിട്ട് കുറെ
 നൂറ്റാണ്ടുകളായി. അദ്ദേഹത്തെ കബറടക്കി
 യിരിക്കുന്നത് ബാഗ്ദാദിലാണ്. അദ്ദേഹത്തെ
 വിളിച്ചുപേക്ഷിച്ച് ഒരു കുട്ടിയെത്താൻ
 അല്ലാഹുവിനോടു പറയാൻ പറഞ്ഞു. ഒരു
 ഫലവുമില്ല. പ്രവാചകനായ മുഹമ്മദുസൈയ്
 വിളിച്ച് അല്ലാഹുവിനോടു പറയാൻ അപേ
 ക്ഷിച്ചു. ഒരു വിശേഷവുമില്ല. പിന്നെ
 പുണ്യവാളന്മാരായ മനുറത്ത് ഓലിയാ,
 കാഞ്ഞിരമിറത്ത് പരീത് ഓലിയാ എന്നിവരും
 ഒരുപാടു സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് പ്രാർത്ഥനകൾ
 അയച്ചു. ബീമാപ്പള്ളി, കാൾമീറിലെ ബാൽ
 ശരീഫ്, (ബാൽ ശരീഫ് പ്രവാചകന്റെ ഒരു
 താടിമരമാണെന്നാണ് വയ്പ്), നാഹുർ
 ആണ്ടവരായ വീരാസായു, അജ്മീരിലെ
 ഖോളാഗരി ബന്നവാസ്, ദാദാ ഹയാത്തുൽ
 കലന്തർ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് ആയിഷാ
 ബീബിക്കു ഗർഭമുണ്ടാകാൻ പ്രാർത്ഥനക
 ളയച്ചു. ലോഭമില്ലാതെ പണവും അയച്ചു.
 എന്നിട്ട് ഒരു ഫലവുമില്ല.

മുസ്ലീങ്ങളുടെ കാര്യം ഇങ്ങനെ. ഇനി
 ക്രിസ്തുമതം ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കിയാ
 ലെന്ത്?
 ദൈവത്തിന്റെ ഏക പുത്രനായ ജീസസ്സി
 നോടു വരെ അപേക്ഷിച്ചു. ഒരു ഫലവുമില്ല.
 സെയ്ന്റുപോൾ, സെയ്ന്റുപീറ്റർ, കന്യകാ
 മറിയം, മന്ത്രവാദ പുണ്യവാളന്മാർ, അൽ
 ഫോൺസാ, വേളാങ്കണ്ണി ഇങ്ങനെ കുറെ
 അപേക്ഷകളും പ്രാർത്ഥനകളും. പല
 സ്ഥലങ്ങളിലേക്കും പണം അയച്ചു. ഒരു
 വിശേഷവുമില്ല. ആയിഷാബീബി ഗർഭിണി
 യാകുന്നില്ല. ഇനിയോ?

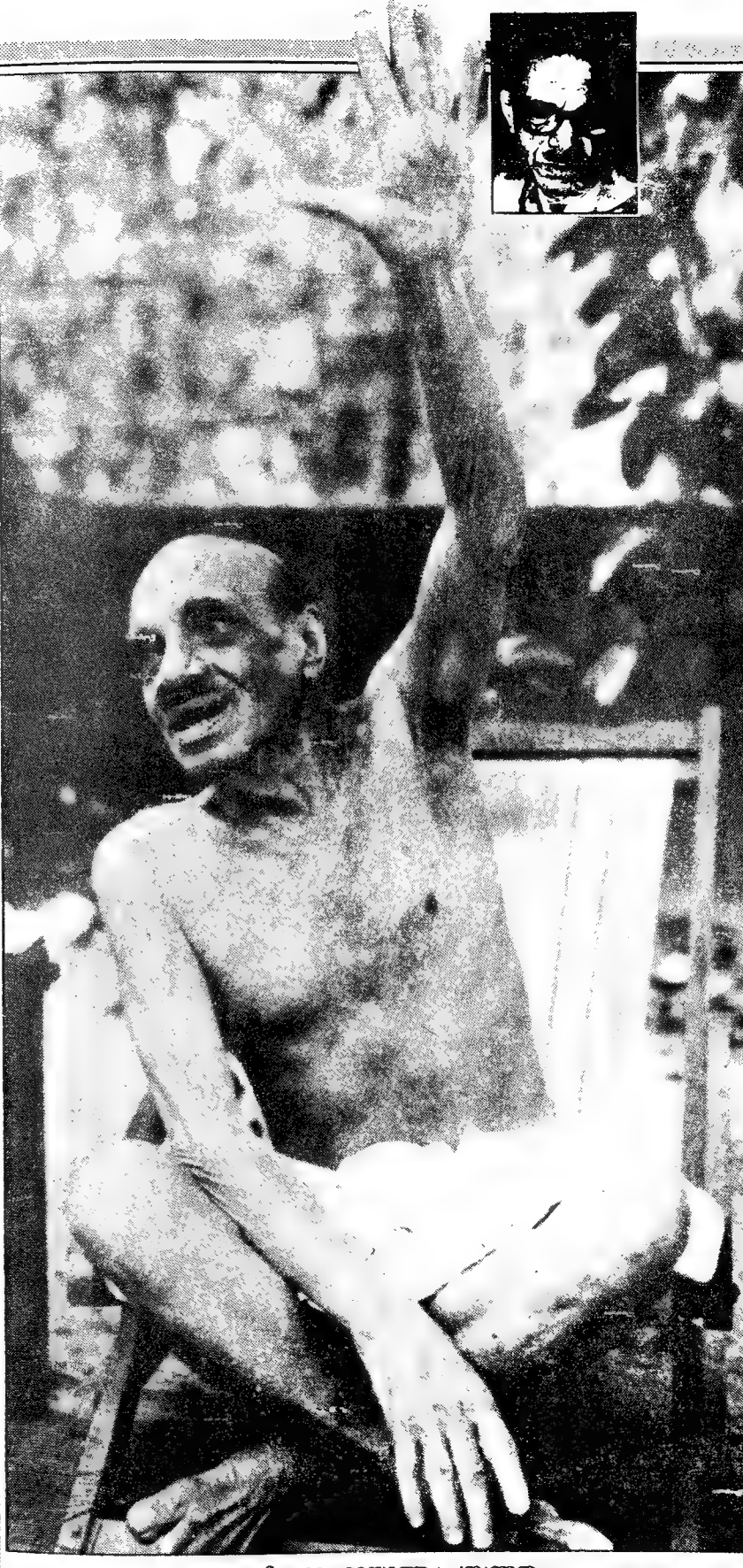
ഹിന്ദുക്കളുടെല്ലോ, തനി ആർക്കും?
 അവരുടെ പക്കൽ ഒരുപാടു ദൈവങ്ങളും

അവതാരങ്ങളുമൊക്കെയുണ്ട്. ദിവ്യക്ഷേത്ര
 ങ്ങളും. ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കാം. കാശി
 വിശ്വനാഥൻ, മധുരമിനാക്ഷി ക്ഷേത്രം.
 കൂടൽ മാണിക്യക്ഷേത്രം, ശ്രീപത്മനാഭ
 സ്വാമിക്ഷേത്രം, വൈക്കത്തപ്പൻ, വേട്ട
 യ്ക്കൊരു മകൻ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ അമ്മ. തൃശ്ശൂർ
 വടക്കുന്നാഥൻ, തിരുമല ദേവൻ, ഏറന്താനൂർ
 അപ്പൻ, ഇളങ്കാവിലമ്മ, ശബരിമല അയ്യപ്പൻ,
 വാവരൂസ്വാമി, സായിബാബ, സത്യസായി
 ബാവ-അപേക്ഷകൾ ഒരുപാടുപോയി.
 പ്രാർത്ഥനകളും. പണം അയയ്ക്കുക എന്നത്
 ഒരു പ്രശ്നമല്ലല്ലോ. പറഞ്ഞിട്ടെന്തു ഫലം?
 ആയിഷാബീബി ഗർഭം ധരിക്കുന്നില്ല. എന്തു
 ചെയ്യും?

ഇനി ഇപ്പോൾ പറയാൻ പോകുന്നത്
 രണ്ടുപേർക്കും വൈദ്യപരിശോധന നടത്തണം,
 എന്നായിരിക്കും. അതൊക്കെക്കഴിഞ്ഞു.
 അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിനെയും ആയിഷാബീബി
 യെയും കൊലക്കൊമ്പന്മാരായ ഡോക്ടർ
 ന്മാർ പരിശോധിച്ചു. ആർക്കും ഒരു കുററവു
 മില്ല. അപ്പോഴോ?

ഇലത്തിലും ഭൂമിയിലും ആകാശത്തുമുള്ള
 ജീവികളുടെല്ലോ? അതിലെ പെൺവർഗ്ഗ
 ങ്ങളെല്ലാം സമയമാകുമ്പോൾ ആരുടെയും
 ശുപാർശ കൂടാതെ മുട്ടിയടിയും പ്രസവി
 ക്കുകയും ചെയ്യും. ക്ഷമിച്ചിരിക്കുക! ആരാ
 ണിതു പറഞ്ഞത്? ആരുമാവട്ടെ. പക്ഷേ,
 ഈ ന്യായവും വച്ച് എത്രകാലം കഴിയും?
 കല്യാണം കഴിച്ചിട്ട് പത്തുവർഷമായി. നൂറ്റി
 യിരൂപതമാസം. മുവായിരത്തി അറുന്നൂറില
 ധികം ദിവസങ്ങളും രാവുകളും! എന്താണി
 തിന്നർത്ഥം! ഇനി ഇങ്ങനെ ദുഃഖിച്ച്
 എത്രനാൾ കഴിയണം.

അപ്പോൾ വരുന്നു ഒരു സന്തോഷ
 വാർത്ത!... കുട്ടിച്ചാത്തൻ!... പത്രങ്ങളിലെ
 പരസ്യങ്ങളിൽനിന്ന് അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും
 ആയിഷാബീബിയും കുട്ടിച്ചാത്തന്റെ മഹാ
 ത്വം അറിയുന്നു. കത്തയയ്ക്കുന്നു. പറഞ്ഞ
 പണവും പ്രാർത്ഥനയും അയച്ചു. ഒരു
 ഫലവുമില്ല! അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ പത്ര
 ങ്ങളിൽ വേറെരു കുട്ടിച്ചാത്തന്റെ അദ്ഭുത
 പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ഉൾക്കൾ പര
 സ്യം!... ഇതായിരിക്കണം യഥാർത്ഥ കുട്ടി
 ചാത്തൻ!

ഒരിക്കലും ഓയാത്ത പ്രസന്നന

എഴുത്തുകൾ പോയി. ആവശ്യപ്പെട്ട രൂപ
 മണിയോർഡർ ചെയ്തു. അഭിഷേക വിവരം
 രജിസ്ട്രേഡ് കത്തായിപ്പോയി. എല്ലാം
 റെഡിയാക്കി കാത്തിരുന്നു. ദിവസങ്ങൾ കുറെ
 അധികംപോയി. ആയിഷാബീബിയും ഗർഭ
 വുമായി യാതൊരു ബന്ധവും സ്ഥാപിക്കു
 ന്നില്ല! ഇതിന്റെയൊക്കെ അർത്ഥമെന്ത്?
 ഇനി ആരോടാണ് പറയാനുള്ളത്?

ദുഃഖവുംപേറി അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ആയി
 ഷാബീബിയും അങ്ങനെ കഴിയുമ്പോൾ-ദാ
 വന്നുചാടുന്നു കരിയാത്തൻ!

കരിയാത്തൻ പുലരുന്നാണ്. കറുകുമ്പൻ.
 വയസ്സ് മുപ്പത്തൊൻപത്. കല്യാണം കഴിച്ചിട്ട്
 ഇരുപതുകൊല്ലമായി. കുട്ടികളൊന്നും ഉണ്ടാ
 യിട്ടില്ല. ആരോഗ്യവാൻ. വാചാലൻ. ചിന്തകൻ.
 ദിവസവും മൂന്നു ദിനപ്പത്രങ്ങളെങ്കിലും വാ
 യിക്കും. കിട്ടുന്ന എല്ലാ പുസ്തകങ്ങളും. ഏതു
 കാര്യത്തേപ്പറ്റിയും സ്വന്തമായ അഭിപ്രായ
 മുണ്ട്. പ്രസംഗിക്കും. ഒന്നര ഏക്കർ തെങ്ങും
 പറമ്പും ഒരു വീടുമുണ്ട്. കുറെ തേങ്ങ കിട്ടും.
 ഭാര്യയ്ക്കു വലിയ പച്ചക്കറിത്തോട്ടമുണ്ട്
 കരിയാത്തനും കുടുംബത്തിനും സ്വന്തമായി
 ഒരു ക്ഷേത്രമുണ്ട്. ആകെക്കുടി സുഖമായി
 ജീവിക്കുന്നു. മിൻ തിന്നണം. കള്ളുകുടിക്കണം.
 രണ്ടും ഐച്ഛരികവിഷയമാണ്.

അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് ഗൾഫ് മലയാളിയാ
 ണല്ലോ. പണം പൂലാണ്. മിൻ തിന്നാനും
 കള്ളുകുടിക്കാനും പത്തുരൂപാ കിട്ടുമോ എന്നു്
 നോക്കാനാണ് കരിയാത്തൻ ചെന്നത്. അ
 പോഴാണല്ലോ സങ്കടകരമായ ചരിത്രം അറി
 യുന്നത്! കല്യാണം കഴിച്ചിട്ടു പത്തുകൊല്ല
 മായി. കുഞ്ഞുങ്ങൾ ഒന്നുമില്ല. മുസ്ലീങ്ങൾ,
 ക്രിസ്ത്യാനികൾ, ഹിന്ദുക്കൾ, കുട്ടിച്ചാ
 തൻവരെ നോക്കി. എത്രയത്ര വഴിപാടുകൾ!
 എത്രയത്ര നേർച്ചകൾ!

കരിയാത്തൻ എല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കു
 കയും തലയാട്ടുകയും പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയും
 ചെയ്തു. അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ആയിഷാ
 ബീബിയും അവരപ്പോടെ നോക്കി. പൊട്ടി
 ചിരിക്കാൻ കാരണമെന്ത്? ചോദിക്കയും
 ചെയ്തു. അപ്പോൾ കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു:

“പ്രാർത്ഥന ഇതുവരെ ചെലുക്കേണ്ടിട്ടെന്തു
 ചെന്നില്ല. അതാണു് കാരണം.”

“ഇനി ഇപ്പോൾ പ്രാർത്ഥന എവിടെയാണു്
 ചെല്ലേണ്ടത്?”

“പറയാം. ഭക്തിയോടെ കേൾക്കണം.
 എളിയോടെ കേൾക്കണം. വളരെ ഭവ്യത
 യോടെ അപേക്ഷിക്കണം. ആൾ മുൻകോപി
 യാണ്.”

ആൾ ആരാണ്?”
 “ശിക്ഷിമുക്കൻ!”

“ശിക്ഷിമുക്കൻ? ആരാണ് ശിക്ഷിമുക്കൻ?”

“ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ, അദ്ഭുതങ്ങളുടെ
 എല്ലാം അദ്ഭുതം! അബ്ദുൽ റപ്പാക്കു്
 മുതലാളിത്തം ആയിഷാബീബിക്കും അരുമ
 യായ ഒരു കുഞ്ഞിനെ ശിക്ഷിമുക്കൻ തരും!
 ഭക്തിയോടെ, വണക്കത്തോടെ, എളിയോടെ
 പ്രാർത്ഥിക്കണം. ആദിപുരുഷന്റെ ദൈവ
 മാണു ശിക്ഷിമുക്കൻ!”

പുലയർക്ക് അങ്ങനെ ഒരു ദൈവമുള്ളതായി കേട്ടിട്ടില്ലല്ലോ? മറു പുലയർ ഇതു സമ്മതിക്കുമോ?"

കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു: "അതാണു പിശക്. കാളൻ, കുളൻ, മരപ്പൊത്തൻ, ചാമുണ്ഡി, ചിങ്ങപ്പൻ, ചക്രിപ്പൊത്തൻ, ശുക്ലാട്ടൻ-ഇങ്ങനെ ഒട്ടേറെ ദൈവങ്ങളായി പറന്നുകിടന്നു പുലയർ മറാത്തനും. ഐക്യബോധമില്ല. വിദ്യാഭ്യാസമില്ല. ആരാണ് പുലയരെന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. മേൽജാതിക്കാളെന്നു പറഞ്ഞുനടക്കുന്ന നമ്പൂതിരിമാരുടെയും പട്ടന്മാരുടെയും കൊണ്ടിണിമാരുടെയും നായന്മാരുടെയും ഈഴവരുടെയും തീയ്യന്മാരുടെയും മുസ്ലിമാന്മാരുടെയും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയും അലക്കുകാരുടെയും തയ്യൽക്കാരരുടെയും ചെറപ്പികളുടെയും-ചവിട്ടും തൊഴിയും, ഉത്തം തളളും ആട്ടം സഹിച്ചു അടമകളായി നരകിക്കുന്നു. ആർ? പുലയർ!"

"അപ്പോൾ ഹരിജനങ്ങൾ?"

"ഹായ! ഹൈന്ദവ മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറയുന്ന ആരോ കൊടുത്ത ദാമനപ്പേരല്ലോ-ഹരിജനങ്ങൾ!"

അപ്പോഴേക്കും ചായയും പലഹാരങ്ങളും പഴവും വന്നു. അതെല്ലാം ശാപ്പിട്ട്, ഗർഹിൽ നിന്നുകൊണ്ടുവന്ന വിലകൂടിയ ഡബ്ബിൽ സിഗററ്റു പുകച്ചു പുകവിട്ടുകൊണ്ട് കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു:

"ആദിയിൽ ദൈവം പുലയരെ സൃഷ്ടിച്ചു. ഒന്നാമതായി. പിന്നെ പറയർ, ഉള്ളടാടന്മാർ മുതലായവരെയും. എന്നിട്ട് ബാക്കിവന്ന കച്ചടാ അണ്ടികുണ്ടൻ സാധനങ്ങൾ കൊണ്ട് മറുജാതികളെയും തട്ടിക്കൂട്ടി എടുത്തു. എന്നിട്ട് പ്പോൾ, ആ അണ്ടനും അടകോടനും പറയുന്നതാണ് അവന്മാരാണ് മേൽജാതിക്കാരെന്ന്! മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറയുന്ന അവന്മാർക്ക് ഒരു ഉൾമീൻ ആട്ട്, എന്നാതിരി കരിയാത്തൻ കാർക്കിച്ചുതുപ്പിയിട്ട് ഡബ്ബിൽ പുകച്ചു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

"ഞങ്ങളാകുന്നു ആദ്യത്തെ മനുഷ്യർ. അവരോടുകൂടി ആദിപുലയർ. പുലയന്മാരുടെ രാജാവ്. ഞങ്ങളുടെ സിംഹാസനവും കിരീടവും ചെങ്കോലുമെല്ലാം മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറയുന്നവന്മാർ. ഇവിടെ കരിയാത്തൻ മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറയുന്നവന്മാരെ ആട്ടുന്ന മാതിരി കാർക്കിച്ചുതുപ്പിയിട്ട് ഡബ്ബിൽ പുകച്ചുകൊണ്ടു തുടർന്നു: "ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടല്ല അവന്മാരു തട്ടിയെടുത്തു. പുലയരെ ചിതറിച്ചു. അടമകളാക്കി. കുറേനാൾ മുമ്പ് പുലയരെ എല്ലാം സംഘടിപ്പിച്ച് ഒന്നിക്കട്ടെയായി, ഒരേ വിശ്വാസക്കാരായി 'ശിക്ഷിതുകർ' എന്ന സംഘടനയിൽ കൊണ്ടുവന്ന 'ശിക്ഷിതുകർ' മതക്കാരാക്കാൻ ഞങ്ങൾ ആദിപുലയർ, ഒരു ശ്രമം നടത്തി. പലമുണ്ടായില്ല. പുയർ പല സംഘടനകളിലായി പല പേരുകളിൽ നടക്കുന്നു! ആ പേരുകൾക്കു വല്ല അർത്ഥവുമുണ്ടോ?"

"ശിക്ഷിതുകർ മതം എന്താണ്? വിശ്വാസ പ്രമാണങ്ങളും അനുഷ്ഠാനമുറകളും എന്തൊക്കെയാണ്?"

"ശിക്ഷിതുകർ മതം ലോകം ഒട്ടാകെ വ്യാപിക്കും. അധികം താമസമില്ല. ഈ മതത്തിൽ ചേരാൻ ഒന്നും വെട്ടുമുറിക്കണ്ട! ഒന്നും കഴുത്തിൽ കെട്ടിത്തൂക്കുകയും വേണ്ട! തല മുണ്ഡനം ചെയ്യിച്ച് കാവിവസ്ത്രം ധരിക്കണ്ട! പാളത്താറും പുണ്യലും ഉച്ചിക്കുടും ഒന്നും വേണ്ട! ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുക: ദൈവമാകുന്നു ശിക്ഷിതുകർ! കള്ളുകുടിക്കുക, മീൻ തിന്നുക-അത്രേയുള്ളൂ. ഹര, ഹര, ശിക്ഷിതുകർ!"

"ഇനിയാണ് അർച്ചനകളുടെ വരവ്!" കരിയാത്തൻ സിഗററ്റു വലിച്ച് ചുമച്ചിട്ടു പറഞ്ഞു: "ഇതു വലിച്ചിട്ടും വലിച്ചിട്ടും തീരുന്നില്ല!"

"സിഗററ്റിനു നീളക്കൂടുതലുണ്ട്." അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് പറഞ്ഞു: "എന്തെല്ലാമാണ് കരിയാത്തോ അർച്ചനകൾ?"

"അതോ?" കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു.

"പറയാം... ഒരുദിവസം ദൈവം ശിക്ഷിതുകർ താഴോട്ടു നോക്കുമ്പോൾ ഭൂമിയിൽ അക്രമം നടക്കുന്നു!... മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറയുന്നവന്മാർ, നമ്പൂതിരിമാരും നായന്മാരും കൊണ്ടിണികളും പട്ടന്മാരും മുസ്ലിമാന്മാരും ക്രിസ്ത്യാനികളും തീയ്യന്മാരും ഈഴവരും ഒക്കെക്കൂടി, പുലയർ, പറയർ, ഉള്ളടാടന്മാർ മുതലായ വിശുദ്ധരെ, ശ്രേഷ്ഠവീരങ്ങളെ, മർദ്ദിച്ചു മർദ്ദിച്ച് അവശരാക്കി അടമകളാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു! ഭയങ്കര കാഴ്ചയാണല്ലോ! ശിക്ഷിതുകർ സഹിക്കാൻ കഴിയുമോ?"

കരിയാത്തൻ നിറുത്തി. ധ്യാനനിമഗ്നനായി കുറെനേരം ഇരുന്നു. എന്നിട്ട് ഒരു ഡബ്ബിൽ കൂടി കത്തിച്ചുവലിച്ച് ചുമച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

"ആദിപുലയരായ ഞങ്ങൾ പുലയരുടെ രാജാവ്-എന്നീ ചരിതസത്യങ്ങൾ പറഞ്ഞല്ലോ. ഒരുദിവസം ഒരു പുലച്ചി, ഞങ്ങളുടെ ഒരു വലുതുമ്പി പുല്ലരിയാൻ പോയി. പുല്ലരിഞ്ഞു കൊണ്ടുനിൽക്കുമ്പോൾ, ചെറിയ കാട്ടിൽ ഒരു നീണ്ട കല്ലുകണ്ടു. കരിങ്കല്ലാണ്. അതിൽ വലുതുമ്പി അരിവാൾ തേച്ച് മുർച്ച കുട്ടാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഒരർച്ചത!

"എന്താണ്?" ആയിഷാബിബി ഉൽക്കണ്ഠയോടെ ചോദിച്ചു. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു:

"ചോര!!!"

"ചോരയോ?" അബ്ദുൽസൊക്കു ചോദിച്ചു.

"അതെ; കരിങ്കല്ലിൽനിന്നു നല്ല ചോപ്പൻ ചോര! നിൽക്കൊതെ ഒഴുകുകയാണു! വലുതുമ്പി പെട്ടെന്ന് ചോടി വിട്ടിറങ്ങി. കാരണവന്മാരോടു വിവരം പറഞ്ഞു. അവർ ഉടനെ ദേവപ്രശ്നം വച്ചുനോക്കിപ്പോഴല്ല അർച്ചനകളുടെ അർച്ചന... ലോകനന്മയ്ക്കായുള്ള അവ താരം!... സാക്ഷാൽ ശിക്ഷിതുകർ!... ഉഗ്ര

മുർത്തി... മുൻകോപി... സയംഭു!"

കരിയാത്തൻ നിറുത്തിയിട്ട് ധ്യാനനിമഗ്നനായി. എന്നിട്ട് കേതിയോടെ ഉരുവിട്ടു:

"ഹര, ഹര, ശിക്ഷിതുകർ!"

"എന്നിട്ട്?" ആയിഷാബിബിയും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കുംകൂടി ഒരുമിച്ചു ചോദിച്ചു. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു:

"പിന്നെ ഓട്ടമായി. നിവേദ്യം, മന്ത്രാചാരണം, ശ്രീകോവിൽ, കർപ്പൂരദീപങ്ങൾ, സ്വർണ്ണ സിംഹാസനം-അമ്പലം ഉണ്ടാക്കി ബിംബ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തണം! മേൽജാതിക്കാർ എന്നുപറയുന്നവന്മാരു സിംഹം തരുമോ? ഒടുവിൽ ആദിപുലയരായ ഞങ്ങൾ സംഘടിച്ച് പണമുണ്ടാക്കി മേൽജാതിക്കാരെന്നു പറഞ്ഞു നടക്കുന്നവന്മാരുടെ വയലിന്റെ ഒരു തൃന്യ വില്യം കൂവാങ്ങിച്ച് അമ്പലം ഉണ്ടാക്കി ബിംബപ്രതിഷ്ഠ നടത്തി! ഹര, ഹര, ശിക്ഷിതുകർ!"

"ഞങ്ങൾ എന്താണു വേണ്ടത്?"

"സംഗതി ആദ്യമുതലേ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. കേതിവേണം, എളിമവേണം, വിശ്വാസം വേണം. ക്ഷേത്രത്തിൽപ്പോകാം. കീർത്തനാലാപനം നടത്താം. തൊഴാം. സങ്കടം ഉണർത്തിക്കൊ. ഒരു കുഞ്ഞിനെത്തരാൻ കനിവുണ്ടാകണം. മീൻകൊണ്ടു കൊച്ചിനു തുലാഭാരം നടത്തിക്കൊ. ഒരു കുടും കള്ളന്മാരും എന്തു പറയുന്നു?"

ആലോചിക്കാൻ ഇനി വല്ലതുമുണ്ടോ? അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ആയിഷാബിബിയും കരിയാത്തനും ക്ഷേത്രദർശനത്തിനായി പോയി. ഒരു കാറിലാണ്. പകലാണ്. ഉച്ചയ്ക്ക്. കാർ റോഡുകൾക്ക് നിറുത്തി. ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു കുറെദൂരം നടക്കണം. അനേകം വീടുകൾ. എല്ലാം കുടിലുപോലുള്ളതാണ്. അതിന്റെയൊക്കെ മുന്നിലൂടെ, ഇടയിലൂടെ അവർ നടന്നു. ഒരുപാടു നായ്ക്കൾ. ഒരുപാടു പൂച്ചകൾ. ഒരുപാടു പന്നികൾ. ഒരുപാടു കോഴികൾ, ആടുകൾ. അങ്ങനെ നടന്നു വയലിലൂടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ എത്തി. ചിതലുപിടിച്ചു ദ്രവിച്ചുതുടങ്ങിയ മേൽക്കുരയോടുകൂടിയ ഓലമേഞ്ഞ ഒരു ചെറിയ കെട്ടിടമാണ്. ക്ഷേത്രം. ചുറ്റും ഓലകൊണ്ടു മറച്ചിരിക്കുന്നു.

ക്ഷേത്രം കണ്ടിട്ട് ആയിഷാബിബിക്കും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിനും വലിയ അർച്ചന തോന്നിയില്ല.

കയറുകൊണ്ടു കെട്ടിയ വാതിലിന്റെ കെട്ടിപ്പിച്ച് കരിയാത്തൻ അകത്തു കടന്നു. പിറകെ അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ആയിഷാബിബിയും. അകത്തു നല്ല ഇരുട്ടാണ്. ശുദ്ധവായു കടക്കാത്തതിന്റെ മണവുമുണ്ട്. ഇരുട്ടുമായി കണ്ണുകൾ യോജിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ആയിഷാബിബിക്കും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിനും ദർശനം കിട്ടി. അർച്ചന; കർപ്പൂര ദീപപട. കരിയാത്തൻ തീപ്പെട്ടി ഉറച്ചുകത്തിച്ചു തെളിയിച്ചതാണ്. ശ്രീകോവിലിനുള്ളിൽ ബിംബം. ദാ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നു സാക്ഷാൽ ശിക്ഷിതുകർ!

സ്വർണ്ണ സിംഹാസനവും ശ്രീകോവിലും

ഒന്നും കണ്ടില്ല. കരിയാത്തന്റെ കർപ്പൂര ദീപപട വേഗം കഴിഞ്ഞല്ലോ. എല്ലാവരും ഇരുട്ടിലാണ്. കണ്ണുകളും മുക്കും വായും ചെവികളും തലയും കൈകാലുകളും കണ്ടില്ല. ആകെ കണ്ടത് കറുത്ത് ഏതാണ്ട് ചതുരാകൃതിയിലുള്ള, വണ്ണാകുറഞ്ഞു നീണ്ട കരിങ്കല്ലാണ്. വെറും നിലത്ത് ഉറപ്പിച്ചിരിക്കയാണോ? തൊഴുകുകയോടെ ധ്യാനിച്ചു ആഗ്രഹം അറിയിക്കാൻ കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു. എവിടെ നിന്നോ ചെറിയ ഒരു മണി തപ്പി എടുത്ത് കരിയാത്തൻ കിലുക്കാൻ തുടങ്ങി. ആയിഷാബിബിയും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ഒരുമിച്ചു ചേർന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു കുഞ്ഞിനെത്തരണം. മീൻകൊണ്ട് തുലാഭാരം നടത്തിക്കൊ. ഒരു കുടും കള്ളന്മാരും."

കരിയാത്തനും ആയിഷാബിബിയും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ഒരുമിച്ചു. കേതിയോടെ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ!"

അഷീഷം അറിയിക്കലും പ്രാർത്ഥനയും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് ചോദിച്ചു.

"കരിയാത്താ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കെന്താണു കൊടുക്കേണ്ടത്?"

"ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ഒന്നും കൊടുക്കണ്ട. പ്രതിഷ്ഠയ്ക്ക് എന്തെങ്കിലും കൊടുത്താൽ മതി. ഇഷ്ടമുള്ളത്."

അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് നൂറുരുപയുടെ ഒരു നോട്ടെടുത്തു കരിയാത്തനു വച്ചുനീട്ടി. ഇരുട്ടും കണ്ണുകളുമായി യോജിച്ചപ്പോൾ ഒരുമാതിരി കാണാം. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു.

"ശ്ലോ, വാങ്ങാൻ എനിക്ക് അധികാരമില്ല. മുൻകോപിയാണ്. അവിടെ കൊടുത്താൽ മതി."

"കല്ലിന്റെ അററത്തുവയ്ക്കട്ടെ?"

"ശ്ലോ അതു തലയാ! പാദത്തിൽ വയ്ക്കാം!"

അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് കേതിയോടെ അങ്ങനെ ചെയ്തു പുറത്തിറങ്ങിനിന്നു. ആയിഷാബിബിയും. കരിയാത്തൻ അകത്തുനിന്നു കുറെനേരം പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥന നടത്തി:

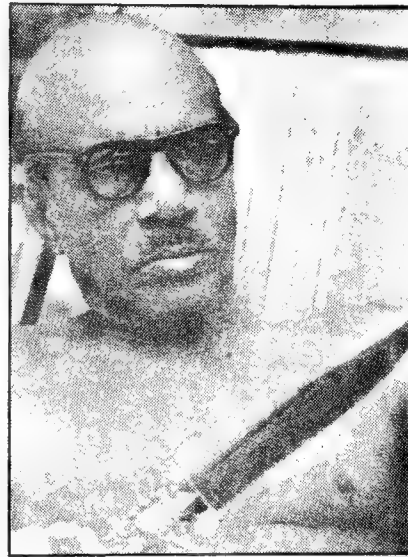
"ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ!"

അതുകഴിഞ്ഞ് കരിയാത്തനും പുറത്തുവന്നു. വാതിൽ ചാരിയിട്ട് അവരുടെ കൂടെ കാറിനടുത്തേക്കു നടന്നു. അപ്പോൾ അവർക്കു കരിയാത്തന്റെ വീട്, കരിയാത്തൻ കാണിച്ചു കൊടുത്തു. ഓട്ടമേഞ്ഞ വീടാണ്. വീട്ടിലിരുന്നു നോക്കിയാൽ റോഡു കാണാം. വീട്ടിൽ രണ്ടു കിതനയേയുള്ളൂ. കൊല്ലത്തോടുമുള്ള ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവത്തിനു വെടിവയ്ക്കാൻ കുറെ കിതനകൾ കൂടി വാടകയ്ക്കു വാങ്ങും. ഉത്സവത്തിനു കർമ്മതുപ്രയോഗമുണ്ടാകും. ആപ്പോഷം രണ്ടുമുന്നൂ ദിവസമുണ്ടാകും. രാവു പകലും. ആ കാലത്ത് ദുരദിക്കിരിന്നു ഇണങ്ങരായ പുലയരെല്ലാം വരും. പുലയികളും കുഞ്ഞുങ്ങളും വൃദ്യ ജനങ്ങളും. കുറെ പറയന്മാരും ഉള്ളടാടന്മാരും വരും. ചായക്കടകളും ബീഡിക്കടകളും തൊട്ടിലാട്ടവും ഉണ്ടാകും. ഉത്സവത്തിന് കള്ളി

നേരയും മീനിനേരയും വലിയ സദ്യയുണ്ട്. ഉത്സവത്തിനു പല സ്ത്രീകളും പല പുരുഷന്മാരും ഉറഞ്ഞുതുളളും വലിയ കേതകളായ സ്ത്രീകൾ മുടിയാട്ടം നടത്തും. മുടിയാട്ടം വലിയ പുണ്യമുള്ള നേർച്ചയാണ്. ഒന്നുരണ്ടായിരംപേർ, സ്ത്രീകളും കുഞ്ഞുങ്ങളും പുരുഷന്മാരും വൃദ്യജനങ്ങളും ചേർന്ന് ഒരുമിച്ച് വലിയ ആരവത്തിൽ കേതിയോടെ അലറും:

"ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ!"

ക്കുന്നില്ല. ഒഴുകുന്നായി അങ്ങനെ പോകുന്നു. അപ്പോൾ സംഭവിക്കുന്നു, അർച്ചനകളുടെ അർച്ചന!

ആറാംബോംവം ഹൈന്ദവൻ ബോംബും എല്ലാം ഒരുമിച്ചുതന്നെ പൊട്ടി! ലോകം തെട്ടി. സംഭവം എന്താണെന്നോ?... ഗർഭം!

ആയിഷാബിബിക്കു ഗർഭമുണ്ട്! ലോകത്തെ അറിയിക്കേണ്ട? സൗദി അറേബ്യയിലേക്ക് അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിന് അർജൻ കമ്പി പോയി:

"ഗർഭം! ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ! ആയിഷ."

അധികം താമസിയാതെ സൗദി അറേബ്യയിൽനിന്ന് അർജൻ മറുകമ്പി വന്നു:

"സന്തോഷത്തിൽ സന്തോഷം! അവധിക്കു വരാം. സൂക്ഷിക്കുക. ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ! അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക്."

ആയിഷാബിബിയുടെ ഗർഭവിവരം അറിഞ്ഞ് കരിയാത്തൻ വന്നു. സന്തോഷംകൊണ്ട് കുറെ അധികം മീൻ തിന്നു; കുറെ അധികം എന്നുപറഞ്ഞാൽ കുറെ അധികം കള്ളും കൂടിച്ചു. നേരെ നിവർന്നുനില്ക്കാൻ വയ്യ. ഇരിക്കാം. ഇരുന്ന് ആടണം. ആടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

"ഹര-ഹര-ശിക്ഷിതുകർ!"

മിക്ക ദിവസവും പോകും. ഊണും മറും ആയിഷാബിബിയുടെ അടുത്തുതന്നെ. ആഹ്ലാദകരമായി ദിവസങ്ങൾ നീങ്ങുന്നു. മാസങ്ങളും അങ്ങനെതന്നെ നീങ്ങുന്നു. ആഹ്ലാദത്തോടെ അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നു. ആഹ്ലാദത്തോടെ കരിയാത്തനുമായി ആയിഷാബിബിയെക്കൂട്ടി ക്ഷേത്രദർശനത്തിനു പോകുന്നു. ആയിഷാബിബിയുടെ വിർത്ത വയറ് ശിക്ഷിതുകർ കാണുന്നു. നൂറു രൂപ സമക്ഷത്തിൽ വയ്ക്കുന്നു. കരിയാത്തനു കുറെ ഡബ്ബ് ഹിൽ പാക്കറുകളും അൻപതു രൂപയും കൊടുക്കുന്നു. സസുഖം, നായ്ക്കളുടെയും പൂച്ചകളുടെയും പന്നികളുടെയും കോഴികളുടെയും ആടുകളുടെയും ഇടയിലൂടെ തിരിച്ചുപോരുന്നു. അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് തിരികെപ്പോകുന്നതുവരെ കരിയാത്തൻ മിക്ക ദിവസവും ആ വീട്ടിൽത്തന്നെ കഴിയുന്നു. സമയം നീളുന്നു. അവധി തീരാറായപ്പോൾ അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് സൗദി അറേബ്യയിലേക്കു വിമാനം കയറുന്നു. എല്ലാം, ശാന്തം. എല്ലാം മംഗളം.

ആയിഷാബിബിയുടെ വയറ്, ഡക്സപുക്കോ, എന്നു വിർത്തവിർത്ത വരികയാണ്. വയറി ലുള്ള കൂട്ടി ആണോ പെണ്ണോ?

പെണ്ണായാലും കൊള്ളാം, ആണായാലും കൊള്ളാം. കുഞ്ഞിക്കാലുകൾ കാണണം. കുഞ്ഞിക്കൈകൾ, കുഞ്ഞിക്കണ്ണുകൾ, കുഞ്ഞിപ്പൂമ്പിരി, കുഞ്ഞിക്കരച്ചിൽ-എല്ലാം കാണണം... എല്ലാം ഭംഗിയാവണം... എല്ലാം ശുഭമാവണം... ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകർ!

അപ്പോൾ വരുന്നു, വാർത്തകളുടെയെല്ലാം വാർത്ത: രത്നഖചിതമായ വാർത്ത: ആയിഷാബിബി പ്രസവിച്ചു! ആൺകുട്ടി! ഹൊക്കർ!

“പ്രസവിച്ചു. ആൺകുട്ടി. സുഖം. ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൾ! ആയിഷ.” വിദൂരമായ സാദി അറബ്യയിലേക്ക് അർജുൻ കമ്പി. അവിടെ നിന്നു അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിന്റെ അർജുൻ മറുകമ്പി.

“ആഹ്ളാദത്തിലിരുന്നില്ല! കുഞ്ഞിന്റെയും തളയുടെയും ആരോഗ്യം സുക്ഷ്മിക്കുക. കുറെ മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുവരാം. ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൾ! അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക്.”

കരിയാത്തൻ വരുന്നു. മീൻ തിന്നും കള്ളുകുടിച്ചും ആഹ്ളാദം തേടിയിരുന്നായി നൃത്തം ചെയ്തു വീഴുന്നു. തപ്പിപ്പിടിച്ച് എണ്ണിറുത്തുളളുന്നു. എങ്ങും ആഹ്ളാദം.

കുഞ്ഞ് സുന്ദരനായി വളർന്നുവരുന്നു. മനോഹരമായ പുഞ്ചിരി. ആരും എടുത്ത് ഭാമനിക്കും. കുഞ്ഞ് ഉഷാരായി വളരുകയാണ്. പിതാവിന്റെ മുഖപ്രായം? അതോ മാതാവിന്റെ മുഖപ്രായം? വളർന്നുവരട്ടെ. എല്ലാം വ്യക്തമാകും. കുഞ്ഞിന്റെ ഭാമനത്തം കണ്ടുകൂടിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല. ഒരുപാടു പെട്ടികളുമായി അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് വന്നു ചേർന്നു. കുഞ്ഞിനെ വാരി എടുത്ത് ഉമ്മവച്ചു തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി. തൃപ്തിയായി. ആയിഷാബിബിയെ ഉമ്മവച്ചു.

കരിയാത്തൻ വന്ന് ആഹ്ളാദത്തോടെ ചായയും പലഹാരവും കഴിച്ച് ഡബ്ബിന്റെ പുകച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് പറഞ്ഞു: “മാന്റെ തുലാഭാരം നാളെത്തന്നെ നടത്തണം. മീനും കള്ളും നാളെ വാങ്ങാം. ഒരുവലിയ ത്രാസ്യംവന്നു. കരിയാത്തൻ നാളെ രാവിലെ വരണം. രാവിലെ മാർക്കറിൽ ചെന്നാൽ നല്ല മീൻ കിട്ടും.”

“നേരത്തെ വരാം.” കരിയാത്തൻ പോയി.

പിറേദിവസം രാവിലെ ഒമ്പതുമണിക്കുള്ള ശുഭമുഹൂർത്തിൽ എല്ലാം തയ്യാറായി. വലിയ ഒരു പാത്രം നിറയെ പിടയ്ക്കുന്ന മീൻ, ഒരു വലിയ കുടം കള്ള്, ഒരു വലിയ ത്രാസ്. കുഞ്ഞിനെ കുളിപ്പിച്ചു നുണുങ്ങു ഉടുപ്പുകൾ ഇട്ട്, കൈകൾ, കാലുകൾ, അര, കഴുത്ത് എന്നിവിടങ്ങളിൽ സർണ്ണാഭരണങ്ങൾ അണിയിച്ചു നേരത്തെത്തന്നെ ആയിഷാബിബി തയ്യാറായിരുന്നു. അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് പുത്തൻ സൂട്ടുധരിച്ചു. കരിയാത്തനും ചേർന്നുകാറിൽ എല്ലാവരും ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. വഴിക്കു കുഴപ്പങ്ങളൊന്നുമില്ല. എല്ലാം ശുഭം.

അവർ ക്ഷേത്രത്തിലെത്തി.

ആയിഷാബിബിയും കൊച്ചും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും അകത്തുകടന്നു. ആയിഷാബിബി കൊച്ചിനെ എടുത്തു ശിക്ഷിതുകനു വച്ചുനിട്ടി. എന്നിട്ടു കൊച്ചിനെ ചുംബിച്ചു. അപ്പോൾ ആയിഷാബിബിക്ക് കലശലായ ഒരാഗ്രഹം: ശിക്ഷിതുകനെ ഒന്നു തൊടണം!

വിവരം അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിനോടു പറഞ്ഞു. അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് ചെന്നു കരിയാത്തനെ ആഗ്രഹം പ്രേരിപ്പിച്ചു. കരിയാത്തൻ, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉത്തരമായി വച്ചുകെട്ടിയിട്ടുള്ള മുളയിൽ ത്രാസ്യകെട്ടിത്തൂക്കുകയാണ്. കേട്ട

പാടെ കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു: “ശ്ലോ, ഉഗ്രമുർത്തിയാണ്. മുൻകോപിയാണ്. സ്വയംഭൂ ആണ്. സ്ത്രീജനങ്ങൾക്കു തൊടാൻമേലാ! തൊട്ടാൽ കത്തിക്കരിഞ്ഞു ചാമ്പലായിപ്പോകും! പിന്നെ പാതിവ്രത്യമുണ്ടെന്നു നല്ല ധൈര്യമുണ്ടെങ്കിൽ തൊടാം!” അദ്ഭുതകരമായ സംഭവം കേട്ട് ആയിഷാബിബി നിറകണ്ണുകളോടെ അബ്ദുൽ റപ്പാക്കിനെ നോക്കി. ആയിഷാബിബിക്കു തൊടണം! തൊട്ടാൽ കത്തിക്കരിഞ്ഞു ചാമ്പലായിപ്പോകുമോ... ആയിഷാബിബി വലതു കൈ നീട്ടി വിറയലോടെ ശിക്ഷിതുകനെ ഒന്നുതൊട്ടു!... ഒന്നും സംഭവിച്ചില്ല. ക്ളിൻ! പാതിവ്രത്യമുണ്ട്!... നിർവൃതിനിറഞ്ഞ നിമിഷം!

ആയിഷാബിബിയും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും ചേർന്നു കൂട്ടപ്രാർത്ഥന നടത്തി: “ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!”

എന്നിട്ടു ചെന്നു കൊച്ചിനെ ത്രാസിന്റെ ഒരുതട്ടിൽ ഇരുത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിശേഷം മംഗളകരമായ കർമ്മം. അതാണു തുലാഭാരം. കരിയാത്തൻ ത്രാസിന്റെ ഒഴിഞ്ഞ തട്ടിൽ മീൻ നിറച്ചു. സമം സമം-അല്ല. മുൻതൂക്കമാണു മീൻ. മംഗളം! അങ്ങനെ മഹത്തായ ആ ദിവ്യകർമ്മം നടന്നു.

മീൻ പാത്രത്തിലാക്കി കരിയാത്തൻ ക്ഷേത്രത്തിനകത്തു കൊണ്ടുപോയി ഭക്തിയോടെ ശിക്ഷിതുകനെതൊട്ടു ചൊരിഞ്ഞിട്ടു. കള്ളുകുടം അരികെയും വച്ചു. മൂന്നുപേരും ചേർന്ന് ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു: “ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!”

എല്ലാം ശുഭം! എല്ലാം മംഗളം! എല്ലാം ഭംഗിയായി!

കരിയാത്തൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിൽ ചാരി. ആനന്ദത്തോടെ അവർ കാറിനടുത്തേക്കു നടന്നു. കാറിൽകയറിയിട്ട് അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് പറഞ്ഞു:

“കരിയാത്തോ ഒരു കൊമ്പനായ വാങ്ങിച്ച ശിക്ഷിതുകൻ ക്ഷേത്രത്തിൽ നടയ്ക്കിത്തീർത്താലോ?”

ശേഷംമാത്ര കാര്യമാണ് ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊമ്പനായ നടയ്ക്കിത്തീർത്തത്. കൊമ്പനാകളെ നടയ്ക്കിത്തീർത്ത ഭാഗ്യവാൻമാരെ പറ്റി ഓർത്തു. പുണ്യം ചെയ്തവർ! ഒരു മുപ്പതിനായിരം രൂപക്കൊടുത്താൽ ലക്ഷണം ഒന്നു നല്ല കൊമ്പനെ കിട്ടും.

“ആനവർഗ്ഗമേ പിശകാണ്. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു.” “ആളുകളെ ശഹപാ കുത്തിക്കൊല്ലാം! ആനക്കാരെ കൊല്ലുക ഒരു പുണ്യകർമ്മം പോലെയാണ് ആനകൾക്ക്. അതിനൊക്കെ ദിവസവും നീറി കൊടുക്കണം. കുളിപ്പിക്കണം. ആനയെക്കൊണ്ട് എന്താ ഗുണം? ഒരു നല്ല കറവപ്പശുവിനെ വാങ്ങി നടയ്ക്കുകെട്ടിയാൽ

മതി, ശിക്ഷിതുകനു പാലഭിഷേകവുമായി.” “അതുകൊള്ളാം.” അബ്ദുൽ റപ്പാക്ക് പറഞ്ഞു. “ആയിഷയുടെ ഒരാഗ്രഹമുണ്ട്. അതു നമുക്കു സാധിപ്പിക്കണം. ക്ഷേത്രം ചിതലുപിടിച്ചു ജീർണ്ണിച്ചുനില്ക്കുകയല്ലേ? നമുക്കു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ജീർണ്ണോദ്ധാരണം നടത്തിക്കൊണം. നല്ല മരത്തിന്റെ ഭംഗിയുള്ള മേൽക്കൂടുവച്ച്, കൽച്ചുമരുൾ കെട്ടി, ഓടിട്ട് വെള്ളമേയ്ക്കണം. തിണ്ണ സിമൻറ് ഇടണം. ശ്രീകോവിൽ ഭംഗിയാക്കണം. ശിക്ഷിതുകനെ നല്ലൊരു സിമൻറ് സിംഹാസനത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കണം. ക്ഷേത്രത്തിന് ആകെ മോടി കൂട്ടണം. ഇലകൾക്ക് ബൾബുകൾ തൂക്കണം. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ അകവും പുറവും പ്രകാശിക്കണം.”

“ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!” “ഒരു തച്ചനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിട്ടു കണക്കുകൾ എടുപ്പിക്കണം. ഞാൻ പോയി വന്നിട്ടു പണിതുടങ്ങിയാൽ മതി. നാളെ രാവിലെ കരിയാത്തൻ വീട്ടിൽ വരണം. കരിയാത്തനു തരാൻ ഞാൻ ചില സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടു വന്നിട്ടുണ്ട്. കരിയാത്തന്റെ ഊണു വീട്ടിലെ. എന്നാൽ ഞങ്ങൾ പോകട്ടെ.”

ആയിഷാബിബിയും അബ്ദുൽ റപ്പാക്കും കരിയാത്തനും ചേർന്ന് ഉരുവിട്ടു: “ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!”

കാർ നീങ്ങി. അവർ പോയി. ഭാഗ്യവാൻ! ഭാഗ്യവതി! ഭാഗ്യശിശു! കരിയാത്തൻ തിരിഞ്ഞു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പുതുക്കെ നടന്നു. നാളെ എന്തൊക്കെയാണു തരാൻ പോകുന്നത്? എന്താകട്ടെ. കണ്ട റിയാ. മീനും കള്ളും ഉഷാർ! മീൻ കുറെ പൊരിക്കണം, കുറെ കറിയ്ക്കണം. മീൻ കറിയിൽ പച്ചമുളകും ഇഞ്ചിയും വേണ്ടപോലെ ചേർക്കാൻ പറയണം. കുടംപുളിയും. മീനിനു കുടംപുളിയാണ് ഉത്തമം. അല്പം എരിവും പുളിയും കൂടുമ്പോൾ കള്ളുകുടിക്കാൻ ഒരു സേമമാക്കേണ്ടത്. ഐല; മാലാൻ എന്ന കണമ്പ്, ചെറിയ തിരുകൾ, ആകോലി, കരിമീനുമുണ്ട്. രണ്ടു കരിമീൻ നല്ലവണ്ണം മുളകും മഞ്ഞളും ഉപ്പുംപുരട്ടി പൊരിച്ച് വാട്ടിയ വാടയിലയിൽ പൊതിഞ്ഞ് കള്ളുഷാപ്പടമ, കേളുമുപ്പനു കൊടുക്കണം. ആദിപുലയർ എങ്ങനെ ജീവിക്കുന്നു എന്നു കേളുമുപ്പനെന്നു കാണട്ടെ!

തിന്നുക, കുടിക്കുക, മരിക്കുക, ഉറങ്ങുക-ഇതാണു ജീവിതം! ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത് ആരാണ്? ആരാണെങ്കിലും ആൾ പരമ യോഗ്യൻതന്നെ. ജീവിതം സുഖമുള്ളതാണ് അതിന് ഒരപ്പിലുമില്ല. പുനരമില്ല. സുഖം. സുഖം. സർവ്വത സുഖം. ഇങ്ങനെ ക്ഷേത്രത്തോടുത്തപ്പോൾ-എന്താണ്? ഒരു മുരക്കം, ഒരു കൂര, ഒരു ചീററല്... സർവ്വത ബഹളം! ക്ഷേത്രവാതിൽ തുറന്നുകിടക്കുന്നു. ചാരിയിരുന്നതാണ്. ആരാണ് തുറന്നത്? അകത്തു ബഹളം!... നാട്ടിലുള്ള സർവ്വനായ്ക്കളും സർവ്വ പന്നികളും സർവ്വ പുഷ്പങ്ങളും എല്ലാവരും ക്ഷേത്രദർശനത്തിനു വന്നിരിക്കുന്നു! കരിയാത്തൻ വെളിയിൽ നിന്ന് ഒരു

പത്തലു തപ്പിയെടുത്ത് എല്ലാറ്റിനേയും അപ്പാലും മുപ്പാലും അടിതുടങ്ങി. കൂര, മുരക്കം, ചീററൽ. എല്ലാം പോയി. സ്ഥലം കാലിയായപ്പോൾ കരിയാത്തൻ അമ്പരപ്പോടെ കണ്ടു. മീനിന്റെ പൊടിപോലുമില്ല. കള്ളുകുടം പൊട്ടിത്തകർന്നുകിടക്കുന്നു.

കരിയാത്തൻ നിന്നുവിറഞ്ഞു. കരിയാത്തൻ നിന്നു തുള്ളി. കരിയാത്തൻ നിന്നു പതുക്കെ അലറി. ശിക്ഷിതുകനോട് കരിയാത്തൻ ചോദിച്ചു:

ശിക്ഷിതുക... കഴുവേർത്തോനെ, നീ എന്താ ഈ കാണിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നത്? എന്താ നിന്റെ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നത്? ആരാണെന്നറിയാമോ? ഇതാണു കരിയാത്തൻ! നിന്റെ പുളായി! നിവേദ്യം, മന്ത്രോച്ചാരണം, കർപ്പൂരദീപങ്ങൾ, നെയ് വിളക്കുകൾ, കീർത്തനാലാപം, ദീപാരാധന-ഇതൊക്കെ നിനക്കോർമ്മയുണ്ടോ, കുത്ത് ശ്രീന്റെരോമം? എന്താ ഇവിടെ ദിവസവും തുലാഭാരം നടക്കുന്നുണ്ടോ: ആനറ്റനാറ്റനോടായ ഒരു തുലാഭാരം! അത്യാം മീൻ. മീനെല്ലാം ഞാനാണെന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്തത്. കള്ളും. എന്നിട്ടു കഴുവേർത്തോനെ, ഒരുതൂണു മീൻ കിട്ടിയോ! ഒരുതുള്ളി കള്ളുകിട്ടിയോ? എന്താ നായ്ക്കളും പന്നികളും പുഷ്പങ്ങളും ഒക്കെ നിന്റെ തന്തയോ? എന്താ നിന്നെ ചീത്ത പറയാൻ വാക്കുകൾ കിട്ടുന്നില്ല. വലിയ ചുറ്റുകയും ചാക്കും കൊണ്ടുവന്നു നിന്നെ അടിച്ചപ്പോൾ ചെറുകുഷണങ്ങളാക്കി ചാക്കിൽക്കെട്ടി കടലിൽ എറിയാം എന്താ, കരിയാത്തനോടാ, നീ കളിച്ചത്! ഇന്നാ പിടിച്ചോ!!!

കരിയാത്തൻ ശിക്ഷിതുകനെ ആഞ്ഞുചവിട്ടി. ശിക്ഷിതുകനെ കുറുകു പൊതിനോന്നു വീണു. “അവിടെക്കൊക്കെ കുത്ത് ശ്രീന്റെ മോനെ അവിടെക്കൊക്കെ!” കരിയാത്തൻ നോക്കുമ്പോൾ ക്ഷേത്രദർശനത്തിനു വന്നവരിൽ ചിലർ ശിക്ഷിതുകന്റെ മുന്നിൽ കക്കുസിൽ പോയിരിക്കുന്നു! കരിയാത്തൻ വെളിയിൽ ഇറങ്ങി കുറെ വൈകാരികയും ചുറ്റുപാടുകൊണ്ടുവന്ന് മേലുപാലുകളിലും തുത്തുവാരി വെളിയിൽ ദുരക്കൊണ്ടുപോയി ഇട്ടു. എന്നിട്ടു വന്നു പൊട്ടിയ കുടത്തിന്റെ കഷണങ്ങളെല്ലാം പെറുക്കിക്കൊണ്ടുപോയി ദുര വലിച്ചെറിഞ്ഞു. അകം ആകെക്കുടി വൃത്തിയാക്കി. അങ്ങനെ വെളിയിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ ദുര വയലിനക്കരെനിന്നു ഒരു ഭക്തയും ഒരു ഭക്തനും ഒരുക്കോഴിയുമായി വരുന്നതുകണ്ടു. കോഴി പുറത്താ പിടയോ?

കരിയാത്തൻ ശിക്ഷിതുകനെ പൊക്കി നേരെനിറുത്തി മണ്ണിട്ടു ചവിട്ടി ഉറപ്പിച്ചു ശരിപ്പെടുത്തി. അങ്ങുമിങ്ങും പററിയിരുന്ന ചെളിയും മണ്ണും തുത്തുകളഞ്ഞുനില്ക്കുമ്പോൾ ഭക്തർ വന്നു. പുറംകോഴി!

അവർ ഭക്തിയോടെ ക്ഷേത്രവാതിൽക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ മണപിടിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു: “കള്ളും പച്ചമീനും നാറുന്നുണ്ടോ?” “നാറാതിരിക്കുമോ!” കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു. “മീൻ തുലാഭാരം! മുസ്ലീം ജാതി. ഭാര്യയും

ഭർത്താവും. കല്യാണം കഴിച്ചിട്ടു പത്തുകൊല്ലം. കൊച്ചുങ്ങളാണെന്നല്ല. പ്രാർത്ഥന, വഴി പാടുകൾ, നേർച്ചകൾ, മുസ്ലീം പുണ്യ വാളന്മാർ, ക്രിസ്ത്യാനിപ്പുണ്യവാളന്മാർ, പുണ്യവാളന്മാർ, നമ്പുരാമൻ പട്ടന്മാരും നായന്മാരും കൊണ്ടിന്നിമാരും ദൈവങ്ങൾ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ, തീയ്യരും ഈഴവരും ക്ഷേത്രങ്ങൾ, ദൈവങ്ങൾ. കൂട്ടിച്ചാത്തന്മാർ, ശബരിമല അയ്യപ്പൻ, വാവരസാമി, ബീമാ പുള്ളി-എന്തിനു പറയുന്നു? പ്രാർത്ഥന വഴിപാടും ഒക്കെ നടത്തി. ഒരുപാടു രൂപയും ചെലവാക്കി. വല്ല ഫലവുമുണ്ടാകുമോ?”

“എന്നിട്ട്?” “ഒടുവിൽ, ഒടുവിൽ കണ്ടെത്തി. ശിക്ഷിതുകൻ!”

“കണ്ടെത്തുമല്ലോ! എല്ലാവരും ഒടുവിൽ കണ്ടെത്തും!” “തിരുസന്നിധിയിലെത്തി. അഭിഷേകം-സാദൃശ്യത്തിന് ഒര പ്രാർത്ഥന!”

“എന്നിട്ട്?” “ഭാര്യയ്ക്കു ഗർഭമായി? പെറു! ആൺകുട്ടി! ആ കുട്ടിയുടെ മീൻ തുലാഭാരമായിരുന്നു. ഒരു കുടം കള്ളും.”

“എന്നിട്ട് കള്ളും മീനും എവിടെ?” “അന്തർധാനം.”

“എന്നുവെച്ചാല്?” “മറഞ്ഞുപോയി, കാണുന്നില്ല.”

സ്ത്രീഭക്തിയിൽ മുഴുകി പറഞ്ഞു: “കൂട്ട പ്രാർത്ഥന.”

എല്ലാവരും കുടി ഉച്ചത്തിൽ: “ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!”

“നിങ്ങളുവന്ന കാര്യം?” “കൊച്ചുതന്നെ. ഞങ്ങളുടെ പെണ്ണാട് പെറുന്നില്ല.”

“അടുത്തങ്ങും മുട്ടനാടുകളിലേ?” “രണ്ടുമുന്നെണ്ണമുണ്ട്.”

“ആടു പെറും. ആനയും പെറും. എന്താ കൊണ്ടുവന്നത്? കോഴി.”

“കാലുകൾ കെട്ടിയിട്ടില്ലേ?” “കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്.”

“കൊണ്ടുപോയി പാദത്തിനടുത്തുവയ്ക്ക്. സുക്ഷിക്കണം. മുൻകോപിയാണ്. ഉഗ്ര മുർത്തി. ഭഗ്നമാക്കിക്കളയൂ.”

അവർ കോഴിയെ വച്ച് സങ്കടം ഉണർത്തി തൊഴുതിവന്നു. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു:

“ആ മുസ്ലീം ജാതിയാർ നമ്മുടെ ക്ഷേത്രം പുതിക്കിപ്പണിയിച്ചു ഓടിപ്പിട്ടു ലൈനിട്ടതും!”

“ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ!”

ഭക്തരായ ഭാര്യയും ഭർത്താവും പോയപ്പോൾ കരിയാത്തൻ ഓർത്തു: ഇനി ഇപ്പോൾ ക്ഷേത്രത്തിൽ എപ്പോഴും ആളുവേണം. പുട്ടും താക്കോലുമുള്ള ഒരു വലിയ ഭണ്ഡം രണ്ടുപേരും. ഭക്തജനങ്ങൾ വാതിൽ

കെട്ടഴിച്ചുതുറന്ന് അകത്തു കയറി തൊഴുത്ത് അഭിഷേകം അറിയിച്ചു. വഴിപാട് താഴെ ഇട്ടിട്ടു പോകയാണ് പതിവ്. പണമൊന്നും ഇതുവരെ കളവുപോയിട്ടില്ല. അതിന് ആർക്കു ധൈര്യം വരും? ഏതായാലും ഭണ്ഡം രണ്ടുപേരും. സന്ധ്യയ്ക്കു ദീപാരാധന, പുതുയൊക്കെ വേണം വെളുപ്പാൻകാലത്തും പുതു ആവാം. ഫുൾമൈയായിട്ട് ഒരാൾ വേണം. വരട്ടെ. എല്ലാം ശരിപ്പെടും. കരിയാത്തൻ ചെന്നു ശിക്ഷിതുകനോടു പറഞ്ഞു:

“ശിക്ഷിതുകോ ഇതു കരിയാത്തനാണ്. നമുക്കു സമത്രിയാകാം. ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുമെല്ലാം ക്ഷമിക്കുക. ക്ഷേത്രത്തിലെ വരുന്ന ഉത്സവത്തിനു ശിക്ഷിതുകനു പ്രത്യേകമായി പതിനൊന്നു കതിനാവെടി ഈ കരിയാത്തൻ പൊട്ടിക്കൊ! 0, 0, 000000 പതിനൊന്നെണ്ണം! ഇപ്പോൾ ശിക്ഷിതുകനു നൂറൊന്നു സ്തോത്രങ്ങൾ ഈ കരിയാത്തൻ ഉരുവിട്ടു! കുറേക്കഴിഞ്ഞു കോഴിക്കുരുതി! തൃപ്തിയായോ?”

കരിയാത്തൻ അവിടെ നിന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ഭക്തിയോടെ ഹര ഹര ശിക്ഷിതുകൻ എന്ന് എണ്ണിക്കൊണ്ടു നൂറൊന്നു പ്രാവശ്യം ഉരുവിട്ടു. അതിനുശേഷം കോഴിയുടെ കഴുത്തുത്തു കുറെ ചോര ശിക്ഷിതുകനു കൊടുത്തു. കുറച്ചുകരിയാത്തനും കുടിച്ചു. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിൽ കെട്ടി ഭദ്രമാക്കിയിട്ടു കോഴിയുമായി കരിയാത്തൻ പോയി. കോഴി യിറച്ചിട്ടു ഈണുകഴിച്ചതിനുശേഷം ഉറങ്ങുമ്പോൾ ശിക്ഷിതുകൻ കരിയാത്തന്റെ അടുത്തുവന്നു. എല്ലാം ക്ഷമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതായി സ്വപ്നം കണ്ടു. ശിക്ഷിതുകൻ രാത്രി സ്വപ്നത്തിൽ വന്ന വിവരം ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഭാര്യ കരിയാത്തനോടു ചോദിച്ചു.

“നമ്മുടെ കല്യാണം കഴിഞ്ഞിട്ടു ഇരുപതു കൊല്ലമായി. എന്താ നമ്മുടെ ഇതുവരെ ഒരു ശേഷം 66-ാം പേജിൽ

എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട കാമി കൻ

എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ

കലാകൗമുദിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന 'കിളിവാതിലിലൂടെ' എന്ന പംക്തിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതാണ് ഈ ലേഖനം.

വളരെ നാളുകൾക്കുശേഷം ബഷീർ എന്ന കണ്ടപ്പോൾ ചോദിച്ചു: "നീ എവിടെയാണ്? ഏതു നാട്ടിലാണ്? കാണുന്നില്ലല്ലോ." ബേപ്പൂർക്ക് വരാൻ മടിയായാണ് എന്ന സത്യം പറഞ്ഞു. അഭിമുഖ സംഭാഷണക്കാർ എപ്പോഴും ഉണ്ടാവുമെന്നാണ് കേൾവി. അവർ ബേപ്പൂർക്ക് പുറപ്പെടാൻ ബസ്സ്റ്റാൻഡിലേക്കോ തീവണ്ടിയാപ്പീസിലേക്കോ പുറപ്പെട്ടു നന്നായരുതാത്തതുകൊണ്ടു തുടരൽ യാത്രാ വിവരണങ്ങൾ നിരവധി കണ്ടു. എല്ലാറ്റിലും ഗുരുവർഗ്ഗം, ഗുരുപത്നിവർണ്ണനം, കരിങ്കായസ്തവം, ഹിതോപദേശം എന്നിവ ചടങ്ങു സരിച്ചുണ്ടാവും. അവരുമായി കൂട്ടിച്ചുട്ടാതിരിക്കാൻ ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുകയാണ്. പറയാൻ കൂറെ നാളായി ഓങ്ങിവച്ച ഒരുകാര്യംകൂടി അപ്പോൾ പറഞ്ഞുതീർക്കാതെ വയ്യ എന്നു തോന്നി. ബേപ്പൂർ സുൽത്താൻ എന്ന ആ ടൈറ്റിൽ! ബേപ്പൂരിൽ രണ്ടേക്കർ സ്ഥലത്ത് താനൊരു ചെറിയ സുൽത്താനായി കഴിയുന്നു എന്ന് ആദ്യം ബഷീർ എഴുതിയതാണ് തുടക്കം. പിന്നെ ആളുകൾ എപ്പോഴെങ്കിലും അതു പറയുമ്പോൾ ഒരു രസം തോന്നിയിരുന്നു. ആവശ്യത്തിനും അനാവശ്യത്തിനും പത്രക്കാർ ഉപയോഗിച്ച് ആ വാക്കിനോട് അറപ്പു തോന്നിത്തുടങ്ങി എന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞു. ബാല്യകാലസഖി, നൂറുപ്പൊക്കൊ രാനെണ്ടാർന്നു, പാത്തുമായുടെ ആട് എന്നീ മൂന്നു നോവലുകളുടെ വിവർത്തനങ്ങൾ ചേർത്തുള്ള യൂനെസ്കോ പുസ്തകത്തിന് പാകിസ്ഥാനിലെ ഒരു പത്രം നിരൂപണം കൊടുത്തപ്പോൾ ശരിക്കും ബേപ്പൂരിലെ സുൽത്താനാണ് 'നീ' മകാൻ എന്ന മട്ടിൽത്തന്നെ എഴുതിയ ഒരു വാചകമുണ്ടായിരുന്ന കാര്യം ബഷീർ പറഞ്ഞ് ചിരിച്ചു.

ബേപ്പൂരിൽ വന്നപ്പോഴെങ്കിലും വിവരങ്ങളൊക്കെ ഞാൻ അന്വേഷിച്ചിരുന്നു. ആരോഗ്യകാര്യങ്ങൾ, പിന്നെ ബിരിയാണിപ്പുരകൾ ഇപ്പോൾ സ്വലമാണെന്ന് കേൾവി.

പഴയ ഗുസ്തിക്കാർക്കു ശരീർഘടനയിൽ

ഇവിടെത്തന്നെ രണ്ടു കൈയും നീട്ടി സ്വീകരിച്ചു

ഫോട്ടോ: ശ്രീ. ശങ്കരൻകുട്ടി

വാർദ്ധക്യം മാറ്റംവരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എഴുന്ന് നിന്നിരുന്ന പേശികൾ ഉലഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മുഖത്ത് വളരെയേറെ ചുളിവുകൾ, കണ്ണുകളിൽ ഉറക്കച്ചുടിപ്പിന്റെതെന്ന് തോന്നുന്നു

കഷിണം, സംസാരിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ വാർദ്ധക്യം ശരീരത്തിനു മാത്രമേയുള്ളൂ. ഞാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. പിന്നെ എന്നും പതിവുള്ള പോലെ പലതും പറഞ്ഞ് തർക്കിച്ചു. എന്ന്

പരിഹസിക്കാനും തുടങ്ങി.

ഞങ്ങൾ, മറ്റുള്ളവർ ഉള്ളപ്പോഴൊക്കെ കൊച്ചുകാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞ് കലഹിച്ചിട്ടേയുള്ളൂ. വഴക്കിടുന്നതും ആക്രമിക്കുന്നതും ഞാനാണ്. പക്ഷേ എന്നെ ക്രൂരമായി പരിഹസിക്കും. ഇത് മുമ്പ് മുതൽക്കേയുള്ള പതിവാണ്.

"എന്തിന് തെങ്ങിൻമേൽ കയറി പോട്ടോ എടുക്കാൻ നിന്നുകൊടുത്തു? എന്താ സർക്ക സ്ലുകാരനാണോ?"

"അവൻമാർ പറഞ്ഞു. എടേന്നു ഞാ

"എന്തിന് അതൊക്കെ എഴുതിവിട്ടു?"

"ചെടോ ഞാനൊരു കത്തെഴുതിയതല്ലേ? അവരത് കയറി അച്ചടിക്കുമെന്ന് ഞാനറിഞ്ഞോ?"

ഞാൻ രോഷം കൊള്ളുന്നു.

സ്നേഹം പൂഴ്ത്തവിട്ട് രോഷമാത്രം എടുത്തുകാട്ടി കലഹിക്കുന്നതായിരുന്നു എ ന്നും ഞങ്ങളുടെ കുടിക്കാഴ്ചകൾ.

വായിലുറന്ന കൊഴുത്ത ദ്രാവകം* ഇടയ്ക്കിടെ തുപ്പി, അല്പം ശാസനം മുട്ടലോടെ കഷിണിതനായി എന്റെ മുമ്പിലിരിക്കുന്ന ഗുരുവിനെ നോക്കുമ്പോൾ മനസ്സിൽ വേദന ഉറഞ്ഞു. കലഹിക്കാൻ വയ്യ.

എന്നെപ്പറ്റി അതിശയോക്തി കലർന്ന കഥകളുണ്ടാക്കുന്നത് എന്നും ബഷീറിന് ഒരു വിനോദമായിരുന്നു. സൗകര്യത്തിൽ വീണു കിട്ടുന്ന കഥകളിലെല്ലാം നായകനോ പ്രതിനായകനോ ആക്കി എന്നെ കയറ്റും. ഇടയ്ക്കിടെയ്ക്ക് തമാശപ്പേരുകളിൽ അതിന് പ്രചാരം കൊടുക്കും. അതിൽപ്പെട്ടതാണ് നൂലൻ വാസു, കറാരി വാസു തുടങ്ങിയവ. ഈ ശകാരങ്ങൾക്കും പരിഹാസങ്ങൾക്കുമിടയ്ക്ക് വല്ലപ്പോഴും പറയുന്ന നല്ല വാക്കുകൾ പൊൻനാണയങ്ങൾപോലെ ഞാൻ ഉള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചു. ഏകാന്തത്തിൽ അത് പുറത്തെടുത്ത് അഭിമാനിച്ചു.

ഈ മനുഷ്യൻ എനിക്കാരാണ്? എന്റെ സാഹിത്യജീവിതത്തിൽ എനിക്കുദേഹം ഒരു താങ്ങോ ഭരണമോ ആയിട്ടില്ല. ബഷീറിന്റെ സാഹിത്യത്തിന്റെ ചുവടുപിടിച്ച് ഒന്നും ഞാൻ എഴുതാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും ഈ മനുഷ്യൻ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കാലപുരുഷനെപ്പോലെ വളർന്നു നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ട്?

അതിനുള്ള കാരണത്തെ വിഷമിക്കുമ്പോഴൊക്കെ 'മനുഷ്യ'നെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു ബഷീറിന്റെ സങ്കല്പം എന്റെ മനസ്സിലേക്ക് കടന്നുവരും. ഇത്തിരി പേജുകളിൽ പറഞ്ഞ ഒരു ചെറിയ വലിയ കഥ.

അതിർത്തിപ്രദേശത്തെവിടെയോ അലഞ്ഞുതിരിയുന്നതിനിടയിൽ ബഷീർ ഒരു കടയിൽ ആഹാരം കഴിക്കാൻ കയറി. പോരുമ്പോൾ കൗണ്ടറിനടുത്തുനിന്ന് ബില്ല കൊടുക്കാൻ പേഴ്സിനുവേണ്ടി കീശയിൽ കൈയിട്ടപ്പോൾ പേഴ്സില്ല. ആരോ പോക്കു റ്റടിപ്പിരിക്കുന്നു. ക്രൂരതയ്ക്കു പേരുകേട്ട പത്താൻകാരുടെ പ്രദേശം. പിടികൂടാൻ കോട്ടാരൻ പറഞ്ഞു. ഊരി. ഷൂർട്ടുരാൻ പറഞ്ഞു. ഊരി. ട്രാസറിക്കാൻ പറഞ്ഞു. പൂർണ്ണനഗ്നനാക്കി കണ്ണുത്തുന്ന വിടാനാവും ഭാവമെന്ന് കരുതി നടുങ്ങി നിൽക്കുമ്പോൾ ഒരു പരുക്കൻ മനുഷ്യൻ വന്ന് ചോദിക്കുന്നു. ഇയാളുടെ ബില്ലെന്ത? പിടികൂടാൻ കാര്യംകൊടുത്ത് അയാൾ ബഷീറിനോട് വസ്ത്രം ധരിക്കാൻ പറഞ്ഞു. പുറത്തേക്ക് വിളിച്ചു. ആരുമില്ലാത്ത ഒരിടത്തെത്തിയപ്പോൾ

മടിയിൽനിന്ന് പല പേഴ്സുകൾ എടുത്തു കാട്ടി "ഇതിലേതാണ് നിങ്ങളുടെ പേഴ്സ്? എടുത്തോളൂ" എന്ന് കല്പിച്ചു. പേഴ്സ് കിട്ടി. അയാളെ കൊഴുത്തുനിന്നപ്പോൾ അത് ശ്രദ്ധിക്കാതെ നടന്നുകലുന്ന അപരിചിതനോട് ബഷീർ പേർ ചോദിക്കുന്നു. പേരില്ലെന്ന് മറുപടി. "ഒരുപക്ഷേ, ദയ എന്നായിരിക്കാം" ബഷീർ മനസ്സിൽ പറയുന്നു.

നൊന്നു കയറിയിരുന്നു കൊടുത്തു. അതിന് നീയെന്നെ കൊല്ലാൻ വരുന്നോ, നൂലാ?"

ആവശ്യമില്ലെന്നു തോന്നിയ ചില കത്തുകൾ അച്ചടിച്ചവന്ന് വായിച്ചിട്ട്:

"ശുഭം. ഉള്ള അവാത് വള്ളിപ്പള്ളി വിടാതെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുമെന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടല്ലേ നീട്ടിവലിച്ച് കത്തെഴുതുന്നത്? വേഷം കള."

ഈ നടന്ന കഥയിൽ വിധിവൈപരീത്യം കൊണ്ട് ബഷീറായിരുന്നു പോക്കറ്റിക്കാൽ എങ്കിലും ഞാൻ അർത്ഥപ്പെട്ടില്ല. കാരണം, ബഷീർ പുതിയ പരിവേഷങ്ങളും പഴയ ഇതിഹാസങ്ങളും legend എന്നു പറഞ്ഞാലും ശരി, വെറും വെറും മനുഷ്യനാണ്. ബഷീർ സാഹിത്യംപോലെ ആ മനുഷ്യനും എനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടതാണ്.

ജീവിതത്തിന്റെ ഓടകളിലും മേടകളിലും സഞ്ചരിച്ച ബഷീർ എന്നും വെറും മനുഷ്യനായിട്ടേ നിന്നിട്ടുള്ളൂ; തന്നെത്തന്നെ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. അധികൃതമായും അനധികൃതമായും ആരോക്കെയോ വെച്ചുകെട്ടിയ അലക്കണങ്ങളും അണിയിച്ച മേലങ്കികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തനിമയെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല.

സാഹിത്യംകൊണ്ടും ജീവിതംകൊണ്ടും എനിക്കാരായന തോന്നിയ അപൂർവ്വം എഴുത്തുകാര്യം ഒരു പട്ടിക മനസ്സിലുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു; മുമ്പ്. അതിൽ ബഷീറുണ്ടായിരുന്നു ഒന്നാംപത്തിയിൽത്തന്നെ. ആരാധനയോടെ അടുത്ത്, സൂക്ഷ്മതയോടെ സമീപനവിക്ഷണം നടത്തുമ്പോൾ വിഗ്രഹങ്ങൾ കളി

മൺകോലങ്ങളായിരുന്നു എന്നു കണ്ട് പിൻവലിയേണ്ടിവരുന്ന് ജീവിതത്തിലെ മഹാ ദുരന്തങ്ങളിലൊന്നാണ്. ബഷീർ ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്നെ മുഖിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. കാലുകൾ ശാപകഥകളിലെ രാജകുമാരൻമാർക്ക് സംഭവിച്ചതുപോലെ കളിമണ്ണായി മാറിത്തുടങ്ങുന്നു എന്നു ഞാൻ വ്യഥാ സംശയിച്ചു നിമിഷങ്ങളിലൊക്കെയായിരിക്കണം ഞാൻ ബഷീറുമായി വഴക്കിട്ടത്.

ഒരു സ്നേഹബന്ധത്തിന്റെ കഥയാണ് ബഷീറിന്റെ ഈ അനുരാഗകഥയുടെ പുതുവ വാതിൽക്കൽ നിൽക്കുമ്പോൾ പറയാനുള്ളത്. ഒരുപക്ഷേ, എനിക്കുമാത്രം പ്രിയപ്പെട്ട കഥ. തികച്ചും വ്യക്തിപരം. ബഷീർ എന്റെ ജീവിതത്തിലേക്ക് കടന്നുവന്നത് ഒരനർപ്പി നിമിഷത്തിലാണ്. അനർപ്പിനിമിഷം മുസി

ലെയ്ക്കിയ നിമിഷത്തിലും. അതിനൊരു പശ്ചാത്തലമുണ്ട്. വായനയാണ് ആവേശം. പുസ്തകങ്ങളാണ് നിധിപേടകങ്ങൾ. സാഹിത്യമാണ് സർവ്വശേഷമായ പുണ്യമന്ദിരം. അങ്ങനത്തെ ഒരുകാലത്ത് ഒരു പതിമൂന്നു കാൽ കൂട്ടിക്ക് ഒരു ഭാഗ്യം വരുന്നു. ഹൈസ്കൂളിന്റെ മുറിയിലേക്ക് വിളിച്ചപ്പോൾ ഭയന്നുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ചെന്നത്. നോക്കുമ്പോൾ, എനിക്ക് ഒരു സ്കോളർഷിപ്പ് കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞകൊല്ലത്തെ വകയായി എൺപതുരൂപിക. റവന്യൂസ്റ്റാമ്പിൽ ഒപ്പുവയ്ക്കുമ്പോൾ കൈ വിറച്ചു. എഴുപത്തൊമ്പതുരൂപിക പതിനഞ്ചണയംകൊണ്ട് ഞാൻ ഓഫീസ് റൂമിൽനിന്നു പുറത്തുകടന്നു. ഇതാ, ക്യാമററൂമർ ഹൈസ്കൂളിൽ ഒരു പുതിയ രാജകുമാരൻ!

വൈകുന്നേരം, പുസ്തകങ്ങളിലും സാഹിത്യത്തിലും സജീവതാൽപര്യമുള്ള ജ്യേഷ്ഠനും ഞാനും കൂടി ഗൃഹാലോചന നടത്തി. ഇത് വീട്ടുകാരനിൽ പോകുന്നില്ല. പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങാം! പിന്നീടറിഞ്ഞാലോ? അവൻ രൂപ കിട്ടിയെന്ന് പറയാം. ബാക്കി മുപ്പതു രൂപയ്ക്ക് പുസ്തകം. പിൽക്കാല പ്രാബല്യത്തിന്റെ കണക്കൊന്നും അമ്മയറിയാൻ പോകുന്നില്ല. കൂടുതൽ എണ്ണം പുസ്തകങ്ങൾ വേണം. അതുകൊണ്ട് കാറ്റലോഗുകൾ വെച്ച് ലിസ്റ്റുണ്ടാക്കി. ഒരു രൂപയും ഒന്നെക്കാൽ രൂപയും വരുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ. രണ്ടുരൂപ വരുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ ചിലത് തകഴിക്കും ദേവിനാണ്. ബഡ്ജറ്റിൽ പെടുത്താവുന്നവ അവരുടെ വേറെയുമുണ്ട്. എഴുതി വരുത്തിയ പുസ്തകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ബഷീറിന്റെ ഇൻമിടനവും അനർപ്പിനിമിഷവുമാണുള്ളത്. തകഴി, പൊറ്റെക്കാട്, കാരൂർ, വർക്കി, നാഗവള്ളി, റാഫി, സരസ്വതിയമ്മ—അങ്ങനെ സംഖ്യ വീതിക്കപ്പെട്ടു. പുസ്തകക്കെട്ടു വന്നപ്പോൾ ആവശ്യക്കാർ നിരവധി. എനിക്ക് കിട്ടിയത് അനർപ്പിനിമിഷമാണ്.

വായിച്ചു. വീണ്ടും വായിച്ചു. മറ്റു പുസ്തകങ്ങൾ എല്ലാം വായിച്ചുതീർത്ത് ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം വീണ്ടും അനർപ്പിനിമിഷത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നു. അപ്പോൾ തോന്നി, ചില വാചകങ്ങൾ മനഃപാഠം പഠിക്കണം. ആരും കേൾക്കില്ല എന്നുറപ്പുള്ളപ്പോൾ കുനിഞ്ഞ്ചെറു വിലെ ഏകാന്തതയിൽനിന്ന് ആ വരികൾ ഉച്ചത്തിൽ പറയുന്നത് ഒരു വിനോദമായി.

ഓർമ്മയിൽനിന്ന് ഞാനുദ്യമിക്കുക: "നീയും ഞാനും എന്നുള്ള യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്ന് നീ മാത്രമായി അവശേഷിക്കുവാൻ പോകയാണ്. യാത്രയ്ക്കുള്ള സമയം അടുത്തുകഴിഞ്ഞു."

"അനന്തമായ പ്രാർത്ഥനയാകുന്നു ജീവിതം!"

"യുവാക്കളേ, യുവതികളേ, ധീരമോഹനമായ ഒരു നവ്യപഞ്ചമത്തിലേക്കുള്ള അരുണോദയത്തിലൂടെയാവട്ടെ നിങ്ങളുടെ ജൈത്രയാത്ര!"

അങ്ങനെ എത്ര വരികൾ! മുതിർന്നവർ പറഞ്ഞുതന്നു. ഇത് കഥക

ളല്ല. ബഷീർ എഴുതിയ ഗദ്യകവിതകളാണ്. ഗദ്യകവിത എന്നത് സാഹിത്യത്തിലെ ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനമാണ്!

(സ്വകാര്യമായി മനസ്സിൽ പറഞ്ഞുവെച്ചു. ഞാനും എഴുതാൻ പോകുന്നത് ഗദ്യകവിത കൾതന്നെ. വ്യത്യാസത്തിന്റെ ശല്യവുമില്ല!)

അന്ന്. എല്ലാ കാലികൻമാരുമായി അപ്പോൾ കിട്ടിയ പുസ്തകങ്ങളിലൂടെ ഞാൻ അടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അന്ന് തോന്നിയ വികാരങ്ങളെന്തായിരുന്നു? വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഞാനതിന്റെ മുർത്തരുപങ്ങൾ തേടുകയാണിപ്പോൾ. മനസ്സിലാവുന്നു, പൊറ്റെക്കാട്ടിനോട് എന്നെക്കാൾ നാലുവയസ്സു മുത്ത അയൽക്കാരിയോട്—തോന്നുന്ന തരത്തിൽ പ്രേമം. തകഴി! അകന്ന ബന്ധത്തിൽപ്പെട്ട

രാമസ്വാമി അയ്യരുടെ ലസ്റ്റിൽപ്പെട്ട പുളളി. ടി.വി. തോമസ്സിനെ ഗുസ്തി പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എഴുത്തിനു പുറമെ വിദഗ്ദ്ധമായി ചെയ്യാനറിയാവുന്ന വേലകൾ: പാചകം, കൈനോട്ടം. മാളിക്ക്, മഷിമായ്ക്കൽ, ഗുസ്തി. ഇപ്പോൾ എറണാകുളത്ത് ബുക്ക്സ്റ്റാൾ നടത്തുന്നു. യേക്കർത്തന്നെ.

ഹൈസ്കൂൾ പഠിക്കുകഴിഞ്ഞ് ഒരുകൊല്ലം വെറുതെയിരുന്നതിനിടയ്ക്ക് എറണാകുളത്തു

എം.കിയും ബഷീറും—ഒരു പഴക്കാല ചിത്രം

ഒരു കാരണവർ, കൂട്ടേനോട് തോന്നാനുള്ള സ്നേഹം. ദേവീനോട് ബഹുമാനം. ബഷീറിനോട്? ബഷീറിനെ.... ഒരു മാതിരി ഭയം. കാരണം 'ബാൽ ശരീപും' 'അന്തർഹവും' 'അഹം ബഹുമാന്മി'യുമൊക്കെയായിരിക്കണം. ഏകാന്തതയുടെ മഹാതീക്ഷ്ണതയിൽ സഞ്ചാരി. ഭയമെന്നു പറഞ്ഞാൽ, സന്യാസിമാരെ കാണുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ബഹുമാനം കലർന്ന ഭയം!

പിന്നീട് അല്പംകൂടി മുതിർന്നപ്പോൾ ഇവർപ്പെറ്റിയുള്ള കഥകൾ കേട്ടു കേൾപ്പിച്ച് എന്റെ സമീപത്തിലുമെത്തി. ബഷീർ ഒരു സാഹിത്യസമ്മേളനത്തിനും പോകില്ല. ഭയകരമാണ്. സദാ മദ്യപാനം. അടുക്കുന്നവരെ തെറിപറഞ്ഞോടിക്കും. ഏതു വമ്പനേയും ശകാരിച്ച് പടിയിറക്കും. ഇന്ത്യ മുഴുവനും ചുറ്റി. അതിനുമുമ്പ് ഒരു ചാക്കുകപ്പലിൽ മദ്യപുരട്ടലിനിടയിൽ സഞ്ചരിച്ചു. സാഹിത്യസമ്മേളനത്തിൽപ്പെട്ട് ഇയിലുകളിൽ പോയി ഉണ്ട്. തിരുവിതാംകൂർ എന്ന നാട്ടുരാജ്യം അവിടെയായിരുന്ന സർ സി.പി.

പോകാൻ ഒരവസരം കിട്ടി. എഴുത്തുകാരെ ചിലരെ കാണാൻ പറ്റിയായ്ക പുണ്യം. കത്തു മുഖേന ചെറിയ പരിചയം സ്ഥാപിച്ച ഒരെഴുത്തുകാരനാണ്, ശ്രീ ടാറ്റാപുരം സുകുമാരൻ. ടാറ്റാ ഓയിൽ മിൽസിൽ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു. വൈകുന്നേരവും അദ്ദേഹത്തിന് ഞാൻ എന്റെ 'കമ്പനി' അടിച്ചേൽപ്പിച്ചു. ഒഴിയാബാധയായ എന്നെ യുംകൊണ്ട് കുറച്ചുദൂരം അദ്ദേഹം നടന്നു. "ബഷീറിന്റെ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ എവിടെയാണ്?"

"കാണിച്ചുതരാം. ആ വഴിക്കാണ് എനിക്കു പോകേണ്ടത്."

റോഡിന്റെ ഇപ്പുറംനിന്ന് കാണിച്ചുതന്നു. "അതാണ് ബുക്ക്സ്റ്റാൾ."

റോഡ് മുറിച്ചുകടന്നു, കുറച്ചുകൂടി അടുത്തു നിന്നു കാണാൻ.

തിരിയുന്ന ഒരു ദേബിൾ ഹാനിന്റെ പിന്നിലായി ബഷീർ ഇരിക്കുന്നു. വെളുത്ത ഖദർ ഇല്ല. ടാറ്റാപുരത്തെ കണ്ട് കൈയുയർത്തി ബഷീർ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു.

"കയറാം, പരിചയപ്പെടുത്താം." വേണ്ട, യേപ്പാടോടെ ഒരു രംഗം പെട്ടെന്ന് മനസ്സിൽ കണ്ടു. "ഇത് മലബാറിലെ കൂടല്ലൂരിൽനിന്ന് വരുന്ന ഒരു പയ്യനാണ്. കുറെക്കൂടി എഴുതാൻ നോക്കുന്നുണ്ട്." എന്നോ മറ്റോ ഹൃദയവിശാലതകൊണ്ട് ടാറ്റാപുരം പറയും. അപ്പോൾ സിംഹം സടകുടഞ്ഞതു നേറ്റു, "എടാ നിനക്കൊന്നും വേറെ പണിയില്ലേ? പോയി നാലക്ഷരം പഠിക്കാൻ നോക്ക്!" എന്നെങ്ങാൻ പറഞ്ഞാലോ? അതുകൊണ്ട് ഞാൻ വെമ്പലോടെ പറഞ്ഞു: "വേണ്ട, പിന്നെ ഒരിക്കലാവാം."

ടാറ്റാപുരം, സ്റ്റാളിൽ കയറി രണ്ടുമൂന്ന് മിനിട്ട് കൂശലം പറഞ്ഞ് ഇറങ്ങിവന്നു. അതുവരെ തലയുയർത്തി നോക്കാതെ ഞാൻ റോഡുകിൾ നിന്നു.

വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഞാൻ തെണ്ടിത്തിരിഞ്ഞ് പത്രപ്രവർത്തനത്തിൽ പരീക്ഷണം തുടങ്ങാൻ കോഴിക്കോട്ട് ചെന്നുപറ്റിയ കാലത്താണ് ബഷീർ കോഴിക്കോട്ടുവരുന്ന എന്നു കേട്ടത്. ബുക്ക്സ്റ്റാൾ നിറുത്തി തലയോലപ്പുറമ്പിൽ വീണ്ടും ചെന്നു കൂടിയതിനുശേഷം അതിനുതൊട്ടുമുമ്പെ ബഷീറിന് ഭ്രാന്തുവന്നതും വല്ലപ്പുഴയുടെ നഴ്സിംഗ് ഹോമിൽ ചികിത്സിച്ചതും കേട്ടിരുന്നു. പിന്നെ രാമകാര്യോട്ട്, ശോഭന പരമേശ്വരൻനായർ എന്നിവരുടെ സംഘത്തിലേക്ക് പ്രവേശനം കിട്ടിയപ്പോൾ ഭ്രാന്തിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ അറിഞ്ഞു. പാത്തുമ്മായുടെ ആടിന്റെ മുഖവുര പിന്നീടാണല്ലോ വന്നത്. സ്വപ്നത്തിൽ വടക്കുനാഥൻ ബഷീറിന്റെ അരികെ വന്ന് ചിരിച്ചപ്പോൾ പല്ലു ചുവന്നിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. നല്ല പഴുക്കടയ്ക്ക കിട്ടാഞ്ഞിട്ടാണെന്ന് പരാതി പറഞ്ഞു. പിറ്റേന്ന് പരമുവിനെക്കൊണ്ട് കാര്യമൊന്നും പറയാതെ പഴുക്കടയ്ക്ക വാങ്ങിച്ച് പൊതിയാക്കി വടക്കുനാഥന്റെ മതിൽക്കെട്ടിനകത്തേക്ക് ആരും കാണാതെ എറിഞ്ഞുകൊടുക്കാൻ ഏർപ്പാടും ചെയ്തു. പരമു വേയും കഥകൾ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ചിരിച്ചു. ഒരുപാട് ചിരിച്ചു. പിന്നെ ഉള്ളിൽ നിശ്ശബ്ദം കരഞ്ഞു.

ബഷീറിന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ ഗൗരവത്തോടെ വായിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കഥാപാത്രങ്ങൾ എന്റെ സ്വകാര്യലോകത്തിൽ തൊടാവുന്ന അകലത്തിൽ നിൽക്കുന്ന അംഗങ്ങളായി മാറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൂഞ്ഞുപാത്തുമായോടും സാറാമ്മയോടും നിഗൂഢമായ പ്രേമം തോന്നി. സൈനബയോട് സ്വകാര്യമായി അല്പം കാമാവേശം. നിസാർ അഹമ്മദ്, കേശവൻ നായർ, അബ്ദുൾ ഖാദർ (പുവമ്പഴം) തുടങ്ങിയവരോട് അസൂയ. പിന്നെ പാത്തുമ്മായുടെ ആട് വന്നപ്പോൾ ചാമ്പയ്ക്ക പെരുക്കാൻ വരുന്ന പെൺകിടാങ്ങോട് കിന്നാരം പറയുന്നു കഷണ്ടി ബഷീറിനോട് കഠിനമായ അസൂയ. പിന്നെ ഉമ്മ എന്ന വലിയ കഥാപാത്രം. എക്കവും പക്കവും നോക്കി, ഇരുചെവി അറിയാതെ രൂപതന്നാൽ മതിയെന്ന് പറയുന്ന ഉമ്മ എങ്ങനാദ്യുത ചൈതന്യം നിറഞ്ഞ സത്യമാണ്!

ഗാന്ധി സാഹിത്യസംഗ്രഹം

അധികാരം എല്ലാവരും ചങ്കിട്ടുന്നതുവരെ ജനാധിപത്യം അസാധ്യമാണ്. പക്ഷേ, ജനാധിപത്യം ജനക്കൂട്ടങ്ങളുടെ തോന്നുവ സങ്ങളായി അധഃപതിക്കരുത്. നമ്മുടെ ജീവനസസ്ഥാരണം. സാധ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്ന ഒരു തൊഴിലാളിക്കും സമൂഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടിത്തട്ടിലുള്ളവനുപോലും സ്വയം ഭരണത്തിൽ അവരൻററായ പങ്കുണ്ടായിരിക്കണം. - ഗാന്ധിജി

ഗാന്ധിയൻ ചിന്തകളുടെ അതിവിപുലമായ ശേഖരമാണ് കേരള ഗാന്ധിസ്ഥാരക നിധി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഗാന്ധി സാഹിത്യം. ഏഴുവാല്യം. ഈ ഗ്രന്ഥപരമ്പരയുടെ സ്വപ്രഹം.

ഗാന്ധിജിയുടെ 125-ാം ജന്മവാർഷികാഘോഷങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ഒക്ടോബർ 2-ന് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു. കേരള ഗാന്ധിസ്ഥാരക നിധിയും കറൻറ് ബുക്സുമാണ് പ്രസാധകർ.

ഗാന്ധി സാഹിത്യസംഗ്രഹം

എഡി: ഡോ. കെ. രാമചന്ദ്രൻനായർ
ഡിമൈ 1/800-ൽപരം പേജ് ഡി.ടി. പി. ഓഫ്സെറ്റ് അച്ചടി.
മുഖവില 175 ക.
പ്രിപബ്. വില ഒന്നിച്ച് 110 ക.
തവണകളായി: 125 ക. (25+50+50)
ബുക്കിങ്ങിന്: കറൻറ് ബുക്സിന്റെ 15 ശാഖകളും 48 ഏജൻസികളും.
തപാലിൽ: കറൻറ് ബുക്സ്, കോട്ടയം-1
കറൻറ് ബുക്സ്

കോട്ടയം (4 ശാഖകൾ) തിരുവനന്തപുരം കൊല്ലം പത്തനംതിട്ട ആലപ്പുഴ എറണാകുളം ആലുവ പാലക്കാട് കോഴിക്കോട് വടകര തലശ്ശേരി കല്പറ്റ

വെറും സാധാരണ സ്വത്വം. പക്ഷേ, എന്തൊരു മനുഷ്യാവസ്ഥയാ! എന്നും ചോദ്യമായി തകരവിളക്കും കത്തിച്ചു രാത്രിയിൽ സെൻട്രൽ ജയിലിൽ കഴിയുന്ന മകൻ വന്നെങ്കിലോ എന്ന് കരുതി കാത്തിരിക്കുന്ന അമ്മതന്നെയാണ് ഈ ഉമ്മയ്ക്കും. അവർ തന്റെ ചുണ്ടിൽ മനഃഹാസവും അകത്ത് വിതുമ്പലും ഉയർത്തുന്നു.

ബഷീർ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയ ജീവിതസന്ധികൾ അതിസാധാരണമാണ്. അതിലോലവും സാധാരണവുമായ ജീവിതസന്ധികളിൽനിന്ന് മനുഷ്യന്റെ അഗാധസങ്കീർണ്ണതകളെ, ഒന്നുമറിയാത്ത നിഷ്കളങ്കഭാവത്തിൽ, അനാവരണം ചെയ്യുന്നു. കഥ പറയാനിയ്യുന്നത്, ഈ കാഥികൻ ഞങ്ങളിൽ പലരും കഥ 'എഴുതാൻ' പാടുപെടുമ്പോൾ ബഷീർ അനായാസമായി കഥ 'പറയുന്നു'. പ്രാചീനകാലത്തെ അറേബ്യൻ ലോകത്തിലെ നഗരങ്ങളിൽ, ചന്തകളിൽ, കൂടാരങ്ങളിൽ കെട്ടി കഥ പറഞ്ഞിരുന്നവരെപ്പറ്റി പൂസ്തകങ്ങളിൽ നാം വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഗീതവും തത്ത്വശാസ്ത്രവും ഹാസ്യവും ശോകവും ജീവിതാവസ്ഥാവും എല്ലാമുള്ള അവർ കഥ കേൾക്കാൻ വരുന്നവരെ വാമൊഴിയിലെ സൃഷ്ടികൾക്കൊണ്ട് വിരുന്നൂട്ടി. ചിരിപ്പിച്ചു. കരയിച്ചു. കരളിൽ പ്രേമത്തിന്റെ കീനാവുകൾ വിരിയിച്ചു. വീണ്ടും കഥയുടെ പട്ടുനൽക്കട്ടെന്റെ തുമ്പഴിക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന അടുത്ത സന്ധ്യയെ ഓർത്തുകൊണ്ട്, കേൾവിക്കാൻ നെടുവീർപ്പോടെ കൂടാരങ്ങൾ വിട്ടിറങ്ങും. കഥയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള കാത്തിരിപ്പായി അവർക്കു മുഷിഞ്ഞ പക്ഷികൾ. ആ കാഥികൻ മാത്രമേ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ ചൈതന്യധാര ബഷീർ എന്ന കാഥികനിലൂടെ. ബഷീർ മുക്തിലാലംകരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത തന്റെ കഷ്ടതയ്ക്ക് ഗ്ലോമറേഷനാക്കാൻ പാരമ്പര്യം തേടിയിട്ട് വെറും നോരമ്പോക്കുമാത്രം. അതിനുമപ്പുറം, ബാഗ്ദാദിലെയും ബസ്രയിലെയും കൈറോവിലെയും വഴികളിലെ അലങ്കരിച്ച കൂടാരങ്ങളിൽ സുഗന്ധം പുരണ്ട അർദ്ധവെളിച്ചത്തിൽ കഥ പറഞ്ഞിരുന്ന അജ്ഞാതരായ പ്രതിഭാശാലികളിലാണ് ബഷീറിന്റെ കലയുടെ അടിവേരുകൾ അന്വേഷിച്ചാൽ നാമെത്തുന്നത്.

ഉറപ്പ്, കോഴിക്കോട്ട് ബഷീർ വന്ന് താമസിക്കാൻ പോകുന്നു. പൊറോക്കാട്ടിന്റെ 'ചന്ദ്രകാന്ത'ത്തിലാണ്. 'നൂറ്റാണ്ടി' നാടകമാക്കി എഴുതുന്നു.

ചന്ദ്രകാന്തത്തിൽ എൻ.പി. മുഹമ്മദിന്റെ തണൽ പറ്റിയാണ് ഞാൻ ചെല്ലുന്നത്. പഴയ ഭയപ്പാടുകളൊക്കെ എനിക്കിപ്പോഴുമുണ്ട്. പോരാത്തത് ഭ്രാന്തിന്റെ ഒരു താളവട്ടം കഴിഞ്ഞാണ് ഭയങ്കരൻ എത്തുന്നത്. ആശങ്കയും ഭീതിയും പുറത്തു കാണാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

ഗൃഹസ്ഥിതിക്കാരന്റെ ശൈലിയിൽ വയർ നട്ടെല്ലിൽ ചേർത്ത് ഒട്ടിച്ച ലോകത്തിനോട് ഗോദയിൽ വരാൻ പറയുന്നപോലെ നിൽക്കുന്ന ബഷീർ.

എൻ.പി. എന്ന പരിചയപ്പെടുത്തി. "ഈ പയ്യനാണോ? അറിയാം. പക്ഷേ, ആളൊരു നൂലനാണല്ലോ. ഞാൻ വിചാരിച്ചു ഏതോ ഒരു ഡയറക്ടർ ഗഡാഗഡിയർ നായരാണ്." വെറും നൂറ്റാണ്ടിനുള്ള നാത്തൽ മാത്രം എല്ലിൻകൂടിനകത്ത് ഒതുക്കി ഒരശ്വവായിരുന്നു ഞാൻ.

"എടയ്, നിങ്ങളെ രണ്ടാളും ഇവിടെ നിൽക്ക്. കഷണം മുറിക്കണം. അരയ്ക്കണം, ലോട്ടുലോഡുക്കു പണിക്കളൊക്കെ ചെയ്യണം. നല്ല ആഹാരം ഫ്രീ."

എന്റെ കഴുത്തിനരികിലൂടെ എഴുന്നേൽക്കുന്ന എല്ലിൽ വിരൽകൊണ്ട് ഞോടി കൊണ്ട് ബഷീർ പറഞ്ഞു: "നിന്റെ തടി നന്നാക്കുന്ന കാര്യം ഞാനേയ്യ."

പിന്നെ കുറെനാൾ 'ചന്ദ്രകാന്ത'ത്തിലാണ് പാതിരവരെ ഞങ്ങൾ. ബഷീറിന്റെ പൊർട്ട്രെയ്റ്റ് വരയ്ക്കാൻ എം.വി. ദേവൻ ദിവസവും വരും. കലാസമിതി നേതാക്കളായ എം. അബ്ദു റഹീമാൻ, വി. അബ്ദുള്ള തുടങ്ങിയവരാണ് ബഷീറിന്റെ കൂടിയിരുന്നിന്റെ മേൽനോട്ടം. ധാരാളം സന്ദർശകർ. കൂട്ടത്തിൽ പയ്യനായ എനിക്കാണ് ജോലികൾ കൂടുതൽ. ഇടയ്ക്ക് പുറത്തേക്കോടണം. പപ്പടം വളരെ ചെറിയ കഷണങ്ങളായി അരിഞ്ഞ് എരിവുള്ള ഒരു ഉപദേശമുണ്ടാക്കുന്ന 'റെസിപ്പി' ആദ്യദിവസംതന്നെ ഗുരു പറിപ്പിച്ചു.

പിന്നീട് ഒരു വൈകുന്നേരം ചെന്നെപ്പോഴാണ് വി.കെ.എൻ. വന്നിരിക്കുന്നത്! അവിടെത്തന്നെ തമ്പടിപ്പിക്കുന്നു.

"ഇവനിനലെ രാത്രി വന്നു. രാത്രി ഒരു കഥ പറഞ്ഞു. സംഗതി നല്ല തമാശതന്നെ. പക്ഷേ, മുട്ടൻ തെറി. തെറി എന്നു പറഞ്ഞാൽ... കഥയുടെ കിരീടം ഞാനിവന്നു കൊടുത്തു. പക്ഷേ, പുറത്തു കിടക്കണമെന്നും കൂട്ടിത്തൊടുക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ. അത്ര വമ്പൻ തെറി!" ബഷീർ പറഞ്ഞു.

അടുക്കളപ്പണിയും ഊണും നേരമ്പോക്കു കളം കഴിഞ്ഞു പാതിരയ്ക്കൊപ്പം എൻ.പി.യും ഞാനും പുതിയയിൽനിന്ന് നടക്കുന്നത്. അകലെയുള്ള ആനിക്കാൾ റോഡിൽ എന്നെ വിട്ട്, എൻ.പി.ക്ക് കൂണ്ടുങ്ങളിലെ ഞാൻ പിന്നെയും ഒരു നാഴിക നടക്കണം. ആഹ്ലാദിക്കുകയും അപങ്കരിക്കുകയും ചെയ്ത സന്ധ്യകൾ. ചിരിച്ചു മരിച്ച രാവുകൾ, ആചാരോപചാരങ്ങളില്ലാത്ത ദിവസങ്ങൾ, ഉപദേശമൊന്നുമില്ലാത്ത മട്ടിൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ: "വാസു ജീൻ ക്രിസ്റ്റോഫ് വായിക്കണം."

"സ്റ്റോറി ഓഫ് സാൻ മിഷെയ്ൽ വായിക്കണം."

എന്റെ നഷ്ടപ്പെട്ട നല്ല ദിനങ്ങൾ. ബഷീറിനെപ്പറ്റി കേട്ട കഥകളിൽ അതിശയോക്തിയായി കുറെ ശതമാനം ഞാൻ നീക്കിവെക്കുന്നു. മഷി മായ്ക്കുന്ന മരുന്നുവിൽക്കാൻ നടന്ന കാലത്ത് ലോഡ്ജിലെ സഹവാസികളായിരുന്ന ചില മദ്രാസ് മലയാളികളെ പിന്നെ കണ്ടു. തെറ്റു പുറിയത് അതിശയോക്തിക്ക് ശതമാനം നീക്കിവെച്ചു എന്റെ മനക്കണക്കിനുതന്നെ. ബഷീർ എന്നും കുറച്ചു പറയുന്നതിന്റെ (under statement) ആചാര്യനാണ്. സാമ്പൂവേങ്ങൾ പറയുമ്പോഴും, "ഒരു രാത്രിയിൽ ഞങ്ങൾ പത്തഞ്ചു പട്ടാളക്കാർ വെള്ളം കുടിച്ചു. പിറ്റേന്ന് നോക്കുമ്പോൾ പാത്രത്തിലവശേഷിച്ചിരുന്നത് ചോരയായിരുന്നു." ബഷീറിന്റെ മിത്തത്തിന്റെ നിരവധി മാതൃകകൾ ഞാനെത്തു കൊണ്ട് നേരത്തെ ഓർത്തില്ല.

ഒരാൾ അര നൂറ്റാണ്ടിനുശേഷം ബഷീറിനെ തിരക്കിനടന്ന സംഭവം എൻ.പി. പറഞ്ഞു. ബഷീർ എഴുത്തുകാരനാണെന്ന് അയാൾക്കറിയില്ല. താൻ ചലാസിയായിരുന്ന എസ്. എസ്. റിവാൻ എന്ന കപ്പലിൽ ഒരു വൈക്കത്തുകാരൻ ബഷീറുണ്ടായിരുന്നു. തമാശക്കാരൻ. നല്ല ബിരിയാണി വയ്ക്കും. നല്ല ചങ്ങാതിയായിരുന്നു. അയാൾ ഉണ്ടോ എന്നറിയാൻ വെറുതെ അന്വേഷണം നടത്തിയ പഴയ ചലാസിയെ എൻ.പി. കണ്ടു. യാദൃച്ഛികമായി!

ചന്ദ്രകാന്തത്തിൽനിന്ന് ആരംഭിക്കുന്നു ഞങ്ങളുടെ ഗുരുശിഷ്യബന്ധം. എഴുത്തിനെപ്പറ്റി ബഷീർ ഒരിക്കലും എനോട് സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. ജീവിതത്തെപ്പറ്റി—ഉറപ്പ് ജീവിതത്തിലെ നിർണ്ണായക ഘട്ടങ്ങളിൽ രണ്ടുതവണ.

മൗനം പുണ്ടിരിക്കുന്ന എന്റെ മനസ്സ് വായിച്ചിട്ടെന്നപോലെ ബഷീർ ചോദിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഞങ്ങൾ തനിച്ചായിരുന്നു. അവസാനം ഗൗരവത്തോടെ സംസാരിച്ചു. കേട്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആശാസം തോന്നി. ഞാനെന്ന കിരാതന്റെ അകത്തെ മനുഷ്യനെ ബഷീർ കണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ മനസ്സ് ശാന്തമാവുന്നു.

ബെപ്പൂരിൽ താമസം തുടങ്ങിയതിനുശേഷം മിക്കവാറും എല്ലാ ഒഴിവുദിവസങ്ങളിലും ബഷീർ ഞങ്ങൾ കുറെ പേരുടെ കൂടെയായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ പാതിരയും കഴിഞ്ഞ് ഒഴിവുദിവസത്തിന്റെ പകൽ നീണ്ടുപോയി.

ബഷീർ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരുപാട് താളുകൾ പലപ്പോഴായി മുന്നിൽ നിവർത്തിച്ചത് ഞാൻ വായിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങളിലെ പ്രേമംതൊട്ട് സഞ്ചാരകാലത്തെ സാഹസികതകൾവരെ. മനസ്സിന്റെ താളംതെറ്റിയ കാലത്തെ മാനസികപീഡനങ്ങളടക്കം.

ഒരു രാത്രിയിൽ എനിക്കൊരു ഫോൺ കാൾ കിട്ടുന്നു. ബഷീറിന് വീണ്ടും സുഖമില്ല. ആളുകൾ വിടിന് ചുറ്റും നിൽക്കുന്നുണ്ട്. കാഠരിയെടുത്ത് അവരെ വിരട്ടേണ്ടിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ആളുടെ അടുത്തേക്ക് ആർക്കും

അടുക്കാൻ വയ്യ! ഞാൻ പട്ടത്തുവിള കരുണാകരനെ അറിയിച്ചു. ഞങ്ങളൊക്കെ ബാലേട്ടനെന്ന് വിളിക്കുന്ന പുതുക്കുടി ബാലകൃഷ്ണനെ വിളിച്ചു. കരുണാകരനും ഞാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാറിൽ ബെപ്പൂരിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും ശാരീരികമായി ബഷീറിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കരുത്തുള്ള ഒരാളെ തേടി ആദ്യം പുറപ്പെട്ട ബാലേട്ടൻ ആ കക്ഷി ഒഴിഞ്ഞുമാറിയാണ് അറിയിച്ചുകൊണ്ട് പിന്നിൽ വന്നിറങ്ങി. വീട്ടിൽ നിറയെ വെളിച്ചമുണ്ടായിരുന്നു. മുൻവശത്തും മൂറത്തും വെളിച്ചം. ഇടവഴിയിലും. വേലിക്കു പുറത്തുമായി ഇനം. ഗ്രാമീണ ധീരൻമാർ കൈത്തണ്ടയ്ക്ക് ഇരുമ്പുവടികൊണ്ടിട്ട് കത്തി തെറിപ്പിച്ച് പിടിച്ചു കെട്ടേണ്ടവിധം വേലിക്കടുത്ത് നിന്ന് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നു.

"അടുത്തു പോകണ്ട. എന്തു സംഭവിക്കും." ആരൊക്കെയോ ഞങ്ങളെ വിളക്കി. "ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തതുപോലെ നമുക്ക് കയറാം" കരുണാകരൻ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ ശാരീരികമായി വളരെ ദുർബലരാണ്. മൂന്നു പേരും. പക്ഷേ ഭയമുയരുന്നില്ല. ഇരുമ്പുവടിയും മഴുത്തായയും മുളുവടിയും തേടുകയും തന്ത്രങ്ങളാലോചിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന "സ്ഥലത്തെ പ്രധാന ധീരൻമാർ"ക്ക് ഈ മനുഷ്യനെ വിട്ടുകൊടുത്താൽ എന്തു സംഭവിക്കും. ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചിപ്പോടെ, പക്ഷേ, ഒരുതരം ധാർമ്മികശക്തിയുടെ പിൻതുണയോടെ, വളരെ അടുത്ത് ചെന്നു. ഞാൻ എന്നും ചെയ്യാനുള്ളതുപോലെ ശകാരസരത്തിൽ ചോദിച്ചു:

"ഗുരു എന്താ ഈ കാട്ടുന്നത്? പാതിരയ്ക്ക് മനുഷ്യരെ പേടിപ്പിക്കാനാണോ കർത്തിയും കാഠരിയുമായി നിൽക്കുന്നത്?"

പുനലൂർ രാജൻ മാത്രമാണ് വീട്ടിലുള്ളത്. അടുക്കാതെ നയത്തിൽ നിൽക്കുകയാണ് അസ്വസ്ഥനായ രാജൻ.

കരുണാകരനും നേരത്തേ നിശ്ചയിച്ച പോലെ സ്നേഹത്തോടെ ശകാരിച്ചു.

ഞങ്ങളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഓരോരുത്തരെയായി പേരും വിളിച്ചു. പിന്നെ പറഞ്ഞു.

"അവൻ പല രൂപത്തിലും വരും!"

താളംതെറ്റിയ മനസ്സാണ് പറയുന്നത്.

ഞങ്ങൾ തുരുതുമെ സംസാരിച്ചു. ചുറ്റുമായി ഇരുന്നു. ബഷീറും ഇരുന്നു.

"ദാഹിക്കുന്നു."

രാജൻ ഇളന്റിർ കൊണ്ടുവരാൻ ഇരുട്ടിൽ മറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ ഞങ്ങളെ അസ്വസ്ഥമാക്കുന്ന മറ്റൊരു പ്രസ്താവന:

"ചിലപ്പോൾ അവൻ പുനലൂർ രാജന്റെ രൂപത്തിലും വരും!"

എന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ ആ വലിയ കാഠരിയിലായിരുന്നു. ഒരു നിമിഷം, അത് സൂത്രത്തിൽ തട്ടിയെടുക്കാമെന്നുള്ള മോഹത്തിൽ കൈ നീട്ടിയപ്പോൾ കത്തി വായുവിൽ ഉയർന്നുതാണു. പോയെന്ന കൈ പിൻവലിച്ചു ഞാൻ അരിശവും രോഷവും ദുഃഖവും

കലർന്ന് ചോദിച്ചു: "എന്താ ഈ ചെയ്തത്? ഇത് ഞാനല്ലേ വാസുവല്ലേ?"

എന്നെ നോക്കി കുറെ നേരം അനങ്ങാതിരുന്നശേഷം പറഞ്ഞു: "വാസു എന്നെ തൊടരുത്. ചിലപ്പോൾ ഞാനെന്തെങ്കിലും ചെയ്തുപോകും. അവർ പല രൂപത്തിലും വരും."

ഞങ്ങൾ എന്തു ചെയ്യണമെന്നറിയാതെ ഇരുന്നു.

"എനിക്കു വയ്യ. തലയോലപ്പുറവിൽ പോണം."

"പോകാലോ. ഷർട്ടെടുത്തിട്ട്."

കരുണാകരൻ ഉടനെ പോകാമെന്ന് സമ്മതിച്ചു.

രാജൻ ഇളന്റിർ കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ അക

മഴയുടെ കുളിർമ്മയുമായി

ലെ വയ്ക്കാൻ കല്പിച്ചു.

"വരു ഷർട്ടെടുത്തിട്ട്. പോകാം. നേരം ഒരുപാടായി." ഞങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

"അല്ലാഹുവിന്റെ ഖജനാവിൽ മാത്രമാണ് സമയമുള്ളത്. അനന്തമായ സമയം."

ഞങ്ങൾ ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തപോലെ തമാശ പറയാൻ ശ്രമിച്ചു. ആത്മവിശ്വാസം

വളർത്താൻ ഓട്ടപ്പാത്രങ്ങളെപ്പോലെ കലങ്കൽ കൂട്ടി.

അവസാനം ബഷീർ ഷർട്ടെടുത്ത് ചുമലിലിട്ടു.

"എന്തിനാ ഈ കാഠരി? അത് താഴെയിട്ട്." സമ്മതിച്ചില്ല.

ഞങ്ങൾ സാവധാനത്തിൽ ഇടവഴിയ്ക്ക് ലേക്കിറങ്ങി. വേലിക്കടുത്തുനിന്ന് ഒരു നേർത്ത സ്ത്രീ ശബ്ദം എന്റെ പേർ വിളിച്ചു. ശ്രീമതി ഫാബി ബഷീറാണ്. കൂട്ടിയെയും കൊണ്ട് പുറത്തുപോയി നിൽക്കാനാണ് നേരത്തേ പറഞ്ഞിരുന്നതത്രേ. അദ്യശ്യ ശക്തികൾ ആക്രമിക്കാൻ വരുന്നു....

ബാലേട്ടന്റെ കാറിൽ ബഷീർ മുൻസീറ്റിൽ കയറിയിരുന്നു. ആസ്പത്രിയിൽ അസമയത്തായതുകൊണ്ട് സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ കരുണാകരനും രാജനും പുറപ്പെട്ടു. ബാലേട്ടനാണ് കാറോടിച്ചിരുന്നത്. മുൻസീറ്റിൽ തന്നെ ബഷീറിന്റെ കൂടെ ഞാനും ഒത്തുണ്ടായിരുന്നു. "കാഠരി മാറ്റാൻ കഴിയുമോ എന്നു നോക്കാൻ" ബാലേട്ടൻ സ്വകാര്യമായി നിർദ്ദേശം തന്നിരുന്നു.

വലിയ കാഠരി ബാലേട്ടന്റെയും ചെറിയ കത്തി എന്റെയും വാരിയെല്ലുകളെ തൊട്ടുരുമ്മുന്നു. ഏതു അപ്രഭംശത്തിന്റെ നിമിഷത്തിൽ ബാലേട്ടനോ ഞാനോ ഇരുട്ടിന്റെ അദ്യശ്യസന്തതികളിലാരോ വേഷം മാറി വന്നതാണെന്ന് കരുതിയാൽ....

അർത്ഥവും ബന്ധവും ഇല്ലാതെ എന്തൊക്കെയോ ഞാൻ പറയാൻ ശ്രമിച്ചു. അസാധാരണമായി ഒന്നും നടക്കുന്നില്ല എന്ന് കാണിക്കാൻ. കണ്ണുകൾ കാഠരി മുറുകെ പിടിച്ച കൈയ്ക്കിന്റെ ചലനം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു കരുത്തനായ ഗുരുവിന്റെ ശരീര ശക്തിയെപ്പറ്റി എനിക്കറിയാം. ഞങ്ങൾ മുൻ തമാശയ്ക്ക് പഞ്ച പിടിക്കും, ഗുസ്തി പിടിക്കും. അപ്പോഴൊക്കെ എനിക്ക് വേദനിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ബലം പ്രയാസിക്കാതെത്തന്നെ, എനിക്ക് തടയാൻ ആവില്ല. ഞങ്ങളിൽ കയറിക്കിടക്കാം. റിപ്പളക്സുകൾ ശരിപ്പെടുത്തി ഇരുന്നു. വെസ്റ്റ് രേഖമാവുകയാണോ? വൈൽഡ് വെസ്റ്റും സയൻസ് ഫിഷ്ഷനും ബഷീറിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട വായനാ വിഭവങ്ങളാണ്. എന്നെ വൈൽഡ് വെസ്റ്റിന്റെ വായനക്കാരനാക്കി മാറ്റിയത് ബഷീറിന്റെ ശോഖരത്തിലെ പുസ്തകങ്ങളാണ്.

കൊല്ലാനാവില്ല. പക്ഷേ, മരിക്കാൻ എനിക്കു വിഷമമില്ല. ഗുരു രക്തപ്പൊട്ടെട്ട. ഞാൻ സായം പറഞ്ഞു പറഞ്ഞ് ധൈര്യം വളർത്തി. ഇല്ല. ഞാൻ മരിച്ചാലും എനിക്കൊന്നുമില്ല.

വെളുപ്പൻകാലത്ത് ആരും മണിക്കാണെന്ന് ഈ കാവൽ അവസാനിക്കുന്നത്. നേരമുകൾ വരിഞ്ഞുമുറുകിയ, ഇഴഞ്ഞുനീണ്ട മണിക്കൂറുകൾക്കുശേഷം. തലയോലപ്പുറവിലേക്കെന്നപോലെ ഒഴിഞ്ഞ നഗരത്തിൽ കുറെ നേരം ബാലേട്ടൻ കാറോടിച്ചു. അവസാനം അഞ്ചുമണിക്ക് ബാലേട്ടന്റെ വീട്ടിൽ. പിന്നെ ആസ്പത്രിയിൽ. സെപ്തംബർ ഇൻജെക്ഷനിൽ മയങ്ങിയപ്പോൾ വലിയ കാഠരി മാറ്റി.

ചെറിയ കത്തി കാണുന്നില്ല. അത് ബാലേട്ടന്റെ വീട്ടിലിരുന്ന സോഫയിൽ ബഷീർ ഒളിപ്പിച്ചുവെച്ചത് പിന്നെ കണ്ടു.

പിറ്റേന്ന് ഞങ്ങൾ ഭ്രാന്താശുപത്രിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഗുരു ശാന്തനായിരുന്നു. ഒരു രൂപപ്രതിമയിൽനിന്നുണർന്നപോലെ.

“എന്തൊക്കെയാണ് പറ്റിയത്?”

ഒന്നും പറ്റിയില്ല. ഒരപകടവുമില്ല.

“എനിക്ക് വല്ലാത്ത ഭയം തോന്നി. നിങ്ങൾ എന്നെപ്പോലെ കുറച്ചു സന്ധ്യയായി.

ഇപ്പോൾ എല്ലാം നെളിയുന്നു.

ഭ്രാന്താശുപത്രിയിലെ മുറിയിലാണ്.

“ഇവിടെ ഭയങ്കരമാണ്. തൃപ്പൂക്കടം. എനിക്ക് കൂടെ പോണം. തൃപ്പൂക്കടം. വല്ലപ്പുഴയുടെ മേൽക്കൽ സാനിറ്ററിയത്തിൽ കുറച്ചുനാളി

യ്ക്കുനാൽ എല്ലാം ശാന്തമാവും.” പിന്നെ വിട്ടുകൊടുത്തു. പ്രയാസമായി. ഡോക്ടർ മുൻമുഖം കാണിച്ചു. “പറയുമ്പോൾ അഡ്മിറ്റ് ചെയ്യുക. തോന്നുമ്പോൾ വിട്ടുകൊടുക്കും.

ഇത് ഭ്രാന്താണ്. ഇവിടെ നിയമമുണ്ട്.”

ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ പറഞ്ഞു:

ഉണ്ട്, ശരിയാണ്. നമുക്കൊക്കെ ഉണ്ടല്ലോ അല്പം ഭ്രാന്ത. പക്ഷേ, ഈ ഭ്രാന്തൻ

ഞങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമാണ്, അഭിമാനമാണ്, ചിലപ്പോൾ അലങ്കാരവുമാണ്. ഡോക്ടർ വഴങ്ങി.

നോഡത്തിലും അബോധത്തിലും ശാന്തതയിലും വിഭ്രാന്തിയിലും എല്ലാം ഞാൻ

ബഷീറിനെ നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബഷീറിന് ചുറ്റും മനുഷ്യർ വേണം. സന്ദേശം സിക്രി

ക്കെയും നൽകുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യർ വേണം. കൊച്ചുകുട്ടികളായാലും മതി. സി.

എൻ. അഹമ്മദ് മൗലവിയാണ് മതത്തങ്ങളുടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്ന അത്ര ഗൗരവത്തിലും

ശ്രദ്ധയിലുമാണ് അഞ്ചുവയസ്സുകാരൻ കുട്ടിയുടെ ആവശ്യങ്ങളും വാശികളും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. ഏകാകിത ബഷീറിനെ അസം

സ്ഥനാക്കുന്നു.

വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു, ആളുകൾ പറഞ്ഞു, ബഷീർ കൂടുതൽ മതഭക്തനായി! പലർക്കും

അമ്പരപ്പു തോന്നി. നൂറുപ്പൊഴിയും മറ്റും എഴുതിയ ബഷീർ ഈശ്വരവിശ്വാസി ആയി

രുന്നു. മതഭക്തനായിരുന്നു. ഞാൻ പരിചയപ്പെട്ട കാലമുതൽക്ക് ബഷീർ പറയുന്നത്

കേട്ടിട്ടുണ്ട്, പലപ്പോഴും. നല്ല മനുഷ്യനായാലേ നല്ല എഴുത്തുകാരനാവൂ. വളരെ പഴയ,

പക്ഷേ, എന്നും ചിന്തിക്കുന്ന സിദ്ദിയാന്തം. എല്ലാ മനുഷ്യനും നന്നാവട്ടെ എന്നാണ് മതം

പഠിപ്പിക്കുന്നത് എന്നദ്ദേഹം പറയും.

എല്ലാ അഭിമുഖ സംഭാഷണങ്ങളിലും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഞാനൊരു മുമ്പാകെയാണ്! മതവിശ്വാസം ബഷീറിന്റെ വിശാലമായ ഹൃദയത്തിലും

അനന്തമായ മനുഷ്യസ്നേഹത്തിനും അതിർവരമ്പു വരച്ചിട്ടില്ല എന്നതാണ് സത്യം.

പിശുക്കിന്റെ പേരിൽ ഞാൻ പലപ്പോഴും പരിഹസിക്കാറുള്ള ബഷീർ മറുക്കെ അറി

യാതെ ദാനം ചെയ്ത കഥകൾ, സിക്രിയർ വന്നു സ്വകാര്യമായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എല്ലാ

മതക്കാരും സ്വന്തം മതവിശ്വാസങ്ങൾ മാറ്റാതെതന്നെ വിവാഹം കഴിച്ചു ജീവിക്കാമെന്ന

തീരുമാനത്തിലാണ് ബഷീർ അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങളുടെ അവസാന ഏറ്റത്തിൽ

എത്തിച്ചേർന്നിരുന്നത്. കാമുകന്റെ ഡയറിയിലെ പഴയ കടലാസുകെട്ട് ഞാൻ വായിച്ചു

പ്പോൾ (അതിന് അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ എന്നു പേര് മാറ്റിയത് ഞാനാണ്, സമ്മതത്തോടെ) യുവകാമുകനും പുരോഗമന സാഹി

ത്യസംഘടനയിലെ അംഗവുമൊക്കെയായ അന്നത്തെ ബഷീറും ശരിക്കും മതഭക്തൻ

തന്നെ! വിശ്വാസം വ്യക്തിനിഷ്ഠമായ ഒരു മനോഭാവമാണെന്നും കലാസൃഷ്ടിക്ക് അതി

തൃപ്തി വരുത്താൻ അതിനെ എടുത്തുപയോഗിക്കരുതെന്നും ധാരണയുള്ളതുകൊണ്ടുത

ന്നെയാണ്, കൃതികളിൽ ലോകത്തോട് മനഃപ്രസാദം കാണാനും തന്നെത്തന്നെ പരിഹസി

ക്കാനുമൊക്കെ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞത്. അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങളിൽ ഒരിടത് ഒരു

വാചകമുണ്ട്. വീട്ടുകാർ നിശ്ചയിച്ച ഒരു വിവാഹം ഒരു മതപണ്ഡിതന്റെ മകളുമായാണ്.

അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനുള്ള മാർഗ്ഗം അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തിയതായി കാമുകിക്ക് എഴുതുന്നു: “കുളുമാ പട്ടച്ചാരായവും

മാത്രമേ ഇവിടെ കിട്ടൂ. അത് രണ്ടും കൂടിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു. മതപണ്ഡിതനായി

അത്യാഹ്ലാസം അനുഭവിച്ചു!”

ഒരു പ്രേമകഥയിലെ നായികയെപ്പോലെ ഞാൻ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. ധാരാളം. മുഴുവൻ

വായിച്ചശേഷം ഞാൻ ചോദിച്ചു: “ഹൃന്ത്രാപ്പി ബുസ്താഖിലെ പെണ്ണ് ഇതല്ലേ?”

“കുറച്ചുണ്ടാവും. ശകലമുണ്ട്. ഭാർഗ്ഗവീതി ലയത്തിന്റെ തിരക്കഥയിൽ. പ്രസംഗം എഴുതി

വാങ്ങാൻ വന്നത് മാത്രം.”

നഗരത്തിലെ, ഇറവെള്ളം വീണു നനഞ്ഞ ഇടുങ്ങിയ മൂന്നു കോണികയറി എത്തേണ്ട,

എന്റെ മാളത്തിലേക്ക് ബഷീർ വീണ്ടുംകയറി വന്നു. അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങളെപ്പറ്റി

പത്രക്കാരോട് സംസാരിച്ചതിന്റെ പിറ്റേന്ന്.

“അതിലൊരു ഭാഗത്ത് അവളെനിക്ക് ഒരു മുണ്ട് തന്നത് പറയുന്നുണ്ട്. അമ്പലത്തിൽ

പോകുമ്പോൾ ഉടുക്കുന്ന മുണ്ടാണ്. അതിന്റെ ഒരു രസമുണ്ടായി പിന്നെ.”

മുണ്ട് ഭദ്രമായി പെട്ടിയിൽവെച്ച് ബഷീർ തലയോലപ്പുറവിൽ പോകുന്നു. ഒരു ദിവസം

നോക്കുമ്പോൾ ഉമ്മ അത് തലയിലിട്ട് നിസ്കരിക്കുന്നു. വൃത്തിയുള്ള മുണ്ട് തിരഞ്ഞെടുപ്പോൾ പെട്ടിയിൽനിന്ന് കണ്ടുകിട്ടിയ

സമ്മാനം മൂപ്പത്തി സന്തോഷം.

“അത് ചേർത്താലോ?”

പണ്ടെഴുതിയത് അതേപോലെ ഒന്നും ചേർക്കാതെ, ഒന്നും കുറയ്ക്കാതെ വരികയാണ് നല്ലത് എന്ന് ഞാൻ അഭിപ്രായം

പറഞ്ഞു. ബഷീർ സംസാരിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ആപ്പിസ് എന്നും വിളിക്കുന്ന, മാളത്തിൽ പുതുതായി

എന്ന സഹായിക്കാൻ വന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ കടന്നുവന്നു. ബഷീറിനെ കണ്ട് ചുറ്റുവട്ടത്

പരുങ്ങിനിന്നു. ഞാൻ ആളെ പരിചയപ്പെടുത്തി. “സാറിനെന്ന് ഓർമ്മയുണ്ടോ?”

ബഷീർ ആലോചിച്ചു.

“ഞാൻ ഒരിക്കൽ വീട്ടിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. സർ. പോകുമ്പോൾ എനിക്ക് മൂപ്പത്തുരുപ തന്നു.”

ചെറുപ്പക്കാരൻ പറഞ്ഞു.

ബഷീർ കൃത്യമായി ഓർമ്മിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, ആ ചെറുപ്പക്കാരന്റെ കണ്ണുകളിലെ

ആരാധനയും കൃതജ്ഞതയും എനിക്ക് പൂർണ്ണമായി വായിക്കാം.

ബഷീർ എന്ന മനുഷ്യൻ ഒരു പരസ്യവിഭാഗം കെട്ടിച്ചമച്ച “ലൈജൻഡ്”ലൊത്തു

ന്നതല്ല. വൈകാരികത്വമില്ലാത്ത തലയിൽ പുസ്തകങ്ങളുമായി വരുന്ന കച്ചവടക്കാർ

ത്തിൽനിന്നും പോറ്റിയുടെ വീട്ടിൽ തങ്ങും. അതിൽനിന്ന് പോറ്റി കൊടുക്കുന്ന കഥാ

പുസ്തകങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി വായിച്ച് രാവിലെ തിരികെ ഏൽപ്പിക്കണം.

വിദ്യാഭ്യാസമൊന്നുമില്ലാത്ത രക്തിതാക്കൾ. പുസ്തകങ്ങളുടെ ലോകവുമായി ഒരു വിജ

യമനസ്സുള്ളവർ. അവിടെ ജനിച്ചു വളർന്ന ഒരു ചെറുക്കൻ ഒമ്പതാം ക്ലാസ്സിലെ

പഠിപ്പി നിറുത്തി ഉപ്പു സത്യാഗ്രഹത്തിൽ ചേരാൻ കോഴിക്കോട്ടേക്ക് പുറപ്പെടുന്നു.

പിന്നീട് ജീവിതത്തിലെ അകത്തലങ്ങളിലും അപാരതകളിലും എത്തിനോ വേണ്ടി അന്വേഷണം നടത്തുന്നു. അലയുന്നു. അനശ്വര

മെന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാവുന്ന കുറെ കൃതികളുടെ കർത്താവായാണ്. ഇത് ഒരു ലൈജൻഡ് തന്നെ.

പരിചയപ്പെട്ടു പിരിയുന്നവരോടൊക്കെ ബഷീർ പറയും: “നന്നായി വരട്ടെ!”

അനുഗ്രഹരൂപത്തിൽ കൈയ്യയർത്തി മനസ്സിൽ ഒരു മൗനപ്രാർത്ഥനയോടെ പറയുന്ന ഈ ഉപചാരം ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മനഃപൂർവ്വം വളർത്തിയെടുത്ത ഒരു മാന്വിതമാണോ? അല്ല. എനിക്ക് പലപ്പോഴായി ബോധ്യമായി, ഇത് അഭിനയമല്ല. മാറ്റാൻ

കഴിയാത്തവിധം സ്വഭാവത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാറി, ഈ അനുഗ്രഹശീലം.

അവസാനമായി, വിവാഹപ്പിറ്റേന്ന് കണ്ട കാമുകിയോടും പറഞ്ഞു: “മാപ്പം ദീർഘ സുഖംശലീഭവ.”

“നന്നോട് ഞാനൊരു സത്യം പറയട്ടെ. അത് പകർത്തിയെഴുതിയത് വീണ്ടും വായിച്ചു കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ കരഞ്ഞുപോയി.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി. പഴയ വിപ്ലവകാരിയും സഞ്ചാരിയും സുഹൃത്തും കാമുകനും ഒരു കലാകാരന്റെ ഉള്ളിൽ മരിക്കുന്നില്ല.

നൂറ്റാണ്ടുകളുടെ നീളമുള്ള രാത്രികളിൽ കണ്ണുകാതും തൂണിട്ട് ഹൃദയത്തിന്റെ അകളിൽ ജീവിതത്തിന്റെ സ്പന്ദനങ്ങൾ പിടിച്ചെടുക്കാൻ അവർ കൂടുകെട്ടി കാവലിരിക്കുന്നു.

ആയിരമായിരം രാവുകളുടെ കാവലുകൾക്കിടയിൽ വലിഞ്ഞുയരുകയെ തരസ്സുകൾ തളർത്തിയ മനക്കണ്ണുകൾ ചിലപ്പോൾ അഭ്യൂഹശക്തികളെക്കൂടി കാണുന്ന വേളകളിൽ നാമവരെ ഭ്രാന്തന്മാരെന്നും വിളിക്കുന്നു.

ബഷീർ പോകാനെഴുന്നേറ്റു. “പോട്ടെ. ചിലപ്പോൾ ദേവിയുടെ കത്തു വരും. പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി അറിയാതിരിക്കില്ല. പരസ്യം കണ്ടിരിക്കാം. വന്നാൽ കൊണ്ടുവന്ന് കാണിക്കാം.

എഴുപത്തിയുന്നിലെത്തിയ കാമുകൻ ചിരി

രാജാധിരാജസമെന്നപോലെ

എം.കൃഷ്ണൻനായർ

കേരളത്തിന്റെ വിശാലമായ അർത്ഥത്തിൽ ഭാരതത്തിന്റെ മഹാൻമാരായ പുരസ്കാരങ്ങൾ സുപ്രധാനമായ ഒരാൾ—വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ— അന്ത്യവിശ്രമമായി. മലയാള സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയും മലയാള ഭാഷയെപ്പറ്റിയും സ്നേഹിക്കുന്ന എല്ലാവരും ഈദനത്തിൽ കണ്ണുകൾക്കുടുകൂടി, വിവർണ്ണവദനമായി, മുകരായി ഇരിക്കുന്നു. ഇതിൽ വിസ്മയിക്കാനൊന്നുമില്ല. മൺമറഞ്ഞ ആ മഹാവ്യക്തി അവരുടെയെല്ലാം ജീവിതങ്ങളെ സമ്പന്നതയിലേക്കു നയിച്ച അപ്രമേയപ്രഭാവനായിരുന്നു. ഷെയ്ക്സ്പിയർ മൗനമുദ്രിതങ്ങളായ ചുണ്ടുകൾക്കുടുകൂടിശയിക്കുന്ന ദോഷലയത്തിൽ “In Judgment a Nestor, in Genius a Socrates, in Art a Virgil: the earth covers him, the people weep for him, Olympus holds him” എന്നൊരു ശിലാലിഖിതമുണ്ടത്രെ. കലയിൽ അനശ്വരനും മനുഷ്യത്വത്തിൽ സമുന്നതനുമായ ബഷീറിനെ ഭൂമി അതിന്റെ അഗാധതയിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നു. ഇന്നതകര്യമല്ല. അവരോടൊപ്പം കണ്ണിരൊഴുക്കി. കൊണ്ട് ഞാനീവരികൾ കുറിക്കുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന് ഒരു ലയമുണ്ട്. പ്രകൃതിക്ക് ഒരു ലയമുണ്ട്. സാഹിത്യത്തിനും ലയമുണ്ട്. സാഹിത്യത്തിലെ ആ ലയം ഒരേ രീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ മറ്റൊരു ലയംകൊണ്ടുവരാൻ പ്രതിഭാശാലികൾക്കു കഴിയും. ആ നൂതനലയത്നവിദ്യയെ ഉള്ള കൃതി ആവിർഭവിക്കുമ്പോൾ അതിനെ യുഗനിർമ്മാണ മേനിയെന്ന് അഭിജ്ഞാൻമാർ വിളിക്കും. സി.വി. രാമൻപിള്ളയുടെ ‘രാമരാജാബഹദൂർ’ എന്ന നോവൽ മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ നവീനലയം നിർമ്മിച്ച യുഗനിർമ്മാണനോവൽ

ധ്യാനത്തിൽ ഫോട്ടോ: ശ്രീ. ശങ്കരൻകുട്ടി

യിൽ വലിഞ്ഞുയരുകയെ തരസ്സുകൾ തളർത്തിയ മനക്കണ്ണുകൾ ചിലപ്പോൾ അഭ്യൂഹശക്തികളെക്കൂടി കാണുന്ന വേളകളിൽ നാമവരെ ഭ്രാന്തന്മാരെന്നും വിളിക്കുന്നു. ബഷീർ പോകാനെഴുന്നേറ്റു. “പോട്ടെ. ചിലപ്പോൾ ദേവിയുടെ കത്തു വരും. പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി അറിയാതിരിക്കില്ല. പരസ്യം കണ്ടിരിക്കാം. വന്നാൽ കൊണ്ടുവന്ന് കാണിക്കാം.

ചുങ്കൊണ്ട് എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ച ഇരട്ടപ്പോയി. പ്രേമത്തിന്റെ വേദന അറിഞ്ഞ കാമുകൻ. മതിലിനപ്പുറത്തെ സ്ത്രീയുടെ നഗ്നതയും പിടിച്ചെടുക്കാൻ ജയിലറയിൽ കാത്തിരുന്ന പഴയ ഏകാന്തകാമുകൻ. മാളത്തിൽ ഞാൻ വന്നിരേ. ഞാൻ നന്ദി പറയുന്നു. ഈ മനുഷ്യനോടല്ല. പിന്നീട് നെടുപാറയിലെവിടെയോ ഒരു വഴിത്തിരിവിൽ, മൂന്നിടം വന്നുനിന്ന ഒരന്തർദ്ദൃഷ്ടിയിൽ.

എന്റെ മരുപ്പറമ്പിൽ തണലും തണുപ്പും സുഗന്ധവും ഇത്തിരി വട്ടത്തിൽ തരുന്ന ഈ പൂമരം മുളപ്പിച്ച കാലത്തിന്റെ ഉദ്യമത്തിൽ.

എന്ന വിശേഷണത്തിന് അർഹമായി. ബഷീറിന്റെ 'ബാലുകാല സഖി' നവീനതമായ ലയം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു രചിച്ചുകൊണ്ട് അതിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടെ മറ്റൊരു യുഗം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഈ നിലയിൽ മലയാളസാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി ബഷീറിന്റെ ആ കൃതി ഒരു യുഗനിർമ്മാണനോവലായി പരിലസിക്കുന്നു. 'ബാലുകാല സഖി'യുടെ ആവിർഭാവത്തിനുശേഷം, കാമുകിയുടെ പ്രേമമലേഖനം പ്രതികരിച്ച് പോസ്റ്റാഫീസിൽ എന്നും പോകുന്നവരെപ്പോലെ സഹൃദയർ ബഷീറിന്റെ മറ്റു നോവലുകൾക്കു കാത്തിരിപ്പായി. കാമുകനു പലപ്പോഴും നിരാശയായിരിക്കും അനുഭവം. കത്തുകൾ കിട്ടിയാൽ അന്നെ എല്ലാം ഒരേ മട്ടിലായിരിക്കും. "ഞാൻ അങ്ങയെ സ്നേഹിക്കുന്നു," "അങ്ങിളേക്കിൽ ഞാൻ മരിച്ചുകളയും" എന്നൊക്കെയായിരിക്കും പ്രസ്താവങ്ങളും ആവർത്തനങ്ങളും പുനരാവർത്തനങ്ങളും. ബഷീർ സഹൃദയനെ നിരാശപ്പെടുത്തിയില്ല. പ്രതികരിക്കുന്ന സമയത്തുതന്നെ ഓരോ നോവലും ഓരോ ചെറുകഥാ സമാഹാരവും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഒന്നും ആവർത്തനമായിരുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ ഓരോന്നുമെടുത്തു പരിശോധിക്കുക. കലാപ്രചോദനം നൂതനങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതു കാണാം. 'നർപ്പൂപ്പാ'യിലെ ആശയപ്രപഞ്ചമല്ല 'പാത്തുമയിലെ ആടി'ലുള്ളത്. അതിൽ നിന്നും വിഭിന്നം വേറൊരു നോവൽ. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആന്തരചൈതന്യം ഓരോ നോവലിനെയും കൂട്ടിയിണക്കുന്നുമുണ്ട്. വിഷയങ്ങളിൽ വിഭിന്നത പുലർത്തിക്കൊണ്ട് ആന്തര ചൈതന്യം കൊണ്ട് രചനകളെക്കൂട്ടിയിണക്കുമ്പോഴാണ് 'ഇതാ വ്യക്തിത്വമുള്ള കലാകാരൻ' എന്നു സഹൃദയൻ ഉദ്ഘോഷിക്കുക. അങ്ങനെ വ്യക്തിത്വവും സന്തതമുള്ള എഴുത്തുകാരൻ വിരളം. അതുകൊണ്ടാണ് ബഷീർ ധ്രുവനക്ഷത്രം പോലെ അകന്നു നിൽക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരമം ഇത്രയേറെ ദുഃഖത്തിനു കാരണമായിത്തീർന്നു.

സാഹിത്യകാരൻ ആരല്ലയോ അതിന്റെ ആവിഷ്കാരമാണ് അയാളുടെ സാഹിത്യമെന്നു ക്രോചെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അധർമ്മികമായി പറയാൻ പറ്റാത്തവിധം ധർമ്മികങ്ങളായ രചനകൾ ലോകത്തിനു നൽകുന്നു. ദീരുവായ കലാകാരൻ തന്റെ കൃതികളിലൂടെ ധൈര്യത്തെ വാഴ്ത്തുന്നു. ലൈംഗികാസക്തികൂടിയ എഴുത്തുകാരൻ സദാപാതയിൽപ്പോന്നായി ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പുറംചട്ടയിൽ നിന്ന് എഴുന്നേറ്റു വരുന്നു. ഇതു സത്യമാവാം. ക്രോചെയെന്ന ധീഷണാശാലി പറഞ്ഞതല്ലേ? പക്ഷേ ബഷീറിന്റെ കാര്യത്തിൽ ആ ഇറ്റലിക്കാരന്റെ മതം ശരിയല്ല. പ്രതിപാദ്യവിഷയത്തിന്റെ അർത്ഥനകൾക്കു യോജിച്ചുവീയത്തിൽ 'ശബ്ദങ്ങളിൽ' ലൈംഗിക വർണ്ണനകളുണ്ടെങ്കിലും മറ്റു നോവലുകളിൽ ധർമ്മത്തിനും മനുഷ്യത്വത്തിനുമാണ് പ്രാധാന്യം. മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ ചുറ്റമ്പലം ദാവമായിരുന്നു ബഷീർ. കലാകാര

നായ ബഷീറും വിഭിന്നനല്ല. പ്രതികൂല വിമർശനംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷോഭിപ്പിച്ച ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കോഴിക്കോട്ടെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഒന്നുമുനോടെന്ന രീതിയിലാണ് എന്നോടു പെരുമാറിയത്; വിശിഷ്ടാതിഥി എന്ന മട്ടിൽ സ്വീകരിച്ചത്. ഞാൻ ബഷീറിന്റെ സഹധർമ്മിണിയോടു

അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ ഓർക്കുമ്പോൾ

പറഞ്ഞു: "ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അതിരുകടന്ന രീതിയിൽ ഭർത്സിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം എന്നോടു എത്ര വാത്സല്യത്തോടെയാണ് പെരുമാറുന്നത്." ശ്രീമതി വിനയത്തോടു പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾക്ക് വിശേഷിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് അതിലൊന്നുമില്ല സാർ." ഞാൻ യാത്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ സത്യത്തിന്റെ നാമ്യ യർത്തിക്കൊണ്ട് എന്റെ അഭിപ്രായ സുഹൃത്ത് രണ്ടുകൈകളും എന്റെ ശിരസ്സിന്മേൽ 'ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കും' എന്ന് ആശംസിച്ചു. അതു ഭംഗിവാക്കുകളായിരുന്നില്ല. പ്രകടമായിരുന്നില്ല. ബഷീറിന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ നിന്നു യർന്ന ആശംസയായിരുന്നു വെന്ന് എന്റെ ഹൃദയമറിഞ്ഞു. ബഷീറിന്റെ സുദീർഘവും ആർജ്ജവമാർന്നതുമായ ഒരു കത്ത് എന്റെ കൈയിലുണ്ട്. സങ്കല്പ കത്തുകൾ വ്യക്തിയുടെ മനഞ്ഞിനുശേഷം പരസ്യപ്പെടുത്തുന്നത് മാനുഷ്യതയുടെ ലക്ഷണമല്ല. അതുകൊണ്ട് അതിലെ ഒരു വാക്യം പോലും ഞാൻ ഇവിടെ എഴുതുന്നില്ല.

ലളിതവും മനോഹരവുമായ ബിംബങ്ങളാക്കി അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ കഴിവ് മറ്റു കഥാകാരന്മാർക്കില്ല. പുർണ്ണചന്ദ്രനുദിച്ചു നിൽക്കുന്ന വേളയിൽ ഞാൻ കളിവഞ്ചിയിലേറി വേവനാട്ടുകായിലിന്റെ മദ്യത്തിൽ നിശ്ചലനായി ഇരുനിട്ടുണ്ട്. നിലാവ് ഒഴുകുന്നു. പക്ഷേ നിഗൂഢമായിട്ടാണ് അതിന്റെ പ്രവാഹം. കായലിലെ ചിറ്റൊളങ്ങൾ ചലിക്കുന്നു. എങ്കിലും ചലനങ്ങളിൽ നിന്നു ശബ്ദമുയരുന്നില്ല. അകലെ മരങ്ങളിലെ ഇലകൾ ചെറുതായി ചലനം കൊള്ളുന്നു. അവയ്ക്കും ശബ്ദമില്ല. എങ്കിലും എന്തൊരു സൗന്ദര്യമേളം. നിശ്ചലതയിലൂടെ സൗന്ദര്യമേളം നിർമ്മിച്ചു കവിയാണ് ബഷീർ എന്ന നോവലിസ്റ്റ്. അദ്ദേഹം മരിച്ചോ? ഇല്ല. സൗന്ദര്യത്തിന്റെ നിശ്ചല തടാകത്തിൽ രാജാഹംസമെന്നപോലെ അദ്ദേഹം മെല്ലെ നീങ്ങുന്നു. ഞാൻ മാത്രമല്ല മറ്റു സഹൃദയരും അന്തർനേതാകൊണ്ട് ആ ചലനം കൊള്ളൽ കാണുന്നുണ്ട്.

മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ, സ്നേഹത്തിന്റെ, കാരുണ്യത്തിന്റെ നാദങ്ങൾകൊണ്ട് അതു തരംഗിതമാണെന്നു മാത്രം എഴുതട്ടെ.

ഞാൻ വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകളിലേക്കു വരികയാണ്. അസാധാരണമായ അന്യാഭ്യൂതമായ ഭംഗിയുണ്ട് അവയ്ക്ക്. ഇംഗ്ലീഷിൽ charm എന്നു പറയുന്ന സവിശേഷതയും ആ രചനകൾക്കുണ്ട്. തയ്യണിക്കു സൗന്ദര്യം മാത്രം പോരാ. 'ചാം' കൂടി വേണം. 'ചാം' ഇല്ലാത്ത, ആകർഷകതയില്ലാത്ത ഭംഗി ചൂടില്ലാത്ത ദീപം പോലെയാണ്. ബഷീറിന്റെ കലാദീപം സൗന്ദര്യം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അതു ഊഷ്മളവുമാണ്. ധീഷണാപരമായതിനെപ്പോലും

സുന്ദരമായ കല

തകഴി

ഘൃണിത ദിവസങ്ങളിലെല്ലാം എന്റെ ടൈപ്പോൺ ഡിസോർഡറിലായിരുന്നു. ബെല്ലുടിച്ച റിസീവർ എടുക്കുമ്പോഴേക്കും ഫോൺ കോൾ കട്ടാകും. അനിഷ്ടകരമായ എന്തോ ഒന്ന് അറിയാനിരിക്കുന്നു എന്നെനിക്ക് വെറുതെ തോന്നി. ചൊവ്വാഴ്ച രാവിലെ ഞാൻ ഉറക്കത്തിൽ നിന്നുണർന്നതേയുള്ളൂ. ഉണർന്നാലും കുറേനേരംകൂടി ഞാൻ വെറുതെ കിടക്കും. അങ്ങനെ കിടക്കുമ്പോൾ എന്റെ മുത്ത മരുമകന്റെ ഫോൺ വന്നു. ആദ്യത്തെ ചോദ്യം 'പ്രഭാതഭേരി' കേട്ടോ എന്നായിരുന്നു. ഞാൻ പ്രഭാതഭേരിയും വാർത്തയുമൊന്നും കേട്ടിരുന്നില്ല. അയാൾ മറ്റ് പല കാര്യങ്ങളും പറഞ്ഞതിനൊപ്പം ബഷീറിനെ ആശുപത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോയെന്നും അവിടെവെച്ച് നിര്യാതനായിരുന്നെന്നും പറഞ്ഞു. എന്റെ പ്രായാധിക്യം കൊണ്ടും ബലക്ഷയം കൊണ്ടും വാർത്ത പെട്ടെന്ന് എനിക്കു സ്വീകരിക്കാനായില്ല. ശരീരത്തിനാകെ വിറയലും ക്ഷീണവും ബാധിച്ചതുപോലെയാണി. ബഷീർ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നില്ല.

ഞങ്ങൾ ആദ്യമായി നേരിൽ കാണുന്ന അവസരം ടിപ്പിക്കൽ ബഷീർ സ്റ്റേജിൽ തന്നെയായിരുന്നു. നേരിൽ കാണുന്നതിനു മുമ്പേ ഞങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ പരിചയമുണ്ടെന്നു പറയാം. ബഷീർ എഴുതിയവയിൽ ചിലതൊക്കെ ഞാനും, ഞാനെഴുതിയവയിൽ ചിലതൊക്കെ ബഷീറും വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്ന് ദേവമായും ഇങ്ങനെയൊരു പരിചയമേ എനിക്കുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. സാത്വന്ത്ര്യസമരത്തിൽ പങ്കെടുത്തതിന്റെ ഭാഗമായി ബഷീർ അറസ്റ്റുചെയ്യപ്പെട്ടു. കൊല്ലം കസ്റ്റബാസ്റ്റേഷനിലാണ് ബഷീറിനെ പാർപ്പിച്ചിരുന്നത്. ഒരു ദിവസം എനിക്കൊരു കത്തു വരുന്നു—ഒരു പോസ്റ്റ് കാർഡാണ്. കൊല്ലം പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നാണ് കത്തയച്ചിരിക്കുന്നത്. കത്തിൽ മുന്നവരിക്കളയുള്ളൂ—"ഞാനൊരു വിജാതീയ യുവതിയെ സ്നേഹിക്കുന്നു. എന്തുചെയ്യണമെന്ന് അറിയിക്കണം. തമ്മിൽ കണ്ടാൽ കൊള്ളാം. വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീർ." അന്ന് കൊല്ലംവരെ എന്താൻ രണ്ടുരുപ മതി. എന്നാൽ അത്രയും പണം ഉണ്ടാക്കുകയെന്നത് ഒരു വലിയ പ്രാരാബ്ധമാണ്. പണം ഞാൻ

എങ്ങനെയോ ഉണ്ടാക്കി. കരുമാടി ബോട്ട്ജട്ടിയിൽ നിന്നും കൊല്ലത്തേക്ക് ഒരു ബുലയാത്ര. കൊല്ലത്തെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലെ തടവു പുള്ളികൾക്ക് അന്ന് ആഹാരം നൽകിയിരുന്നത് കരുമാടിക്കാരനായ നാല് സഹോദരന്മാർ നടത്തിയ ഹോട്ടലിൽ നിന്നായിരുന്നു. ഞാനവരോട് ലോക്കപ്പിൽ കിടക്കുന്ന ഒരാളെ കാണാൻ സഹായിക്കണമെന്നഭ്യർത്ഥിച്ചു. അവരുടെ സഹായത്തോടെ, പോലീസ് ലോക്കപ്പിൽ വച്ചാണ് ഞാനും ബഷീറും ആദ്യമായി തമ്മിൽ കാണുന്നത്. ആദ്യകാഴ്ചയിൽത്തന്നെ ഞങ്ങൾ ഒരുപാടു കാര്യങ്ങൾ സംസാരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഏറ്റവും രസകരമായത്, കത്തിൽ ബഷീർ പരാമർശിച്ചിരുന്ന പ്രണയത്തെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ സംസാരിച്ചിരുന്നില്ല എന്നതാണ്.

പിന്നീട് ഞങ്ങൾ കാണുന്നത് ബഷീർ എറണാകുളത്ത് ബുക്സ്റ്റാൾ നടത്തുന്ന കാലത്താണ്. അന്ന് എറണാകുളം വഴി യാത്ര ചെയ്യുന്ന എല്ലാ എഴുത്താകാരും ബഷീറിന്റെ ബുക്സ്റ്റാളിൽ കയറിയിട്ടേ പോവുകയുള്ളൂ. അത് ഞങ്ങൾക്കൊരു താവളം പോലെയായിരുന്നു. എറണാകുളത്ത് ബുക്സ്റ്റാൾ നടത്തിയിരുന്ന സന്ദർഭത്തിലാണ് ബഷീർ തൃശ്ശൂരിലെ മംഗളാദയം ബുക്ഡിപ്പോയുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നത്. പിന്നീട് ദേഹം എറണാകുളത്തെ ബുക്സ്റ്റാൾ നിർത്തിയശേഷം തൃശ്ശൂർ മംഗളാദയത്തിലേക്കു മാറി. തൃശ്ശൂരെ ബഷീറിന്റെ മുറിയിൽ ചങ്ങമ്പുഴയും, പി.സി. കുട്ടികൃഷ്ണനും മുണ്ടശ്ശേരി മാസ്റ്ററുമൊക്കെ സ്ഥിരമായി വന്നുപോയിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ ഞാനും ദേവയും കുറ്റിപ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ളയുമൊക്കെ അവിടെ ചെന്നിരുന്നു. അതൊരു നല്ല സംഘം ചേരലായിരുന്നു. കാര്യങ്ങൾ ഇങ്ങനെയൊക്കെയായിരുന്നെങ്കിലും വൈകുന്നേരമാകുമ്പോൾ സംഗതിമാറും. പലരും മദ്യപിക്കും. ബഷീർ നന്നായി മദ്യപിക്കുമായിരുന്നു. ഈ സംഘത്തിൽ ഒരിക്കലും സാഹിത്യം ചർച്ചാ വിഷയമായിരുന്നില്ല. മറ്റു പല കാര്യങ്ങളുമാണ് ചർച്ച ചെയ്യുക. മാർക്സിസം, ലെനിനിസം, ക്ലാസ് വാർ ഇവയെക്കുറിച്ചൊക്കെ ഗഹനമായും സൈക്യാന്തികമായും ഞങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്തിരുന്നു. സാഹിത്യം പക്ഷേ ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം രീതിയിൽ മനസ്സിലാക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്തു. എന്നാലൊന്നുണ്ട്. എഴുത്തുകാരന് സമൂഹത്തോട് ബാർധ്യതയുണ്ടെന്നും, നാളത്തെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതി

എന്തായിരിക്കണമെന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു കാഴ്ചപ്പാടുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും എല്ലാവരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ബഷീർ ഈ ചർച്ചകളിലൊന്നും കാര്യമായി പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. ബഷീർ അധികസമയവും നേരമ്പോക്കുകൾ പറയുമെന്നല്ലാതെ ഗൗരവമായി വളരെക്കുറച്ചുമാത്രമേ സംസാരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എത്രനേരം വേണമെങ്കിലും രസകരമായി, നർമ്മോക്തിയോടെ സംസാരിക്കാൻ ബഷീറിന് കഴിയാമായിരുന്നു.

ബഷീറിന്റെ വിവാഹശേഷം ഞങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സമ്പർക്കം വളരെ വിരളമായിരുന്നു. അടുത്തിടെ പൊൻകുന്നം വർക്കി തമാശ പറയുകയുണ്ടായി ബഷീർ വിവാഹം കഴിച്ചശേഷം മഹാമോശമായിപ്പോയി, ഒന്നും

വയലാലിൽ വീടിന്റെ പുതുചെത്ത്

എഴുതിയതുപോലെയാണ്. തലയോലപ്പുറത്തിൽ വീടുവച്ച് അദ്ദേഹം താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് ഞാനാവിട്ടിൽ പോവുകയും താമസിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 'ബാലകൃഷ്ണൻ' പൂസ്തക മാക്കി വിറ്റുകിട്ടിയ പണമൊക്കെയാണ് ബഷീർ വീടുവച്ചത്. അവിടം വിറ്റാണ് ബഷീർ

ആനന്ദപൂർണ്ണമായ ദാമ്പത്യജീവിതം നിങ്ങൾക്കും

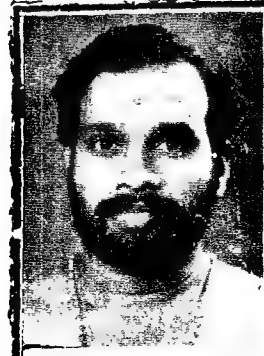

നാഡിതളർച്ച, ധാതുക്കുറവ്, ശക്തിക്കുറവ്, സഖലന രോഗങ്ങൾ, മറ്റ് രോഗസുരോഗങ്ങൾ തുടങ്ങി ദാമ്പത്യജീവിതത്തെ വിരസവും വിഷാദഭരിതവുമാക്കുന്ന ശാരീരികവും മാനസികവുമായ എന്തെങ്കിലും പ്രശ്നങ്ങൾ നിങ്ങളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നുണ്ടോ? എങ്കിൽ വിദ്ഗ്ദ്ധ പരിശോധനയും ചികിത്സയും കൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യജീവിതം ആനന്ദപ്രദമാക്കുവാൻ കഴിയും. നേരിൽ സമീപിക്കുക.

N.B.വിദഗ്ദ്ധരുള്ളവർ രോഗവിവരം വ്യക്തമായി എഴുതുക. മരുപടിക്ക് പണമോ സ്റ്റാമ്പോ അയക്കേണ്ടതില്ല. കത്തുകൾ രഹസ്യമായി സൂക്ഷിക്കുന്നതാണ്. സമയം രാവിലെ 9.30 മുതൽ വൈകിട്ട് 6.30 വരെ (ഞായർ മുടക്കം) Govt: REGD No. 1095

ജനത ഹെൽത്ത് സെന്റർ ഔഷധിക് സമീപം ഷൊർണൂർ റോഡ്, തൃശൂർ - 1 കേരള, INDIA.

JANATHA HEALTH CENTRE Near Oushadi Shornur Road, Trichur - 1 Kerala, India

അപൂർവ്വശക്തിയുള്ള മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ വിദേശരാജ്യങ്ങളിലേക്ക്!

മുന്നരലക്ഷത്തിലധികം പേരുടെ ഭാവി കൃത്യമായി പ്രവചിച്ച് ഗിന്നസ് ബുക്കിലേക്കു കുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മോക പ്രശസ്ത ജ്യോതിശാസ്ത്ര പണ്ഡിതൻ ആർ. രാധാകൃഷ്ണൻ അനേകവർഷത്തെ ഗവേഷണ ഫലമായി തൊഴിൽതടസ്സം, വ്യാപാരനഷ്ടം, കടം, രോഗം, ശത്രുദോഷം ഇവയൊക്കെ ജീവിതം നിരാശപ്പെടുത്തുവാനുള്ള അപൂർവ്വ ശക്തിയുള്ള ത്രിപുരസ്സുനരിയന്ത്രം ശാസ്ത്ര വിധി പ്രകാരം തയ്യാർ ചെയ്യുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, ദാമ്പത്യം, കലാപരം, പ്രേമം, ശത്രുദോഷം, സന്താനദോഷം, അപകടം, മാനസികരോഗം, ചൊവ്വ്, ദോഷം, വിവർത്തനം ഇവ മാറി ഐശ്വര്യം പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന മഹാസുരീശനും, സ്വയംവരം തുടങ്ങി 150-ൽ പരം മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ ഇന്ത്യയിലും വിദേശരാജ്യങ്ങളിലും തപാലിൽ അയയ്ക്കുന്നു. മുഹൂർത്തം, പ്രശ്നം, സമ്പൂർണ്ണ ജാതകം, പൊതുജനങ്ങൾ സംഖ്യാശാസ്ത്രം ഇവ അറിയുന്നതിന് നേരിൽ കാണുക/എഴുതുക.

REMAJYOTHISHALAYAM Allukal, Manakkad (P.O.), Thiruvananthapuram-9 Phone: (0471) 74855 രമാ ജ്യോതിഷാലയം ആറ്റുകാൽ, മണക്കാട് പി. ഒ. തിരുവനന്തപുരം - 9 ഫോൺ: (0471) 74855

ത്തിന്റെ സൃഷ്ടികളാണ്. അവയെല്ലാം കലാസൗന്ദര്യം തികഞ്ഞവയുമാണ്. എല്ലാ റ്റിൽനിന്നുമൊഴിഞ്ഞുനിന്ന്, തന്റെ ശുദ്ധ കലയിൽ മാത്രം കേന്ദ്രീകരിച്ച് ബഷീർ എഴുതി. അതുകൊണ്ടാണ് ബഷീറിന് മനോഹരങ്ങളായ കൃതികൾ രചിക്കാനായത്.

ബഷീർ വളരെ നല്ല മനുഷ്യനായിരുന്നു. എഴുത്തുകാരൻ എന്നതു മാറ്റി നിർത്തിയാലും വലിയൊരു മനുഷ്യനായിരുന്നു ബഷീർ എന്നതിൽ എനിക്ക് തെറ്റും സംശയമില്ല. തികഞ്ഞ ഒരു ഈശ്വരവിശ്വാസിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ബഷീറിന്റെ ഈശ്വരവിശ്വാസം ദേവിന് തീരെ പിടിക്കില്ലായിരുന്നു. പലപ്പോഴും ദേവ് ബഷീറിന്റെ ഭക്തിയെ എതിർക്കുമായിരുന്നു. അതൊക്കെ സൗഹൃദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഒരു പ്രസ്ഥാനവുമായും ബഷീറിന് ബന്ധമില്ലായിരുന്നു. കഷ്ടപ്പെട്ടതെന്ന അദ്ദേഹം ജീവിച്ചു. ബഷീറിന്റെ മരുമകന്റെ മരണം അദ്ദേഹത്തെ വല്ലാതെ ക്ഷോഭിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഞങ്ങൾ അവ സന്ദർശിച്ചിരുന്നു. കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച്. ഞാൻ അസുഖബാധിതനായും മുമ്പ് കോഴിക്കോട്ട് ഏതാനും പരിപാടികളിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ പോയി. അന്നവിടെ അളക്കാപുരിയിൽ വെച്ച് ഒരു ഡിന്നർ നടന്നു. അന്ന് ഞാനും ബഷീറും ഒന്നിച്ചിരുന്നു. കഷ്ടനോ കഴിച്ച്. പിന്നീട് ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ല. അവിടെ പോയിട്ടുവരുന്നവർ അവിടെത്തെ വിശേഷങ്ങളും ഇവിടെ നിന്നു പോകുന്നവർ ഇവിടെത്തെ വിശേഷവും ഞങ്ങളെ അറിയിച്ചുകൊണ്ടു മിരുന്നു. ബഷീർ യാത്രയായിരിക്കുന്നു. ഇനി യിപ്പോൾ ഞാനും ആ പാവം വർക്കിയും മാത്രം.

തുലികാ സൗഹൃദം

സുഖത്തിലും ദുഃഖത്തിലും പങ്കാളിയാവാൻ സ്ത്രീ-പുരുഷ സൗഹൃദം കണ്ടെത്തേണ്ടതുമാണ്. (വിദേശത്തേയ്ക്കും മറുപടി അയയ്ക്കുന്നതാണ്).

ACHADISALA, KOCHUVELI, TVM-21, KERALA, INDIA.

തോമോവ്

'നിങ്ങൾ കേട്ടതൊന്നും ശരിയല്ല. ഞാൻ ഒരു വ്യക്ഷണത്തെയും ആരാധിക്കുന്നില്ല. സൃഷ്ടികളിൽ ഒന്നിനെയും. എന്നാൽ, ഈ തേന്മാവിനോട് എനിക്ക് പ്രത്യേക സ്നേഹമുണ്ട്. എന്റെ ഭാര്യ അസ്മായ്ക്കുമുണ്ട് സ്നേഹം. അതിനപ്പുറത്തായ ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ അടയാളമാണ് ഈ തേന്മാവ്. അതു ഞാൻ വിശദമാക്കാം.

ഞങ്ങളാ മാവിൻചുവട്ടിലാണ്. ധാരാളം മാങ്ങയുണ്ട്. മാവിൻചുവട്ടിൽ വളരെ വീതിയിൽ വൃത്തത്തിൽ വെള്ളമണൽ വിരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനപ്പുറവും രണ്ടുവരിയിൽ കല്ലുകെട്ടിച്ച് സിമൻറിട്ട് അതിൽ വൃത്തത്തിൽ റോസാപ്പൂക്കൾ പിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പല നിറങ്ങളിലുള്ള ധാരാളം പൂക്കളുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് റഷീദ് എന്നാണ്. ഭാര്യയും മോനുമായി തൊട്ടടുത്തുള്ള വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്നു. ഭാര്യയും ഭർത്താവും അടുത്തുള്ള സ്കൂളിലെ അദ്ധ്യാപകരാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ മാമ്പഴം ചെയ്തിപ്പുള്ളി പത്തുപതിനാറു വയസ്സായ മകന്റെ കൈയിൽ ഒരു പ്ലേറ്റിൽ കൊടുത്തു. ഞങ്ങളുടേതിന്നു. തേൻപോലെ മധുരമുണ്ട്.

'മാമ്പഴം എങ്ങനെ?' 'തേന്മാവുതന്നെ.'

'ഇതു നമുക്കു തിന്നാൻ സാധിക്കുന്നത്— ഓർക്കുമ്പോൾ അദ്ഭുതം തോന്നുന്നു.'

'ഈ മാവ് നട്ടതാ?' 'ഇവിടെ നട്ടത് ഞാനും അസ്മായ്ക്കുമാണ്. മാവിനെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരം ഞാൻ പറയാം. ഇതു ഞാൻ ഒരുപാട് ആളുകളോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കേട്ടവർ സംഭവമെല്ലാം മറന്നിട്ട്, വ്യക്തമായൊന്നാക്കിത്തീർത്തു. ഇതിൽ ഒരു ആരാധനയുമില്ല. മഹത്തായ ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ ഓർമ്മയുണ്ട്. എന്റെ അനുജൻ പൊലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറാണ്. ഇവിടെനിന്ന് എഴുത്തുപത്തഞ്ചു മൈൽ അകലെയുള്ള ഒരു പട്ടണത്തിലായിരുന്നു അന്ന് ഉദ്യോഗം. ഞാൻ അനുജനെ കാണാൻ പോയി. എന്നിട്ട് അനുജന്റെയടുത്തു താമസിച്ചു. വലിയ പട്ടണമൊന്നുമല്ല. എങ്കിലും ഞാനൊന്നു ചുറ്റി കറങ്ങാനിറങ്ങി. നല്ല വേനൽക്കാലമാണ്. ചുടുകാരാണ് അടിച്ചിരുന്നത്. വെള്ളത്തിനു കഷാമുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ ഒരിടവഴിയിൽ, ഒരു വ്യക്ഷണത്തിൽ അവസാനമായി ഒരു വ്യക്തത കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. താടിയും മുടിയും നീട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു എൻപതു വയസ്സു തോന്നിക്കും. തീരെ

പുരുഷകാശം ചെയ്യാൻ ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന കഥയാണ് ബഷീർ വിശേഷിപ്പിച്ച ഈ കഥ. 1981 സെപ്റ്റംബറിലെ കലാകൗമുദിയിൽ മുന്പു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു.

അവസാനമായി മരിക്കാനായ മട്ടാണ്. എന്നെ കണ്ടയടുത്ത 'അർഹം ദുല്ലഭം. മക്കളെ വെള്ളം എന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ അടുത്തുകണ്ട വീട്ടിൽ കയറിപ്പോയ് വരാത്തതിൽ പത്രം വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന യുവതിയോട് വെള്ളം വേണമെന്നു പറഞ്ഞു. സുന്ദരിയായ യുവതി പോയി ഒരു മൊത്തയിൽ വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു. ഞാൻ അതുകൊണ്ടു നടന്നപ്പോൾ യുവതി, എങ്ങോട്ടാണു മൊത്തയുകൊണ്ടു പോകുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. വഴിയിൽ ഒരാൾ വീണുകിടപ്പുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനു കുടിക്കാനാണെന്നു പറഞ്ഞു. യുവതിയും എൻറക്കൂടെ വന്നു. വെള്ളം വ്യക്തത കൊടുത്തു. വ്യക്തത പതുക്കെ എണീറ്റിരുന്നു. എന്നിട്ട് അദ്ഭുതകരമായ ഒരു പ്രവൃത്തി ചെയ്തു. മൊത്തയും വെള്ളവുമായി എണീറ്റ് റോഡരികിൽ വാടി അളർന്നുനിന്ന തെന്മാവിന്റെ ചുവട്ടിൽ പകുതി വെള്ളം ബിസ്മി ചൊല്ലി ഒഴിച്ചു. മാങ്ങ തിന്നു വഴിപോക്കർ ആരോ അങ്ങി വലിച്ചെറിഞ്ഞതാണ്. അതു കിട്ടിത്തു. വേര് അധികവും മണ്ണിനുമിതെ. വ്യക്തത വന്നു വ്യക്തതയെല്ലാം ഇരുന്നിട്ടു ബാക്കി വെള്ളം ബിസ്മി ചൊല്ലി കുടിച്ചിട്ട് 'അർഹം ദുല്ലഭം' എന്നു ദൈവത്തിനു സ്തുതി പറഞ്ഞിട്ടു പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പേര് യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ്. വയസ്സ് എൺപതു കഴിഞ്ഞു. ഉററവരായി ആരുമില്ല. ഫക്കീറായി ലോകം ചുറ്റുകയായിരുന്നു. ഞാൻ മരിക്കാൻ പോകുകയാണ്.

നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടേയും പേരെന്ത്? ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പേര് റഷീദ്. സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകനാണ്.' യുവതി പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പേര് അസ്മാ. സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപികയാണ്.

'നമ്മളെ എല്ലാം അല്ലാഹ് അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.' എന്നും പറഞ്ഞു വ്യക്തത കിടന്നു. ഞങ്ങളുടെ കൺമുനിൽ വെച്ച് യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ് മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അസ്മായയെ അവിടെ നിർത്തിയിട്ട് ഞാൻ ചെന്ന് അനുജനൊടു വിവരം പറഞ്ഞു. ഒരു വാൻ കൊണ്ടുവന്നു. മുതലേറ പള്ളിയിൽ കൊണ്ടുപോയി കുളിപ്പിച്ചു. പുതുവസ്ത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞു കബറടക്കി. വ്യക്തത സഞ്ചിയിൽ ആരുമില്ലാത്തതുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനും അസ്മായും അതു ഷൂറുപകുടി ചേർത്തു മിറായി വാങ്ങിച്ച് സ്കൂൾക്കുടികൾക്കു കൊടുക്കാൻ അസ്മായെ ഏല്പിച്ചു. അസ്മായയെ ഞാൻ പിന്നീടു വിവാഹം ചെയ്തു. മാവിന് അസ്മായ വെള്ളം ഒഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാനീ വീടു പണിയിച്ചു. താമസമാക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ആ തെന്മാവിന്റെ വേരൂ പൊട്ടിക്കൊണ്ടു ചാക്കുകയെന്നതിന് മണ്ണിട്ട് ഞാനും അസ്മായ്ക്കുമാണ് മാവു പറിച്ചുകെട്ടി വെള്ളമൊഴിച്ചു. രണ്ടുമുന്നു ദിവസം മാവ് അസ്മായുടെ കിടപ്പുമുറിയിൽ മൂലയിൽ ചാരിനിന്നു. അതിവിടെ കൊണ്ടുവന്നു ഞാനും അസ്മായ്ക്കുമാണ് കുഴികുത്തി ഉണക്കച്ചാണകവും ചാരവും ഇട്ടു കുഴിച്ചു നിറുത്തി വെള്ളം ഒഴിച്ചു. പുതിയ ഇലകൾ വന്നു മൂറ്റാറായപ്പോൾ എല്ലാപോടിയും പച്ചില വളവും ചേർത്തു. അങ്ങനെ ആ മാവ് ഇങ്ങനെയായി.

'മനോഹര സംഭവം മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് റിണ്ടാൻ കഴിയാത്ത മാവിന് ആ വ്യക്തത വെള്ളം ഒഴിച്ചു. ഞാനിത് ഓർമ്മിക്കാം.

ഞാൻ യാത്ര പറഞ്ഞു നടന്നപ്പോൾ പിറകെ വിളിച്ചു.

ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനിന്നു.

റഷീദിന്റെ മകൻ നാലു മാമ്പഴം. ഒരു കടലാസ്സിൽ പൊതിഞ്ഞുകൊണ്ടുവന്നു തന്നിട്ടു പറഞ്ഞു:

'ഭാര്യയ്ക്കും മക്കൾക്കും കൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞു.

'മോൻ പറിക്കുന്നുണ്ടോ?' 'കോളേജിൽ പറിക്കുന്നു.'

'പേരെന്താ?' 'യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ്.'

'യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ്?' 'യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ്.'

'അതേ, യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ്.'

സ്വർണമാല

കലാകൗമുദിയുടെ പിറന്നാൾപ്പതിപ്പിൽ (1976) പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കഥ.

പുരാതനമായ സ്വർണ്ണമാലയാണ്. ഇരുപത്തിയൊന്നുകാൽപ്പവർഷം. ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിൽ കിടന്നതാണ്. അത് ഭാര്യ വെള്ളംകൊടുമ്പോൾ അത്യുഗ്രമായ കിണററിൽ വീണു. വളരെ പഴയ വലിയ കിണർ. പറയത്തക്ക അരത്തൊണമൊന്നുമില്ല. ധാരാളം വാവുമുണ്ട്.

വീടും പുരയിടവും വാങ്ങുമ്പോൾ കിണററിന്റെ വക്കുകളിൽ കാട്ടുചെടികളുണ്ടായിരുന്നു. പട്ടത്തിരിക്കുന്നത് അടയ്ക്കമാതിരിയുള്ള ചെറിയ ചെറിയ കല്ലുകൾക്കൊണ്ടാണ്. ഒരുദിവസം നോക്കുമ്പോൾ ചെടികളിലൊന്നിൽ പാമ്പിന്റെ പടം കണ്ടു! പാവ് എങ്ങനെ വന്നു? ഉടനെ സിമൻറിടിച്ച് വളരെ പണിപ്പെട്ട് വളരെ ആളുകളുടെ ശ്രമഫലമായി കിണർ തേവിട്ടു വൃത്തിയാക്കിയതാണ്. കിണറിന് ഒരു മൂന്നുകൊല്ലം പഴക്കം കാണും. തെളിവെല്ലാം. ഉച്ചസമയത്ത് വെള്ളത്തിലൂടെ അഗാധതയിൽ സ്വർണ്ണമാല മഞ്ഞ രാശിപോലെ കിടക്കുന്നത് നല്ലവണ്ണം കാണാം.

ഭർത്താവ് കണ്ണടയിലൂടെ ശരിക്കു കണ്ടു. ഭർത്താവിന്റെ മാതാവിന്റെ കഴുത്തിൽ, ഭർത്താവിന്റെ പിതാവ് കെട്ടിയതാണ്. അത് കലയാണെന്ന് ഭർത്താവ് ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിൽ അണിയിച്ചു. എന്നിട്ടെത്ര കൊല്ലമായി! എല്ലാം ഇന്നലെത്തെയോ.

ഇനി ഇപ്പോൾ എങ്ങനെ എടുക്കും? സ്ഥിരം കിണറിലിറങ്ങൽക്കാരനായ ഒരു മഹാനുണ്ട്. അദ്ദേഹം ഒരു മോഷ്ടാവാണ്. വെളുപ്പിനു നാലുമണിക്ക് എണീറ്റു നടക്കും. ഹോട്ടലുകളിൽക്കയറി പലഹാരങ്ങൾ കട്ടുതിന്നും. പറമ്പുകളിൽ നടന്ന് വാഴക്കുല, തേങ്ങ, ചക്ക എന്നിവ മോഷ്ടിക്കും. ധാരാളം അടിയും ഇടിയും വാങ്ങിച്ചുകൊണ്ട് ആൾ ക്ഷീണിച്ച ക്ഷയംപിടിച്ച മാതിരിയാണ്. ബ്ലേഡുകൊണ്ട് കിണററിൽനിന്നു വെള്ളം കോരാനുള്ള കയർ പതുക്കെ മുറിച്ചുവയ്ക്കും. കുട്ടികൾക്കു മിറായി വാങ്ങിച്ചുകൊടുത്തു മുറിച്ചു. പല്ലുതേക്കുകയോ കുളിക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത ഒരു മനുഷ്യനാണ്. ദേഹമൊക്കെ ചൊരിപിടിപ്പിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹം ഒറ്റക്കണ്ണനാണ്. വസൂരിപിടി പെട്ടു പോയതാണ് ഒരു കണ്ണ്. വസൂരി വന്നു കിടക്കുന്ന വീട്ടിൽ കക്കാൻ പോയപ്പോൾ പേടിച്ച് പിടിപെട്ടതാണെന്നാണ് ഐതിഹ്യം.

അദ്ദേഹം വന്നു കിണറുനോക്കി. സ്വർണ്ണ മാല ശരിക്കു കണ്ടു. എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു: "കിണറു് ഭയങ്കരമാണ്. ഇതുപോലുള്ള കിണർ അടുത്ത പ്രദേശത്തൊന്നുമില്ല. ഒരുപാടു താഴ്ചയുണ്ട്. ഇറങ്ങാനും കയറാനും ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. വെള്ളം ഒരുപാടുണ്ട്. ഞാൻ എടുത്തുതരാം. ഇരുപത്തഞ്ചുരൂപ തരണം."

വൃത്തികെട്ട മനുഷ്യൻ ഇരുപത്തഞ്ചു രൂപയ്ക്കു കിണറിലിറങ്ങി മാലയെടുക്കാൻ തയ്യാർ. വെള്ളത്തിലിറങ്ങിയാൽ ആരും മുത്രമൊഴിക്കും! ആ വെള്ളമാണു കുടി കേണ്ടത്. അരുപ കൊടുത്തിട്ടു പറഞ്ഞു: "പോയി ചായ കുടിക്കൂ. വെള്ളം കുറേ വററിയിട്ട് അറിയിക്കാം."

അദ്ദേഹം പോയി. ലേശം സംശയം തോന്നി. രാത്രിവന്ന് കിണറിലിറങ്ങി സ്വർണ്ണ മാല എടുത്തുകൊണ്ടുപോയാലോ? പക്ഷേ, എങ്ങനെ ഇറങ്ങും?

മീശയ്ക്കു ഡൈപ്ലൂട്ടി കറുപ്പിച്ചിട്ട്, ഭാര്യ മുടി കറുപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഭർത്താവു പറഞ്ഞു:

"അയാൾക്കു ഞാൻ അരുപ കൊടുത്തു പറഞ്ഞതല്ല. കിണററിൽ മുത്രമൊഴിക്കും. ആ വെള്ളം നമ്മൾ കുടിക്കേണ്ടി വരും."

ഭാര്യ പറഞ്ഞു:

"അയാൾ ഈ രാജ്യംവിട്ടു പോകുകയാണ്. ഭാര്യയും മറും അങ്ങ് തോട്ടത്തിലാണ്. അവിടെ പണിയുണ്ട്. അയാളും പോകുന്നു. ഇനി ഇപ്പോൾ കിണററിൽ ആരിങ്ങും?"

കുറേസമയം കഴിഞ്ഞ് ഭർത്താവു പറഞ്ഞു:

"എടി കിണററിൽ ഞാനിറങ്ങാം!"

"ആ അഗാധതയിലേക്കോ? വേണ്ട!"

"പോടി. നീ ഇനിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ ഏതായോ കിണറുകളിൽ ഇറങ്ങിയിരിക്കുന്നു! തെങ്ങിൽക്കയറുക, കയറു വൃക്ഷക്കൊമ്പിൽ കെട്ടിയിട്ട് തൂങ്ങി കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു കയറുക—"

"അതൊക്കെ അതക്കാലം!"

"ഇതക്കാലത്തിനെന്നോ?"

പല്ലുതേപ്പ്, കുളി എല്ലാം കഴിഞ്ഞ് ചായകുടിച്ച ഒരു സിഗററ്റും പുകച്ചുകൊണ്ട്

ഭർത്താവ് കിണറുകരയിൽ നില്ക്കുന്നു. ഭാര്യയുടെ അനുജത്തി, ഭാര്യ, സ്കൂൾഫെൻ ലിനു പാക്കുന്ന മോൾ, നഴ്സറി സ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന മോൻ എന്നിവരുമുണ്ട്. ശരിക്കു മുത്രമൊഴിച്ചു കഴുകിയിട്ട് ഭർത്താവ് ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു:

"നീ പോയിട്ട് പശുവിനെ കെട്ടുന്ന ഏറ്റവും നീളംകൂടിയ കയറു കൊണ്ടുവരൂ."

"എന്തിനാണ്?"

"കിണററിൽ ഇറങ്ങി നിന്റെ കെട്ടുതാലി എടുക്കാൻ!"

"ഓർത്തിട്ടേന്റെ ദേഹം വിറയ്ക്കുന്നു!"

"വിറയ്ക്കാനൊന്നുമില്ല!"

"എനിക്കു പേടിയാകുന്നു."

മകൾ പറഞ്ഞു:

"റ്റാ റ്റാ ഇറങ്ങേണ്ട!"

മകനും മകളും റ്റാ റ്റാ എന്നാണു വിളിക്കുന്നത്.

"പിന്നെ എങ്ങനെ എടുക്കും?" കുറേക്കഴിഞ്ഞ്, "എടി എനിക്കു നല്ല ധൈര്യമുണ്ട്. ഞാൻ ഇറങ്ങി എടുക്കാം."

ഭാര്യപോയി നീളമുള്ള കയറുകൊണ്ടുവന്നു. ഭർത്താവ് അതിന്റെ ഒരുതൂമ്പ് കിണററിനടുത്തുള്ള തെങ്ങിൽക്കെട്ടിയിട്ട് കയർ കിണററി ലേക്കിട്ടു. അതിന്റെ മറ്റൊരുതൂമ്പ് വെള്ളത്തിൽ വീണുകിടക്കുന്നു.

ഭർത്താവ് തോർത്തുടുത്ത് കണ്ണടവെച്ചു കിണററിന്റെ അരമതിലിൽക്കയറി.

ഭാര്യ ചോദിച്ചു:

"കണ്ണട വേണോ?"

"കാണാമോ? വേണം."

ഭർത്താവ് കയറിൽപ്പിടിച്ച് പതുക്കെ കിണററിനുള്ളിലേക്കിറങ്ങി. വശത്തു ചവിട്ടി, പിടിച്ചുപിടിച്ച് താഴെത്തേക്കിറങ്ങി. തണുപ്പുള്ള വലിയ തുളയിലേക്കിറങ്ങുന്നതുപോലെ. ബലത്തിൽ രണ്ടു കൈകൊണ്ടും കയറിൽപ്പിടിച്ചു ചവിട്ടിച്ചവിട്ടി കിണററിന്റെ അടിയിൽ വെള്ളത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു. വെള്ളം കണ്ണുനീരുപോലെ. അടിയിൽ സ്വർണ്ണമാല വെട്ടിത്തുളങ്ങുന്നു. രണ്ടുകാൽപിടിക്കാനൊന്നുമില്ല. ധൈര്യത്തോടെ പിടിവിട്ടു വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങി. വെള്ളം എത്രയുണ്ടെന്ന് ഒരുഹമുണ്ട്. കാലുകൾക്കൊണ്ടു തുഴഞ്ഞു മുങ്ങിത്താണു. ഊഹം തെറ്റിയിരിക്കുന്നു! വെള്ളം ഊഹിച്ചതിലും ഇരട്ടിയുണ്ട്! ശാസനം പിടിച്ചു, തുഴഞ്ഞ്

പിന്നീടും താണു. അടിയിൽ എത്തുന്നില്ല! ശാസനമുട്ടലുപോലെ. പിന്നീടും താണു. തലയ്ക്കകത്തു മണിമുഴക്കംപോലെ. ശാസനം നിന്നുപോകുമോ? ചങ്കുപൊട്ടാൻ പോകുന്നതുപോലെ... വെള്ളത്തിനടിയിൽ എത്തി. മാലയുമായി പൊങ്ങി. കയറിൽപ്പിടിച്ചു. ശാസനം കഴിഞ്ഞു. ഭയങ്കരമായ കിതപ്പ്. ആകെ തളർച്ച... മാല ക്ഷിച്ചുപിടിച്ച് തോർത്തു പിഴഞ്ഞു തലതുവർത്തി. എന്നിട്ടു കിതപ്പോടെ പറഞ്ഞു:

"ബക്കറിറിക്ക!"

ബക്കറു വന്നു. അതിൽ സ്വർണ്ണമാലയും കണ്ണടയും ഇട്ടുകൊടുത്തു. മാലയും കണ്ണടയുമായി ബക്കറ്റ് മുകളിലെത്തി.

പരിഭ്രമം. തളർച്ച. ആകെക്കുഴഞ്ഞു. കയറിലെ പിടി വിട്ടുപോകും!

"നീ ഓടിപ്പോയി നമ്മുടെ കോവണി കൊണ്ടുവരൂ!"

മരത്തിൽ പണിത വലിയ കോവണി ഭാര്യ കൊണ്ടുവന്ന് പതുക്കെ കിണററിലേക്കിറക്കി. കോവണി മുഴുവനും കിണററിലായി. അതിന്റെ മുകളിലത്തെ ഒരഴിമാത്രം വെള്ളത്തിൽ പൊങ്ങിനിന്നു. കയറുപിടിച്ച് ആ അഴിയിൽക്കയറിനിന്നു. കാലുകൾ വിറയ്ക്കുന്നു. സർവ്വാംഗം വേദന. ശാസനമുട്ടൽ. കിതപ്പ്. മുകളിലേക്കു നോക്കി. ഒരു വലിയ കുഴലിന്റെ അടിയിൽ നില്ക്കുന്നതുപോലെ. ആകാശം വളരെ ദൂരെ. അരമതിലിനടുത്ത് ഭാര്യയുടെ അനുജത്തിയും ഭാര്യയും മോളും. മോന്റെ തല കാണാം.

ആകെ പരിഭ്രമം. കയറി രക്തപ്പൊടൻ ഒക്കുകില്ല! മുകളിലേക്കു കയറാൻ സാധ്യമല്ല! രക്തയില്ലെന്ന് മനസ്സു സമ്മതിച്ചു.

മിനിട്ടുകൾ നീങ്ങുകയാണ്. മണിക്കൂറുകൾ പതുക്കെക്കഴിയും. സന്ധ്യയാവും. രാത്രി വരും. രാത്രി... കിണററിനുള്ളിൽ എങ്ങനെ കഴിയും? വിറച്ച് വെള്ളത്തിൽ വീഴും!

അവസാനമടുത്തുപോയി. മരിക്കേണ്ട ഏറ്റം വന്നിരിക്കുന്നു. മരണം.

"എടി", പതുക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. "എനിക്കു കയറാൻ വയ്യ. തളർന്നുപോയി."

"ഭാര്യയും മകളും നിലവിളിച്ചു. അതുകേട്ട് മകനും കരഞ്ഞു. ഭാര്യയുടെ അനുജത്തിയും കരഞ്ഞു.

ആരെങ്കിലും വിളിച്ചപ്പോലോ? ആരെ വിളിച്ചിരുന്നു? അയാൾപക്കങ്ങളിൽ മനുഷ്യരുണ്ട്. അവർ വന്ന് എങ്ങനെ കരകയറും? അവർ വരുന്നതുവരെ പിടിവിടാതെ നിലക്കാൻ കഴിയുമോ? ആകെ വിറയലുണ്ട്.

ജീവിതത്തിൽ ഇതുപോലെ അപകടത്തിൽപ്പെട്ട ഏറ്റമുണ്ടോ?... പണ്ട് യുവാവായിരുന്ന കാലത്ത് രാജ്യസമ്മാരമായിരുന്നു. കിഴക്കാരുടെയായ മലകളിൽ കയറിയിട്ടുണ്ട്. അപകടം പിടിച്ച ഗുഹകളിൽ കയറിയിട്ടുണ്ട്. മലവെള്ളത്തിൽ നീന്തി രക്തപ്പൊട്ടിട്ടുണ്ട്. മൈസൂർ രാജ്യം. മൈസൂറിൽ എവിടെയാണ്? ചിക്ക് ബല്ലാപ്പൂർ, ഹാസൻ, ഷീമുഗാ— എവിടെയോ. പട്ടണത്തിൽനിന്നു രണ്ടുമൂന്നു മൈൽ അകലെ ഏകാന്തമായ ഒരു കുന്നാണ്. അതു മുഴുവനും

പരിഭ്രമം അധികരിക്കുകയാണ്. വായിൽ വെള്ളമില്ല. കുന്നിന്ത് ഒരുക്കൈവെള്ളം കോരിക്കുടിച്ചു. ഒരു സത്യം ബോധ്യമായി. വയസ്സായി ദൈവമേ, രക്ഷപ്പെടാനുള്ള വഴി കാണിച്ചു തരൂ!

മുകളിൽനിന്നു ഭാര്യ: "ഒന്നിങ്ങോട്ടു കയറിവരേ!"

ദൈവമേ!

പിന്നെ സംഭവിച്ചതൊന്നും ആലോചനയോടെയല്ല. താനേ കയറിന്റെ തുമ്പെടുത്ത് കോവണിയുടെ അഴിയിൽക്കെട്ടി. എന്നിട്ട് രണ്ടുകൈകൊണ്ടും കയറിൽപ്പിടിച്ച് ചവിട്ടി

പത്നി ഫാബിയുമൊത്ത് ഫോട്ടോ: പ്രശ്ന. ശങ്കരൻകുട്ടി

ചവിട്ടുപിടികൾ കൊത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിലേ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞു കയറി. മുകളിൽച്ചെന്നപ്പോൾ നല്ല ഉണ്ടായായ കുന്നാണ്. ചുറ്റും ആനയുടെ പള്ളുപോലെ. ഉച്ചയിൽ ക്ഷേത്രം. അവിടെ പൂജ എപ്പോഴാണോ? ചുറ്റും വളരെദൂരംവരെ കാണാം. ഒരിടത്തും ഒരു മനുഷ്യനേയും കാണുന്നില്ല. ദൂരെ കണ്ണാടിപോലെ വെട്ടിത്തീളുന്ന ഒരുപാടു കുളങ്ങൾ. കുറേ സമയംകഴിഞ്ഞ് ഇറങ്ങാമെന്നു വിചാരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ പടവുകൾ കാണുന്നില്ല! പടവുകൾ എവിടെ?

കുറേ ഉണ്ടായുടെ പള്ളയ്ക്കാണ് പടവുകൾ. എങ്ങും നോക്കി. ശൂന്യം.

എപ്പോഴെങ്കിലും പുളയ്ക്ക് ആൾ വരുമ്പോൾ ഇറങ്ങാം. വന്നില്ലേങ്കിലോ? ഒരു സിഗററ്റു വലിച്ചിട്ട് നെറുകുടി നോക്കിയപ്പോൾ—ഓഗു! പടവുകൾ കണ്ടു. സന്തോഷത്തോടെ ഇറങ്ങി താഴെ വന്നു.

അതുപോലെയല്ല. ഇതു കിണറാണ്. മരണം തൊട്ടടുത്തു വന്നിരിക്കുന്നു. അല്ല. മരണം എപ്പോഴും തൊട്ടടുത്തുതന്നെയുണ്ട്.

ചവിട്ടിയങ്ങു കയറി കിണററിന്റെ മുകളിൽ ചെന്ന് അരമതിൽ കയറിയിറങ്ങി വിറച്ചുകൊണ്ട് ഭാര്യയേയും മക്കളേയും ചുംബിച്ചിട്ട് കോവണി വലിച്ചുതർത്തി കിണററിനു വെളിയിലിട്ടിട്ട് കിതച്ചുതളർന്ന് കിണററിന്റെ അരമതിൽ ചാരി ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു:

"സിഗററ്റ്!"

ഭാര്യ സിഗററ്റുടുത്തു കത്തിച്ചുകൊടുത്തു. ഒരു ചുവലിച്ചുതി നോക്കുമ്പോൾ ഇടതു കാലിലെ മൂന്നാമത്തെ വിരൽ ഉരഞ്ഞു നിറയുന്നുണ്ട്.

★ ★ ★

കിണററിൽ ഇറങ്ങുന്ന വൃത്തികെട്ട യോഗ്യനോടു പറഞ്ഞു:

"മാല എടുത്തു!"

"ആരിങ്ങി?"

"ഞാൻതന്നെ!"

"ഇന്നു ഞാൻ ഈ രാജ്യത്തുനിന്നു പോകുകയാണ്. തിരിച്ചുവരില്ല. ഭാര്യയും

കുട്ടികളും തോട്ടത്തിലാണ്. അവിടെ എനിക്കു പണി കിട്ടും. പോട്ടെ, അരയുപ താ..”
അരയുപ കൊടുത്തു.

★ ★ ★

ദിവസങ്ങൾ നീങ്ങി. സംഭവവികാസങ്ങൾ വേറെ വരുന്നു. കിണറിൽ ഇറങ്ങിയതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ!

ഒരുദിവസം ഭാര്യ ചായ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു. കുടിച്ചുനോക്കി. നല്ല കടുപ്പമുണ്ട്. മധുരം തീരെ ഇല്ല! പഞ്ചസാര അശേഷം ഇട്ടിട്ടില്ല. കയ്പൻ ചായ ഒരു വലിക്കു കുടിച്ചു. ചായ കുടിച്ച മട്ടില്ല!

ഭാര്യ പറഞ്ഞു:
“എത്ര പഞ്ചസാരയാണ് ദിവസവും അകത്താക്കുന്നത്? തീരെക്കുറഞ്ഞത് മൂപ്പുതു ഗ്ലൂസ് ചായ കുടിക്കോ. ദിവസത്തിൽ ഒരുകിലോയുടെ അടുത്ത് പഞ്ചസാര സ്വന്തം ആവശ്യത്തിനു വേണം. ഞങ്ങൾ കാപ്പിക്കു ശർക്കരയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഇനി ചായയ്ക്കു പഞ്ചസാര വേണ്ട!”

ഞാൻ പറഞ്ഞു:
“ഡോക്ടർ പരിശോധിച്ചു ഫലം പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. അതു കഴിഞ്ഞിട്ടു പോരേ, പഞ്ചസാര വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ?”

“എനിക്കറിയാം. ശരീരത്തിൽ പഞ്ചസാര കാണും!”

കാണുമോ? ആകെ ഒരു വിഷമം! ഇതിനെല്ലാം കാരണം ഒരു വ്രണമാണ്. കിണറിൽനിന്നു കയറിയപ്പോൾ വിരലുരഞ്ഞത്. ഇടതുകാലിന്റെ നടുവിലിന്റെ വശം.

കുറേദിവസംകഴിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ നല്ല വേദന. പഴുത്തുപൊട്ടിയ ഒരു വ്രണം. ഡോക്ടറെ കാണിച്ചു. അദ്ദേഹം സ്നേഹത്തോടെ നല്ലവണ്ണം ഞെക്കി വേദനപ്പിച്ചു പഴുപ്പു കളഞ്ഞു. എന്നിട്ട് മിന്നുന്ന വളർത്ത ക്രിതകയുടെ തുവസ്ത് ശകലം പഞ്ഞിയെടുത്ത് അത് ഒരു കുപ്പിയിലുള്ള വെള്ളമാതിരി ദ്രാവകത്തിൽ മുക്കിയിട്ട് വ്രണമുഖത്ത് അമർത്തി ഉരസി. വേദനകൊണ്ടു പുളഞ്ഞു. മൂന്നുനാലു പ്രാവശ്യം പഞ്ഞി മുക്കിക്കെട്ടുക. വ്രണം ശരിക്കും വൃത്തിയാക്കി, ഒരു പൊടി വ്രണമുഖത്തു കൂടഞ്ഞ് നല്ലവണ്ണം തുണിക്കണുവെച്ചു കെട്ടി.

“നനയ്ക്കരുത്.”

എന്നിട്ട് കുറേ ഗുളികകൾ തന്നു. പത്തുപതിനാറു ദിവസം ഇടവഴിയിലെ വെള്ളത്തിലൂടെ ഒക്കിക്കൊച്ചുന്ന് വ്രണം കഴുകിക്കൊട്ടലും ഗുളിക വിഴുങ്ങലും. എന്നിട്ടും വ്രണം വലുതായി വരുന്നു. പഴുപ്പുകൊണ്ട് വ്രണം എന്തുകൊണ്ട് ഉണങ്ങുന്നില്ല?

“മൂത്രം കൊണ്ടുവരണം. പഞ്ചസാരയുണ്ടോ എന്നു നോക്കാം.” ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു.

പരിഭ്രമമായി.

“ഡോക്ടർ, പഞ്ചസാരയുണ്ടെങ്കിൽ?”

“ധാന്യവർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കരുത്.”

കുട്ടിച്ചാത്തൻ അനുഗ്രഹം

കളുടെ വിളികൾക്കും അപൂർവ്വ തേജസ്സ് നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് സ്നേഹം എഴുതുക.

ടി.എസ്. വേലായുധൻ
ശ്രീ കാളിചാത്തൻ സേവാമഠം
പി.ഒ. അന്തിക്കാട്-680 641, തൃശൂർ ജില്ല

നേരിൽ വരുന്നവർ തൃശൂരിൽനിന്ന് അന്തിക്കാട് വഴി പോകുന്ന ബസ്സിൽ കയറി അന്തിക്കാട് നടയിൽ ഇറങ്ങി അല്പം തെക്കോട്ടു നടന്നാൽ കാണുന്ന S.K.C.S. ജില്ലയിൽ അന്ത്യോഷിക്കുകയോ, പടിഞ്ഞാട്ടു പോകുന്ന റോഡിൽക്കൂടി ഒരു ഫർലോങ് നടന്നാലും ക്ഷേത്രത്തിൽ എത്താം.

ടി.എസ്. വേലായുധൻ, ശ്രീകാളി ചാത്തൻ സേവാമഠം
പി.ഒ. അന്തിക്കാട്-680641, തൃശൂർ ജില്ല.

ചോറുണ്ണാൻ വയ്യ. മധുരം വർദ്ധിക്കണം. ചായ, കോഫി എന്നിവകളിൽ പഞ്ചസാര പാടില്ല. പഴങ്ങളൊന്നും ഉപയോഗിക്കരുത്. കൊഴുപ്പു കുറയ്ക്കണം.”

ദൈവമേ, ജീവിതത്തിലെ സുഖം! ഇനി എന്തുചെയ്യും?

കിണറിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ ഇങ്ങനെ. പഞ്ചസാര കാണും. വയസ്സും കുറയായി. അതാണ് കിണറിൽക്കിടന്നു തളർന്നത്.

ഒരു ചെറിയ കുപ്പിയിൽ മൂത്രമുറച്ചു ഭാര്യ മുന്പേ. സ്വർണ്ണമാല കഴുത്തിൽക്കിടന്നു തിളങ്ങുന്നു!

എത്ര ചരിത്രമുള്ള സ്വർണ്ണമാല!

മൂത്രം വാങ്ങിയിട്ട് കമ്പാണ്ടർ പറഞ്ഞു:

“റിസൽട്ട് നാളെ പറയാം. പത്തുമണിക്കു ഭാര്യ വരട്ടെ. ബെനിഡിക്സ് സൊല്യൂഷൻ ഇവിടെ തീർന്നു. നഗരത്തിൽനിന്നു കൊണ്ടു വരണം.”

ഡ്രസ്സുചെയ്യിച്ച് ഭർത്താവും ഭാര്യയും പോന്നു. ഭർത്താവ് രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. എന്തായിരിക്കും ഫലം? ജീവിതം ഒരതിർത്തിയിൽ വന്നുനില്ക്കുന്നു. ഇനിയുള്ള ജീവിതം? കിണറിലുള്ളിലെ സംഭവം ഓർത്തു. എന്തുകൊണ്ടും ജീവിതത്തിന്, ഇതുവരെ സുഖമായിരുന്നു. എന്തും തിന്നാമായിരുന്നു. എന്തും കുടിക്കാമായിരുന്നു. മധുരമുള്ളതും കൊഴുപ്പുള്ളതും വർദ്ധിക്കണം! രസമില്ലാത്ത ജീവിതം. ആ! വരുമ്പോലെ വരട്ടെ. നോക്കാം.

പിറേദിവസം രാവിലെ പത്തുമണിക്ക് റിസൽട്ടറിയാൻ ഭാര്യ പോയി. ഭർത്താവ് വിഷണ്ണനായി കാത്തിരുന്നു. വ്രണത്തിലെ കെട്ടഴിച്ചുനോക്കി. വ്രണം ഉണങ്ങിവരുന്നതായി തോന്നുന്നുല്ലോ? തോന്നലാണോ?

ഭാര്യ വന്നു പറഞ്ഞു:
“റിസൽട്ടിങ്ങു. നിറയെ പഞ്ചസാരയാണ്!”

മനസ്സു മരിച്ചു. ശരീരവും മരിച്ചുതുടങ്ങി. ഇനി?

ഭാര്യ കുറേകഴിഞ്ഞ് ഭവ്യതയോടെ ചായ കൊടുത്തു. ഭർത്താവ് കുടിച്ചുനോക്കി. അദ്ഭുതം.

ഏ വണ് ചായ! ഗുളുഗുളാ മധുരം!

“ഇതെന്താ പഞ്ചസാര ഇട്ടത്?”

ഭാര്യ ചിരിച്ചു.

“ഞാൻ ചുമ്മാ പറഞ്ഞതാ. റിസൽട്ടിങ്ങു. പഞ്ചസാര തീരെ ഇല്ല!”

ദൈവത്തിനു സ്തുതി!

എങ്കിലും,

“ഹമ്പടി!”

സന്തോഷത്തോടെ നോക്കുമ്പോൾ ഞെട്ടലോടെ കണ്ടു. ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിൽ സ്വർണ്ണമാല ഇല്ല!

എവിടെപ്പോയി?

നേരേചാവേ ചെന്നു കിണറിൽ നോക്കി. സന്തോഷം: കിണറിലിറങ്ങി, അത്യാധുനികമായി, തെളിഞ്ഞ വെള്ളത്തിനിടയിൽ മഞ്ഞ രാശിപോലെ, കൃശലായിക്കിടക്കുന്നു സ്വർണ്ണമാല!

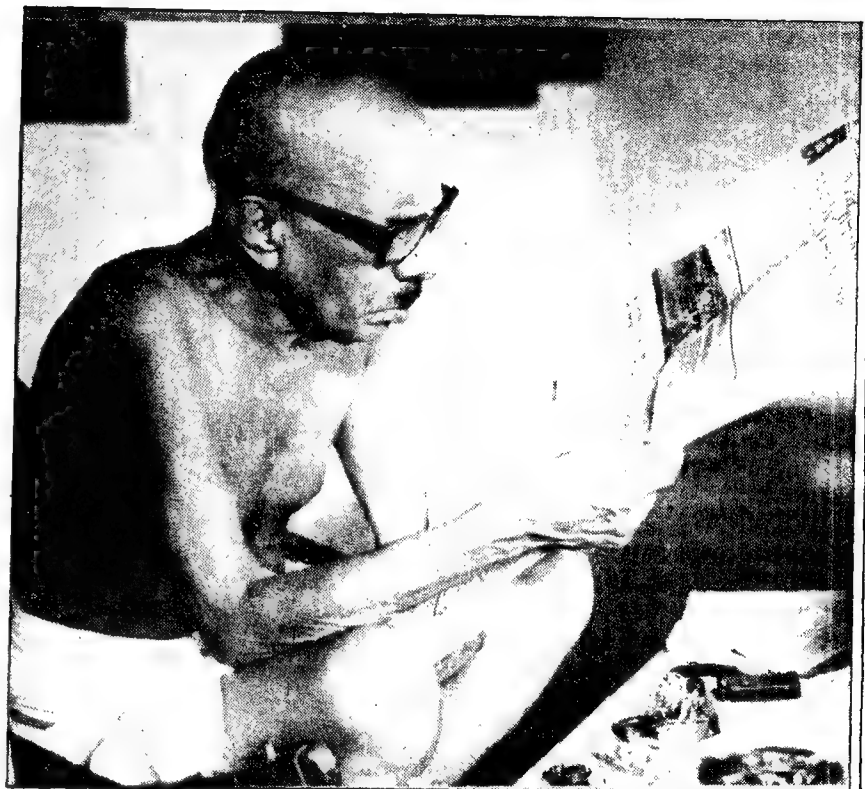

മരണവുമായുള്ള സംവാദം

എം.എൻ. വിജയൻ

ഒരു നർവ്വേനിലും എഴുതിയത് ബഷീറാണ്. സുഹൃത്തുക്കളുടെ നടന്നത് ബഷീറിന്റെ ഒരംശമാണ്. സന്യാസികളുടെ കൂടെ നടന്നതും ബഷീറിന്റെ ഒരംശമാണ്. മരുന്നു കച്ചവടം നടത്തി എന്നതും ബഷീറിന്റെ ഒരംശമാണ്. ലോക്കപ്പിലിട്ട് പൊലീസുകാർ തല്ലി എന്നതും ബഷീറിന്റെ ഒരംശമാണ്. ഒടുവിൽ ഭ്രാന്തുവന്നതും ബഷീറിന്റെ ഒരംശമാണ്. ഇതിന്റെയൊക്കെ ആകെത്തുകയാണ് ബഷീറിന്റെ കൃതികൾ. എല്ലാം കൂടിപ്പുരുമ്പോഴാണ് എഴുത്തുകാരന്റെ ആവിഷ്കരണത്തിന്റെ അളവ് നാം കാണുന്നത്. അതിൽ സ്വപ്നങ്ങളും ഭാവനകളും അയാൾ സഞ്ചരിച്ച ലോകങ്ങളും ടോട്ടൽ പേഴ്സണലിറ്റിയുടെ ലോകമാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ജീവിക്കുകയും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഭാവനകൾ ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജീവിയാണ് മനുഷ്യൻ. നമ്മുടെ ജീവിതം ഒരു ഫാൻറസിയാണ്. ഈ ഫാൻറസിയെ ഭൂമിയിലേക്കു കൊണ്ടുവരികയാണ് മനുഷ്യന്റെ ശ്രമം. യഥാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്നും സങ്കല്പത്തെ സൃഷ്ടിക്കുവാനും സങ്കല്പത്തിൽനിന്നും യഥാർത്ഥ്യത്തെ സൃഷ്ടിക്കുവാനുമുള്ള കഴിവാണു വൈരുദ്ധ്യാത്മക പുരോഗതിയുടെ അടിസ്ഥാനം. ഈ ലോകവും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, അപാരതയും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഇതുണ്ടോ. ബഷീറിന്റെ കൃതികളുടെ മുഖമുദ്രയാണ്. എന്റെ കാലടിപ്പാടുകൾ ആരാണ് മാർച്ചുക്കളുന്നത് എന്ന് ബഷീർ ഇപ്പോഴും ചോദിക്കുന്നത്. ഇത് അനശ്വരതയുടെ പ്രശ്നമാണ്. മരണവുമായുള്ള സംവാദമാണ് ഏറ്റവും വലിയ ദാർശനികപ്രശ്നം. ഓരോ ദാർശനികപ്രശ്നങ്ങളും ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. കാര്യം മാർക്സിനുണ്ടായത് ഭൗതികമായ ദാർശനികതയാണെങ്കിൽ മറുതള്ളവർക്കുണ്ടായത് ആദ്യയാത്മിക ദാർശനികത ആയിരുന്നു. ഒരു മൃഗത്തിന് മരണമേയില്ല. ഈ മരണമേയിൽനിന്നാണ് കഥാപാത്രീകതയും ഒരു അനർവ്വേനിലും പിറന്നുവീഴുന്നത്.

ഒരു വലിയ തുണിമില്ലിൽ ജോലിചെയ്യുന്നവന് ഈ ലോകത്തിൽ താനെത്ര നിസ്സാരനാണെന്നുള്ള ഭയത്തേക്കാൾ വലിയത് യന്ത്ര

ഒരിക്കലും തെറ്റിക്കാത്ത പ്രഭാത പരിപാടി

ഫോട്ടോ: ശ്രീ. ശങ്കരൻകുട്ടി

ത്തിനു മുമ്പിൽ നില്ക്കുമ്പോഴുണ്ടാവുന്ന ഭയമാണെന്നും അയാൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഒരു നെയ്ത്തുമില്ലിൽ ജോലിചെയ്യുന്നവന് അങ്ങനെയുണ്ടാവുന്നില്ല. കാരണം, അവൻ സ്വന്തം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. യന്ത്രമില്ലാതെ കിൻ അയാളുടെ നില്ക്കുന്നതുള്ള. ഇങ്ങനെ ലോകത്തിലുള്ള മനുഷ്യന്റെ സ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചെടുക്കുക എന്നുള്ള പ്രശ്നവും കാലത്തിലേ മനുഷ്യന്റെ അസ്തിത്വം രൂപപ്പെടുത്തുക എന്നതും മൗലികമായ ദാർശനികപ്രശ്നമാണ്. ഞാൻ മരിക്കും—ഞാൻ മരിക്കും മറുതള്ളതൊന്നും നശിക്കില്ല എന്നു പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം മരിക്കാൻ പാടില്ല എന്നാണ്. ഇതാണ് ബഷീർ തന്റെ കൃതികളിൽ അവസാനവരെ അന്വേഷിക്കുന്നത്. അനശ്വരതയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള ദാഹം വരുമ്പോൾ മരണം ഭയാനകമായ

അവസ്ഥയായിത്തീരുന്നു. ഇതാണ് മനുഷ്യ വർഗ്ഗത്തിന്റെ ആദ്യയാത്മികവിധി. ബോധം കൂട്ടുന്നതിനനുസരിച്ച് ഭാരം കൂടും. തീക്ഷ്ണമായ അനുഭവങ്ങളാണ് അനർവ്വേനിലിലുള്ളത്. ഇത് എല്ലാവർക്കുമില്ല. കുറേപ്പേർ ഇനിക്കും, പ്രായമാകും, മരിക്കും. മറുപിലർ അനശ്വരതയ്ക്കുവേണ്ടി ദാഹിക്കും. ഇത്തരം ദാർശനിക സമസ്യകൾക്ക് ഉത്തരം കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നവനെയാണ് മിസ്റ്ററിക എന്നു വിളിക്കുന്നത്. ഒരു മരണത്തിൽനിന്നോ ഒരു പ്രിയയിൽനിന്നോ നേരിട്ടു കിട്ടുന്ന അനുഭവത്തിനു പകരം സ്വയം അറിവിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ബോധത്തിൽനിന്നാണ് ഒരു മിസ്റ്ററിക ഇനിക്കുന്നത്.

ഒരുവിധത്തിൽപ്പറഞ്ഞാൽ, ദൈവം എന്നു വിളിക്കാം. നമ്മൾ പറയുന്നു ദൈവം അമ്പലത്തിലുണ്ട്. പള്ളിയിലുണ്ട്. പക്ഷേ,

പൂർണ്ണ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

നിരൂപണം - ലേഖനം

ഇവൻ എൻ പ്രിയ പുത്രൻ

-സി. ജെ. തോമസ്

മൗലികതകൊണ്ടും വൈവിധ്യം കൊണ്ടും ശ്രദ്ധേയമായ പതിനഞ്ചുപന്ത്രണ്ടാണ്ടിലെ ഉള്ളടക്കം. വില: 7.00

പുരോഗമന സാഹിത്യവും മറ്റും

-സുകുമാർ അഴീക്കോട്

സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി പ്രശസ്തമായ എട്ട് പർച്ചകളാണ് ഈ കൃതിയിലുള്ളത്. വില: 22.00

അർച്ചനാഗാനപ്രസ്ഥാനം - എം.എ. കരിം

അർച്ചനാഗാനങ്ങളെപ്പറ്റി ഇതു വിസ്തരിച്ചൊരു പഠനം മലയാളസാഹിത്യത്തിന് ഓടയാണു്. വില: 15.00

മാനസികമായ അടിമത്തം - തായാട്ട് ശങ്കരൻ

ഒരധ്യാപകന്റെ വിവേകത്തിന്റെ വെളിച്ചവും വികാരത്തിന്റെ ചൂടും ഈ കൃതി വായിക്കുന്ന ആർക്കും അനുഭവപ്പെടും. ശക്തിയുക്തവും യുക്തിഭ്രേവ്യമാണു് തായാട്ടിന്റെ ഗദ്യം. വില: 20.00

പടവുകൾ - കെ. സച്ചിദാനന്ദൻ

പല ആധുനികരും സാർത്രിന്റെ ദർശനത്തെ അലസജീവിതത്തിന്നു് ന്യായീകരണമാക്കിയപ്പോൾ ഈ എഴുത്തുകാരൻ സാർത്രിന്റെ ചിന്തയിലെ ഉത്തരവാദിത്തത്തിന്റെയും പ്രതിജ്ഞാബദ്ധതയുടെയും വശത്ത് ഊന്നിനിന്നു. അതിന്റെ അനുരണനം ഈ കൃതിയിൽ അനുഭവപ്പെടും. വില: 30.00

എന്താണ് ആധുനികത - എം. മുകുന്ദൻ

എന്താണ് ആധുനികത എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വസ്തുനിഷ്ഠമായ പഠനം ഇതിൽ കാണാം. വില: 15.00

അടിവേരുകൾ

-ഡോ. എം. ആർ. രാഘവവാരീയർ

ഈ കൃതിയിലെ രചനകളിൽനിന്നു് കിനിയുന്ന ആഹ്ലാദം മറ്റൊന്നിന്നും കിട്ടുകയില്ല. വില: 15.00

അങ്ങാടിയിലെ വർഷം - അകവൂർ നാരായണൻ

അകവൂരിന്റെ ഈ കൃതി കലാസ്വാദകരു് തൃപ്തികൾക്ക് വിവേകമയമായ ഒരനുഭവം വിരുന്നാണ്. വില: 13.00

ഒരു കാലത്ത് മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ

ജലിച്ചുനിന്ന അപ്പൻ തമ്പുരാണെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പഠനം സാമ്പത്തികവും വിജ്ഞാനപ്രദവുമാണ്. വില: 22.00

അമ്പതു രൂപയ്ക്കുമേൽ പുസ്തകങ്ങൾ ഒന്നിച്ചെടുക്കുന്നവർക്ക് ആകർഷകമായ കമ്മീഷൻ. വി. പി. പി. ആയി അയയ്ക്കുന്നതാണ്.

പണം മുൻകൂർ അയയ്ക്കുന്നവർക്ക് പോസ്റ്റേജ് സൗജന്യം. മറ്റു പ്രസാധകരുടെ പുസ്തകങ്ങളും ലഭ്യമാണ്. കാഴ്ചലോഗിനു് എഴുതുക. PP.94010

എല്ലാതരം പുസ്തകങ്ങളും ലഭിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ

ഏറ്റവും വലിയ സ്ഥാപനം

TBS Publishers' Distributors

TBS Building, GH Road
Calicut - 673 001, Ph: 60085

മിസ്റ്ററിക്കിനു പള്ളിയിലേ മതമില്ല, ദൈവമില്ല. ഒരു ദൃഷ്ടിക്ക് ഉപദേശിക്കാൻ വേറൊരു ദൃഷ്ടി വേണ്ട. അവൻ തന്നെയാണ് അവന്റെ ഗുരുവും ശിഷ്യനും. ഇതിനെയാണ് അപരപക്ഷാനുഭൂതി എന്നു നമ്മൾ വിളിക്കുന്നത്. അറിവിനു പകരം നേരിട്ടനുഭവിക്കുന്നത്. അനുഭവങ്ങൾ കൂടുതലായും പുസ്തകങ്ങളിലുള്ള താത്പര്യം കൂറയുന്നു. പുസ്തകങ്ങളെക്കാൾ മറുതള്ളവരുടെ അനുഭവങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടുകളാണ്. ദൃഷ്ടികളെപ്പറ്റി പറയുന്നത് സാധാരണ വായിക്കാത്തവരും പഠിക്കാത്തവരുമാണ്. വേദം പഠിക്കുന്നവൻ വിവരമില്ലാത്തവനാണ്.

എത്ര വലിയ ദാർശനിക കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞാലും ബഷീർ ചുർ ആൻ ഒന്നും ഉദ്യമിക്കാറില്ല. നമ്മളെപ്പോലുള്ളവരാണെങ്കിൽ വിദ്യാഭ്യാസവും ഉദ്യമിക്കണം. അനുഭവങ്ങളാണ് ബഷീർ ഉദ്യമിക്കാൻ.

(മുദ്രാമികൾ പൂക്കുമ്പോൾ എന്ന കൃതിയിൽനിന്ന്)

ശിക്ഷിതൃകൻ

49-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

കുഞ്ഞിനെ തരാഞ്ഞത്?"

"എന്റെ കുറും കൊണ്ടാണോ?"

കരിയാത്തൻ, രാവിലത്തെ അബ്ദുൽ റസ്സാക്കിന്റേയും ആയിഷാബീബിയുടെയും വീട്ടിലെത്തി. എല്ലാവർക്കും സന്തോഷം!

പുട്ടും കടലയും പപ്പടം കാച്ചിയതും പഴവും. പിന്നെ ചായ. അതുകഴിഞ്ഞു ഡബ്ബിൽ പുകച്ച് ഊതൽ. അതിനുശേഷമായിരുന്നു പതിവു മംഗളകർമ്മം!... പൊന്നാട ചാർത്തൽ! അബ്ദുൽ റസ്സാക്കും ആയിഷാബീബിയും കൂടി കരിയാത്തനു പൊന്നാട ചാർത്തി! (പൊന്നൊന്നുമല്ല. വിലകൂടിയ ഒരു ഫോറിൻ ഷാൾ. പിന്നെ കരിയാത്തന്റെ ഇടതുകൈത്തണ്ടിന്റെ ഒരു ഫോറിൻ വാച്ചുകെട്ടിക്കൊടുത്തു.

"വാച്ചിനു ചാവികൊടുക്കേണ്ട. കൈയിൽ കെട്ടിയാൽ മതി. സുഖമായി നടന്നുകൊള്ളൂ."

പിന്നെ ഷർട്ടിനുതുണി, ഒരു ഡബ്ബിൽ മുണ്ട്. രോമത്തിന്റെ ഒരു ഫുൾ കൈ ബനിയൻ, ഫൗണ്ടൻ പേന, വലിയ ടോർച്ച്. സോപ്പുകൾ, ഷേവിങ് സോപ്പ്, തലവേദനയ്ക്കു പുരട്ടാനുള്ള ടൈഗർ ബ്രാൻഡ്, ഒരു ബെൽറ്റ്, ഒരു കൂട-എല്ലാം തന്നി പൊന്നാട! കരിയാത്തന്റെ ഭാര്യയ്ക്ക് ഒരു സാരി, ഒരു ബ്ലൗസിനുള്ളതുണി, രണ്ടും ഫോറിൻ. ഫോറിൻ കൂട തുറക്കാനുള്ള സൂത്രവും കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

"കരിയാത്തൻ എത്ര മക്കളുണ്ട്?"

ആയിഷാബീബി ചോദിച്ചു. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു.

"കല്യാണം കഴിച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ ഇരുപതു കൊല്ലമായി. കുട്ടികളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല."

"അതെന്താ ശിക്ഷിതൃകൻ അനുഗ്രഹി

ക്കാഞ്ഞത്?"

"ചിലർക്കു കഷണത്തിൽ, ചിലർക്കു താമസിച്ച്. ദിവ്യരഹസ്യം ആരറിയുന്നു?" ആയിഷാബീബിയേയും അബ്ദുൽ റസ്സാക്കിയേയും ശിക്ഷിതൃകൻ കഷണത്തിൽ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ഭുതം!

ആയിഷാബീബി പറഞ്ഞു.

"എനിക്കൊരു നേർച്ചയുണ്ട്. കഷ്ടതയിലെ ഉൽസവനാളിൽ ഞാൻ മുടിയാട്ടം നടത്തും!"

"മുടിയാട്ടം, അങ്ങേ അറഞ്ഞെ പുണ്യ കർമ്മമാണ്. മുടിയാട്ടം, ഹാ, മുടിയാട്ടം! അതാണു പ്രമാണം."

"കരിയാത്തന്റെ ഭാര്യയോട് ഇവിടെ വന്നുകാണിച്ച് എന്റെ പഠിപ്പിക്കാൻ പറയണം."

"പുണ്യകർമ്മമല്ലോ. അവൾ ഇവിടെ വന്നുകാണിച്ചുതരാതിരിക്കുമോ?"

അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് പറഞ്ഞു:

"കഷ്ടതയിലെ ഉത്സവത്തിനു ഞാൻ ഉറഞ്ഞുതുളളു്."

"വലിയ പുണ്യകർമ്മം! ഉറയുക, തുളളുക-ഉറഞ്ഞുതുളളുക! അതാണു പ്രമാണം."

"ഉറഞ്ഞുതുളളാൻ കരിയാത്തൻ എന്നെ പഠിപ്പിക്കണം."

"ആ പുണ്യകർമ്മം ഞാൻ ശീലിപ്പിക്കാം."

"നമുക്കൊരു പിശകു പറി." അബ്ദുൽ റസ്സാക്കു പറഞ്ഞു: "തൂലാഭാരം നടത്തിയതും മറും ഫോട്ടോ എടുപ്പിച്ച് എല്ലാ പുത്രങ്ങൾക്കും കൊടുക്കേണ്ടതായിരുന്നു. വാർത്തയും."

"അതു ഞാനും മറന്നുപോയി."

ആയിഷാബീബി പറഞ്ഞു.

"കൊച്ചും ഞാനും ദർത്താവും ശിക്ഷിതൃക മതത്തിൽ ചേരാം. ഞങ്ങൾക്കു വലിയ വിശ്വാസമാണ്."

മുസൽമാൻ ജാതി മോശക്കാരാണ്. കരിയാത്തൻ പറഞ്ഞു: "അവർ നിങ്ങളെ മുന്നുപേരേയും അറുത്തു കഷണമാക്കി വലിച്ചെറിയും?"

"ഞങ്ങളെയോ?"

"ആരെയും?"

"ഞങ്ങൾ അവരുടെ ചെലവിലല്ല! ഇഷ്ടമുള്ള മതത്തിൽ ചേരാനുള്ള സാത്ത്ത്ര്യം ഈ രാജ്യത്ത് ആർക്കുമുണ്ട്. ഞങ്ങൾക്കു പുനാർ മകനെത്തന്നതാ?"

"അദ്ഭുതമല്ലേ? അദ്ഭുതങ്ങൾ ദിവസവും നടക്കുന്നു. ശ്രദ്ധിക്കാനാരുണ്ട്? ശിക്ഷിതൃക മതത്തിന്റെ വാതിലുകൾ മലർക്കെ തുറന്നിട്ടിരിക്കയാണ്. മുസൽമാൻജാതി ഒന്നടങ്കം വരട്ടെ! അവരുടെ മൃഗവല്യക്കന്മാരും. തങ്ങളുമാരും മൗലവിമാരും."

"സൈഖന്മാരുമുണ്ട്!"

"സൈഖന്മാരും വരട്ടെ. ക്രിസ്ത്യാനികൾ കൂട്ടത്തോടെ വന്നാട്ടെ. അവരുടെ അച്ഛന്മാരും കന്യാസ്ത്രീകളും ബിഷപ്പന്മാരും. മാർപ്പാപ്പയും ഒക്കെ വരട്ടെ. നമ്പുരാലും നായന്മാരും പട്ടന്മാരും കൊങ്ങിണികളും സിക്സ ജാതിക്കാരും ജൈനന്മാരും ബുദ്ധമതക്കാരും വരട്ടെ. തീയ്യരും ഈഴവരും വരട്ടെ. ചണ്ഡാ

ളന്മാരായ സർവ്വ ചണ്ഡാളന്മാരും വരട്ടെ! എല്ലാവർക്കും സ്വാഗതം! ശിക്ഷിതൃകമതമാകുന്നു. ആർഷഭാരതത്തിന്റെ പുതുപുത്തൻ ധാര! ഇതു ലോകത്തിന്റെ ധാരയാകാൻ പോകുന്നു! ചെവിയുള്ളവർ കേൾക്കുക!"

"കരിയാത്തോ, ആയിഷാബീബി ചോദിച്ചു. "ശിക്ഷിതൃകമതത്തിൽ കള്ളുകുടി നിർണ്ണയമാണോ?"

"കള്ളിൻചരിത്രം കേൾക്കുക! ആദിയിൽ ശിക്ഷിതൃകൻ, മുന്നൂറാലുതെങ്ങുകളും നാലഞ്ചു പനകളും സൃഷ്ടിച്ചു. ശിക്ഷിതൃകൻ തന്നെ അതെല്ലാം ചെത്തി, നല്ല കള്ളുകിട്ടി. കൂടിച്ചുനോക്കി!... മധു! എനിട്ട്, ആ തെങ്ങുകളോടും പനകളോടും പോയി പെരുപ്പിക്കാൻ പറഞ്ഞു. ആ പനകളുടേയും തെങ്ങുകളുടേയും സന്തതി പരമ്പരകളത്രേ ഇന്നു നാം കാണുന്നു പനകളും തെങ്ങുകളും!"

ചോറ്, കരിമീൻ വച്ചത്, കരിമീൻ പൊരിച്ചത്, ഇഞ്ചിക്കറി, തൈര്.

ചോറ്, തിരുതവച്ചതും പൊരിച്ചതും, പച്ച മുളകുറി, തൈര്, പൂട്ട്, ഉരുളക്കിഴങ്ങുകറി, പഴം, ചായ.

പത്തിരി, ആട്ടിറച്ചി, പൊടിയരിക്കഞ്ഞി.

ചോറ്, കോഴിക്കറി, കോഴിപൊരിച്ചത്, പപ്പടം കാച്ചിയത്.

പൊറോട്ട, ഇറച്ചി, ചായ.

ബിരിയാനി (വെളുത്തബിരി), ചട്ട്ണി, കടുംചായ.

ബിരിയാനി (മുട്ട), ചട്ട്ണി, കടുംചായ.

തേങ്ങാച്ചോറ്, ആട്ടിറച്ചി, പരിപ്പ്, പപ്പടം, ചട്ട്ണി.

ചോറ്, പോത്തിറച്ചി വച്ചത്, വരട്ടിയത്, പരിപ്പ്, പപ്പടം, ചട്ട്ണി.

നെയ്ച്ചോറ്, കോഴിയിറച്ചി, പപ്പടം, തൊട്ടുകറി.

ബിരിയാനി (കോഴി) ഇഞ്ചിക്കറി, കടുംചായ.

ബിരിയാനി (മീൻ-തിരുത) നാരങ്ങാക്കറി, കടുംചായ.

ഈ പറമ്പെട്ടതെല്ലാം അടിക്കടി ലോഭമില്ലാതെ തിന്നപ്പോൾ ഒന്നു മിനുങ്ങുകയും ഇസ്ലാമതം തരക്കേടില്ലെന്നു തോന്നുകയും ചെയ്തു കരിയാത്തന്. മതപരമായ ഈ പാളിച്ച അല്പദിവസത്തേക്കുമാത്രം. കാരണം, കരിയാത്തൻ ശിക്ഷിതൃക മതത്തിൽത്തന്നെ ഉറച്ചുനിന്നു. ഇങ്ങനെയൊക്കെയുള്ള ലളിതമായ പാളിച്ച മനുഷ്യസഹജമാണ്. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കൊച്ചിനു പേരിട്ടുന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റി അബ്ദുൽ റസ്സാക്കിന്റെ ഉമ്മ, അതായത് മാതാവ്, ഓർമ്മപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പപ്പുന്നണ്ടല്ലോ, ഉപ്പാപ്പ-അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിടാം. പ്രവാചകന്മാരുടെ പേര്, പുണ്യാത്മാക്കളുടെ പേര്, പ്രസിദ്ധരായ രാജാക്കന്മാർ, പ്രധാനമന്ത്രിമാർ, പ്രസിഡന്റന്മാർ ആരുടേയും പേരിടാം. പേരിനു ദാഹിവേണം. അർത്ഥം വേണം. വിളിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകരുത്. ലളിതമായ സുന്ദരൻ പേര്. പ്രശ്നം ഉൾക്കൊള്ളണം. എന്തുപേരിടും? അബ്ദുൽ റസ്സാക്കും ആയിഷാബീബിയും കൂടി ഒരുമിച്ച ചിന്തിച്ചുറച്ച മഹത്തായ

പേരെന്ത്? വരട്ടെ. സമയമാകുമ്പോൾ ആ മംഗളകർമ്മവും നടക്കും!

പശുവും കിടാവും വന്നു. ധാരാളം പാലുകിട്ടുന്ന ഇനമാണ്. ലാത്തേനു കിട്ടി. നാലായിരത്തി അഞ്ഞൂറു രൂപ!

പശുവും കിടാവും കരിയാത്തന്റെ ഒരു സിന്ധുവതിയുടെ കൂടെ നേരത്തേ കഷ്ടതയിലേക്കു പോയി. പിറകെ കാറിൽ പതുക്കെ അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക്, ആയിഷാബീബി, പുനാർ മകൻ. പിന്നെ കരിയാത്തനും. കാര്യ സാവധാനം മുന്നോട്ടു നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പുനാർ മരോന്നുള്ളതല്ലേ കാർ അനങ്ങരുത്. അവർ

റോഡരികിൽ കാർ നിർത്തി ഇറങ്ങി. പതുക്കെ പന്നികളുടേയും, ആടുകളുടേയും ഇടയിലൂടെ നടന്നു. കരിയാത്തൻ, നായ്ക്കളേയും പന്നികളേയും പുച്ചുകളേയും സൗകര്യം കിട്ടിയപ്പോഴെല്ലാം ശക്തിയോടെ തൊഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കൊച്ചിനു മീൻ തൂലാഭാരം നടത്തിയ വരും കഷ്ടത പുതുക്കിപ്പണിയിക്കുന്നവരും മായ മൃഗലിംഗം ജാതിക്കാർ കഷ്ടത ദർശനത്തിനുവരുന്ന വിവരം അറിഞ്ഞ ആണും പെണ്ണും കുട്ടികളും വ്യർധരും-എല്ലാം വമ്പിച്ച ഭക്തരായ ഒരു ജനക്കൂട്ടം അബ്ദുൽ റസ്സാക്കിന്റെയും ആയിഷാബീബിയുടെയും ചകൻറയും കരിയാത്തന്റെയും പിറകെ കൂടി. ആരും!

അവർ കഷ്ടതത്തിനടുത്തേക്കി. കരിയാത്തൻ പശുവിനെ കഷ്ടതത്തിന്റെ മുള്ളത്തുണിർക്കട്ടെ.

കരിയാത്തന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം

അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് കടാവിനെ എടുത്തു കൊണ്ട് കഷ്ടതത്തിനകത്തുചെന്നു. ശിക്ഷിതൃകനെ കാണിച്ചിട്ട് കടാവിനെയും പശുവിനെയും കഷ്ടതത്തിൽ നടയ്ക്കുകെട്ടാം. പക്ഷേ, വ്യക്തമായ വെളിച്ചത്തിൽ നോക്കി അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് അവരന്നു നിന്നു!

കരിയാത്തനും ആയിഷാബീബിയും പുനാർ മകനും അകത്തുകയറി. അവരും നോക്കി അവരന്നുനിന്നു!

ജനക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നു കുറെ പ്രമാണിമാർ അകത്തുവന്നുനോക്കി. അവരും അവരന്നു നിന്നു.

ഇതെന്ത് അദ്ഭുതം! ശിക്ഷിതൃകൻ... ഇല്ല!

ആരോ ശിക്ഷിതൃകനെ കട്ടുകൊണ്ടു പോയി!

കേതജനങ്ങൾ ഒന്നടങ്കം ഇളകി. ശിക്ഷിതൃകനെ കട്ടുകൊണ്ടുപോയ ദുഷ്ടന്മാർ ആര്?

അവരെ കാലപാമ്പുകടിക്കും!

അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് എല്ലാവരെയും സമാധാനിപ്പിച്ചു. പ്രധാനമന്ത്രി, രാജ്യരക്ഷാ മന്ത്രി, മുഖ്യമന്ത്രി-എന്നിവർക്ക് അർജ്ജുന കമ്പി അടിക്കാൻ നിർദ്ദേശം കൊടുത്തു. കരിയാത്തനെ കമ്പി ആവശ്യത്തിന് അഞ്ഞൂറു രൂപ ഏല്പിച്ചു. പൊലീസെയും പുത്രക്കാരെയും അറിയിക്കണം. കമ്പികൾ അടിക്കണം. പൊലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറെ നേരിൽക്കണ്ടു വിവരം അറിയിക്കണം. എല്ലാവരും രൂപയുമായി പ്രമാണികൾ ഓടി.

ജനങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ പശുവിനെയും കടാവിനെയും അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് ശിക്ഷിതൃകൻ കഷ്ടതത്തിന്റെ നടയ്ക്കുകെട്ടി. അങ്ങനെ ആ മംഗളകർമ്മം നടന്നു!

ഇനി കുഞ്ഞിനു പേരിടണം. ശിക്ഷിതൃകനെ എവിടെനിന്നെങ്കിലും മിടുക്കന്മാരായ പൊലീസ് കൊണ്ടുവരും! പുന: പ്രതിഷ്ഠയും നടത്തും! തീർച്ച!

അബ്ദുൽ റസ്സാക്കും ആയിഷാബീബിയും കരിയാത്തനും കൂഞ്ഞിനു പേരിട്ടുന്ന മഹൽ കർമ്മം നടത്താൻ ഒരുങ്ങി. ജനക്കൂട്ടം ശ്രദ്ധയോടെ നിന്നു. അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് കരിയാത്തന്റെ ചെവിയിൽ മന്ത്രിച്ചു. കണ്ണുകൾ പ്രകാശിച്ചു.

കരിയാത്തൻ മണികിലൂക്കി. ജനങ്ങളും അബ്ദുൽ റസ്സാക്കും ആയിഷാബീബിയും ധ്യാനത്തിൽ മുഴുകി. ഒടുവിൽ അവർ കണ്ണുകൾ തുറന്നു. സമയമായി. മംഗള മുഹൂർത്തം!

ആയിഷാബീബിയുടേയും അബ്ദുൽ റസ്സാക്കിന്റേയും ഓമനമകന് അബ്ദുൽ റസ്സാക്ക് ഭക്തിയോടെ ദിവ്യമായ പേരു വിളിച്ചു:

"ശിക്ഷിതൃകൻ!"

ജനക്കൂട്ടവും കരിയാത്തനും, അബ്ദുൽ റസ്സാക്കും, ആയിഷാ ബീബിയും, ദിവ്യമായ അട്ടഹാസംപോലെ, ഭയങ്കര ശബ്ദത്തിൽ അലറി:

"ഹര ഹര ശിക്ഷിതൃകൻ!" ശുഭം!

ഒരു ലോകവും ഒരു ഭാഷയും

എൻ.പി. മുഹമ്മദ്

എഴുത്തുകാരനും വായനക്കാരനും തമ്മിൽ അഭേദ്യബന്ധമില്ലെങ്കിൽ സാഹിത്യം ഒരു പാഴ്വേലയാണ്. ഭിത്തി പണിയുന്നതു മിക്കപ്പോഴും സാഹിത്യകാരന്റെ അവബോധവും ഭാഷയും ആകുന്നു. സാഹിത്യകാരന്റെ ഭാവനാലോകം അനുവാചകന്റെ നിറപ്പൊലി മയുള്ള ലോകമായി വികസിക്കുവാൻ അനുവാചകനുമായി സംവദിക്കുന്ന ഭാഷ കൂടിയേ കഴിയൂ. ലാളിത്യമെന്നു ഇതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് ലഘൂകരണമാണ്. ബഷീർസാഹിത്യവുമായി പരിചയമില്ലാത്തവർക്കുപോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥാപാത്രങ്ങളെ അറിയാം. അവരുടെ ചില സംഭാഷണങ്ങളും അറിയാം. വായിക്കുന്നവർക്കിടയിൽ ബഷീർ സുപരിചിതൻ, വായിക്കാത്തവർക്കിടയിലും സുപരിചിതൻ ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ള 'ലെജണ്ട'യിരിക്കുന്നു അദ്ദേഹം. ഈ പദവി നേടിയ ഒരേ ഒരു എഴുത്തുകാരനെ നമുക്കുള്ള-ബഷീർ.

ബഷീർ ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന കാലികപ്രശ്നങ്ങളൊന്നും ചുടോടെ വിരമം ചെയ്യുന്നില്ല. കൃതികളിൽ എരിവുമാണം പൊഴിയുന്നില്ല. അവ നമ്മെ നന്നെ രസിപ്പിക്കുന്നു. കഥ പറയുന്നതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ കഥ പറയുന്ന രീതിയോടാണ് നമുക്കു കമ്പം. ഇങ്ങനെയല്ലാതെ എങ്ങനെ ഇതു പറയാൻ കഴിയും എന്നതാണ് നമ്മുടെ വിപ്ലവം.

ഇതു നിത്യമലയാളത്തിൽനിന്ന് ഉയർന്നോ താഴ്ന്നോ നില്ക്കുന്നു. അതു നിത്യമലയാളമാകാൻ അനുവാചകൻ കൊതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ കൊള്ളകൊടുക്കൽ ബഷീർ അനുസ്യൂതം തുടരുന്നു. കഥയില്ലെങ്കിൽ അനുവാചക ലോകത്തിന് കത്തുണ്ടാകും. മൗനമില്ല. വായനക്കാരന്റെ നേരെ. ബഷീർ അവരെ സ്നേഹപാശംകൊണ്ടു ബന്ധിക്കുന്നു; കൂട്ടംബ കാര്യങ്ങൾ മുതൽ രോഗ വിവരവരെ. ആസാദകൻ ബഷീറുമായി ചങ്ങാത്തത്തിലായിപ്പോകുന്നു.

ബഷീർക്കെല്ലാ പരമ്പരാഗതമല്ല. ഇതാണ് ഈ-ആത്മസാഹസ്യത്തിനു കാരണം? ആചാരവിരുദ്ധ ശൈലിയുടെ ഉടമകൾക്ക് സാർവത്രികാംഗീകാരം നേടാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

നവശൈലിയുള്ളവർ സർഗ്ഗസ്തപകർഷത്തിന്റെ ആരാധ്യപുരുഷന്മാരൊക്കെ. ഇവിടെ അതല്ല. പഴമക്കാർ രസിക്കുന്നു. പുതുമക്കാർ കൊണ്ടാടുന്നു. തലമുറകളുടെ വിടവ് ഇവിടെ വെറും പൊള്ളവാരം. പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ തടവറകളിലേക്കും ഒതുങ്ങിത്തരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വം. ആസാദക ഹൃദയത്തെ തൊട്ടണുർത്തുന്ന മാസ്തരികത, ഭാവവും ശൈലിയും സൃഷ്ടിക്കുന്ന അവാച്യമായ, അവിഭാജ്യമായ അനുഭൂതി അദ്ദേഹം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. വ്യാഖ്യാന വിധേയമാക്കാൻ വിഷമം. നമുഷ്യൻതന്നെ വ്യാഖ്യാന വിധേയനാകുന്നില്ലല്ലോ. മനുഷ്യൻ എന്ന മൃഗം ഒരപൂർവ്വ ജീവിയാണ്. വിശാല പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സമസ്ത രഹസ്യങ്ങളും ചുഴികളും അവനിയില്ല. അവനു പ്രപഞ്ചത്തിലെ കുറച്ചു കാര്യങ്ങൾ മാത്രമേ അറിയൂ. പരിമിതമായ പട്ടകങ്ങൾ അറിയാം. അവ പരിമിതമായ പട്ടകങ്ങളാണ്. ഈ അരവിന്ദമാണ് പ്രപഞ്ചത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം. ഈ അര അറിവിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം വച്ചുകൊണ്ടവൻ ലോകം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അവന്റെ സാമ്യം ഉള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ നിന്നാണ് ലോകം പണിയുന്നത്. സർഗ്ഗധനൻ സൃഷ്ടിക്കുന്നത് അപൂർണ്ണമായ പൂർണ്ണ ലോകമാണ്. 'ചെറിയ മനസ്സിനു ഗ്രഹിക്കുവാൻ അസാധ്യമായ ബ്രഹ്മാണ്ഡ പ്രശ്നം. എന്റെ കൈവെള്ളയിൽ ഇരിക്കുന്ന ചെറിയ പൂഷ്പത്തിന്റെ ഭംഗികളെ ആസാദിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഞാൻ... ഏതെങ്കിലും പക്ഷിയാവാൻ മതി.

അപൂർണ്ണമായ ലോകത്തിനു പാകമായ ഭാഷാപരമായ വാർത്താവിജ്ഞാൻ അതു പൂർണ്ണമായ ലോകമാണെന്ന സങ്കല്പം സംജാതമാകുന്നു. ഇതിന്റെ സ്രഷ്ടാവാണ് കലാകാരൻ. പ്രാമുഖ്യം സ്രഷ്ടാവിനാണ്. അയാൾ ഏകനാണ്. 'ഞാനാണ്.' മിക്ക എഴുത്തുകാരും ഒരു ലോകവും അതിന്റെ ഭാഷയും ഉണ്ടാക്കുന്നതിൽ തോറ്റുപോകുന്നു. അവരുടെ ലോകം അവരുടെ സാമ്യം ഉള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പിനു കൊള്ളാവുന്നതിലധികം ചീർത്തുപോകുന്നു. ഈ സോപ്പ് കഥകളിലെ കാളയാകാൻ അഹങ്കരിച്ച തവളയെപ്പോലെ അവർ ചത്തുവെക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ കൃത്യമഭാഷയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകുന്നു. കഴുതയെ വില്ക്കാൻ കൊണ്ടുപോയ അച്ഛൻ വിവിധ

ഭാഷകൾ സ്വീകരിച്ചതുകാരണം കഴുത ആറിൻ വീണു മുങ്ങിച്ചത്തല്ലോ! അതുപോലുള്ള ദുര്യോഗത്തിനു സാഹിത്യകാരനും അടിയുണ്ടു.

സ്രഷ്ടാവ്, ലോകം, ഭാഷ ഇവ മൂന്നും ഒരു രഹസ്യംപോലെയാണ്. ഈ ചേരുവയ്ക്കു സമവാക്യമില്ല. ബഷീറിന്റെ ലോകത്തിനും ഭാഷയ്ക്കും പ്രത്യേകതകൾ ഉണ്ടോ എന്നു നോക്കട്ടെ.

സാഹസമാണിത്. മൂന്നും ഇത്തരം നോട്ടങ്ങളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയോടൊന്നും പൂർണ്ണമായ യോജിപ്പില്ല. അതുകൊണ്ട് ഈ പട്ടുകുറിപ്പ്.

ഭിന്നാഭിപ്രായമുക്തമല്ല ബഷീറിന്റെ ലോകവും. 'ബഷീർ യാഥാശ്രുതമായ അർത്ഥത്തിൽ ഒരു നോവലിസ്റ്റല്ല. ജീവിതത്തെ പരപ്പിൽ നോക്കിക്കാണാനോ സങ്കീർണ്ണതയോടെ ആവിഷ്കരിക്കുവാനോ അദ്ദേഹം തുനിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഒരു ചിമിഴിലൊതുക്കുവുന്ന ജീവിതമാണ് അദ്ദേഹത്തിനു സാധ്യം. യഥാശ്രുതമായ അർത്ഥത്തിലാണ് ബഷീർ എഴുതുന്നതെങ്കിൽ ബഷീർ ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളായിപ്പോകുന്നു; പിന്നെ ബഷീറല്ല. ബഷീർ തുനിയാത്തത് ബഷീർ തുനിയാത്തതു കൊണ്ടുതന്നെ. ബഷീർ അങ്ങനെ തുനിയണമെന്നു നിർബന്ധിച്ചാൽ അത് താജ്ഹുൽ നിർമ്മിക്കുന്നവനോട് 'ദേ ആ പണി നിർത്തി എമ്പയർ സ്റ്റേറ്റ് ബിൽഡിങ്സ് പോയി ഉണ്ടാക്കൂ' എന്നു പറയുന്നതിനു തുല്യം.

മറ്റൊരു നിരൂപകൻ ഇങ്ങനെ: ജീവിതത്തിലെ വലിയ ക്യാൻവാസ് അദ്ദേഹം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നില്ല എന്നിട്ടൊരു ചുട്ടം. ബഷീർ 'സമഗ്ര ജീവിതചരിത്രം' നിർവഹിക്കുന്നുവെന്ന്. സമഗ്ര ജീവിതചരിത്രം എഴുതുകാരൻ അപാപ്യമാകുന്നു. നിർണായകമായ വഴിക്ക് തേരുരുൾ പായിക്കാനാണ് സർഗ്ഗപരിഭയ്ക്ക് എന്നും രസം. നല്ല സാഹിത്യകാരന്മാർക്കു തങ്ങളുടെ പരിധി നന്നായിറങ്ങണം. 'വലിയ നോവലുകൾ എന്തിനാണ്? തടിച്ച നോവലുകൾക്കു കലാ മൂല്യമോ അടുക്കും ചിട്ടയുമോ കാണുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. സാധാരണയായി വലിയ നോവലുകൾ എഴുതി ചെറുതാക്കുകയാണ് പതിവ്. ബാലുകാലസഖി ആദ്യം എഴുതിയപ്പോൾ 500 പേജുണ്ടായിരുന്നു.

ഇപ്പോഴുള്ളതിന്റെ അഞ്ചിരട്ടി എന്നൊരു പാഠഭേദവും ബഷീറിന്റേതായുണ്ട്. 'ചെറിയ അറിവ്, ചെറിയ അനുഭവങ്ങൾ, ചെറിയ ഭാവന-ഇതെല്ലാം വച്ചുകൊണ്ടു പല കഥകളിലും പലതും പറയാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിനീതനായ ചരിത്രകാരന്റെ വിനീത സ്വരമാകുന്നു ഇത്.

നിരകൂടം തുളുമ്പുകയില്ല. സുഗ്രാഹ്യവും പരിമിതവുമായ പട്ടകങ്ങളിൽനിന്നാണ് ബഷീർ തന്റെ ലോകം സൃഷ്ടിച്ചതെന്ന് തീർത്ഥം. പരപ്പും സങ്കീർണ്ണതയും ആ ലോകത്തിന് ആവശ്യമില്ലെന്നർത്ഥം. താനില്ലെങ്കിൽ തനിക്കു പ്രപഞ്ചമില്ലെന്നർത്ഥം.

കഥാനായകൻ

'എന്നെ കഥാപാത്രമാക്കുകയാണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.' നോവലുകളിലും പേരു മാറിവരുന്ന ബഷീറാണു നായകന്മാർ. മുഖ്യം 'ഞാൻ.' പല കഥകളിലും പല രൂപങ്ങളിലും വേഷങ്ങളിലും 'ഞാൻ' വരുന്നു. ഞാൻ പലവിധ ചിന്താധാരകളാണ്; പലവിധ വികാരസ്പന്ദനങ്ങളാണ്. 'ഞാനിനെ' ഇത്രയധികം കഥാപാത്രങ്ങളാക്കിയ മറ്റൊരു കഥാകൃത്ത് നമുക്കില്ല.

ഈ 'ഞാനിനെ' കുറിച്ചുള്ള അപഗ്രഥനത്തിൽ നിന്നാരംഭിക്കണം ബഷീർ സാഹിത്യപാത്രം. ആരോഗ്യകരമായ ഈ ശ്രമം നടത്തി നിരൂപകൻ പല അറിവുകളും നമുക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും രണ്ടു വാദങ്ങൾ പ്രധാനമായി ഉന്നയിക്കുന്നുണ്ട്. 'ബഷീറിന്റെ പരാജയബോധവും അജ്ഞേയതാവാദവും ആത്മ-പരപീഡനരതിയും നമ്മിൽ ചിലരെ സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നു. എന്നുവെച്ചാൽ അവ നമ്മെ പറ്റിയാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവ നമ്മുടെ സാമൂഹ്യബന്ധത്തിന്റെ ആവിഷ്കാരമാണ്. ബഷീറിന്റെ ഫലിതം അദ്ദേഹത്തിനു രുചിച്ചിട്ടില്ല. 'അടുത്ത കാലത്തായി ഫലിതത്തിന്റെ മാനുവൽ'ത്രം ധരിപ്പിച്ച് അദ്ദേഹം സ്വയം ശിക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ? തന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ. അജ്ഞേയതാവാദത്തിൽനിന്നു തുടങ്ങട്ടെ. ബഷീർ അങ്ങനെയാണോ? 'അനർപ്പനിമിഷ്'ത്തിലെ കഥകൾ വിശേഷിച്ച് 'സന്ധ്യാപ്രണാമം'വും 'അനൽ ഹഖ്'മാണ് അജ്ഞേയതാവാദ സമർത്ഥനത്തിന് അവലംബിക്കാറുള്ളത്.

'സന്ധ്യാപ്രണാമം'ത്തിലെ ഞാനിന്റെ വാദം ആറിക്കുറുകയിൽ ദൈവം ആത്മപ്രശംസാ തത്പരനാണ് എന്ന നിഗമനത്തിലാണ് എത്തിപ്പെടുക. ജീവിതത്തിന്റെ പര്യായം യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ദൈവം പരിഹരിക്കുന്നില്ല എന്നാണ് പരാതി. മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ പരിഭവനമാകാം അത്. ദൈവനിന്ദ ആരോപിക്കാം, ദൈവനിന്ദയല്ല. നീ ഉണ്ട്. ഞാനാണ് സത്യം എന്ന് അനൽഹഖ് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. സത്യം ദൈവത്തിന്റെ പരമഗുണമായിരിക്കെ മനുഷ്യരിൽ അതാരോപിച്ചതിനെപ്പോലെയായിരുന്നു വഴക്ക്. 'സത്യവേദം, മൻസൂറിനെ കൊല്ലാൻ ഇന്നയി

ദിന്റെ അനുമാനം കിട്ടിയില്ല. ഏഴാം തവണ 'വെറും ന്യായാധിപ്'ന്റെ വേഷം ധരിച്ചാണ് അദ്ദേഹം ഫത്തുവയിൽ ഒപ്പിട്ടത്. അപ്പോഴും സംശയം: 'സാമൂഹ്യ നിയമമനുസരിച്ച് മൻസൂർ വധശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയൻതന്നെ. എന്നാൽ, സത്യത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണെങ്കിൽ ജഗന്നിന്ദനാവി മാത്രം അറിയുന്നു.

ഇവിടെ ഇസ്ലാമിനെക്കുറിച്ചൊരു പരാമർശം സംഗതമാണ്. ഇസ്ലാമിന് രണ്ടു പട്ടകങ്ങളുണ്ട്. അടിസ്ഥാനവിശ്വാസം, സനാതന ധർമ്മം-ഇത് 'ദീൻ'. ഇതൊരർത്ഥത്തിൽ സർവ്വമതസാരമാണ്. രണ്ടാമത്

ആചാരസംഹിതകൾ, ചട്ടങ്ങൾ-ശരീ അത് ശരീ. ഇത് കാലത്തിനും രാജ്യത്തിനും അനുസരിച്ച് പരിവർത്തനവിധേയവും വ്യത്യസ്തവുമായിരിക്കും. അടിസ്ഥാനവിശ്വാസം ശാശ്വതം. എന്നാൽ, ലോകം ആകമാനമുള്ള യാഥാസ്ഥിതിക മൂസ്ലിങ്ങൾ ശരീ അതിന് പവിത്രതയും ശാശ്വതതയും നൽകുന്നു. ഇതാണ് ഇസ്ലാമിക ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വിവാദം, അന്നും ഇന്നും.

സുഹിസത്തിന്റെ ആന്തര ചൈതന്യം

സനാതന ധർമ്മം ശുദ്ധ മതസങ്കല്പമാക്കിയതാണ് സുഹിസം. ഇതൊരു ബഹുജന മതമല്ല. ന്യൂനാൽ ന്യൂനപക്ഷത്തിന്റെ ആദ്യധ്യാതാ മികാർപ്പണമാണ്. ഈശ്വരാസ്തികും ഉറപ്പിക്കുവാൻ അവർ നിഷേധത്തിൽനിന്നു സ്വീകാര്യതയിലേക്കുള്ള ഊടുപാതകൾ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. ഇലാലുദ്ദീൻ റുമിയുടെ മസ്നവി എന്ന മഹാകാവ്യത്തിൽ 'ബയാസിദും ശിഷ്യയും' എന്ന ഒരു കഥയുണ്ട്.

ദൈവലഹരിയിലമർന്ന ബയാസിദ് ഒരുനാളിൽ താൻ ദൈവമാണെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടു. പുലർച്ചെ, ഗുരുവിന്റെ ഈശ്വരനിന്ദയെ ശിഷ്യഗണം ഗുരുസമക്ഷം ഉണർത്തിച്ചു. ഇനിയൊരാൾക്കും തന്നെ കൊല്ലുക. ഗുരുവരൻ തീർപ്പു നൽകി. ശിഷ്യർ മുർച്ചയുള്ള കത്തികൾ ഒരുക്കി. വീണ്ടും ഒരു രാത്രി ബയാസിദ് ദൈവമാണെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഉടനെ ശിഷ്യർ ആഞ്ഞുവെട്ടാൻ തുടങ്ങി. ഗുരുവിനെ. വെട്ടാനും ഗുരുവിന് ഏറില്ല. ഏറാൻ ശിഷ്യർക്കുതന്നെയായിരുന്നു. ദിവ്യതാ മനുഷ്യരിലേക്കും ആവാഹിക്കാം. ഇത്രത്തോളം ബഷീർ പോയിട്ടില്ല. നിയന്താർത്ഥത്തിലുള്ള അജ്ഞേയതാവാദമല്ല ബഷീർ. ഈശ്വരവിശ്വാസമുള്ള അജ്ഞേയതാവാദം ഉണ്ടോ? 'നിരൂപകൻ പ്രധാനമായും ആശയക്കുറുന്നത് 'അനർപ്പനിമിഷ്'ത്തിലെ കഥകളാണ്- 'പുനിലാവ്', 'അജ്ഞാത ഭാവിയിലേക്ക്', 'ഏകാന്തതയുടെ മഹാശിരം', 'ശശിനാഥ്', 'നിലാവു കാണുമ്പോൾ' എന്നിവയ്ക്കും 'അനർപ്പനിമിഷ്'ത്തിലെ കഥകളുടെ ചുവയുണ്ട്. പിന്നെയും ഏറെ കഥകൾ ബഷീറിന്റേതായുണ്ടല്ലോ. അവയിൽ വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന പലതും നിരൂപകൻ അന്വേഷണവിധേയമാക്കിയിട്ടില്ല. 'അനർപ്പനിമിഷ്'ത്തിലെ കഥകളിൽ സുഹിസത്തിന്റെ മിന്നലാട്ടം കാണാം. അത്രമാത്രം. 'ഞാൻ മുടിയും താടിയും നീട്ടി സുഹിസത്തിന്റെ കൂടെ വളരെക്കാലം താമസിച്ചു. രാപ്പകൽ പ്രാർത്ഥനയായിരുന്നു. അനന്തമായ പ്രാർത്ഥനയായിരുന്നു ജീവിതം. എങ്കിൽ പരാജയബോധത്തിന് അടിസ്ഥാനമെവിടെ? അടിസ്ഥാനമില്ലാത്ത പരാജയബോധമുണ്ടോ?

സുഹിസം പരസ്പര ജീവിതത്തിൽനിന്ന് മാറാനാണ്. തീർന്നു കൂടിയും കഴിയുന്നത്ര ഒഴിവാക്കുന്നു. സ്വയം പണിത ദന്തശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കഠിനതപസ്സ് അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. ആത്മ-പര-പീഡനരതി സുഹിസത്തിന്റെ സ്വഭാവമാണ്. 'നീ നിന്നെ നഷ്ടപ്പെടുത്തുമ്പോൾ മാത്രമാണ് നിന്റെ പ്രിയനെ സമീപിക്കുന്നത് എന്നറിയുക. മറ്റൊരു രഹസ്യവും അറിയാനായില്ല. ഇതിലൂടെ ഒരു രഹസ്യം എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാത്തതും. ബഷീർ ഇത്രത്തോളം പോകുന്നുമില്ല. കാരണം, കാലക്രമത്തിൽ സുഹിസം ഒരു ചിട്ടയായി, അതിനു ചുറ്റും ആചാരസംഹിതകൾ തഴച്ചു വളർന്നു. ബഷീർ സുഹിസത്തിന്റെ ശരീ ആചാരസംഹിതകൾ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ, അവരുടെ ശുദ്ധ മതസങ്കല്പത്തിന്റെ സാധ്യം ബഷീർസാഹിത്യത്തിൽ കാണാം.

മനുഷ്യർ സ്വയം നിർമ്മിക്കുന്നില്ല. മനുഷ്യഭാഗ്യം സർവ്വശക്തനായ ദൈവം ഇഹ-പരലോകങ്ങളിൽ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. ഈ വിധിയിലേക്കു കീഴ് വിയേയനായി ഒതുങ്ങിക്കഴിയുന്ന ജീവിയാണ് മനുഷ്യൻ. നിസ്സാര ജീവി എന്നു പറയാം. നിരൂപകൻ പറയുന്ന നിസ്സാരതാബോധം ഇവിടെ പ്രസക്തമാകുന്നു. ഈ ക്യാൻവാസിലാണ് 'ഏകാന്തതയുടെ

മഹാത്മാ 'കാണണമെന്ന്'.

'ആ പൂവ് നീ എന്തു ചെയ്തു?'
'രക്തനക്ഷത്രംപോലെ കടും ചെമ്പായ പൂവ്'.

'ഓ, അതാ?'

'ചവിട്ടിയരച്ചുകളഞ്ഞാ എന്ന് വാൻ?'
'കളഞ്ഞുവെക്കിലെന്ന്?'

'ഓ... ഒന്നുമില്ല അതെന്റെ ഹൃദയമായിരുന്നു.'

പ്രയാസം, ഇത് ഔതികബദ്ധമായ സ്ത്രീ പുരുഷ പ്രേമമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ. മാംസഗന്ധം ഒട്ടുമില്ല. നിസ്സംഗതയിൽനിന്നു തുടങ്ങുന്ന അർപ്പണമാണിത്. 'നക്ഷത്ര ദൂരത്വമായ ദൈവരഹസ്യമാകുന്നു പ്രേമം.

നിസ്സാരതാബാധാധിഷ്ഠിതമായ വി ക്ഷണം രണ്ടു ചാലിൽ ഒഴുകാം. തീക്ഷ്ണ വികാരവാഹിനിയായി, ആദർശവരാനേഷണ മായി 'അനർപ്പനിമിഷ്ഠി'യിലും മറു ചില കൃതികളിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. സുഹി സത്തിന്റെ ആന്തര ചൈതന്യ സ്പെലി ഗങ്ങൾ പ്രകടമാണിവയിൽ. സുഹിസത്തി ന്റെ ആചാരരീതികൾ ബഷീർ തിരസ്കരിച്ചു മറ്റൊരു രീതിയിൽ മനുഷ്യാവസ്ഥയെ കാണുന്നു. മനുഷ്യൻ എന്ന നിസ്സാരജീവി ജന്മവത്ത് കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന പേക്കുത്തുകൾ, അവന്റെ ക്ഷണികജീവിതം ഓർക്കാതെ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന കോപായങ്ങൾ നിർദ്ദോഷമായി മനഃഹസിക്കുവാനുള്ള പ്രേരകശക്തിയായി.

വാസ്തവത്തിൽ ഈ സമീപനത്തിന്റെ നാനൂക്കൾ മുമ്പേ ബഷീറിലുണ്ടായിരുന്നു. 'ഇമ്മിണി വലു ഒന്നും', 'ആകാശ മിറായിയും' അതിന്റെ നാനൂക്കളായിരുന്നു. 'ഒരുമാതിരി മനുഷ്യർക്കെല്ലാം രാവിലെ രണ്ടു കാശിനു പൂട്ട്, ഒരു കാശിനു കടല, കാലണയ്ക്ക് സിങ്കിൾ ചായ-ഇത്രയും ഉണ്ടെങ്കിൽ സമൃദ്ധി. എന്നാൽ, ദയനീയമായ നോട്ടം കാണാതി രിക്കുവാൻ വേണ്ടി ശ്രീകണ്ഠൻ നായർക്ക് ജോർജ്ജ് ഒരണ അനുവദിക്കും. 'ക്രമേണ ഈ കാഴ്ചപ്പാട് പൂഷ്കലമായി. 'മുച്ചിട്ടുകളിക്കാ രന്റെ മകൾ' തുടങ്ങിയ നോവലുകൾ ഈ ജൈവരൂപത്തിന്റെ വികാസം കുറിക്കുന്നു. ഇതിനെ മാനുതന്യുടെ വസ്ത്രമണിഞ്ഞ് സയം ശിക്ഷിക്കലായി വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ ബഷീർസാഹിത്യത്തിന്റെ പാതിയെങ്കിലും നടതള്ളേണ്ടിവരും. ഏതവലത്തിലേക്ക്, സാഹിത്യകക്ഷേത്രത്തിലേക്കല്ലെങ്കിൽ? നിത്യ പണം പ്രൊക്രസ്റ്റിന്റെ കട്ടിലുംപെറി നടക്കുന്നത് ഹാ കഷ്ടം!...

നീയും ഞാനും

ററഷ്ട്രിയത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും

ജീവിതത്തിലും ബഷീർ പൊതുധാരയിൽ നിന്ന കണ്ണിയിക്കുന്നു. 'ഞാൻ' എന്നൊക്കെങ്കിലും ഒന്നൊട്ടുവന്നല്ല. 'ഞാൻ' ജീവിതമണ്ഡല മാണ്. അത്രയുമല്ല, 'ഞാൻ' ഞാൻ എന്നു പറയുന്നത് എന്നെപ്പറ്റിയല്ല. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ ആരംഭം മുതൽ നിങ്ങൾ വരെയുള്ള ഞാനുണ്ടല്ലോ. നിങ്ങളെപ്പറ്റിയൊന്നെന്നു വിചാരിക്കൂ. അതായത് ഞാൻ നീയാണ്. നീ ഞാൻതന്നെ. ഞാനും നീയുമെന്ന വിഭജനമില്ല. നാം ഉണ്ട്. ഞാനും നീയുമായി സമാർത്ഥതയുടെ അതിരൂ വീഴാത്ത സ്വച്ഛമന്ദമായ ലോകമാണ് ബഷീറിന്റെ. നീയും ഞാനുമെന്ന രണ്ടു നദികൾ ഒന്നിച്ചുചേരുന്ന ഇമ്മിണി വലു ഒന്നിന്റെ പ്രവാഹമാണത്. ഇമ്മിണി വലു ഞാനിന്റെ ലോകമാണത്.

ഈ ലോകം ചെറുതായിരിക്കും. 'ഞാൻ' ന്റെ കണ്ണിലൂടെയും അകക്കണ്ണിലൂടെയും കാണുന്ന ലോകം എങ്ങനെ വലുതാകും? ഹൊറോഷിയോ, നീ കണ്ടതിനെക്കാൾ വലുതാണ് ലോകം.

ഈ ചെറുലോകവും വൈരുദ്ധ്യമോചിത മല്ല. രണ്ടു ശക്തികളുടെ മത്സരവേദിയാണ് ഈ ലോകം. വിശ്വാസം ശുദ്ധമാണ്. ആചാരങ്ങൾ കാലക്രമത്തിൽ ദുഷിതങ്ങളായിത്തീരുന്നു. 'ഇസ്ലാം' യുക്തിയുടെ മത്മാണ്. ആശുപത്രിമാത്ര മതം ഇസ്ലാമിലെ യുള്ളു. അറബ് നാടുകളിൽ ഇസ്ലാം വളരെ നിസ്സാരമാണ്. ചുരുക്കം ഒരു പേര്. അത്രതന്നെ. ഈ മിന്ന ശക്തികൾ തമ്മിലുള്ള സമരമാണ്

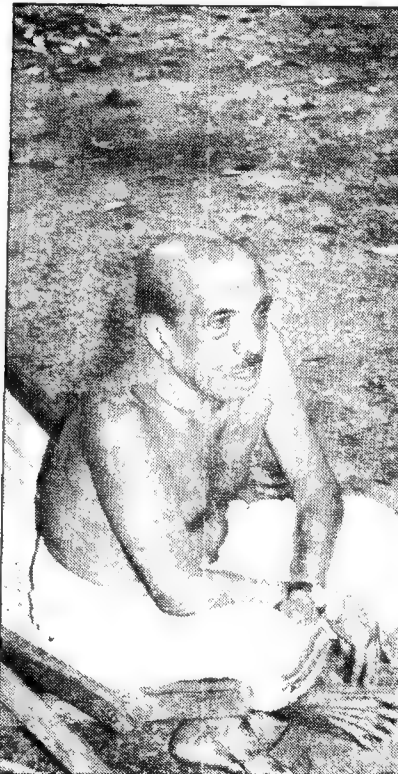
സമരം. ആചാരവിശ്വാസ വൈരുദ്ധ്യ ദമ്പ്തങ്ങളാണ് ബഷീറിന്റെ കഥാലോകത്തിലെ സുര്യചന്ദ്രന്മാർ. ഇരുളും വെളിച്ചവും മാറിമാറി അവ നൽകുന്നു. ആചാരരൂപിതമായ സാമൂഹിക ജീവിതത്തിന്റെ കെടുതികൾ ആദ്യകാല കഥകളിലും നോവലുകളിലും മുൻതൂക്കം നേടി. ഇതു താത്വികമേഖലയിലേക്ക് ഉയർന്നപ്പോൾ വിശ്വാസവും പ്രയോഗവും തമ്മിലുള്ള ഭീമമായ വിടവായി. ഇതിൽനിന്നാണ് ബഷീർ പരിഹാസധ്വനികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. കണ്ടമ്പരയന്റെ വെളി പാടുകളും എട്ടുകാലി മമ്മുത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനവും കാണുക. 'ഹ ഞ്ഞാൻ' വെളിപാട്. 'തൊരപ്പനും ഡയിവരും വരുന്നുണ്ട്.' വ്യാഖ്യാനം. അപ്പോൾ പല്ലി ചിലച്ചു. അതിലപ്പുറം എന്തു തെളിവു വേണം. ആചാരാധിഷ്ഠിത സമുദായത്തിന്? 'കൊച്ചുനീലാണ്ടനും പാറുക്കുട്ടിയുമടക്കമുള്ള സ്ഥലത്തെ ജനസംഖ്യ 2112. ആ നിലയ്ക്ക് ആ സ്ഥലത്തുനിന്ന് 1,90,503 ഒപ്പെങ്കിലും ശേഖരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതു വലിയ ജനകീയനേട്ടംതന്നെയാണ്. വിശ്വാസം ദുരൂഹമായൊരു കളളമായി. പുരുഷമേധാവിത്വം സ്ത്രീയെക്കൊണ്ടു പുവമ്പഴം ഉരുണ്ടതാണെന്നു സമ്മതിപ്പിക്കുന്നു. മുക്കുമാത്രം വിഖ്യാതമാകുന്നത് അരാധനാമുരത്തികൾക്ക് ആചാരം വികലരൂപം നൽകുന്നതു സ്വപക്ഷമാക്കുന്നു.

പിലക്കാല കൃതികളിൽ വികലരൂപാവിഷ്കാരത്തിൽ ബഷീർ അമിത പ്രതിപത്തി കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. പതിനെട്ടുവും പയററി അർദ്ദേഹം. വിറവും ഹൃദയവും സന്ദയവും സർകാസവും നീളെ കാണാം കഥകളിൽ. ഐണി സുലോ. സുക്ഷ്മഹാസ്യ രൂപങ്ങളും അർദ്ദേഹം സമ്മാനിച്ചു. അമിട്ടുപൊട്ടി മാറത്തിൽ വർണ്ണശബളമായ ഗോളങ്ങളുടെ ഭീമപൂഷ്പങ്ങൾ വിടരുമ്പോൾ വിസ്ഫയകരമായ ആഹ്ളാത്തിൽ കുട്ടികൾ നിമഗ്നരാകുന്നതുപോലെ അനുവാചകരെ അർജുനാധിനരാക്കുന്ന സ്കിബ് 'മുച്ചിട്ടുകളിക്കാന്റെ മകളിൽ' കാണാം. അതിരൂക്ഷമായ ആക്ഷേപഹാസ്യത്തിലൂടെ വ്യക്തിസ്വഭാവ ചിത്രീകരണം ചെയ്യുന്ന ദുഷ്ടാത്മങ്ങൾ 'ലാബുബ്', 'യുദ്യമവസാനിക്കണമെങ്കിൽ', 'മന ആൻ ശക്' എന്നിവയിലുണ്ടല്ലോ. നിർക്കുലമിപ്പോലെ ലോലവും ശ്ലഥബന്ധിതവുമായ ഗൃഹി ടൈലിന് മികച്ച ഉദാഹരണമാണ് 'പത്തു നേതാക്കന്മാരെ ആവശ്യമുണ്ട്'. 'ഒരു വസ്ത്രവിനെ അതിന്റെ എല്ലാ സ്നേഹപക്ഷപാതങ്ങളും സഹാനുഭൂതികളുമായിരിക്കത്തന്നെ ഒന്നെന്നു നിന്നു കാണാനുള്ള കഴിവാണ് ഉത്കൃഷ്ടമായ നർമ്മബോധം. വേദനകളെ, സ്നേഹങ്ങളെ, കണ്ണുനീരിനെ, വെറുപ്പുകളെ എല്ലാറ്റിനെയും ചിരിയാക്കി മാറുക. ചിരിയുടേതായ ലാഘവത്തിന്റെ ആവരണം ചർമ്മത്തിലു തന്റേതു മാത്രമായ അയത്ന നൈസർഗ്ഗിക ശൈലിയിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുക. പ്രകാശന രീതി കൊണ്ട് ആകാവുന്നത്ര പുതുമയും അജ്ഞതയും രാസികുവും നൽകിയോലേ തനിക്കു

താനായി തുടരാനാകൂ.

കലാകാരന്റെ അഹന്ത വകവെച്ചുകൊടുത്താലും ഇതു തൻപേരമ കാണിക്കലല്ല. കണ്ണീരു വരാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ഞാൻ ചിരിച്ചുപോകുന്നു. പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ രണ്ടു ഭാവങ്ങളിൽ ഒന്നിനെ വിവരിച്ചു മററതിനെ വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ കുറച്ചുകൊണ്ട് മിടുക്കുവേണം. ഇതു തനിക്കുണ്ടെന്ന് ശ്രീ.ബഷീർ തികച്ചും വെളിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

വൈലാലിയിൽ

വെല്ലുവിളിയും പരിമിതിയും

ബഷീർ ഉയർത്തുന്ന സർഗ്ഗകലാപത്തിന്റെ തായ്വേരുകൾ പോഷകമൂല്യങ്ങൾ വലിച്ചെടുക്കുന്നത് ശുദ്ധത സങ്കല്പവും ദുഷിതാചാര സമുദായവും തമ്മിലും വിശ്വാസവും പ്രയോഗവും തമ്മിലും ഉള്ള കിടമാത്സര്യങ്ങളിൽനിന്നാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ ഇതെത്രമാത്രം ദുഷ്കരമാണെന്നോ? 'ബിംബാധന നിരാകരിക്കുകയും അലലിക്കുകയും വഴി ഒരർ ആൻ കലാസൗധത്തിന്റെ പകുതി തകർത്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കയാണ്.' തകരാത്ത

പാതി വീട്, ഓർഗ്ഗവിനിയം ഇപ്പോഴും തങ്ങളിലുണ്ട്. അതിൽനിന്നാണ് പുതുലോകം ബഷീറിനു സൃഷ്ടിക്കാനുള്ളത്. ഇതു വെല്ലുവിളിയാണ്. ബഷീറിന്റെ പരിമിതിയാണ്. ഈ വെല്ലുവിളിയും പരിമിതിയും സർഗ്ഗകിയുടെ സമ്പന്നതയാകാമെങ്കിൽ മാറുന്നതെങ്ങനെ?

ബിംബാധന കൊടികുത്തിവാഴുന്ന മണ്ണിൽനിന്നാണ് ബഷീറിനു വിളവെടുക്കേണ്ടത്. ബഷീറിനു ഭാരതീയേതിഹാസങ്ങളുടെ സാധിനം ഇല്ല. ഒന്നോ രണ്ടോ പ്രമാണങ്ങൾ അർദ്ദേഹം ഉദ്യമിച്ചിട്ടുണ്ടാകാം. ദീർഘകാല പാരമ്പര്യത്തിൽ നിന്നുരുത്തിരിഞ്ഞുവന്ന പുരാണ പ്രതിഷ്ഠിതമായ ഭാഷാശൈലി ബഷീറിൽ വിരളമാണ്. സരസതി എന്ന പദം ബഷീർ സാഹിത്യത്തിൽ ഇല്ല. ഭഗീരഥ പ്രയത്നവും ഇല്ല. പുരാണേതിഹാസങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ജീവിതം അമ്ലവികരിക്കുന്ന ദശാസന്ധികളെ വ്യാഖ്യാനിക്കാനുള്ള അനന്തമായ സാദ്യതകളും ബഷീർ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല.

ബഷീർ മറികടക്കുന്നത് ഇങ്ങനെ: ജനതയുടെ വാമൊഴി അർദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുന്നു. അപൂർവമായ പദമുഖ്ധ് കാണിക്കുന്നു. വാക്കുകൾ ഉപയോഗിക്കാതെ ചോദ്യ ആശ്ചര്യ ചിഹ്നനാടികൾ കൊണ്ടുപോലും കഥാപാത്രത്തിന്റെ മനോഭാവം സംഭാഷണമെന്ന നിലയ്ക്കു പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. കരുതിക്കൂട്ടി ചെറുതായി നീലക്കാനുള്ള വാസന വിഷയ സമീപനത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്. അർദ്ദേഹത്തിന്റെ നോവലുകളുടെ രൂപശില്പം നോക്കുക. 'ശബ്ദങ്ങൾ', 'ജീവിത നിഷ്പാടുകൾ', 'മരണത്തിന്റെ നിഴലിൽ' എന്നിവ സങ്കാര്യ കഥകളാണ് (Personal Stories). ഏക കഥാപാത്രപ്രായുധമാണ് അവയുടെ മുഖമുദ്ര. വർത്തമാനകാല പ്രശ്നങ്ങളാണ് പ്രമേയങ്ങൾ. യുദ്ധാനന്തര കാലഘട്ടത്തിലെ സമൂഹ ശൈഥില്യവും മൂല്യത്തകർച്ചയും 'ശബ്ദങ്ങളിൽ' തുറന്നിടുന്നു. വർത്തമാനഘട്ടത്തിലെ തൊഴിലില്ലായ്മ ഉണ്ടാക്കുന്ന ദൈന്യവും ഭീകരതയുമാണ് 'ജീവിത നിഷ്പാടുകൾ' കളിൽ. അബ്ബാസിന്റെ പാത്രാവിഷ്കാരത്തിനു പരദേശഭാഷ നൽകുന്ന കർത്തവ്യമേ വേഗിയായ വസന്തകുമാരിയുള്ളൂ. ഒരേയ്ക്കത്തുകാരന്റെ അസ്തിത്വത്തെ ബാധിച്ചുള്ളത മരണത്തിന്റെ നിഴലിൽ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. പ്രസംഗം ഇല്ല. പ്രചാരണം ഇല്ല. മാറുവിൽ ചട്ടങ്ങളെ എന്നു ശർജ്ജിക്കുന്നു. ഇരുട്ടടഞ്ഞ പാതകളിലെ തിരിവുകളിൽ മാത്രമേ അർദ്ദേഹം ടോർച്ചടിക്കുന്നുള്ളൂ. വിഷാദത്തിലൂന്നിയ നേർത്ത ധർമ്മസാരമാണു കേൾക്കുക. അധർമ്മത്തിലൂടെ ധർമ്മം വെളിവാക്കുക. സമൂഹ പ്രശ്നങ്ങൾ ഏക കഥാപാത്രത്തിന്റെ മനസ്സിന്റെ സൂചിക്കുഴലിലൂടെ വരുന്നതിനാൽ ആ ലോകത്തിനു വൈപുല്യം ആവശ്യമാകുന്നില്ല.

(ഒരു ലോകവും ഒരു ഭാഷയും എന്ന ദീർഘലേഖനത്തിൽനിന്ന്)

کریٹیا انٹرپرائز

Creative Enterprises

Govt. Approved Overseas Recruitment Agency. Lic. No. 000420/BOM/PER/1000+3/570/84

HEAD OFFICE

82/10, Badrikeshwar Building, Patan Jain Mandal Marg, Marine Drive, Bombay - 400 002.
Phone : 2054421, 2087978, 2089913, 2083419, 2053717. Fax : 91-22-2018961. Telex : 011-85451 CARE IN

Creative Travel & Tours

(Travel Division of Creative Enterprises)

APPROVED AGENT

ModiLift

AMANIA AIRWAYS

U.T. AIRWAYS

Hotel Horizon, Aristo Junction, Thampanoor, TRIVANDUM - 14. Phone : 61195, 61307, 66888
Exin : 324, Fax : 61307 Telex : 0435-346 HRZ IN

Near Hotel Whitelines, Dr. Subramaniam's Building Complex, 18/128, Kallai Road, Kozhikode. Phone : 0495-63335

Post Office Road, South Nada, KODUNGALLUR - 680 664.
Phone : 0488-602695, Fax : 0488-602695

Ambalath Building, Triprayar junction, Natika P.O. - 680 566, TRICHUR
Phone : 0487-641642

ഉണ്ണാനും ഉടുക്കാനും ഇല്ലാതിരുന്ന കാലം

പൊൻകുന്നം വർക്കി

“ബ്രേപ്പിലെ സുൽത്താനെന്നു ബഷീറിനെ ആരാണ്ട് കുടി കഴിഞ്ഞു പുസായപ്പം പറഞ്ഞതാ. അവൻ ഒരു സുൽത്താനുമല്ല. പാവം മനുഷ്യനായിരുന്നു. കാര്യസാദൃശ്യത്തിനുവേണ്ടി കളവു പറയാത്ത, മനസ്സിൽ യാതൊരു കളങ്കവുമില്ലാത്ത പച്ചമനുഷ്യൻ. നിഷ്കളങ്കനായ സ്നേഹിതൻ എന്ന് അവനെ വിളിക്കാനാണ് എനിക്ക് ഷടം.”

ഇത് പൊൻകുന്നം വർക്കി. അമ്പതിലേറെ വർഷമായി ബഷീറുമായുള്ള ആത്മസൗഹൃദത്തിന്റെ ചെപ്പുതുറക്കുന്ന വർക്കി നാമൊരുമറിയാത്ത ബഷീറിന്റെ പുതിയൊരു മുഖം നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.

ബഷീറും വർക്കിയും ജീവിത യാത്രകൾ ചാലിച്ചെടുത്ത് അനുഭവത്തിന്റെ രക്തം കിനിയുന്ന വാക്കുകളിലൂടെ മലയാളിയുടെ മുമ്പിൽ ഒരു നവലോകം സൃഷ്ടിച്ചവർ. വർക്കി പരുക്കൻ വാക്കുകൾ തേടിയപ്പോൾ ബഷീർ കൊച്ചുകൊച്ചു വാക്യങ്ങളിലൂടെ നമ്മുടെ മനസ്സിൽ കുടിയിരുന്നു. ജീവിതം ഇരുവർക്കും സമ്മാനിച്ചത് കയ്പുനിറഞ്ഞ അനുഭവങ്ങളായിരുന്നു. ജീവിത സാധാരണത്തിലും വേർപാടിന്റെ ദുഃഖം ഇരുവരെയും വേട്ടയാടി. വർക്കിക്ക് ആണോളം പോന്ന മകൻ നഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ ബഷീറിന് നഷ്ടപ്പെട്ടത് മകളുടെ ഭർത്താവിനെയായിരുന്നു. പൂസ്തകം തലമുടയായി നടന്നുവിട്ടും പൂസ്തകക്കട നടത്തിക്കൊണ്ടു മുന്നോട്ടു നോക്കിയവരാണ് അനുഭവിച്ചമെല്ലാം ജീവിതത്തിൽ സമാനത പുലർത്തിയവരായിരുന്നു ബഷീറും വർക്കിയും.

എന്റെ ആത്മസൗഹൃദത്തെന്ന് ഒരാളെ മാത്രം വിളിക്കുന്ന വർക്കി ഹെർക്കുലിസ് റമ്മിന്റെ ലഹരിയിൽ ആത്മസൗഹൃദത്തിന്റെ മരണം സൃഷ്ടിച്ച വേദന മറക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഒപ്പം പലതും പറയുന്നു. കാലം പ്രായം

വി. ഇയ്യങ്കുമാർ തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഈ കുറിപ്പ്

കൃത്താൽ മാറിയെന്നു. സംഭവങ്ങൾ ചലച്ചിത്രത്തിലെന്നോണം വർക്കിയുടെ മനസ്സിൽ തെളിയുകയായി.

എന്നാണ് ഞാൻ ബഷീറിനെ പരിചയപ്പെട്ടത്. കാലവും വർഷവും ഓർക്കുന്നില്ല. കോട്ടയത്ത് വച്ച് പ്രൊഫ. എം.പി. പോളാണ് എന്ന ബഷീറിന് പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത്. നേരിട്ടറിയില്ലെങ്കിലും പരസ്പരം ഞങ്ങൾ ഇരുവരും ബഹുമാനിച്ചിരുന്ന കാലമായിരുന്നു. ബഷീറിനെ ഞാൻ എഴുത്തേറ്റ് ചെന്നു കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. പാമ്പാടിയിലെ പഴയ വീട്ടിലേക്ക് കുടികൊണ്ടുവന്നു അന്നവിടെ താമസിച്ചിട്ടു.

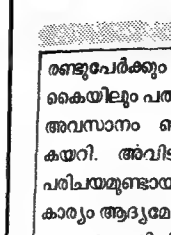
ബഷീറിന് എം.പി. പോളിന്റെ മകൾ റോസിയോട് താല്പര്യമായിരുന്നു. രൂപമെന്നു തന്നെ ഇതിനെ വിളിക്കാം. പോളിന്റെ വീട്ടിൽ പോയി ബഷീർ കുത്തിയിരിക്കും. നിശ്ശബ്ദമായ ആ ഇരിപ്പ് കണ്ടാൽ പഞ്ചപാവമാണെന്നു തോന്നും. പക്ഷേ ഓരോ നിമിഷവും റോസിയുമായി മാനസികാമ്പേഷണം നടത്തുകയായിരുന്നു ബഷീർ. ഈ ബന്ധം പോൾസാർ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ റോസിയെക്കൊണ്ട് ബഷീറിനെ വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചേനെ. റോസിയോട് സി.ജെ. തോമസിനും ഇഷ്ടമാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ബഷീറിലെ വിഷുവിചാരക്കാരൻ ഉണർന്നു. സ്ത്രീയെ അങ്ങേയറ്റം ബഹുമാനിക്കുന്ന ബഷീർ റോസിയെ സുഹൃത്തിനെപ്പോലെ പിന്നെ കാണാൻ തുടങ്ങി. ഇത് ബഷീറിന് മാത്രം അവകാശപ്പെടാവുന്ന സ്വഭാവ മഹിമയാണ്. ബഷീറിലെ ഈ വിഷുവിചാരക്കാരനാണ് ബഷീറിനെ ബഷീരാക്കിയത്.

രണ്ട് ബഷീർ എന്റെ ഓർമ്മയിലുണ്ട്. കുടിക്കുന്ന ബഷീറും കുടി നിർത്തിയ ബഷീറും. ബഷീറിലെ വിഷുവിചാരക്കാരനാണ് രണ്ടാമത്തെ ബഷീറിന്റെ സ്രഷ്ടാവ്. മാനസിക വിഭ്രാന്തിയിൽ നിന്ന് ബഷീർ രക്ഷപ്പെട്ടതും കുടി നിർത്തിയതുകൊണ്ട് മാത്രമാണെന്നായിരുന്നു ബഷീറിന്റെ വിചാരം. ഇത് ശരിയാണെന്ന് കുടിക്കുന്ന ബഷീറിനെയും കുടിക്കാത്ത ബഷീറിനെയും അടുത്തറിയാവുന്ന എനിക്ക് തോന്നുന്നു. ഹെർക്കുലിസ് റമ്മിന്റെ കുപ്പി ഗ്ലാസിലേക്ക് ചെരിച്ച് വർക്കി വീണ്ടും ബഷീർ സ്വരണകളിൽ മുങ്ങുന്നു.

നല്ല കുടിയനായിരുന്നു അവൻ. തലയ്ക്ക് പിടിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ കഷ്ടപ്പെട്ടാൽ ചൊറിയായി തുടങ്ങും. പിന്നെ തുരുതുരെ തുപ്പും. പിന്നെ എന്തൊക്കെയാണ് പറയുന്നതെന്നറിയില്ല. ബഷീറിനെ പോലെ കുടിക്കാൻ കഴിവുള്ള ആൾ അപൂർവ്വമായിരുന്നു. കുടിയെ നേരിടുന്ന ആളുമായിരുന്നു. ഉണ്ണാനും ഉടുക്കാനുമില്ലാത്ത അലഞ്ഞുനടുന്ന കാലത്തെ സ്വരണ മദ്യം അകത്തുചെല്ലുമ്പോൾ പുറത്തുവരും. ബഷീറിന്റെ ഭ്രാന്ത് സ്വരണയിൽ നിന്നുണ്ടായ അവസ്ഥ തന്നെയാണെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നിയിട്ടുള്ളത്. മദ്യം നിയന്ത്രിച്ചതോടെ മാനസിക വിഭ്രാന്തിക്കും ഏതായാലും മാറ്റം വന്നു.

ബഷീറിലെ നർമ്മബോധം മറ്റാരുമില്ലാത്ത പരയാനാണെന്നിൽ എത്ര കഥകൾ പറയണം. എറണാകുളത്ത് നിന്ന് കോട്ടയത്തേക്കുള്ള യാത്രയിൽ കാർ കടക്കായി. കളങ്കുകുടിക്കാൻ പറ്റിയ സന്ദർഭം എന്നു കരുതി കടലാസ്സിൽ പൊതിഞ്ഞ പൂൾബോട്ടിൽ ബഷീർ പുറത്തെടുത്തപ്പോഴാണ് അക്കിടി മനസ്സിലായത്. പൂൾ ബോട്ടിൽ എറണാകുളത്ത് വെച്ചിട്ട് കാലികുപ്പിയായിരുന്നു ബഷീർ പൊതിഞ്ഞുകൊണ്ടുവന്നത്. ബഷീർ കുപ്പിയെടുത്ത് പുറത്തേക്കിറങ്ങി പറഞ്ഞു. പോയി നിന്റെ സഹോദരനെ കൊണ്ടുവാടോ. പിന്നൊരിക്കൽ എറണാകുളത്ത് ബഷീറിന്റെ ബുക്ക്സ്റ്റാളിൽ ഞാൻ ചെന്നു. ഒറ്റ പൂസ്തകം പോലും കച്ചവടം ചെയ്യാത്ത ദിവസം. ഹോട്ടലിൽ കടം പറഞ്ഞു ബഷീർ രണ്ടുപേർക്കായി ഒരു പകർച്ച ചോറുവാങ്ങി. ഊണിനു മുമ്പ് ഒന്നു മിനുങ്ങാൻ ഞങ്ങൾ കുടി. നന്നായി മിനുങ്ങി ഒരിലയിലെ ചേർ രണ്ടുപേർ ചേർന്ന് തിന്നാൻ ചെന്നപ്പോൾ ഒരു തെങ്ങിപ്പട്ടി അതു മുഴുവൻ തിന്നു ഇല നഷ്ടപ്പെട്ടു. ഒരു ഗ്ലാസ്സുവെള്ളം കുടി പട്ടിയുടെ മുമ്പിൽ വെച്ചിട്ട് ഇതുകുടി കുടിച്ചിട്ട് പോടാ നായിന്റെ മോനെ എന്നായിരുന്നു വിശന്നുപൊരിഞ്ഞ ബഷീറിന്റെ മറുപടി.

കൈയിൽ കാശുണ്ടെങ്കിൽ ബഷീർ വളരെ ഉദാമമായി ചിലവാക്കും. തകഴിയെപ്പോലെയല്ല അവൻ പിശുക്കന്റെ ആചാര്യനല്ലേ. ഒരിക്കൽ ഒരു ഉച്ചയ്ക്ക് എറണാകുളത്ത് ഞങ്ങൾ കുടി.

രണ്ടുപേർക്കും ഭയങ്കര വിശപ്പ്. രണ്ടുപേരുടെ കൈയിലും പത്തുപൈസ ഇല്ല. എന്തുചെയ്യും. അവസാനം ഞങ്ങൾ മാതൃതി ഹോട്ടലിൽ കയറി. അവിടെത്തന്നെ മാനേജറെ എനിക്ക് പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. കൈയിൽ കാശില്ലെന്ന കാര്യം ആദ്യമേ പറഞ്ഞു. മാനേജർ ഏതായാലും ഇറക്കിവിട്ടില്ല. നന്നായി ഞങ്ങളെ നോക്കാൻ പറഞ്ഞ് ഒരു ജോലിക്കാരനെ കുടി കൂട്ടത്തിൽ മുറിയിലെക്കുവിട്ടു. പ്രാക്കുളം ഭാസിയുടെ പഴയ സീവു ഹോട്ടലിൽ ഞങ്ങൾ എത്ര തവണ കുടി. എത്ര കഥകൾ പറഞ്ഞു. എന്തൊക്കെ പുകില് ഉണ്ടാക്കി... പഴയ ഓർമ്മകളെ മനസ്സിലാക്കാവാനായി വർക്കി അല്പനേരം നിശ്ശബ്ദനായി.

ആത്മസൗഹൃദത്തിനെ തന്റെതായ സ്റ്റൈലിൽ വില ഇരുത്തുന്നു.

ബഷീറിൽ യുക്തിവാദം ഒട്ടും ഇല്ല. വായിച്ചതെല്ലാത്ത മനസ്സിന്റെ വ്യാധിമയമായിരുന്നു ഇതിനു കാരണം. നിസ്കാരത്തെ അവൻ ബഹുമാനിക്കും. എന്നാൽ നിസ്കരിക്കില്ല. ബഷീർ മതത്തെ എതിർത്തിട്ടില്ല. മതത്തെ എതിർക്കാൻ പേടിയില്ല.

കാലപ്രവാഹത്തിൽ ഒലിച്ചുപോകാത്ത സ്നേഹത്തുരുത്ത് - പൊൻകുന്നം വർക്കിയും ബഷീറും

ബഷീറിന്റെ സാഹിത്യ മേന്മയുള്ള കൃതി 'എൻറുപ്പപ്പായ്ക്ക്' ആന ഉണ്ടാക്കുന്നു' ആണെന്നാണ് പൊൻകുന്നം വർക്കിയുടെ അഭിപ്രായം. “വായന ബഷീറിനു കുറവായിരുന്നു. മലയാള ഭാഷയിൽ രണ്ടുവാക്യം തെറ്റില്ലാതെ എഴുതാനോ പറയാനോ ബഷീറിന് അറിയില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ അവൻ ആളുകളുടെ ആദരവു പിടിച്ചുപറ്റി. ഒരു വസ്തുതയിലാണെ ബേപ്പരിലെ സുൽത്താനെന്ന പേരും അവനു കിട്ടി. മലയാളത്തിൽ മറ്റാർക്കും കിട്ടാത്ത ആദരവാണ് അവൻ പിടിച്ചുപറ്റിയത്. എഴുത്തുകാരനെന്ന നിലയിൽ തകഴിക്ക് അവനിലും കഴിവുണ്ടെന്നു എന്റെ അഭിപ്രായം.” വർക്കി തന്റെ

സാഹിത്യകാരൻ മാരുടെ കൂട്ടത്തിലായിരുന്നു അവൻ. എന്റെ ആത്മാവിലെ വിപ്ലവാത്മകത കഥയിലും ജീവിതത്തിലും ഉണ്ടായി. ബഷീർ ഒരു വിപ്ലവാത്മകതയും ജീവിതത്തിൽ കാട്ടിയില്ല എന്നു ഞാൻ പറയട്ടെ. വിപ്ലവചിന്ത അവനിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. വിപ്ലവം പറയുമായിരുന്നു. ഇത്തരം ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അറസ്റ്റ് വരിക്കാനോ ഇതിൽ വാസത്തിനോ ബഷീർ തയ്യാറായിരുന്നില്ല. മതത്തെ എതിർക്കാനാണെന്ന് ബഷീർ പറഞ്ഞ ന്യായം കൃഷ്ടമല്ലെന്നായിരുന്നു. പത്താൽ നാം അറിയേണ്ട ജീവിക്കുന്നവർ ആരാകിലും അത് ചെയ്തോളമെന്ന് അവ

നോട് തമാശയായി ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നു. മാവിൻചുവട്ടിൽ കുഴിച്ചിടണമെന്ന് അവൻ പറഞ്ഞെങ്കിലും പള്ളിപ്പുറമ്പിലേക്ക് തന്നെ അവൻ പോയില്ല... വിഷുവിചാരമുള്ളവനാ ബഷീർ എന്നതിന് തെളിവായില്ല വർക്കിയാകുന്നു.

ബഷീറിലെ കലാകാരൻ അവന്റെ വിചാരത്തോടെ മരിച്ചുവെന്നാണ് എന്റെ വിലയിരുത്തൽ. ഭാര്യയെ കട്ടിയശേഷം അവൻ വല്ലോ എഴുതിയിട്ടുണ്ടാ. അവനിലെ വിപ്ലവചിന്തയും നശിച്ചു. പ്രായാധിക്യം തളർത്തിയിട്ടും വിപ്ലവാവേശത്തിൽ അണുവിടമാറ്റം വരാത്ത വർക്കി പറയുന്നു. എനിക്ക് അവൻ പഴയ ബഷീറിനെയോ ഇഷ്ടം. എന്റെ

ബഷീറിന്റെ വിപ്ലവം

ഇ.വി. ശ്രീധരൻ

വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ ഒരു കഥാപാത്രമായിട്ടാണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ നമ്മുടെ ഇടയിൽ ജീവിച്ചത്. ബഷീറിന്റെ കഥാപാത്രങ്ങളെ എണ്ണുന്നയാൾ എണ്ണിത്തുടങ്ങുന്നത് ബഷീറിനെ തൊട്ടു തന്നെയായിരിക്കണം. ഇപ്പോൾ ദൈവനീതിയനുസരിച്ച് പരലോകത്തായ്ക്കു പോയ ബഷീർ പോയത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലേക്കായിരിക്കും. ഇനി നമുക്ക് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിനെ അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ച നിരവധിയായ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലൊരാളായി കാണാം. ഇത് ബഷീറിന്റെ ഒരു ഭാഗ്യമാണ്. ഒരുപക്ഷേ ബഷീറിനുമാത്രം മലയാളഭാഷ കനിഞ്ഞരുളിയ മഹാഭാഗ്യം.

മലയാളഭാഷയുടെ കരളാണ് ബഷീർ സാഹിത്യം. നമ്മളാകട്ടെ നമ്മുടെ കരളിലാണ് ബഷീർ സാഹിത്യം കൊണ്ടുനടക്കുന്നത്.

ഭൂമി മലയാളത്തിൽ ദൈവത്തോളം പ്രശസ്തനാണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ. ഈ നൂറ്റാണ്ടിന്റെതായി ബാക്കിയാവുന്ന മുന്നോ നാലോ 'മലയാള മിഷൻ' ഉൾ ഒന്ന് ബഷീറായിരിക്കും. ചരിത്രത്തിന് അതിനുമേൽ കളിക്കാനാവില്ല. കാരണം അത് സ്വയം ഒരു ചരിത്രമാണ്. ബഷീറിന്റെ വേർ തുഞ്ചനെയും കൃഞ്ചനെയുമൊക്കെ തൊട്ട് ദൈവത്തിലൂടെ യൊന്നു കയറി ഇറങ്ങി പ്രപഞ്ചത്തെച്ചുറ്റി ഭൂമി മലയാളത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങിയതാണ്.

എന്നും മനുഷ്യന് സർവമംഗളം നേർന്ന ബഷീർ മനുഷ്യനെ ദൈവത്തിന്റെ ഖണ്ഡനയിലെ കാര്യങ്ങളിലേക്കും സ്നേഹത്തിലേക്കും അടുപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എല്ലാമതങ്ങൾക്കും അവകാശപ്പെട്ട ഒരു ദൈവഭക്തനായിരുന്നു ബഷീർ. എല്ലാ മതങ്ങളിലുമായി ബഷീർ സ്നേഹത്തിന്റെ ഒരു മതം കണ്ടെത്തി. ദൈവവും മനുഷ്യനുമായുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ ചരിത്രം ബഷീർ നന്നായി വായിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്തു.

മഹാസ്വപ്നങ്ങൾ കൂടിയിരുന്ന മനസ്സായിരുന്നു ബഷീറിന്റേത്. ആ മനസ്സിലൂടെ പറന്നുവന്ന മലയാള വാക്കുകൾ അനശ്വരങ്ങളായിത്തീർന്നു. ബഷീർ എഴുതിയപ്പോൾ

മലയാള വാക്കുകൾ നക്ഷത്രങ്ങളായി മിന്നിത്തീർത്തി. ബഷീർ എഴുതിയപ്പോൾ വ്യാകരണം വഴിമാറിക്കൊടുത്തു. ബഷീർ എഴുതിയപ്പോൾ മലയാളകഥയുടെ പഴയ ശീലങ്ങൾ മാറി. ബഷീർ എഴുതിയപ്പോൾ സാഹിത്യത്തോട് ചേർത്തുവെച്ച മലയാളികളുടെ ഹൃദയം പൂതിയൊരു താളം കൈക്കൊണ്ടു.

ബഷീർ എഴുതിയതൊക്കെയും നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട കഥകളായിത്തീർന്നു. കഥ പറഞ്ഞു തന്ന മറ്റാർക്കും ഇങ്ങനെയൊരു പ്രിയം നമുക്ക് നൽകേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. നമുക്ക് കഥ പറഞ്ഞുതന്ന് കാലം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ

ങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായി ഉത്തരങ്ങൾ കണ്ടെത്താനുള്ള ചിന്തകൾക്കിടയിലാവാം ചിലപ്പോഴൊക്കെ ബഷീറിന്റെ തലയ്ക്കകത്തേയ്ക്ക് ഭ്രാന്ത് വന്നുകയറിയത്. വൈദ്യന് ചികിത്സിച്ചുമാറ്റാൻ കഴിയുന്നതായിരുന്നില്ല ആ ഭ്രാന്ത്. മനുഷ്യൻ എന്ന സങ്കല്പം ഉടയുമ്പോൾ വന്നുപെട്ട ആധിയാണ് ബഷീറിന്റെ ഭ്രാന്ത്. തന്റെ ഭ്രാന്തിനും ബഷീർ സർവമംഗളം നേർന്നിട്ടുണ്ടാവണം. തദ്വചനം കൊണ്ട് കുറുക്കനെ എറിഞ്ഞ ഭ്രാന്ത് നമുക്കും സർവമംഗളം നേരാനുള്ളതാണല്ലോ.

ഒറ്റപ്പാടിന്റെ ഇരയാവാത്ത ഒറ്റയാനായിരുന്നു ബഷീർ. മനുഷ്യനെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഒന്നും തനിക്ക് അന്യമല്ല എന്ന വിശ്വാസത്തിന്റെ മാനിഫെസ്റ്റേഷൻ. പുരോഗമന സാഹിത്യക്കാരും മുക്കണാഞ്ചിമുപ്പന്മാരും തമ്മിൽ സാഹിത്യയുദ്ധം നടത്തുന്ന കാലത്ത് ബഷീറിനെ ഈ യോദ്ധാക്കളുടെ നാലമ്പലത്തു പോലും കണ്ടില്ല. ബഷീർ തന്റെ പെട്ടിപ്പാട്ടും നീലവെളിച്ചവും ശാന്തസുന്ദരമായ ഭ്രാന്തുമായി നടക്കുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനാക്കി സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഏത് മനുഷ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളെയും ബഷീർ സ്നേഹാദർശങ്ങളോടെ കണ്ടിരുന്നു. സാഹിത്യത്തിലെ സംഘസ്പർധാത്തികൾക്ക് കഴിയാത്തത് ബഷീർ ഒറ്റയാനായി നിന്നുകൊണ്ട് സാധിച്ചെടുത്തു. 'ദർദർ!' ഒരു സാധിച്ചെടുപ്പാണ്. 'ഉമ്മിണി വലിയ ഒന്ന്' ഒരു സാധിച്ചെടുപ്പാണ്. 'ഭഗവദ്ഗീതയും മൂലകളും' ഒരു സാധിച്ചെടുപ്പാണ്. പെണ്ണിന്റെ ചന്തിക്കും മൂലയ്ക്കുമൊക്കെ സൂര്യമയോടും മയിലാമ്മി യോടും മഴവില്ലിനോടുംമൊപ്പം സാഹിത്യത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാനുള്ള അനുവാദം നൽകിയത് ബഷീറാണ്. സാഹിത്യത്തിലെ വ്യാകരണാധിഷ്ഠിതരായ ചന്ദനക്കുറി സിദ്ധന്തക്കാർ ബഷീറിനുനേരെ അശ്ളീലം പറഞ്ഞു എന്ന കുറ്റം ചാർത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവർ പറഞ്ഞതാണ് അശ്ളീലമെന്ന് പിന്നീട് തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

സാഹിത്യം ഹൃദയത്തിന്റേതാണെന്നും അത് രണ്ട് ശാസങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള ഒരു നിശ്വാസമാണെന്നും ബഷീർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അങ്ങനെ ബഷീർ "എന്റെ പ്രപിതാമഹന് ഒരു ഗുഹവീരനാണായിരുന്നു" എന്നത് "നല്ല പാപ്പക്കൊരാണെന്താർന്നു" എന്നാക്കി മാറ്റി. ഇത് നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ നടന്ന ഒരു വിപ്ലവമാണ്.

എം.പി. നാരായണപിള്ള

പൊതുവേദിയിൽ

കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരെപ്പോലെ

വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിനെ ഈ തലമുറ വേണ്ടപോലെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടോയെന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി മറു മനുഷ്യർ-അതും ആ അപൂർവ്വമായ സർഗ്ഗപതിയുടെ ആഴം പൂർണ്ണമായി ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്തവർ-എഴുതിയ അപമാനങ്ങൾ വായിച്ചു കിട്ടിയ ഭാഗികമായ ധാരണകളിൽ ഈ തലമുറ കുടുങ്ങിപ്പോയോ?

മലയാള ഭാഷയിൽ മാത്രമല്ല; നമുക്കറിയാവുന്ന ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിൽ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ തികച്ചും അപൂർവ്വമായ ഒരു പ്രതിഭാസമായിരുന്നു.

സാഹിത്യത്തിന്റെ പരിമിതിക്കപ്പുറം പോകുന്ന ഒരുതരം എഴുത്തുണ്ട്. സാധാരണ വിമർശനത്തിനോ, ആസ്വാദനത്തിനോ അത്യുൾക്കൊള്ളാൻ പലപ്പോഴും പറ്റാറില്ല.

അതു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പറ്റിയ വാക്കുകളുമില്ല. കേവലമായ സർഗ്ഗപ്രക്രിയ എന്നോ, ആനിക്കുറുക്കിയ 'ക്രിയേറ്റീവിറ്റി' എന്നോ കൈ പറഞ്ഞാലും അർത്ഥം പൂർണ്ണമാകില്ല.

ഇതൊരുതരം ഉന്മാദമാണ്. നിങ്ങളിൽ ചിലരെങ്കിലും വാൻഗോഗിന്റെ ചിത്രങ്ങൾ കണ്ടുകാണും. ചിത്രകലയുടെ പരിമിതിക്കു പുറത്താണ്, ആ ചിത്രങ്ങൾ ആസ്വാദകരുടെ മനസ്സിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന കോളിളക്കം. അതിനു സമാന്തരമായിട്ട് ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിലൊരു പ്രതിഭാസത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ഇവർ രണ്ടുപേരും ഒരേ മാനസികാവസ്ഥയിലൂടെ പോന്നവരാണ്, ഉന്മാദത്തിന്റെയും 'സാ നിറന്'യുടെയും ഇടയ്ക്കുള്ള നേർത്ത വരമ്പിലൂടെ യാത്ര ചെയ്തവർ. മറ്റ് എഴുത്തുകാർക്കെത്താൻ വയ്യാത്ത ഒരു പ്രത്യേക ലോകത്തു

കാൽ വഴുതിയാൽ വീഴുന്നത് ഉന്മാദത്തിന്റെ കയത്തിലാകുമ്പോൾ മാത്രം അക്ഷരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന അപൂർവ്വമായ ഒരനുഭൂതിയാണ് ഇതൊക്കെ.

ഇത്തരം സൃഷ്ടികളാണ് നാമറിയാത്തതെന്ന നമ്മളേയും നമ്മുടെ സമൂഹത്തെയും മൊക്കെ മാറ്റുന്നത്. ഇത്തരം വലിയ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നവരെ ശരിക്കറിയാൻ നിരവധി തലമുറകൾ വേണം. എഴുത്തച്ഛൻ നമ്പ്യാലേ, കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരെപ്പോലെ മലയാളികളുടെ ഇന്നത്തെ സാഹിത്യരംഗം കരുപ്പിടിപ്പിക്കാൻ ഉത്തരവാദികളായ വിരലിലെണ്ണാവുന്ന ചരിത്രപുരുഷന്മാരിൽ ഒന്നാണ് പഴയ തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നും മലബാറിലേക്കു കുടിയേറിയ ഈ അപൂർവ്വ മനുഷ്യൻ. തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛനെപ്പോലെ, കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരെപ്പോലെ ബഷീറിനും മരണമില്ല.

പൊതുവേ: പി.വി. കുഞ്ചൻ

സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു സുൽത്താൻ

പി. സുബ്ബയ്യപിള്ള

ദിന ചെറിയ അസുഖം കാരണം ഓവിലെ ഉണരൽ അല്പം വൈകി. മകൻ പത്രവുമായി കണ്ടുവന്ന്, ഇങ്ങനെ അറിയിച്ചു.

“അച്ഛാ, ബഷീർ മരിച്ചുപോയി.”

ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു. അവൻ പത്രം എന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ചുപോയി.

അതേ ഇരിപ്പിൽ അമണിക്കൂർ അങ്ങനെ ഇരുന്നു. പത്രം തുറന്നു നോക്കണമെന്നോ, കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയണമെന്നോ ഒന്നും തോന്നിയില്ല. ഒരു മരവിപ്പ്. എന്തൊക്കെയോ ചിന്തകൾ മനസ്സിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നു. ചിലപ്പോൾ അത്ഭുതം. ശൂന്യത മാത്രം. അപ്പോൾ അത് സാമ്പത്തികമായിരുന്നു. അപ്രതീക്ഷിതമായി പ്രതീക്ഷിച്ചതാണ്. ഈ യുടെ അർത്ഥത്തിന്റെ രോഗവിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ ആഗ്രഹിച്ചതാണ്: കൃത്യമായി കിട്ടുന്ന ഓക്സിജന്റെ ബലത്തിൽ, പ്രാണ വേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ട് എത്തിക്കാൻ മനുഷ്യൻ ഇങ്ങനെ കഷ്ടപ്പെടുന്നു.

നീറിച്ചിരിക്കുന്ന വേദനയുടെ കിടപ്പിൽ ഞാൻ ആലോചിച്ചു. എന്തിനായിരുന്നു ഈ മനുഷ്യൻ! അത്ഭുതം ശരിക്കും പിടികിട്ടുന്നില്ല! എന്നെ ഏറ്റവുമധികം ആകർഷിക്കുകയും സാധിക്കുകയും ചെയ്ത എഴുത്തുകാരനാണ്. ആരാധനയോടും അർത്ഥത്തോടും കൂടി മാത്രമേ എനിക്ക് അറിയണമെന്നായിരുന്നു. കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. അതൊന്നുമില്ല. ഹൃദയം കൊണ്ട് ഇത്രയധികം അടുക്കാൻ ഇടയായത്. തികഞ്ഞ ആത്മീയത. മനുഷ്യസ്നേഹം. ലാളിത്യം. നിസ്സംഗത. ഏതു ദുഃഖവും നർമ്മബോധത്തോടെ നേരിടാനുള്ള കഴിവ്. വമ്പൻമാരും മുമ്പൻമാരുമായ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ദുർലഭമായി മാത്രം കാണാൻ കഴിയുന്ന ഈ ഗുണങ്ങളെല്ലാം അടുത്തു ചെല്ലുന്ന ആരെയും ഇദ്ദേഹത്തെ ഹൃദയത്തിലേക്കു വെച്ചത് എന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ ദുഃഖങ്ങളും വേദന

കളും അതിന്റെ തീവ്രതയിൽ അനുഭവിച്ചിരുന്ന ആ മഹാനായ സഞ്ചാരി, യാത്ര അവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹത്തെ രണ്ടുപ്രാവശ്യം നേരിൽ കണ്ടെ അനുഭവം മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവരുന്നു. രണ്ടാമത്തേത്, ഞങ്ങളുടെ അവസാന കൂടിക്കാഴ്ചയും ആയിരുന്നു.

അക്കാലത്തെ കൃത്യമായ നോട്ടൽ അവർ വ്യക്തമായ ചടങ്ങുകൾ കോഴിക്കോട്ടുവെച്ചു നടത്തുവാനായി തീരുമാനിച്ചത്. യോഗത്തിന്റെ സംഗ്രാമം നേതൃത്വം എസ്.കെ. പൊന്നക്കാട്ടും എൻ.വി.കൃഷ്ണവാര്യരും ഏറ്റെടുത്തു. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ പ്രധാന പ്രസംഗകനാണ്.

ഞങ്ങളെല്ലാം കോഴിക്കോട്ടെത്തി. ടൗൺ ഹാളിൽ വച്ചാണ് യോഗം. ബഷീറിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ ഒരാൾ പോകണം. രണ്ടുദിവസമായി ബഷീർ അല്പം പിശകിലാണെന്നും വളരെ അടുത്ത ആളുകളെല്ലാത്ത വെളുപ്പും ചെന്നാൽ വെട്ടുകത്തിയെടുക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്നും ആരോ മുന്നറിയിപ്പു നല്കി. എന്നിട്ടും പോകാൻ ഞാൻ തയ്യാറായിരുന്നു.

പുകവലിയുമായി അനുരാഗത്തിൽ

യിരുന്നു. എൻ.വി. എന്റെ സഹായത്തിനെത്തി. രണ്ടുപേരും വയലാലിൽ വീട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു.

മഴക്കാലമായതിനാൽ മരച്ചുവട്ടിലൂടെ വീടിന്റെ വരമ്പിൽ നല്ല ഗമയിൽ നിലക്കുകയാണ് ബഷീർ, പടികടന്നുചെല്ലുന്ന ഞങ്ങളെയും നോക്കി. നമസ്കരിച്ചു. ഞങ്ങൾ അകത്തേക്കുകയറി.

“എന്നെ അറിയുമോ?” ഇമ്മിണി ഗൗരവത്തിൽ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഉം. അറിയും. സുബ്ബയ്യപിള്ള.” അദ്ദേഹം കൊണ്ടു വാപിളർന്നുപോയി. വർഷങ്ങളായി ഞാൻ ആരാധിക്കുന്ന വലിയ മനുഷ്യൻ ആദ്യം നേരിൽ കാണുമ്പോൾ എന്നെ തിരിച്ചറിയുന്നു!

ഭാര്യ ഹാബിയെ വിളിച്ചു. മോൻ അന്നിസിനെ വിളിച്ചു. പരിചയപ്പെടുത്തൽ. സ്വീകരണത്തിന്റെ ബഹളം. നല്ല ഉഷാറിലാണ് ബഷീർ.

അന്നത്തേക്കുള്ള പ്രസംഗം അദ്ദേഹം എഴുതിവെച്ചിരിക്കുന്നു. അതെടുത്ത് എൻ.വി യോടു വായിക്കാൻ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ സുശ്രദ്ധ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. വീട്ടിൽ ചെന്ന വരായി എൻ.വിയുടെയും എന്റെയും പേർ ചേർക്കാൻ പ്രത്യേകം നിർദ്ദേശിച്ചു.

ആരോഗ്യപരമായ കാരണങ്ങളാൽ പ്രസംഗം സദസ്സിൽ എൻ.വി തന്നെ വായിച്ചാൽ മതിയെന്നും, യോഗത്തിനു ബഷീറും ഹാബിയും അന്നിസും കൂടെ വരുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. കുറെനേരം ചിലർ രൂപങ്ങൾ പറഞ്ഞും കാണിച്ചും അവിടെയിരുന്നു. എല്ലാവരും യോഗസ്ഥലത്തേക്കു തിരിച്ചു. കാറിൽ വച്ച് ഞാൻ അന്നിസിനോട് നൂണ പറഞ്ഞു. ബാപ്പയ്ക്കിപ്പോൾ നല്ല പൈസയുണ്ടെന്നും വഴക്കുകൂടിയെങ്കിലും ഒരു കാര്യവാണ് മെന്റും. ബഷീർ ചിരിച്ചു.

പ്രസംഗമണ്ഡപത്തിൽ ബഷീറും ഹാബിയും ഇടയ്ക്കിടെ രസമുള്ള ചിലതു പറയുന്നതും ശ്രദ്ധിച്ചു ഞാൻ അടുത്തിരുന്നു.

പ്രസംഗത്തിൽ അദ്ദേഹം ചേർത്തിരുന്ന ഒരു വാചകം അവിടെ വായിച്ചുകേട്ടപ്പോൾ അകാരണമായി എനിക്കെന്തോ വിഷമം തോന്നി. “ഈ നല്ല സാധാരണത്തിൽ നാമെല്ലാം സന്തോഷമായി ഇവിടെ കൂടിയി

രിക്കുന്നു. അടുത്തകാലം ഈ അവർദ്ധ്യത സമ്മേളനം നടക്കുമ്പോൾ നമ്മിൽ എത്രപേർ അവിടെയുണ്ടാകും?”

(ഏതാണ്ടുപററിയപ്പോലായി ഈ വാചകം. അപ്പോൾ സഭാമേഖലയിലുണ്ടായിരുന്ന എസ്.കെ.പൊന്നക്കാട്ടും, കൃഷ്ണ വാസദേവിയുടെ ഉടമയും ഭാഷാസേവകനുമായിരുന്ന ആർ.കൃഷ്ണസാമി വെട്ടുപുറം അടുത്തകാലത്തെ അവർദ്ധ്യതയെക്കുറിച്ചു മുമ്പ് നിരൂപനമായി)

തിരിച്ചുവീട്ടിൽ കൊണ്ടുചെന്നുവിടാമെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടും സസ്നേഹം നിരസിച്ചു, തൊഴുത്ത്, അനുഗ്രഹിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം വീട്ടിലേക്കു പോയി.

അന്നു സംസാരിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പരാമർശമുള്ള ഒരു പുസ്തകത്തെക്കുറിച്ച് ഞാൻ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അത് കണ്ടില്ലെന്നും തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നാൽ അതിന്റെ ഒരു കോപ്പി അയച്ചു കൊടുക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു.

ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു തിരിച്ചുവന്ന ഉടൻതന്നെ എൻ.ബി.എസ്സിൽ നിന്നു പുസ്തകത്തിന്റെ ഒരു കോപ്പി വാങ്ങി അയച്ചു കൊടുത്തു. ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം ബഷീറിന്റെ ഒരു കത്ത്.

“പുസ്തകം കിട്ടി. സന്തോഷം. എന്റെ എല്ലാ പുസ്തകങ്ങളെയും ഓരോ കോപ്പി സുബ്ബയ്യപിള്ളയ്ക്ക് അയച്ചതാൽ ഇതോ ഓപ്പം ഞാൻ വീശിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ട്.” ഇതെന്തു മനുഷ്യൻ? ഞാൻ അർത്ഥപ്പെട്ടു.

ഏതെങ്കിലും ഒരേയൊരു കാര്യത്തിന് എല്ലാ പുസ്തകങ്ങളും ഞാൻ വാങ്ങി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത് ബഷീറിന്റെ മാത്രമാണ്. ബഷീർ തന്നെ അവ വീണ്ടും തന്നപ്പോൾ എന്തെന്നില്ലാത്ത സന്തോഷം.

ഞാൻ ചില മാസിക തുടങ്ങാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ ഒരു വലിയ ആഗ്രഹം മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ രക്ഷാധികാരിയായി ചിരിയുടെ സുൽത്താനായ ബഷീറിന്റെ പേരു ചേർക്കണമെന്ന്.

ഈ ആവശ്യം നേരിൽക്കണ്ട് അറിയിക്കുവാൻ ഞാൻ ബേപ്പൂർ ചെന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ ചായയും കൂടലും, ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ആ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലിരുന്ന് ഒന്നരമണിക്കൂറോളം അദ്ദേഹം സെക്കുമായി ലോക കാര്യങ്ങൾ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സൗകര്യമുള്ളപ്പോഴെല്ലാം വീണ്ടും വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തെ നേരിൽ ചെന്നു കാണണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെയാണ് തുടർന്നും ഇരിക്കാൻ പറഞ്ഞിട്ടും അന്നു ഞാൻ പിരിഞ്ഞത്. അതായിരിക്കട്ടെ ഞങ്ങളുടെ അവസാനത്തെ കൂടിക്കാഴ്ചയെന്നും ഞാൻ കരുതിയില്ല.

മാസിക തുടങ്ങുന്ന കാര്യവും രക്ഷാധികാരിയായി ഇരിക്കണമെന്നും പറഞ്ഞപ്പോൾ “രണ്ടാം സമ്മതം.” എഴുന്നേൽ അദ്ദേഹം എന്റെ തലയിൽ കൈവെച്ച് അനുഗ്രഹിച്ചു.

ഒരു കവറിൽ നൂതനപത്രം നോട്ട് ഞാൻ കരുതിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതെടുത്ത്

കേന്ദ്രാഭിമുഖീകരണം അങ്ങോട്ടു നീട്ടി.

“ഇതെന്താ കാശോ?”

“ഒരു ചെറിയ ദക്ഷിണം.”

“അതൊന്നും വേണ്ട.”

“ഒരു നല്ല കാര്യം തുടങ്ങുകല്ലേ. ഇതങ്ങു വാങ്ങണം.”

അദ്ദേഹം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ഒരു സെക്കൻഡ് കൈയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടുനിന്നിട്ട് തിരിച്ചുന്റെ പോക്കറ്റിലിട്ടു.

“വാങ്ങി. ഇതു കൊണ്ടുചെന്ന് ബഷീറിന്റെ പേരുപറഞ്ഞ് തന്റെ പെണ്ണിനൊരു സാരി വാങ്ങിക്കൊടുക്കൂ.”

ഞാൻ അറിയാതെ എന്റെ കണ്ണു നിറഞ്ഞുപോയി.

മാസിക ആദ്യലക്കത്തിന് ഒരു നർമ്മലാലയം യഥാസമയം അദ്ദേഹം അയച്ചുതന്നു. അതിനുള്ള പ്രതിഫലം എന്ന രീതിയിൽ നൂതനപത്രം ഒരു ചെക്ക് ഞാൻ ബഷീറിനയച്ചു കൊടുത്തു.

വീണ്ടും എന്നെ അർത്ഥപ്പെടുത്തുകയാണ് ബഷീർ ചെയ്തത്.

ബഷീറിന്റെ കൈയെഴുത്തുകളിൽ. മേൽ ചിലാസമെഴുതിയ ഒരു പോസ്റ്റുകാർ എന്നിങ്ങനെ കിട്ടുന്നു, ഞാൻ പൊട്ടിച്ചുനോക്കി യപ്പോൾ രണ്ടു ചെക്കുകളുണ്ട്. ഒന്ന് ഞാൻ അയച്ചുകൊടുത്തത്. മറ്റൊന്ന് ബഷീർ എന്നിക്കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. നൂതനപത്രം ഒരു ചെക്ക്. കൂടെയുള്ള കത്ത് ഏതാണ്ട് ഇങ്ങനെയാണ്.

“പ്രിയപ്പെട്ട സുബ്ബയ്യപിള്ള,

ഞാൻ ഇതു ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നില്ല. തന്റെ ദാരിദ്ര്യം എനിക്കറിയാം. മാസിക നടത്തിയതിനാലുമ്പോൾ എനിക്കാവശ്യം തോന്നിയാൽ കാര്യവാങ്ങിക്കൊള്ളാം. ഞാൻ ചെയ്തതെന്തിനു ശിക്ഷയായി തന്റെ ചെക്കും എന്റെ ഒരു നൂതനപത്രം ചെക്കും ഇതു സഹിതം അയയ്ക്കുന്നു.

മംഗളം.

വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ.

ഞാൻ അർത്ഥപ്പെട്ടു. ഇതെന്തൊരു മനുഷ്യൻ?

മാസിക തുടങ്ങി, പിന്നീടൊട്ട് എന്റെ ദുരന്തത്തിന്റെ കാലങ്ങളായിരുന്നു. നേടി വച്ചതെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു. കടവും ദുരിതവുമായി. മകൻ വേണുവിന്റെ മരണത്തോടെ സകലതും തികഞ്ഞു. മാസിക നിന്നു. ബഷീറിനെ വീണ്ടും കാണാനുള്ള ആഗ്രഹം നിറവേറിയില്ല. ഇനി?

ഒഴിവാക്കാനാകാത്തതു സംഭവിച്ചു. ഇങ്ങനൊരു മനുഷ്യൻ ഇനി ഭൂമിയിൽ എന്നാണ് ഇനിക്കുക?

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ ദുഃഖത്തിൽ പങ്കുചേരുന്നു.

പാത്തുമ്മയുടെ ആട്

33-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

‘ഇയ്ക്കൊക്കോ, ഒരൻപതു രൂപ വേണം; അത്യാവശ്യമാണ്.’

‘നിന്റെ പാട്ടിനു പോടോ.’

ഹനീഫ ഒന്നുകൂടി ഓർമ്മപ്പെടുത്തി:

‘ഒരു പത്തുരൂപയാണ് ഞാൻ ചോദിച്ചത്.’

ഞാനൊന്നും ചിന്തിച്ചില്ല. ഒരുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രഹസ്യം മനസ്സിലായി. പോസ്റ്റുമാൻ കൂട്ടൻപിള്ള പടികടന്നു വന്നു പറഞ്ഞു:

‘സാറിന് ഒരു മണിയാർഡറുണ്ട്. നൂതനപത്രം.’

കൂട്ടൻപിള്ളയുടെ ഒരു കവിളിനകത്ത് ഒരു മാനുഷം ഇട്ടിട്ടുള്ള മാതിരി, ഒരു മുഴയുണ്ട്. അതിൽ നോക്കിക്കൊണ്ടു ഞാൻ ചോദിച്ചു:

‘ഈ മണിയാർഡർ കാര്യം വെളുവരോടും പറഞ്ഞോ കൂട്ടൻപിള്ളേ?’

സാരേ, ഞങ്ങളൊക്കെ ഈ നാട്ടിൽ ജീവിക്കുന്നവരാണ്. അബ്ദുൽ ഖാദറിനേയും ഹനീഫയേയുംകൊണ്ട് എനിക്കു പല ആവശ്യവുമുണ്ട്. അവരു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് സാരേ, സാറിനു മണിയാർഡർ വരുമ്പോൾ അവരെ നേരത്തേ അറിയിക്കണമെന്ന്.’

‘എന്നാൽ, എനിക്കി മണിയാർഡർ വേണ്ട. കൂട്ടൻപിള്ള എടുത്തോ.’

‘അയ്യോ! അതെന്താ സാരേ?’

‘അൻപതും ഇരുപത്തഞ്ചും പത്തും മൂന്നഞ്ചും എത്രയായി?’

‘നൂറ്.’

‘അതാണതിന്റെ കണക്ക്.’

ഞാൻ വ്യക്തമായി കൂട്ടൻപിള്ളയോടു പറഞ്ഞു. കൂട്ടൻപിള്ള പറഞ്ഞു:

‘അതെല്ലാം അങ്ങനെയാണ് സാരേ.’

‘ഓഹ്! അതെല്ലാം അങ്ങനെയാണ്. എന്തൊരു ഭയങ്കര ഗൃഹഭാഷാചക്ര! എന്തൊരു കൊള്ള!’

കൂട്ടൻപിള്ള, തന്റെ മകൾ സരസ്വതിയെ കോളേജിലായിരിക്കുന്ന വൃത്താന്തങ്ങൾ പറയുന്നതിനടിച്ച് ഞാൻ ഒപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. രൂപ നൂറും നോട്ടുകളായി എന്റെ കൈയിൽ വെച്ചു. അപ്പോൾ ഉമയും ആനുമ്മയും ചുറ്റും, വെറും ചുമ്മാ, വരാന്തയിൽ വന്നിരുന്നു.

ഒരു പത്തുരൂപയുടെ നോട്ട് ഞാൻ പാത്തുമ്മയുടെ ആട്നു വെച്ചുനിട്ടു.

‘കൂട്ടൻപിള്ള ചോദിച്ചു: ‘ഇതെന്താ സാരേ?’

ഞാൻ പറഞ്ഞു:

‘അത്ഭുതം. പാത്തുമ്മയുടെ ആടാണ്. പ്രസവിച്ചത് ഒന്നുരണ്ടു ദിവസമായി.’

കൂട്ടൻപിള്ള ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പോയ ഉടനെ ഉമ ചോദിച്ചു:

‘എന്താണിത്?’

‘നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടേ?’

എന്തു വേണ്ടു? അന്നത്തോടുകൂടി അതു സാധായി. നൂതന പത്രം ചെറുസംഖ്യകളായി പിരിഞ്ഞു എന്നർത്ഥം. പാഴായിപ്പോയതല്ല! ജീവിതത്തിൽ ചെലവുകളിലല്ലേ?

ഇങ്ങനെ, ധ്യാനനിമഗ്നമായ മനസ്സിൽ നിന്നും വാക്കുകൾ ഒഴുകിവരുന്നത് സംഗീത സമൃദ്ധമായ അനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടാണ്— ബഷീറിനു സംഗീതവും പൂക്കളും എന്നും ഇഷ്ടമായിരുന്നു. എവിടെച്ചെന്നാലും, അത് ജീവിതലോലം പൊലിസ് സ്പോർട്ട്സ് ലോലം താൻ കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുന്നിടത്ത് പൂച്ചെടികളും പൂമുറവും ബഷീർ ഉണ്ടാക്കുമായിരുന്നു. വീടായാലും തടവറയായാലും ഇതിനു മാറ്റമില്ലാത്തതുപോലെ, തലചായ്ക്കാണൊരിക്കം കിട്ടിയാൽ, അവിടെ തന്റെ ഗ്രാമ ഫോണും റിക്കാർഡുകളും എത്തിക്കും.

തൃശ്ശൂർ ജീവിതകാലത്ത് മംഗളാദയം എം.ഡി. വാസുദേവൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട് ഒരു നല്ല ഗ്രാമഫോൺ ബഷീറിനു സമ്മാനിച്ചു. പക്ഷേ മല്ലിക്ക്, കെ.എൽ. സൈഗാൾ, കെ.സി. ഡേ, തലത്തു മുഹമ്മദ്, എം.എസ്. സുബ്ബലക്ഷ്മി, മുഹമ്മദ് റാഫി, ദിലീപ്കുമാർ റായ്, പോൾ റോബ്സൺ, ബിംഗ് കോസ്ബി, പണഡിൻ രവിശങ്കർ, ബിസ്മില്ലാഖാൻ, യഹൂദി മെനൂഹിൻ, പക്ഷേ ഉദാസ്, നൂർജഹാൻ മുഹമ്മദ്... ബഷീറിന്റെ കൈവശമുള്ള സംഗീത റിക്കാർഡുകൾ അങ്ങനെ നീണ്ടുപോകുന്നു. തീരെ കിടപ്പിലാകുന്നതുവരെ ബെഡ്റിലെ വീട്ടിനു മുന്നിലെ മാങ്കോസ്റ്റൻ മരത്തിന്റെ കീഴെ ഗസൽ റിക്കാർഡുകളും കേട്ട് ബഷീർ ലയിപ്പിക്കുമായിരുന്നു... സംഗീതത്തിന്റെ മോഹത്തെത്തീർത്തിപ്പിന്നെ ഏകാന്തമായ ധ്യാനം തന്നെ.

വാസുദേവൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ സമ്മാനമായ ഗ്രാമഫോൺ ബഷീർ പോകുന്നിടത്തേലും കൊണ്ടുപോയി. മദ്യപിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് സംഗീതം കേൾക്കാൻ പ്രത്യേക കമ്പമായിരുന്നു. കോട്ടയത്ത് നാഗവടത്തെ ബഷീറിന്റെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി ഡോ. കെ. അയ്യപ്പപ്പണിക്കർ 'ശീർഷാസന ബഷീർ' എന്ന ലേഖനത്തിൽ സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിൽ ബഷീറിന്റെ സംഗീതപ്രേമം വിവരിക്കുന്നു...

ബഷീറിന്റെ മുമ്പിൽ നിന്ന് പക്ഷേ മല്ലിക്കിന്റെയും കെ.സി. ഡേയുടെയും സൈഗാളിന്റെയും ഗ്രാമഫോൺ സംഗീതം മുദ്രവായി ഉയരും. ഞങ്ങളെല്ലാം (അയ്യപ്പപ്പണിക്കരും കെ.എസ്. നാരായണ പിള്ളയും റാഫിയും) ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞായിരിക്കും ബഷീർ സ്വന്തം അന്തർലോകത്തേക്കു കടക്കുന്നത്. "തേരാ മന്ദിർ കാഹ്ല ദീപക് ഇല് റഹാ?"

"മേ രോതാഹും..." "സോജാ രാജ്കുമാരി..." "ഐകാ തക്ദീർ മുശ്ശേ ഇത്നാ ബതാദോ..." ഈ ഗാനങ്ങൾ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ചെറിയ അലകളുണ്ടാക്കി ഉയരുമ്പോൾ ബ്രാൻഡിയുടെയും വിസ്കിയുടെയും ബിയറിന്റെയും കുപ്പികൾ തുറക്കപ്പെടും... രാവിലെ ഞങ്ങൾ ഉണർന്നുണരുന്നപ്പോൾ കാണുന്നത് വിസ്കിയിൽ പകുതി മുങ്ങിയ ഗ്രാമഫോൺ റിക്കാർഡുകളും മുഴുവനും മുങ്ങിയ വായുവും അരികിൽ കട്ടിലിൽ സുഖനിദ്രയിൽ ബഷീറും...

ബഷീറിന്റെ പഴയ ഇഷ്ടഗാനങ്ങൾ നിരവധിയുണ്ട്— "ഗുസർ ഗയാ വഹ് സമാനാ കൈസാ കൈസാ", "തേരാ മന്ദിർ കാഹ്ല ദീപക് ഇല് റഹാ", "സോജാ രാജ്കുമാരി..." ഇവ പലവട്ടം ആവർത്തിച്ചു കേൾക്കും. ശോകസുന്ദരമായ താളലയങ്ങളിൽ, ജീവിതത്തിന്റെ സമസ്ത ദുഃഖങ്ങളും മറക്കാൻ ബഷീർ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. ഒപ്പം, നീല ഇലാശയങ്ങളിലെ നിശ്ശബ്ദതയിൽ, വാക്കുകളുടെ ചെറുകല്ലുകളെറിഞ്ഞ് ചിന്താ

തരംഗങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തു... ബഷീറിന്റെ ലോകം ഇങ്ങനെ പലപ്പോഴും അലോകനമായി മാറാറുണ്ട്—സംഗീതവും ഏകാന്തതയും മൗലികമായ ചിന്തയും സമ്മിശ്രമായി സമ്മേളിക്കുമ്പോൾ നാം ജീവിക്കുന്ന ലോകവുമായുള്ള ബന്ധം വിച്ഛേദിക്കപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ. ബഷീറിന്റെ ലോകത്താവട്ടെ, നീലവെളിച്ചവും ഏകാന്ത ഭീകരസുന്ദര ശാന്തഗംഭീര സാഗരവും തിരമാലകളുടെ സംഗീതവും മാത്രമേ ഉണ്ടാവുകയുള്ളൂ. അവിടെ കാലുഷ്യമില്ല, സാർത്ഥതയില്ല, മനുഷ്യനുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന യാതൊന്നുമില്ല. വാക്കുകൾ സംഗീതമാവുകയും ശബ്ദങ്ങൾ താളലയം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അഭൗമികമായ ലോകത്ത്, മനുഷ്യർ അരുപികളായി മാറുകയാണ്.

ഇവിടെവെച്ചാണ് ബഷീർ സർഗ്ഗാത്മക ലോകം കണ്ടെത്തിയത്. നന്മയുടേയും കാര്യത്തിന്റെയും കഥകൾ പറഞ്ഞു തന്നത്; ഒപ്പം ഭാർഗവ്യയുടെ ദുരന്തപ്രണയവും നീലവെളിച്ചത്തിന്റെ അശാന്തമായ സാന്നിദ്ധ്യവും പകർന്നുതന്നതും. ഇതൊരുപക്ഷേ, മലയാളത്തിൽ ബഷീറിനു മാത്രം കൈവന്ന അപൂർവ്വമായ അവസ്ഥയാണ്. രാത്രിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ, കടൽത്തീരത്തു തനിയെ ഇരിക്കുമ്പോൾ, ഒരു നഗ്നസുന്ദരി ഓടിവന്ന് തനിക്കുമുന്നിൽ നിന്ന സംഭവം, മററും പറയാത്തതാണല്ലോ. ഈ സംഭവം വിവരിക്കുമ്പോൾ, ആ വാക്കുകളിൽ സംഗീത നിബന്ധമായ പ്രതിഭാധന കേൾക്കാം. നീലാകാശവും സാഗരശർമ്മയുമുള്ള ഏകാന്തതയും നഗ്ന സുന്ദരി വെള്ളം തെറിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിവന്നതും, തന്റെ സൈക്കിളിനെ ഉഴിഞ്ഞു കൊണ്ടു കടന്നുപോയതും... ഇതൊക്കെപ്പറയുമ്പോൾ, ആ വാക്കുകളിൽ എവിടെനിന്നോ ഒഴുകിവരുന്ന... അപൂർവ്വരാഗങ്ങൾ അന്തർലീനമായി കേൾക്കാം. ഭീകരതയിൽപ്പോലും സാൻദ്രത സൃഷ്ടിക്കുന്ന വാക്കുകളാണ് ബഷീറെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

സ്നേഹവും സ്നേഹശൂന്യതയും വേദനയും ആഹ്ലാദവും ഹാസ്യവും പരിഹാസവും മൊക്കെ പ്രകടമാക്കുമ്പോഴും ബഷീറിന്റെ വാക്കുകളിൽ വ്യത്യസ്ത രാഗങ്ങളുടെ സർവ്വലയം കേൾക്കാവുന്നതാണ്. ഇത് മനുഷ്യർക്കും സൃഷ്ടിക്കുന്നതല്ല. അബോധതലങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സംഗീതസ്പർധി അറിയാതെ വാക്കുകളിൽ കടന്നുകൂടുന്നു. ആശയങ്ങളുടെ തന്ത്രികളിൽ വിരലോടിക്കുമ്പോഴുള്ള സ്പർശരാഗങ്ങളുടെ അനുസ്യൂതമായ പ്രവാഹമായി വാക്കുകൾ മാറുന്നു. ഒരേ വാചകത്തിൽത്തന്നെ അനിതരസാധാരണമായ അർത്ഥതലങ്ങൾ ഇങ്ങനെയാണ് ബഷീർ തീർക്കുന്നത്. അനുപമമായ ആസ്വാദനത്തിന്റെ മഴവില്ലുകൾ വായനക്കാരന്റെ ആത്മാവിൽ വിരിയിക്കാൻ ബഷീറിനുള്ള കഴിവ്, നവോത്ഥാന കാലഘട്ടത്തിലെ മറ്റൊരു എഴുത്തുകാരനും ലഭിച്ചിട്ടില്ല... (ഡി.സി ബുക്സ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ എന്ന ജീവചരിത്രത്തിൽനിന്ന്)

രാവറിയാതെ രസിച്ചും തൃപ്തിയും

പുതുശ്ശേരി രാമചന്ദ്രൻ

"പോടോ ബട്ടറോ, നിന്റെ കെട്ടിയോൾക്ക് സ്ത്രീധനം കിട്ടിയതാണോടാ മലയാളഭാഷ? എനിക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളതുപോലെ എഴുതും. അറിയാവുന്ന അക്ഷരങ്ങൾ വച്ച് എഴുതുമെടാ ഞാൻ. നിന്റെ ഒരു തൊലി ഡാണ്ടൻ വ്യാകരണം!" ആരാണ് അങ്ങനെ ക്ഷോഭിച്ച സംസാരിക്കുന്നത്? അതിനൊരാൾക്കല്ലെ കഴിയൂ. സാക്ഷാൽ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്!

തന്റെ ആദ്യകാലത്തെ കഥകൾ വായ്പിച്ച് ആഖ്യാതമെവിടെ എന്നന്വേഷിച്ച മലയാളം അഭ്യാപകനായ സ്വന്തം അനുജനെ 'എഴുത്തിന്റെ ഭാഷാശാസ്ത്രം' പഠിപ്പിക്കുകയാണ് ബഷീർ. ഇത് എല്ലാ എഴുത്തുകാരും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട ഒരു ഭാഷാതത്ത്വമാണ്. "ഇക്കാരെ ഇഷ്ടംപോലെ ചിന്ത പറഞ്ഞോ, എന്നാലും ഇക്കാരെ രണ്ടുകൊല്ലം എവിടെയെങ്കിലും പോയി മലയാള വ്യാകരണം പഠിക്കണം" എന്നുപദേശിക്കുന്ന അനുജൻ പാവാ മലയാളം വായ്യാതെക്കൊണ്ടു അറിയുന്നു. എഴുത്തുകാരൻ സ്വന്തം ഭാഷ സൃഷ്ടിക്കുന്നവനാണെന്ന്! അവൻ വ്യാകരണം തെറ്റിക്കുന്നു. അങ്ങനെ തെറ്റിക്കുന്നതിലൂടെ സ്വന്തം ശൈലി തുപപ്പെടുന്നു. വൈയാകരണൻ അവന്റെ പിറകെവന്ന് ഭാഷാനിയമങ്ങൾ തിരുത്തിയെഴുതുന്നു. ഇതാണ് ഭാഷാചരിത്രം. ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഈ പരമ രഹസ്യം ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ള എഴുത്തുകാരൻ സഹജാവബോധംകൊണ്ടറിയുന്നു. അവന്റെ തീക്ഷ്ണ വികാരവിചാരങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ ഭാഷയിൽ സ്വന്തം ഘടനകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ വാക്കുകൾ തന്നെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. ബഷീർ മലയാളത്തിൽ ഈ കൃത്യതകൾ എല്ലാം ഒപ്പിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

സാഹിത്യ ഭാഷയുടെ സാമാന്യ നിയമങ്ങളിൽ ബഷീർ എന്തിനാണ് അക്രമം കാണിക്കുന്നത്? തലയോലപ്പറമ്പിലും പരിസരങ്ങളിലുമായി താൻ നേരിട്ടിരുന്ന കുറെ കഥാപാത്രങ്ങളെ അവരുടെ ഭാഷയിലും വേഷത്തിലും

പുതുശ്ശേരി രാമചന്ദ്രൻ ബഷീറുമൊത്ത്

പകർത്തിവയ്ക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ, സാഹിത്യ ഭാഷയിൽ ഒരഴിച്ചുപണി ആവശ്യമായി. ചുട്ടുപൊളുന്ന ജീവിതാനുഭവങ്ങളോടെ വാർന്നുവീഴുന്ന കഥാപാത്രങ്ങളെ ഏറ്റുവാങ്ങുവാൻ സാഹിത്യത്തിലെ അലങ്കാരഭാഷയ്ക്കു കഴിയില്ല. ഓടുകുതി വാർക്കുവാൻ മൺമുശതന്നെ വേണം. ബഷീർ തന്റെ കഥാശില്പങ്ങൾ വാർത്തെടുക്കുവാൻ മെനഞ്ഞ മൺമുശയാണ് ആ ഭാഷ. തനിക്കുതന്നെ പരിചയമുള്ള ചുറ്റുവട്ടത്തിൽ നിന്ന് അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കെ അദ്ദേഹം കഥാരുപം നൽകിയുള്ളൂ. നാടങ്ങളും ഓടിനടന്ന് കാര്മതിക വിളക്കു കൊളുത്തുകയല്ല, തന്റെ കാൽച്ചുവട്ടിൽ ഒരു വലിയ പന്തം കത്തിച്ചെടുക്കുകയായിരുന്നു ബഷീർ. താനും തന്റെ പരിവർത്തനമുള്ള വരും അനുഭവിച്ച ദുഃഖത്തിന്റെ പൊരികൾ ഊതിപ്പിടിപ്പിച്ച് ഒരു തീർത്ഥാടകയായായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ചിരിയുടെ പുനിലാവായി വിരിഞ്ഞുനിന്ന ആ പ്രകാശത്തിൽ സമൂഹത്തിന്റെ സർവ്വ വികൃതമുഖങ്ങളും വ്യക്തി

കളുടെ ഹൃദയ സൗന്ദര്യങ്ങളും നാട്ടിലെ കാടുകളും വള്ളിപ്പടർപ്പുകളും അവയിലൊളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ക്ഷുഭ്രജീവികളും വിഷപ്പാമ്പുകളും എല്ലാം നാം കണ്ടു. ഒരോ വൈകൃതത്തിന്നു നേരെയും വിരൽചൂണ്ടി ചിരിച്ചു കൊണ്ടുനിൽക്കുന്ന ബഷീറിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിലെല്ലാം നാം കാണുന്നു. കപട നാട്യങ്ങളുടെ മുഖമുടിയിൽ പിടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന, അതേസമയം വേദനിക്കുന്ന ഹൃദയാലുവായ ഒരെഴുത്തുകാരനാണ് ബഷീർ.

താനുൾക്കൊള്ളുന്ന മുസ്ലിം സമുദായത്തിന്റെ പർച്ചാത്തലത്തിലാണ് ബഷീറിന്റെ മിക്ക രചനകളും. അതൊരു പരിമിതിയായി കാണുന്ന നിരൂപകരുണ്ട്. അവർ ബഷീറിനെ വേണ്ടപോലെ മനസ്സിലാക്കാത്തവരാണ്. തനിമക്കെ പരിചയമുള്ള സമുദായത്തെ മുൻനിർത്തി സങ്കലനാന മനുഷ്യരുടേയും ദൗർബല്യങ്ങളെയും സാർത്ഥ ചിന്തകളെയും അതിനെ താലോലിച്ച് സരക്ഷിക്കുന്ന സാമൂഹിക

കേരള ദിനേശ് ബീഡി

കണ്ണൂർ

നിങ്ങളുടെ അറിയാമോ? എങ്കിൽ ഈ പുസ്തകം നിങ്ങളുടെ വേണ്ടി

ഓഷോഫലിത്തങ്ങാം

പുനരാഖ്യാനം: സിദ്ധാർത്ഥഗൗതമൻ

വില 30 രൂപ

25 രൂപ M.O അയക്കുക

പുസ്തക പ്രസാധക സംഘം

കോട്ടപ്പുറം കൊടുങ്ങല്ലൂർ, പിൻ: 680 667

വൈവാഹികം

Govt. Service-ൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന (ക്ളെറിക്കൽ, 32, 167 cm, നായർ/PDC, തിരുവനന്തപുരം) യുവാവിന് ഉദ്യോഗമുള്ള യുവതികളിൽ നിന്ന് വിവാഹാലോചനകൾ ക്ഷണിക്കുന്നു.

Box No. K-252
Kala Kaumudi Weekly
Pettah
Trivandrum-24.

ബഷീർ സാമന്താനന്ദൻ ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയത്തിനു വന്ന മുഖ്യചൂഴ്തി കണ്ട് മുഖിതനായി. ഇവിടെ ഇനങ്ങൾ മുസ്‌ലീങ്ങളും ക്രിസ്ത്യാനികളും ഹിന്ദുക്കളുമായി വേർതിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന ചിത്രമദ്ദേഹത്തെ വേദിപ്പിച്ചു. തന്റെ വായനക്കാർ മനുഷ്യരാണെന്നോ മലയാളികളാണെന്നോ പിന്നീട് അദ്ദേഹം പറയുന്നില്ല. മുസ്‌ലീങ്ങളും ക്രിസ്ത്യാനികളും ഹിന്ദുക്കളുമായ വായനക്കാർക്ക് സന്ദർശ്യമായ പരിഹാസത്തോടെ അദ്ദേഹം തന്നെ പറയുന്നതാണിത്.

സമൂഹം, രാഷ്ട്രീയം, പുരുഷവർത്തനം, നീതിനായം, സാഹിത്യം, സംസ്കാരം തുടങ്ങി സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ തലങ്ങളിലും നിലവിലുള്ള കപടമുഖങ്ങളുടെ പർദ്ദ ചീന്തിയ

(ഗവൺമെന്റിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗവൺമെന്റിന്റെ
7 വാങ്ങലുള്ള സ.ഗ്രഹം)

കറന്റ് ബുക്സും ഗ്രാമിൻജാക്കനിയായും ചേർന്ന് 1994 ഒക്ടോബർ 2-ന് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു.

ഗവണ്മിന്ത്രിയുടെ ചിന്താധാരകൾക്ക് എത്ര പ്രസക്തിയുള്ളതാണ് ഈ കാലഘട്ടം. ഭീകരപ്രവർത്തനത്തിന്റെയും, ഭാഷ്യമായി സിമിതയുടെയും, ഭാഷ്യമായി അർക്കങ്ങളുടെയും ഈ ഇളയതലം യുഗത്തിന് നേർത്തിരിയായി നൽകി വഴികാട്ടുന്നു ഗവണ്മിന്ത്രിയുടെ. അന്നത്തെ ആശയപ്രവണതയുടെ ഉടമയായിരുന്നു ഗവണ്മിന്ത്രി. ആരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ചും സന്തോഷം ആശയവും അഭിപ്രായവും അഭിപ്രായത്തിനോടായിരുന്നു. ഗവണ്മിന്ത്രിയുടെ സാമൂഹിക ജീവിതം, ഭാഷ്യമായി അർക്കങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, മതം, മതാചിന്തയും, എന്നിങ്ങനെ സമ്പന്നവിഷയങ്ങളുടെയെല്ലാം വിഷ്ണുവത്തിന്റെ മഹാസമുദ്രം കടന്നെടുത്ത് സാമൂഹികമാണ്.

സംഗ്രഹിച്ചത്: ഡോ. കെ. രാമചന്ദ്രൻനായർ
ഡിജൈവ്, 800-ൽപം പേജ്
കമ്പ്യൂട്ടർ ടൈപ്പൈസിങ്ങ്
ഓഫ്സെറ്റ് അച്ചടി.
ഡിലക്സ് ബയറിയിൽ

துவாரிசு 175.00
கூடுதல் விலை கணிப்பு 118.00
மொத்தமாகியும்: 125.00 (25+50+50)
எழுதிக்கொள்ள: கூடுதல் எழுதிப்பெற்ற 13 மாதங்களு-
48 புதுநாள்புகழ்.
உயர்வரி:
கூடுதல் எழுதிப், கோத்து-1

കറന്റ് ബുക്സ്

കോട്ടയം (4 ശാഖകൾ) തിരുവനന്തപുരം കൊല്ലം
 പത്തനംതിട്ട ആലപ്പുഴ എറണാകുളം ആലുവ
 പാലക്കാട് കോഴിക്കോട് നടകര തിരുശ്ശീർ കൽപ്പറ്റ

തുല്യകിയായാണ്. സ്പ്രിംഗ്വുൾ ബന്ധത്തിന്റെ ഏതയോ തലങ്ങൾ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിൽ വ്യക്തമായ രതിഭാവത്തിന്റെ അനിയന്ത്രിതമായ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ ബന്ധിന്റെ ചിരിയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ വ്യക്തമായി നാം കണ്ടു. മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ അബോധ തലങ്ങളെ അടക്കിവാഴുന്ന മോഹഭീതികളുടെ ബന്ധിർ സ്പ്രിംഗ്വുൾ ക്രമാതീതമായ രതിഭാവത്തിൽ ലയിച്ചു. പക്ഷേ, ബാഹ്യ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ അവസാനിക്കുന്ന ഒരുപക്ഷേപമായതിനാൽ ഈ കലാകാരന്റെ മനസ്സിന്റെ അനന്തമായ അന്വേഷണ തുടർച്ചയെ നിരന്തരം വെല്ലുവിളിക്കുന്ന പ്രപഞ്ച രഹസ്യങ്ങളുടെ മുന്നിൽ പക്ഷേപിച്ച് അദ്ദേഹം കൊള്ളുന്ന ബന്ധിന്റെ നാം കാണുന്നു. അതിരുകളില്ലാത്ത സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേക്കു കൂട്ടിച്ചേർത്ത മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ നിയന്ത്രിതമായ ശ്രമിക്കുന്ന സാമൂഹിക നിയമങ്ങളെയും അപരവിശ്വാസങ്ങളെയും ഇടകെകെക്കൊണ്ടു അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിയുന്നു. സാമൂഹിക നിയമങ്ങൾ വ്യക്തിയുടെ ചിന്താശക്തിയെ തകർക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിൽ ഈ എഴുത്തുകാരൻ രോഷം കൊള്ളുന്നു. തന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽ ഒരു കുറവുള്ളതെപ്പോലെ സാമൂഹത്തിനു മുന്നിൽ അദ്ദേഹം കൈകെട്ടിനിന്നു. സർവ്വോപരി എന്നും പ്രപഞ്ചരഹസ്യം അന്വേഷിക്കുന്ന ഒരു ജീവിതാനുഭവവുമായും അദ്ദേഹത്തിൽ നാം കാണുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഈ അതിർ ചക്രവാളങ്ങളിലേക്ക് അന്വേഷണ തരമായ സഞ്ചരിക്കുന്ന അധികമെഴുത്തുകാരൻ മലയാളത്തിലില്ല. ബന്ധിർകൂട്ടം തെറിമാറി നിൽക്കുന്നതിൽ ഇതുകൊണ്ടാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

എഴുപതുകൂടെ ആദ്യ വർഷങ്ങളിലാണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറുമായി അടുത്ത് ഇടപഴകുവാൻ എനിക്ക് ഇടയായത്. സാഹിത്യ അക്കാദമി യോഗങ്ങൾക്ക് പോകുമ്പോൾ, പല രാത്രികളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഭവ കഥനങ്ങൾ കേട്ട് രാവറിയായെ രസിച്ചും ശ്രസിച്ചും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആ അനുഭവങ്ങളിൽ എത്രയോ എണ്ണം എഴുതപ്പെടാതെ പോയി എന്ന് ജൂൻ വേദനയോടെ ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. ബഷീർ നമ്മെ വിട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാരം ശരീരത്തിന് താങ്ങാ നാവാതെ സ്വാഭാവികമായുണ്ടായ പരിണതി യാണത്. എത്രയോ ജൂൻമാസങ്ങളുടെ വേദനകൾ ഒരുമിച്ചുവെച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം, അതിൽനിന്നു കടഞ്ഞെടുത്ത അനുഭവ സൗന്ദര്യം നമുക്ക് വാരികൊരിതുന്നിട്ടാണു പോയത്. എങ്കിലും ആ വേർപാട് നമ്മെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നു. ഭാഷയിൽ ഒരു വലിയ ശുന്യത സൃഷ്ടിക്കുന്നു. പൂർണ്ണ കാമനായാണ് അദ്ദേഹം പിരിഞ്ഞുപോയത്. "എനിക്കിനി ഒന്നും വേണ്ട. മോഹങ്ങൾ അരുത്. കിട്ടിയതുകൊണ്ട് ഞാൻ തൃപ്തനാണ്. എനിക്ക് യാതൊരു വിധഗ്രഹങ്ങളുമില്ല." ഈ സത്യവിമയോടെ വിടപറയുവാൻ ദുഃഖി മനസ്സിനെ കഴിയൂ. ബഷീർ മലയാളത്തിലെ ദുഃഖിയായ കവിയായിരുന്നു.

“ആരാണ് നാരായണിയുടെ നോളിൽ അഭിനയിക്കുന്നത്?”, ബഷീറിന്റെ ചോദ്യം വളരെ ഗൗരവത്തിലാണ്.

ഞങ്ങൾ അന്ന് ആദ്യമായി പരസ്പരം കണ്ട് പരിചയപ്പെടുകയായിരുന്നു. കൃശലം കഴിഞ്ഞ് കാര്യത്തിലേക്കു കടക്കുന്നതിനിടയിൽ പെട്ടെന്ന് അങ്ങനെയൊരു മോശ്യുണ്ടായതിൽ ഞാൻ ഞെക്കുന്ന് അമ്പരന്നു. എന്താണിപ്പോൾ ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുക?

മതിലുകളിലെ നാരായണിക്ക് ഒരു നായികാ രൂപം നൽകുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ആലോചിച്ചിട്ടുതന്നെയില്ല. ഒന്നാലോചിച്ചാൽ ഒരി

കളവും നേരിൽക്കൊണ്ടാത്ത നാരായണിയാണ് എന്ന ആ കഥയിലേക്ക് ആകർഷിച്ചുതുടങ്ങ. ഡോക്ടർ എം.എം. ബഷീറിന്റെയും മരുമുടേയും മുഖത്തേക്ക് ഞാൻ അറിയാതെ നോക്കിപ്പോയി. ബഷീർ എന്ന ശ്രേഷ്ഠി നിങ്ങളുകയാണ്. പതിവു സിനിമകളിൽ പ്രേക്ഷകർക്കു മുന്നിൽ നാരായണിയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുക ഒരാലാമത്യാണത്രെ ചെയ്തുവാൻ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സിനിമകളിലും എന്തൊരുപക്ഷേ, അദ്ദേഹം കരുതിയിരിക്കുമോ?

ഞാൻ വിശദീകരിച്ചു, “ആ റോളിൽ ആരും അഭിനയിക്കുന്നില്ല. കഥയിലെപ്പോലെ ശബ്ദം മാത്രമേ ഉണ്ടാവൂ.”

“എങ്കിൽ സിനിമ നന്നാവും”— ബഷീറിന്റെ മുഖത്തെ കൃത്യമായ ഞാക്കിയ ഗുരുവും ഒരു കൃത്യതയിലുള്ള കൂടിർന്നു.

“ശോപാലകൃഷ്ണനറിയാമോ, ഈ കഥ സിനിമയാക്കാൻ പലരും വന്നിരുന്നു. ഒന്നു രണ്ടുപേർ എഴുതിയ സ്ക്രിപ്റ്റും ഇവിടെിപ്പിണ്ട്. അതിലൊന്നിൽ നാരായണിയായി ആരേയ്ക്കു നടിക്കള അവതരിപ്പിക്കാനായിരുന്നു പ്ലാൻ. മതിലിറപ്പുറത്തുനിന്ന് ഓരോ തവണയും കഥാനായകൻ സംസാരിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ ഭാവനയിൽ സംഭവങ്ങളെന്നു തീന്തിയിൽ ഓരോ വ്യത്യസ്ത നായികമാരെ കാണിക്കും. എങ്ങനെയാണ് വിദ്യ?”

പടത്തിന്റെ തിരക്കഥ എഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയശേഷമാണ് ബഷീറിന്റെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകൾക്കുവേണ്ടി അങ്ങോട്ടു ചെന്നതെന്ന കാര്യം ഞങ്ങൾ മനഃപൂർവ്വമായും ഇങ്ങിയില്ല-ശ്രീ. രവീ (ജൂനിയർ പിക്ചേഴ്സ്) അതിനു പത്തുവർഷമുമ്പ് എഴുതിയൊട്ടായിരുന്ന മതിലുകളുടെ ചലച്ചിത്രാവകാശം എനി

അടുർ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ ബഷീറിനോടൊപ്പം

ക്കു സൗജന്യമായി കൈമാറിയിരുന്നു. ഞങ്ങൾ സംഭാഷണമാരംഭിക്കുമ്പോൾ ബഷീർ തികച്ചും ആനുഷംഗികമായി പറഞ്ഞ മറ്റൊരു വിശേഷം എന്നെ അമ്പരപ്പിച്ചതാർക്കുന്നു. ഡൽഹിയിൽനിന്നുള്ള സാബാ സൈദി എന്ന ടെലിവിഷൻ നിർമ്മാതാവുമായി, മതിലുകളുടെ കഥ അരമണിക്കൂർ വരുന്ന ഒരു എപ്പിസോഡാക്കി ചിത്രീകരിക്കുവാൻ ഏതാണ്ട് ധാരണയായെന്ന്. പ്രതിഫലം ആയിരത്തിയത്തൊരു രൂപ. എന്നുമാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം അതിൽ സന്തോഷവാനായിരിക്കട്ടെ. "എഡി മെൻ്റ് വല്ലതും ഒപ്പിട്ടോ? സമ്മതിച്ചെഴുതിയോ?", ഞാൻ ഒറ്റവിരപ്പിൽ ചോദിച്ചു. എൻ്റെ ആകാംക്ഷ അല്പംപോലും പൊതിഞ്ഞുവയ്ക്കുവാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞില്ല.

"ഇല്ല. ഉറപ്പിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ." "എനിക്കി കഥ സിനിമയാക്കണമെന്നുണ്ട്; ടെലിവിഷൻ കാർക്കൊന്നും കൊടുക്കണ്ട. അനുവാദവും അനുഗ്രഹവും വാങ്ങാനാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്."

ഞങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടു പോയിരുന്ന ഉടമ്പടിയിൽ ഒപ്പിട്ട് ചെക്കു കൈയിൽ വാങ്ങുമ്പോൾ ബഷീർ പറഞ്ഞു, "ഈ കഥയുടെ അവകാശം ഞാൻ കൊല്ലത്തെ രവിക്ക് കൊടുത്തതാണ്. ഇപ്പോൾ ഇതു തീരെ പ്രതീക്ഷിച്ചില്ല. ഇതു വളരെ പ്രിൻസിപ്പി എമൗണ്ട്" ആണല്ലോ. ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

യാത്രപറഞ്ഞെഴുന്നേല്ക്കുമ്പോൾ, മരച്ചുവട്ടിലെ ക്യാൻവാസ് കസേരയിൽനിന്ന് കൈയെത്തി പത്രമാസികകൾക്കടിയിൽനിന്ന് കുറേ നോട്ടുകളും നാണയങ്ങളും അദ്ദേഹം കൈയിലെടുത്തു. എന്നിട്ട് ഞങ്ങൾക്കു കൈനീട്ടുമായി വീതിച്ചു തന്നു. ഭാര്യമാരെയും കുട്ടികളെയും ഏല്പിക്കാൻ വേറെയും. പിന്നെ നെററിയിൽ കൈവച്ചുനുഗ്രഹിച്ചു. "നല്ലതു വരട്ടെ."

ഒരു പകലിൻ്റെ പകുതിയോളം നീണ്ട ആ കുടുംബാഴ്ച ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ അത്യന്തം ആർജ്ജവമുള്ള ഒരാത്മബന്ധത്തിൻ്റെ തുടക്കം കുറിക്കുകയായിരുന്നു. ബഷീറിനെ എത്രയോ നേരത്തെ ഞാനറിഞ്ഞതാണ്. എന്നെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ ആരാധകനാണ്. അക്ഷരങ്ങൾ കുട്ടിവാതിക്കാൻ തുടങ്ങിയ നാൾ മുതൽ ബഷീറിൻ്റെ കഥാപാത്രങ്ങളുമായി സല്ലപിച്ചും സന്തപിച്ചുമാണ് ഞാൻ വളർന്നത്.

തമ്മിൽ വഴക്കുകൂടുമ്പോൾ സമപ്രായക്കാരായ കുട്ടികളോട് ദേഷ്യം നടിച്ചു പറയും. "ഹുന്റാപ്പി ബുസ്റ്റാട്ടോ!" കളിയാക്കാനാണുദ്ദേശ്യമെങ്കിൽ "ഹുത്തിന വാലിട്ട ലുത്താപ്പി" എന്നു നീട്ടിപ്പാടും. ഉത്തരം മുട്ടുമ്പോഴാണെങ്കിൽ "ഞങ്ങളുടെ ബിട്ടി ബാളുമുളിയൊണ്ടോ?" എന്നു ഗൗരവം കൊണ്ടു ചോദിക്കും.

വായിച്ചിഷ്ടപ്പെട്ട ഒാരോ ബഷീർക്കഥയും പത്തു കുട്ടികൾക്കൊണ്ടുകൂടിയെങ്കിലും വായിപ്പിക്കും. അവയിലെ നോവും നർമ്മവും പരസ്പരം പറഞ്ഞാസിക്കും.

എത്രയെത്ര തവണയാണ് ഞങ്ങൾ, കുട്ടികൾ 'പുസു', 'പുശു', 'പുളു', 'പുളു' എന്നിങ്ങനെ 'പുഴു' വിശേഷം പറഞ്ഞു രസിച്ച് ഉള്ളത്!

ആരെങ്കിലും മുതിർന്നവർ പൊങ്ങച്ചമോ പാരമ്പര്യപ്രയോഗമോ പറയുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ പരസ്പരം കണ്ണിറുക്കിപ്പിടിക്കും, "കുത്സാ നാർന്നേ—"

തകഴിയും ഉറുബും പൊറൊക്കൊട്ടും ദേവ്യ മൊക്കെ എനിക്കിഷ്ടപ്പെട്ട കഥാകാരന്മാരാണ്. പക്ഷേ, അവരെക്കൊഴിവാക്കുന്നതിൽ കഥ പറഞ്ഞവരാണ്. ബഷീറാകട്ടെ, അവരിൽനിന്നെല്ലാം വ്യത്യസ്തനായി ഒറ്റയാനായി നിന്നു. ഉള്ളു പൊള്ളിച്ചു നോവുകളും പ്രജ്ഞകളുടെ മേൽ ഉറഞ്ഞാടിയ ഉന്മാദവും മണ്ണു മാന്തിത്തുന്നുന്ന വിശപ്പും നാഡികളിൽ കത്തിപ്പിടിച്ച കാമവും ബഷീറിൻ്റെ വാക്കുകളിൽ ജ്വലിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളായി. ആ തുലിക അക്ഷരം കടന്നെഴുതി. വാക്കുകൾ വളരാൻ വിസമ്മതിച്ചപ്പോൾ, പഴകിയ പ്രയോഗങ്ങളുടെ പരിമിതികളറിഞ്ഞപ്പോൾ ബഷീർ സ്വന്തമായി, സ്വതന്ത്രമായി ഭാഷ സൃഷ്ടിച്ചു—ആഖ്യയും ആഖ്യാതവും അനുസരിക്കാത്ത ഭാഷ.

വയലാലിൽ വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്തേക്കിറങ്ങുമ്പോൾ ബഷീർ പിറകിൽനിന്നു വിളിച്ചു ചോദിച്ചു.

"സ്ക്രിപ്റ്റ് എഴുതിത്തീരുമ്പോൾ എന്നെ കാണിക്കുമോ?"

ഞാൻ കൂഴങ്ങി നിന്നു. തിരിഞ്ഞ്, ഒരു മരുഭൂമിയിൽ ചിരിച്ച് ഭവ്യതയോടെ ഞങ്ങൾ പുറത്തേക്കിറങ്ങി. കോഴിക്കോട്ടേക്കുള്ള യാത്രയിൽ ഞാൻ ഡോക്ടർ ബഷീറിനോടു പറഞ്ഞു, "സ്ക്രിപ്റ്റ് കാണിക്കുന്നത് പ്രശ്നമാവും. അദ്ദേഹം എന്തെങ്കിലും മാറ്റം ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ പറഞ്ഞാഴിയാൻ പററില്ല. പടം തീർന്നിട്ടു കാണിക്കുന്നതല്ലേ നല്ലത്?"

അദ്ദേഹം യോജിച്ചു, "അതു മതി."

സിനിമയുടെ ആദ്യപ്രദർശനം ബഷീറിനുവേണ്ടിത്തന്നെയാവണമെന്ന് എനിക്കു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. പ്രിൻറുമായി മുദ്രാസ്ഥിതിനെന്നതിയയുടൻ കോഴിക്കോടിനു വിളിച്ച് എം.ടി.യുമായി സംസാരിച്ചു. പിന്നെ -യെല്ലാം എം.ടി.യെന്ന ഏർപ്പാടാക്കി. ശ്രീ. പി.വി. ഗംഗാധരൻ്റെ സൗഹൃദത്തിൽ സംഗം തിയേറ്ററിൽ പ്രദർശനം. ബഷീറിൻ്റെ കുടുംബത്തെയും അടുത്ത സുഹൃത്തുക്കളെയും ആരാധകരെയും, കൂടാതെ കോഴിക്കോട്ടെ പത്രപ്രവർത്തകരെയും കലാസാഹിത്യ നായകന്മാരെയുമെല്ലാം ക്ഷണിച്ചിരുന്നു.

രാവിലേതന്നെ ശ്രീ. വി.എം. കുട്ടി തൻ്റെ കാറിൽ ബഷീറിനെ തിയേറ്ററിനടുത്തുള്ള

ഞങ്ങളുടെ ഹോട്ടലിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു. ബഷീർ വളരെ ഉന്മേഷവാനായി കാണപ്പെട്ടു.

"കഴിഞ്ഞതവണ കണ്ടപ്പോഴുള്ള ക്ഷീണമൊന്നുമില്ല." ഞാൻ ലോഹ്യം പറഞ്ഞു. "മുപ്പതിന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല. പടം കാണാനുള്ള എക്സൈറ്റ് മെൻ്റിലാണ്."

ബഷീർ നിഷേധിച്ചില്ല. കുസൃതിച്ചിരിയോടെ, ശിശുസഹജമായ നാണത്തോടെ പ്രതികരിച്ചു, "പോടേ"—

ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടവരും കേട്ടറിഞ്ഞു വന്നവരുമൊക്കെയായി തിയേറ്റർ നിറഞ്ഞിരുന്നു.

പ്രദർശനം കഴിഞ്ഞ് ഹാളിൽ വിളക്കുകൾ തെളിഞ്ഞു. എല്ലാവരും എഴുന്നേറ്റു. ബഷീർ മാത്രം അങ്ങനെയൊന്നിയില്ല. ഞാൻ ഒട്ടൊരുകലാപ്പോടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. എന്തായിരിക്കുമോ ആവോ പ്രതികരണം. മുഖത്തുനിന്നുതെക്കു ഞാൻ കുന്നിത്തു. ബഷീർ വളരെ വികാരാധീനനായി കാണപ്പെട്ടു. കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു. ഏതാനും നിമിഷങ്ങളുടെ നിശ്ശബ്ദത. എന്നിട്ട് പതുക്കെപ്പറഞ്ഞു, "നോട്ട് എ ഡൾ മോമൻ്റ്."

ഞാൻ മനസ്സിൽ ആശ്വസിച്ചു. "രക്ഷപ്പെട്ടു. ആദ്യമായി റേററാളിൻ്റെ കൃതി—അത്യാപരസ്മായത്, സിനിമയിലാക്കിയതാണ്. ഇനി മറുവളവർ എന്തും പറയട്ടെ. സാരമില്ല."

ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് സംവിധായകനുമായുള്ള മുഖാമുഖത്തിന് പ്രസ്സ് ക്ലബ്ബിൻ്റെ ക്ഷണമുണ്ടായി. "ബഷീറിനെ ക്ഷണിക്കേണ്ടേ?" എൻ്റെ നിർദ്ദേശം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ഉത്സാഹപൂർവ്വതയോടെ വരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു.

പ്രസ്സ് ക്ലബ്ബിലെത്തുമ്പോൾ ശ്രീ. വി.ആർ. സുധീഷ് നേരിട്ടുവന്നു പരിചയപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, "സിനിമ ശരിയായില്ല. കഥ വായിച്ചപ്പോഴുണ്ടായ വികാരം സിനിമ കണ്ടപ്പോഴുണ്ടായില്ല."

പതിവുപോലെ ഞാൻ എൻ്റെ ന്യായങ്ങൾ പറഞ്ഞു. സുധീഷ് തീരെ വിട്ടുതരുന്നില്ല. മീരയും എൻ്റെ സഹായത്തിനെത്തി. കഥ ഫലം. ഞാൻ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്ത എഴുത്തുകാർക്ക് വരമൊഴിക്കപ്പറം ഒന്നും കാണാൻ പറയുന്നില്ല.

പക്ഷേ, ബഷീർ എൻ്റെ എല്ലാ ഭയാശങ്കകളെയും തെറ്റിച്ചു. എൻ്റെ നേരെയെറിഞ്ഞ നിത്യപകൾക്കൊക്കെ ബഷീർ പാതിവഴിക്കു പിടിച്ചെടുത്ത് പുക്കളായി പുണയുമായി അവിടം മുഴുവൻ വിതറി. ഗൗരവക്കാര്യം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. രണ്ടുമണിക്കൂറിലേറെ നീണ്ട ആ പരിപാടി ഒരു അപൂർവ്വാനുഭവമെന്നായിരുന്നു.

ഇടയ്ക്കിടെ ബഷീറിൻ്റെ ഓരോ കൊച്ചു കത്തുകൾ വരും. മടിയനായ ഞാൻ ഉടൻ മറുപടിയെഴുതിയിരുന്നത് ബഷീറിനു മാത്രമാണെന്നു തോന്നുന്നു.

അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു കത്ത്. ബഷീറിൻ്റെ ശേഷിച്ച കൃതികളുടെയെല്ലാം സിനിമ-ടി.വി പകർപ്പവകാശം വാങ്ങാൻ ഒരാൾ എത്തിയിരിക്കുന്നു. 'കൈ സമ്മതിച്ചു'

ഒരു കത്ത് ഒരു ദർശനം

വിജു വി. നായർ

വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഒരു ഏഴാംക്ലാസ്സ് കാരൻ, രണ്ടു കഥകളുടെ മാത്രം പരിചയത്തിൻ്റെ ബലത്തിൽ, മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ നിന്ന് ബേപ്പൂരംകൊരു കത്തുവിട്ടു. അതിൻ്റെ ചുരുക്കം ഏതാണ്ടിങ്ങനെയായിരുന്നു: പ്രിയപ്പെട്ട ബഷീർമ്മാവൻ, എൻ്റെ പേര് വിജു. എനിക്കി പേരിഷ്ടമല്ല—വിജു കൂലു നായർ. എത്രയെത്ര നല്ല പേരുകളാ കുട്ടികൾക്ക്. അതിൻ്റെ ഓരോ പണപ്പേര്. മാറിത്തരാൻ പറയുമ്പോ അമ്മ ദേഷ്യപ്പെടുന്നു. ബഷീർമ്മാവനോടു പറഞ്ഞാ ഒരു സ്വന്തം പറഞ്ഞുതരുമെന്നു പറഞ്ഞത് സുലോചനച്ചേച്ചിയോ. ചേച്ചി പറഞ്ഞിട്ടാ 'നീരുപ്പാപ്പാ...' കഥ വായിച്ചു. എനിക്കിഷ്ടം 'വാപ്പാൻ്റെ തുശി'യാ. പക്ഷേ, ഒരു കൊഴപ്പം. അമ്മ അറിഞ്ഞാൽ തല്ലും. പഠിക്കണ കുട്ടികൾ കഥ വായിച്ചോണ്ടിരുന്ന് അമ്മയ്ക്കു കലിയാ.

ഏതിനും ബഷീർമ്മാവൻ ഒരു വഴി പറഞ്ഞുതന്നോ.

മൊട്ടകൾക്കൊപ്പം അതാ ശിക്ഷ.

ഏടാ മണ്ടുമേ, നീയല്ലാണ്ട് ഈ ഭൂമിയാ ഒരുകിലും പറയുമോ, അമ്മയിട്ട പേരു മാറാണെന്ന്. വിജു എന്നാൽ എന്താണാ നിൻ്റെ വിചാരം? വി = വിഹാരസ്സ് = ആകാശം. ജു = വിവേകം = ബുദ്ധി. ആകാശംപോലത്തെ അറിവുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം. അതിനാൽ വയ്യാതെ നീ അമ്മനെ ചിത്തപറഞ്ഞാലോ. ദോഷം കിട്ടും, കേട്ടോ.

പിന്നെ, നിൻ്റെ അമ്മാവൻവിളി എനിക്ക് ഒരുപാടിഷ്ടമായി. ആദ്യമായിട്ടാ ഒരു മനുഷ്യക്കുട്ടി എന്നെ ഇങ്ങനെ വിളിക്കുന്നു. അതിന് നെനക്കെന്താ പോ തരുന്നേ?

ഒരുകാരും ചെയ്ത്. അടുത്ത അവധിക്ക് നീയങ്ങു ബാ. അമ്മോ അച്ഛനേമൊക്കെ കുട്ടിക്കോ. അപ്പപ്പേക്ക് നമ്മുടെ ഗൗരവമേൽ നല്ല പുള്ളിച്ചിമാങ്ങാ പൊടിക്കും. ഉപ്പുംകുട്ടി അടിക്കാൻ എന്തൊരു ശോചനോ. നീ ബാ.

അതുവരെ, അമ്മ പറഞ്ഞ കേട്ട് തന്നായി പഠിക്ക്. മിടുക്കനായി വരട്ടെ.

നിൻ്റെ മൊട്ടത്തലയ്ക്ക് ഒരു മുത്തംകുടി. നിർത്തട്ടെ.

സ്വന്തം ബഷീർമ്മാവൻ (ഒപ്പ്)

കത്തയച്ച് രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കകം മറുപടി വന്നു. ആരുടേയും 'കേറോഫി'ലല്ലാതെ കിട്ടുന്ന ആദ്യത്തെ കത്തായിരുന്നു അത്. ഇത്തിരി ഗമയിൽത്തന്നെ ഇൻലൻ്റ് വക്കത്തു കിറി, നിവർത്തു. ചട്ടോ പട്ടോന്നുള്ള കൈപ്പട. അതിങ്ങനെ പോയി:

പ്രിയപ്പെട്ട വിജു കൂലു മൊട്ടക്കുമേ, നിൻ്റെ കത്തു കിട്ടി. നിൻ്റെ സങ്കടത്തിന് ഒരു സ്വന്തം ഈ അമ്മാവൻ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. നല്ല പച്ചരിക്കിലു പെണഞ്ഞ് നിൻ്റെ നിക്കറങ്ങോട്ടു കെളുത്തി, ചന്തിക്കും തൊടയ്ക്കുമെടയിലെ ആ കട്ടറിയിട്ടു നാലു പെട. അമ്മയിട്ട പേര് മാറാണെന്നു പറന്ന

കഥയെന്തെന്നോ, ഇവിതമെന്തെന്നോ അറിയാത്ത ഒരു മൊട്ടക്കുട്ടിയുടെ 'ലേലലി' ലേക്ക്സ്വന്തം ലവൽ ചേർത്തുവെച്ച് ഇങ്ങനെ പ്രതികരിക്കാൻ വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിനല്ലാതെ മറ്റൊരാൾക്കു കഴിയും? അദ്ദേഹത്തിന് ഇതെങ്ങനെ കഴിയുന്നു?

വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം വൈലാലിലെ വീട്ടിൻ്റെ ഉമ്മരത്തുവെച്ച് ഈ ചോദ്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ, ചാരുകസേരയിൽ മുന്നോട്ടേക്കു കുതിച്ച് പല്ലിനു ക്ഷാമമുള്ള ആ മോണകോട്ടി

ഒരു ചിരി. എന്നിട്ട് ഓരത്ത്, പത്രമാസികകൾക്കു മീതെയിട്ടിരുന്ന ബിഡിക്കെട്ടു പൊളിച്ച് ഒരേണ്ണമെടുത്തു കൊളുത്തി. വീണ്ടും കസേരക്കുഴിയിലേക്കു മലർന്ന്, ആകാശത്തക്കൊരു കവിൾ... അതായിരുന്നു മറുപടി. പിരിയുമ്പ്പ് നടുവുതാങ്ങി എണീറുകൊണ്ട് ഇരുകുടി ചോദിച്ചു:

അപ്പോ നീയാ പഴയ കൂലു തന്നെയല്ലേ ഇപ്പോ?"

പിന്നെ, നെഞ്ചത്തണച്ച് തലയിൽ മുത്തമിട്ടു പറഞ്ഞു:

"നീയെന്താ മൊട്ടയടിക്കാത്തേ? ഓ എന്നെ നോക്ക്. ചീപ്പും വേണ്ട, എണ്ണയും വേണ്ട. മുരിശാലേ, പരമസുഖം."

കണിശമായിരുന്നു ആ പ്രയോഗം. ദൂരെ നില്ക്കുവോർക്ക് ഭൂമി ഒരു മൊട്ടപോളും. പക്ഷേ, എത്രയെത്ര ഭാരങ്ങളും ആഴങ്ങളും അനുഭവങ്ങളും പേറുന്ന ഗോളം. പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിക്കുമ്പോഴത്തെ രണ്ടുമൂന്നു കത്തുകളും പിന്നീടു വായിച്ച ഒരുവിടി കഥകളും വൈകിക്കിട്ടിയ ഈ ഒരെയൊരു 'ദർശന'വും. അത്രയെല്ലാം. പക്ഷേ, ഈ ചുരുക്കപ്പരിചയത്തിനുള്ളിൽ ആ മനുഷ്യബല്പിച്ചു മൂലകൾ—സ്നേഹത്തിൻ്റെ, അറിവിൻ്റെ എളിത്തുട, നിറവിൻ്റെ. അതു ഭൂമിയോളം പൊന്നതായി.

അതൊന്നും അക്ഷരങ്ങൾക്കൊത്തുണ്ടു നല്ലതു. ഒരുപാടു പേരുടെ ഒരുപാട് ക്ഷരങ്ങൾക്കു വഴങ്ങിക്കൊടുത്തിട്ടും ബഷീർ എന്ന ഒറ്റസംഖ്യയിൽ ഇന്നും ശിഷ്ടം മാത്രം. പൂർണ്ണസംഖ്യയുടെ മാത്രം പ്രകൃതമാണിത്. ഈ നിറവ്—നമ്മുടെ കുറവുകളുടെ അളവുകോലാകുന്നു. ബഷീറിൽനിന്ന് മലയാളിയെ കുറച്ചാൽ കിട്ടുക, വീണ്ടും ബഷീറിനെയാവും. നമുക്കിനിയും ആ മനുഷ്യനെ അറിയാനാവുന്നില്ല. ബഷീർ നമ്മുടെ അഹങ്കാശങ്ങൾ കിട്ടിയ ഫട്ടറുക്കോ ആകുന്നു.

ഉടമ്പടിയാകാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ— നീല് നീല്. പാത്തുമയുടെ ആടിൻ്റെയും നീരുപ്പാപ്പാക്കൊരാണെന്താ നിൻ്റെയും കാര്യത്തിൽ എനിക്കൊരാളിനോടു ചോദിക്കാൻ പറ്റാത്തേ.

'അതിന് അങ്ങേ വേണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?' 'ഇല്ല. എങ്കിലും... ഗോപാലകൃഷ്ണനാ— എന്തു പറയുന്നു?' എന്നെ ആകെ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാക്കിയുണ്ടു.

ഒരു കത്തായരുന്നു അത്. എന്നോടു ബഷീറിനടുത്തുനിന്ന സ്നേഹവും വാത്സല്യവും വിശ്വാസവും എൻ്റെ കണ്ണ് ഈ നാക്കി.

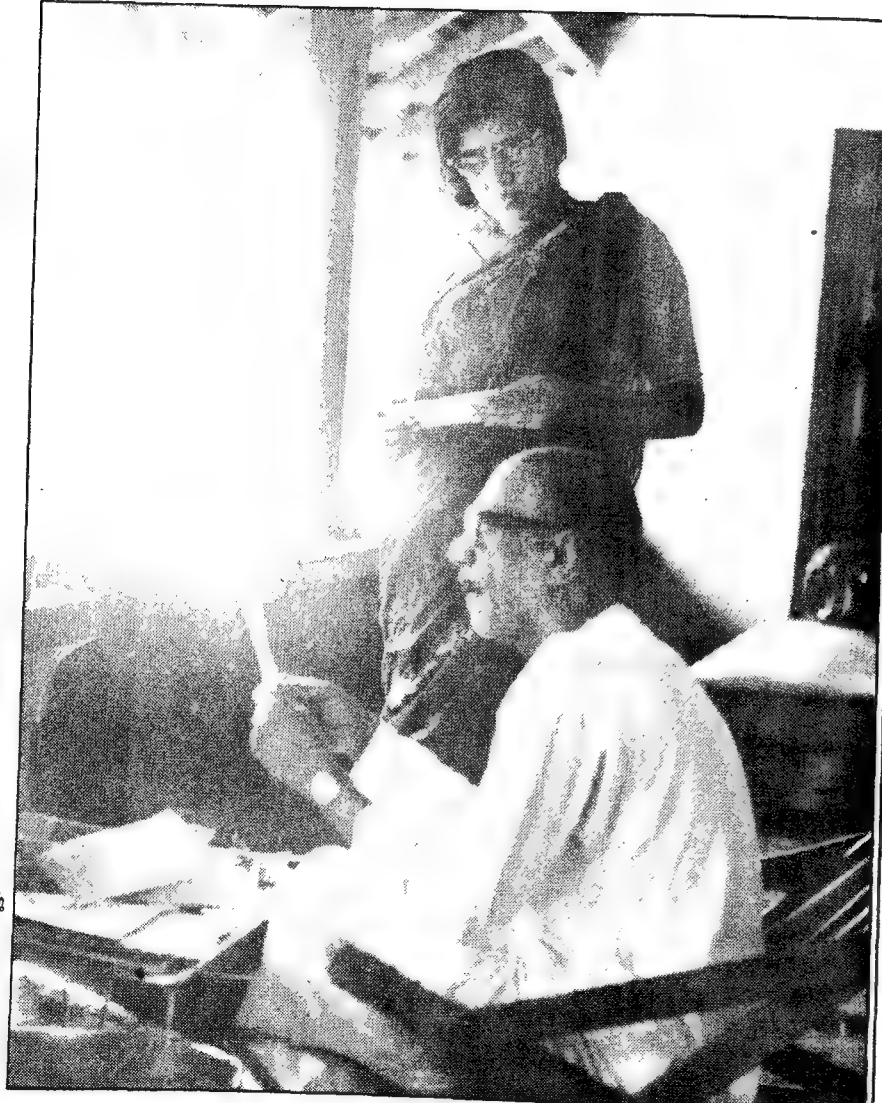
ഒരു കത്ത്

വത്സാമണി

ദ്രിശ്യവസ്തുക്കളായിരുന്ന, ആ പോയ ദിനങ്ങളെക്കുറിച്ചുപോലുമൊന്നും അപമാനം കൊല്ലാ വിട്ടിട്ടില്ല എന്ന ആ കഷണിക്കാരന്റെ ഓർമ്മയാണ് ആദ്യം ഓടിയെത്തിയത്. വാത്സല്യത്തോടെ അടുത്തുവിളിച്ച് എന്റെ കൗതുകങ്ങളെപ്പറ്റി ആ കഷണിക്കാരൻ ആരാഞ്ഞതും, കഥകളാണ് എനിക്കിഷ്ടമെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ ശിരസ്സിൽ കൈവച്ച് അനുഗ്രഹിച്ചതും ഇന്നും പച്ചപിടിച്ചു നിൽക്കുന്നു. അതിനുശേഷം വർഷങ്ങൾ പലത് കൊഴിഞ്ഞുവീണു. ബഷീർ കഥകളോട് സല്ലാപം തുടങ്ങിയത് അതിനും ഏറെക്കാലത്തിനു ശേഷമായിരുന്നു. കഥാ ദൈവമാരികയിൽ ബഷീറിന്റെ കഥകൾ പുസ്തകമാണോ ചെയ്യാൻ തോന്നിയതും, ആ കഥകളോടുള്ള സ്നേഹ ബന്ധമായിരുന്നു. ആ ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് എഴുതിയതിന്, ബഷീർ അയച്ചതാണ് മറുപടി, ഒരുപക്ഷേ എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും നല്ല മൂല്യമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ആ മറുപടിക്കൊണ്ട് ചുവടെ:

പ്രിയപ്പെട്ട വൽസേ,

എം.എസ്.മണിയെയും കസ്തൂരിയെയും ഓർക്കുന്നതായി പറയണം. അമ്മ പാകം ചെയ്തതന്ന വിഭവങ്ങൾ! മാംസം തുച്ഛമായത് എത്രതരം! അന്ന് എന്റെ കൂടെ എസ്.കെ.പൊറോക്കാട്ടും ഉണ്ടായിരുന്നു. വൈരമ, കാലം പോകുന്ന പോക്ക്! കരുണാമയനായ ദൈവം എസ്.കെ.യുടെ ആത്മാവിന് നിത്യശാന്തി നല്കി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. സുഹൃത്തുക്കൾ ഓരോരുത്തരായി പോകുന്നു. ഇനി അവരാരും ഈ ഭൂമിയിലേക്കു തിരിച്ചുവരികയില്ല. ഞാനും യാത്ര പറയുകയാണ്. ഹൃദയങ്ങളിൽ ശാന്തിക്കൈവരട്ടെ. എല്ലാ പ്രപഞ്ചങ്ങളിലും. മതിലുകൾ എവിടെയും

എടിയേ... ആ വിളി ഇനി കേൾക്കാനാവില്ല.

മതിലുകൾ ഹൃദയങ്ങളുടെ ഇടയിലും മതിലുകൾ. വൽസേ, സംഗതി എന്താണെന്നോ? തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ ജയിൽ. എനിക്കു രണ്ടരക്കാലം കഠിനതടവ്. ശിക്ഷയ്ക്കു കാരണം രാജഭാഷം. ശ്രീ.ചിത്തിര തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഭരണകാലം. നായർ പട്ടാള സർവ്വധിപതി ദിവാൻ രാമസ്വാമി അയ്യർ, വിൽസന്റെ കൊലപാതകികളായ എട്ടുപാ പട്ടാളം. കൊല്ലം

കൊലയും. ഇൻഡ്യ അന്ന് സ്വതന്ത്രയല്ല. കിരറിത്തു സമരകാലം. 1941, 1942. എന്റെ കൂടെ അന്ന് തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ ജയിലിൽ, ശ്രീമാൻ മാരായ പട്ടാണുപിള്ള, ടി.എം.വേലായുധൻ, എം.എൻ.ഗോവിന്ദൻനായർ, ഡേവിഡ് ജോർജ്ജ്, കെ.എം.ബഷീർ, വെട്ടുകുത്തി സുബ്ബയ്യപിള്ള, ജോസഫ് തെളുപ്പി, പൊന്നൻ ശ്രീധർ മുതൽപേർ. ആൺജയിലിന്റെ മതിലുകൾക്കപ്പുറത്തു പെൺജയിൽ. അവിടെ ഒരുപാട് തടവുകാരികളുടെ കൂടെ നാരായണി. വൽസ മതിലുകൾ വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ? മതിലുകൾ സിനിമയും കണ്ടുകാണും. അനുഗൃഹീതനായ ഫിലിം ഡയറക്ടർ ശ്രീ.അട്ടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ സുപ്പർതാരം മമ്മൂട്ടിയെ വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീറാക്കി മതിലുകൾ സിനിമ കേന്ദ്രമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സിനിമയിലെ ഫോട്ടോകളും മറ്റും ചേർത്ത് മതിലുകൾ ഡിലക്സ് എഡിഷൻ ഇറങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. വൽസ അതു കണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഒരു കോപ്പി വൽസയ്ക്ക് അയയ്ക്കാൻ ഞാൻ ഡി.സി ബുക്ക്സി നെഴുതാം. തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ ജയിലിൽ ഞാൻ കഠിനതടവുകാരികൾക്കു അനുഭവിച്ച രേഖ വാങ്ങിച്ചയച്ച് ശ്രീ.എം.എസ്. മണിയാണ്. അതിന് ഇതുവരെ അപമാനം ഞാൻ നന്ദി പറഞ്ഞിട്ടില്ല. എനിക്കിപ്പോൾ ആയിരം രൂപയോളം സാമ്പത്തിക സമരസനാനിക്കുള്ള രാഷ്ട്രീയ പെൻഷനും കിട്ടുന്നുണ്ട്. കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ ജയിലുകളിലും ഇമൊയ്തു ജലവിരോധം ഞാൻ ശിക്ഷ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മദ്രാസ് മുതൽ കൊല്ലം വരെയുള്ള പൊലീസ് സ്റ്റേഷൻ ലോക്കപ്പുകളിലും ഞാൻ കിടന്നിട്ടുണ്ട്. രാഷ്ട്രീയത്തിനും സാഹിത്യത്തിനുമായി നാലു താമ്രപത്രങ്ങൾ, മെഡലുകൾ, പൊന്നാടകൾ, പത്മശ്രീ, പിന്നെ ഡോക്ടറേറ്റ്, പെങ്കാട്യേ, പത്മശ്രീ ഡോക്ടർ വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീർ ആണ് നിനക്കി കത്തെഴുതുന്നത്. വൽസേ നീ ഈ കത്ത് സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചോ. ഞാൻ ഉടനെ മരിക്കും! അപ്പോൾ നിനക്കി കത്ത് നല്ല വിലയ്ക്കു വീൽക്കാം! ഓർത്തോ!

പ്രിയപ്പെട്ട വൽസേ, ഗന്ധർവ്വ രാജകുമാരി... ഇങ്ങനെയാണ് നിന്നെ സംബോധന ചെയ്യേണ്ടത്. നിന്നോടു പിണക്കത്തിലായതു കൊണ്ടാണ് ഗന്ധർവ്വ രാജകുമാരി എന്ന് സംബോധന ചെയ്യാതിരുന്നത്. പിണക്കത്തിന്റെ കാരണം- "നർപ്പാപ്പൻ" എന്ന് സംബോധന! ഉപ്പാപ്പൻ വിളി എന്ന കഷ്ടമല്ല. ഭാര്യ, മക്കൾ, മക്കളുടെ മക്കൾ, ബന്ധുക്കൾ, സുഹൃത്തുക്കൾ, നാട്ടുകാർ-സർവ്വമാനപേരും എന്ന് 'റാറ്റാ' എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്. റാറ്റാ! എനിക്ക് വയസ്സ് എൺപത്തിരണ്ടോ എൺപത്തിമൂന്നോ ആയി എന്നാണ് പറയുന്നത്. മിത്രങ്ങളല്ല! മിത്രങ്ങൾ പറയുന്നത് വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ ഹൃദയത്തിനു വയസ്സ്-ഇരുപത്തിരണ്ട്. വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ തലയ്ക്ക് വയസ്സ്-നാല്പത്. ജീവിതം യൗവ്വത്തിൽക്കണവും ഹൃദയം

കിളിമുൻ രാധാകൃഷ്ണന്റെയും ഒരു കത്ത്. വൽസമോഡൽ തന്നെ. 'കഥ' ദൈവമാരിക ഒരു പ്രണയകഥാ സ്പെഷ്യൽ ഇറക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിൽ വൈക്കം മൂഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ പ്രേമലേഖനം ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നു. വൽസേ, ഗന്ധർവ്വ രാജകുമാരി! നിന്റെ ആഗ്രഹംപോലെ കഥ ദൈവമാരികയുടെ പ്രണയകഥാ സ്പെഷ്യലിൽ എന്റെ പ്രേമലേഖനം ചേർക്കാം. ഇതാ അനുവാദവും അനുഗ്രഹവും! വൽസേ നിനക്ക് ജീവിതവിജയം നേരുന്നു; മനസ്സിനു ശാന്തിയും. നീ ഭാഗ്യവതിയായിത്തീരട്ടെ! ഇയിൽക്കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞതെന്തിനാണെന്നോ? തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ

ബഷീറും പത്നിയും മകളും, മകളുടെ മക്കളും.

ബഷീറും പത്നിയും മകളും-ഒരു പഴയ ചിത്രം

ഒരു കുടുംബ ചിത്രം.

ജൂഡീലിൽ വച്ചാണ് ഞാൻ പ്രേമലേഖനം എഴുതിയത്. ജീവപര്യന്തം തടവുകാരുടെ ആവശ്യം അനുസരിച്ച്. "ഞങ്ങൾ വേദഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചു മടുത്തു. ഞങ്ങൾക്ക് ബഷീർസാർ കുറെ പുത്തൻ കഥകൾ എഴുതിത്തരണം."

അങ്ങനെ കുറെയധികം കഥകൾ എഴുതി. കൊല്ലം കസ്ബാ പൊലീസ് സ്റ്റേഷൻ ലോക്കപ്പിലും തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ ജയിൽ ലോക്കപ്പിലും എനിക്ക് എഴുതാനുള്ള എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും കിട്ടിയിരുന്നു. തനത് പൊലീസുകാരും ജയിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥരും വളരെ സ്നേഹത്തോടെയാണ് പൊലീസുകാരും ജയിലുദ്യോഗസ്ഥരും എന്നോടു പെരുമാറിയിരുന്നത്. ഞാനും അവരോട് സ്നേഹത്തിലായിരുന്നു. ജയിൽമോചിതനായപ്പോൾ ജയിൽപ്പള്ളികൾ വായിച്ചു കഴിഞ്ഞ പ്രേമലേഖനം മാത്രമേ എന്റെ കിടക്കയ്ക്കടുത്ത് വെച്ചിട്ടുള്ളൂ. കഥകൾ ഒരുപാട് ജയിൽപ്പള്ളികളുടെ പക്കൽ. അ

തൊക്കെ നഷ്ടപ്പെട്ടു. പ്രേമലേഖനം പുസ്തകമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്ത് അതു കണ്ടുകെട്ടി നിരോധിച്ചു. സചിവോത്തമൻ സർ സി.പി.രാമസാമി അയ്യർ അവർകളുടെ അഖില തിരുവിതാംകൂർ ഗവൺമെന്റ് പ്രേമലേഖനം ബാൻ ചെയ്യാൻ തക്കതായ ഒരു കാരണമുണ്ടായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്ന് പുറപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു ദിനപത്രം എന്നെയും എന്റെ പ്രേമലേഖനത്തെയും നല്ലവണ്ണം ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു എഡിറ്റോറിയൽ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. "നായരെ ആർക്കും ആക്ഷേപ പാത്രമാക്കാം!" എന്നാണ് തലവാചകം. സദാ പൊലീസ് ബന്ധവസ്ഥിലും ജയിലുകളിലും കഴിഞ്ഞുവരുന്ന ആളാണ് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ. കായംകുളം കൊച്ചുണ്ണി, മുളയൂട്ടിൽ അടമ, ചെങ്ങളം മമ്മട്, ഇത്തിക്കര പക്കി മുതലായ കള്ളന്മാരുടെ ബന്ധുവാരെന്നത് ധ്വനിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുൻ ചൊന്ന ആൾ ഈയിടെ ജയിലിൽനിന്ന്

പുറത്തുവന്ന ഉടനെ പ്രേമലേഖനം എന്ന ഒരു ക്ഷുദ്രകൃതി പുറത്തിറക്കി. അതിൽ രാജാ കേശവദാസ്, വേലുത്തമ്പിള്ളി എന്നിവരുടെ രക്തം സിരകളിലൊഴുകുന്ന നായർ സമൂഹത്തിന് സഹിക്കാൻ കഴിയാത്ത സംഗതികളാണ് മുൻചൊന്ന ക്ഷുദ്രകൃതിയിലുള്ളത്. ഒരു നായർ യുവാവിനെ വൃത്തികെട്ട ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിപ്പെണ്ണിന്റെ മുമ്പിൽ തലകുത്തി നിർത്തി ആക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദു ദൈവങ്ങളെയും ഈ ക്ഷുദ്രകൃതിയിൽ ആക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദൈവവും മതവുമില്ലാത്ത പ്രവണത ഈ ക്ഷുദ്രകൃതിയിൽ ധാരാളമുണ്ട്. ഈ ആൾ ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റാവാണെന്ന് സാധ്യത... ഇങ്ങനെ ഏതാണ്ട് ഒരു പേജുവരും എഡിറ്റോറിയൽ. ഞാൻ പത്രാധിപർക്ക് ഒരു കത്തെഴുതി അയച്ചു. അവർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയില്ല. തിരുവിതാംകൂർ ഗവൺമെന്റ് പ്രേമലേഖനം ബാൻ ചെയ്തു. അതിനുമുമ്പ് എന്റെ പലതും ബാൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഹതഭാഗ്യയായ എന്റെ നാട്, സമരകാഹളം, പട്ടത്തിന്റെ പേക്കിനാവ്, ധർമ്മരാജ്യം ഇങ്ങനെ കുറെ. ഇതിന്റെയൊന്നും കോപ്പി എന്റെ പക്കലില്ല.

നായരെ ആർക്കും ആക്ഷേപ പാത്രമാക്കാം-പത്രാധിപർക്കു ഞാനൊരു കത്തെഴുതി. ബഹുമാനപ്പെട്ട പത്രാധിപർ ബോധിപ്പാൻ: ഞാൻ ആരെയും ആക്ഷേപ പാത്രമാക്കിയിട്ടില്ല. വിശേഷിച്ച് നായരെ. നായർ സമൂഹത്തിൽ എനിക്ക് ഒരുപാട് ആത്മസുഹൃത്തുക്കളുണ്ട്. പ്രേമലേഖനം ഒരു ക്ഷുദ്രകൃതിയല്ല. തമാശക്കഥയാണ്. വായിച്ചുപിടിക്കാം. ഞാൻ ദൈവത്തിലും മതത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്ന ആളാണ്. മുസ്ലീം, സാറാമ വൃത്തിയുള്ള പെണ്ണാണ്. വേണ്ടത്ര വിദ്യാഭ്യാസമുണ്ട്. ചിരിക്കാൻ അറിയാവുന്ന സുന്ദരി. കേശവൻനായർ സംസ്കാരസമ്പന്നനായ നായർ യുവാവാണ്. വൃത്തിയിലും മെനയിലും ജീവിക്കുന്നു. മതങ്ങളുടെ സാഹാർദ്ദതയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. ആരോഗ്യപരങ്ങളായ കാര്യങ്ങൾ അറിയാം. വ്യായാമം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. ആസനങ്ങളെല്ലാം നന്നായി അറിയാം. ശീർഷാസനം, മയൂരാസനം... തുടങ്ങിയവ. കേശവൻ നായർ സാറാമയിൽ അനുരക്തനാണ്. കാമുകി തലകുത്തിനിന്നു കാണിക്കാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ, കേശവൻ നായർ സാറാമയുടെ മുമ്പിൽ തലകുത്തി നിന്നു-ശീർഷാസനം!

പ്രേമലേഖനത്തിൽ അപാകതകൾ വന്നു പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ മാപ്പാക്കാൻ ഞാൻ താഴ്മയായി അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന്,
വിനീത വിധേയൻ.
വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ.

എൻ.ബി: കായംകുളം കൊച്ചുണ്ണി, മുളയൂട്ടിൽ അടമ, ഇത്തിക്കരപ്പക്കി മുതലായവരുമായി എനിക്ക് യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. ഞാൻ മുസ്ലീം ആണ്.

ബഷീർ.

ശേഷം 97-ാം പേജിൽ

പാത്രവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ

"നാലുവർഷം മുമ്പാണ് ഇക്ക അവസാനമായി ഇവിടെ വന്നത്. പടിക്കലേത്തി കാർ നിർത്തി. ഞാൻ ഇറങ്ങിപ്പോയി. രണ്ടുപേരും കൈയിൽപ്പിടിച്ചു വാക്കുകൾ കിട്ടാതെ കുറെ സമയം നിന്നു. പിന്നെ കരഞ്ഞു." - വാർദ്ദകൃതികളും തെളിയുന്ന സ്മരണയിൽ കട്ടിക്കണ്ണടയ്ക്കു പിന്നിൽ കണ്ണുകൾ സജ്ജങ്ങളായി.

നാലു വർഷംമുമ്പ് ഓഗസ്റ്റിൽ കോട്ടയത്ത് ഡി.സി. ബുക്സിന്റെ കെട്ടിട ഉദ്ഘാടനച്ചടങ്ങിനെത്തിയ ബഷീർ അന്നു തലയോലപ്പുറത്ത് ചന്തയ്ക്കക്കത്തെ വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്ന സഹോദരിയെ കാണാൻ വന്നിരുന്നു.

"എന്നെക്കാൾ പത്തുവയസ്സ് അധികമുണ്ടായിരുന്നു ഇക്കായ്ക്ക്." 77-ൽ എത്തിയ ഫാത്തിമ പറഞ്ഞു. "ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ എന്തെങ്കിലും വഴക്കുണ്ടായ ഓർമ്മപോലുമില്ല. സന്തോഷം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആൺമക്കളില്ലാത്ത എന്ന ഇക്ക പലതവണ കോഴിക്കോടിനു വിളിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, പോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല."

എന്നാൽ, ഏകമകൾ ഖദീജയെയുംകൂടി മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ വീട്ടിൽ ഫാത്തിമ വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു താമസിക്കാൻ പോയത് മലയാള സാഹിത്യത്തിലെ ഒരു ജ്വല കഥയ്ക്കു വഴിവച്ചു.

മത്തപ്പിത്തം ബാധിച്ച മകളെക്കൂടി ഇക്കാ യുടെ വീട്ടിൽ പോയപ്പോൾ ഫാത്തിമ തന്റെ പുനാര ആടിനെയുംകൂടി കൊണ്ടുപോയി. മകളുടെ അസുഖം ദേഹമായി തിരികെ പോന്നപ്പോൾ ആടിനെ കൊണ്ടുപോകുന്നത് ബഷീറിനു പിടിച്ചില്ല. ആ വാശിക്കെഴുതിയ കഥയാണ് 'പാത്തുമ്മയുടെ ആട്' എന്നു ഫാത്തിമ ബീവി ഓർമ്മിക്കുന്നു. കഥയെഴുതി ആദ്യം അയച്ചുകൊടുത്തത് പെങ്ങൾക്ക്.

ഇന്നും ഫാത്തിമ ബീവി ആടുകളെ വളർത്തുന്നു; മലയാളികളുടെ മനസ്സിൽ കുടുറപ്പിച്ച പാത്തുമ്മയുടെ ആടുകൾ.

മകളും ഭർത്താവും ഷംസുദ്ദീനും ബന്ധുക്കളുമെല്ലാം ബേപ്പൂരിലെ സംസ്കാരച്ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പോയെങ്കിലും വാതരോഗത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണതയുമൂലം ഫാത്തിമ പോയില്ല. ഡി.സി. കിഴക്കേമുറിയാണ് മരണവാർത്ത അടുത്ത വീട്ടിൽ ഫോൺ ചെയ്തെത്തിച്ചത്.

തലയോലപ്പുറവിൽ നാലുവരെ പഠിച്ചതിനുശേഷം വൈക്കത്ത് ഫോർത്തു ഫോമിൽ പഠിക്കാൻ പോയ ബഷീർ ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആകൃഷ്ടനായതും അ

ഫോട്ടോ: സി. സുനിൽകുമാർ

തിന്റെ പേരിൽ ബാപ്പയോടു വഴക്കുണ്ടായിട്ടു വീട്ടുവീട്ടു പോയതും ഓർമ്മയുടെ നേരിയ നേർവരമ്പിൽനിന്നു ഫാത്തിമ ചികഞ്ഞെടുത്തു.

"പിന്നെ ഏഴുവർഷം കഴിഞ്ഞാണ് ഇക്ക വീട്ടിൽ വരുന്നത്."

ഇക്കഴിഞ്ഞ ചെറിയ പെരുന്നാളിനു ബഷീർ ഫാത്തിമയ്ക്ക് 100 രൂപ അയച്ചുകൊടുത്തു. നീളൻ കൈയുള്ള കുപ്പായത്തിലെ സർണ്ണ ബട്ടണുകൾ വാങ്ങാൻ ആ പണവും ഉപോഗിച്ചു 'പാത്തുമ്മ'.

അന്നുജന്മ അബ്ദുൽ ഖാദിറിന്റെ ഓർമ്മയിൽ ബഷീർ മാവിലെറിയുന്ന കൃത്യത്തിന്റെ നേതാവാണ്. തലയോലപ്പുറവിലെ മുസ്ലീം സ്കൂളിലേക്കുള്ള യാത്രയ്ക്കിടയിൽ 13 പേരുടെ സംഘത്തെ നയിച്ചത് ബഷീർ.

ബഷീറിനെക്കുറിച്ചു ചോദിച്ചാൽ ചുക്കിച്ചുളഞ്ഞ ഓർമ്മകൾക്കിടയിൽനിന്നു പഴയകാലത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ പലതും അന്നുജന്മ ചികഞ്ഞെടുക്കും; 'പുവൻപഴ'ത്തിന്റെ മധുരമുറ്റം കഥകൾ.

അയൽവാസിയായ അലിക്കുഞ്ഞിന്റെ മാവിലെറിയുന്ന ശബ്ദം കേട്ട് ആൾക്കാർ ഓടിവരുമ്പോൾ എന്നും പിടിക്കപ്പെടുന്നത് വികലാംഗനായ അബ്ദുൽ ഖാദർ. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ പോളിയോ ബാധിച്ചു വലതു കാൽ തളുകയായിരുന്നു.

"ഞങ്ങൾ തമ്മിലായിരുന്നു ഏറ്റവും അടുപ്പം. കഴിഞ്ഞതവണ കോട്ടയത്തു വന്നപ്പോൾ എന്തെങ്കിലും വന്നിരുന്നു. ശാസനത്തോടൊപ്പം അധികമൊന്നും സംസാരിച്ചില്ല."

തലയോലപ്പുറത്ത് മുസ്ലീം സ്കൂളിലും കുലശേഖരംഗലം സ്കൂളിലും അദ്യാപകനും ഹൈമാസ്റ്ററുമായിരുന്ന അബ്ദുൽ ഖാദർ ജോലി രാജിവെച്ചു ബിസിനസ്സിലേറിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. ചന്തയിൽ ടോർച്ച്, പെട്രോമാക്സ്, ചെറുയന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ നന്നാക്കുന്ന കട കുറേനാൾ മുമ്പുവരെ നടത്തിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ വീട്ടിൽത്തന്നെ ജോലി തുടരുന്നു. ബഷീറിനെക്കാൾ ഏഴുവയസ്സ് ഇളപ്പം. ഒരൊന്നും അഞ്ചു പെണ്ണും മക്കൾ. എല്ലാവരും ബേപ്പൂരിനു പോയിക്കഴിഞ്ഞു.

ബഷീറിന് വയസ്സുത്രയായെന്നു തീർച്ച കലിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരേയൊരാൾ തലയോലപ്പുറത്ത് മലമേൽ പുത്തൻപുരയ്ക്കൽ മത്തൻകുഞ്ഞ്

"ഞങ്ങൾ ഒരേദിവസം ഇന്നിപ്പോഴാണ്. 87 വർഷം മുൻപ് മകരത്തിൽ." തറവാട് പുത്തൻ കാഞ്ഞൂർ വീടാണെങ്കിലും ബഷീർ ഇന്നിപ്പോൾ മത്തൻകുഞ്ഞിന്റെ വീടിനടുത്തുള്ള പാലച്ചെരി വീട്ടിലാണിരിക്കുന്നത്.

കുട്ടിയെന്തെന്ന് രണ്ടു വീട്ടിലേയും ആൾക്കാർ വിളിച്ചുചോദിച്ചത് ഒരേസമയത്താണ് എന്നും പൂർണ്ണികർ പറഞ്ഞു താൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു മത്തൻകുഞ്ഞ്.

തലയോലപ്പുറവിൽ സെക്കൻഡ് ഫോറം വരെയും പിന്നീടു വൈക്കത്തും ഇരുവരും ഒരുമിച്ചായിരുന്നു. "അന്നൊരു കാലം. രസികത നിറഞ്ഞ യാത്രയായിരുന്നു ഞങ്ങളുടേത്." ആറു കിലോമീറ്റർ നടന്നുപോയ കാലം.

വൈക്കത്ത് എറണാകുളം കവലയ്ക്കു സമീപം വയലിലായിരുന്നു ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രസംഗിക്കാൻ വേദിയൊരുക്കിയിരുന്നത്. ക്ളാസ്സിൽ കയറാതെ ഗാന്ധിജിയെ കാണാൻ പോയ ബഷീർ പിന്നെ പാന്നം അനുഭവപാഠങ്ങളിൽനിന്നാക്കാൻ ക്ളാസ്സുമുറി ഉപകഴിച്ചു

(മരണാമ)

നിത്യചൈതന്യത്തി

ഇശ്ശാവാസ്യോപനിഷത്ത് തുടങ്ങുന്നതുതന്നെ 'കസ്യ സിദ്ധധനം?' - 'ധനമാരുടെത്?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടാണ്. ഇവിടെക്കൊണ്ടു ഒരു പൊടിമണ്ണുപോലും ഈശ്വരനാൽ ആവാസിതമാണ് എന്നു പറയുന്ന ഉപനിഷത്ത്, 'ധനം ആരുടെത്' എന്ന ചോദ്യത്തിനു നൽകുന്ന മറുപടി സമഷ്ടിയുടേത് - എല്ലാവരുടേയും എന്നാണ്. എല്ലാവർക്കും അവകാശപ്പെട്ടതിനെ ഒരാൾ പിടുങ്ങി എടുത്തുകളയരുത് എന്ന് ആദ്യംതന്നെ പറഞ്ഞുവെച്ചിരിക്കുന്നു - മാ ഗൃധഃ

ഇത്ര ഉദാത്തമായ പാഠങ്ങൾ ഭാരതത്തിന്റെ അഭിവർദ്യനേതാക്കൾ ദിവസവും പ്രഭാതത്തിൽ ചൊല്ലുന്നില്ലെങ്കിലും, അവരും സഹോദരമനുഷ്യനെ കാണുന്നത് മുഖമില്ലാത്ത നിലയായിട്ടാണ്; ശൗചഗൃഹത്തിൽ ഉപേക്ഷിച്ച അമേദ്യമായിട്ടാണ്. ധനം കൊണ്ടോ ആഭ്യന്തരം കൊണ്ടോ പ്രാമാണികനാവാൻ കഴിഞ്ഞവർ ശക്തിപരീനന്റെ ചോരയും വിതർപ്പം കണ്ണുനീരും പിഴിഞ്ഞു കുടിക്കുന്നു. എല്ലാകൾ ഊരിയെടുക്കുന്നു.

അവരെപ്പറ്റി ഈശ്വരസ്മൃതനെ പറയുന്നു:

ആസുരം ലോകമൊന്നുണ്ട് കുരിശുടാലതാവൃതം മോഹമാർന്നത് മഹത്താക്കൾ പോകുന്നു മൃതരായതിൽ.

കെട്ടിടൊന്നു ചാവുന്നവനെ ആത്മഹത്യക്കാർ. അയൽക്കാരനെ തന്നെക്കൊല്ലാം കാണാൻ കഴിയാത്തവൻ എന്നേ ചത്തുപോയവനാണ്! അവൻ അയൽക്കാരനെ തന്നെപ്പോലെ കാണുന്നില്ലെന്നതോ പോകട്ടെ, വല്ലപ്പോഴും കാണുന്നത് കിരാതന്മാരായിട്ടും!

ഉപനിഷത്ത് ഒന്നുകൂടി ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു: തന്നിൽ നിന്നുമല്ലാതെ എന്നു കാണുന്നു സർവ്വവും അന്നേതു മോഹമെന്നതു ശോകമേകത ദൃഷ്ടിന്?

എന്നാണ് ഇൻഡ്യാക്കാർ ഏകതദ്യക്കാർ പോകുന്നത്? ഇവിടെയുള്ള എല്ലാ ശോക മോഹങ്ങൾക്കും കാരണം മുഖ്യമായും മനസ്സിലുള്ള ജാതിയതയാണ്.

ഹിന്ദുമതത്തിലെ ഇരുണ്ട ഗർത്തങ്ങൾ

നമുക്ക് ഹിന്ദു ജനതയെ രണ്ടായി

മതവും മനുഷ്യവും

തിരിച്ചുവയ്ക്കാം. സാർത്ഥ താത്പര്യം കൊണ്ട് അവസരവാദിയായി എന്തും സൂത്രത്തിൽ തട്ടിയെടുക്കാൻ നടക്കുന്ന പകൽ കൊള്ളക്കാർ, അഥവാ നിർമ്മലമായ വാക്കുകൾ കൂവി വിളിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുന്ന സപ്താടനക്കാർ.

ഭാരതീയ ദർശനശാസ്ത്രം ഇൻഡ്യാക്കാർക്ക് ഏറ്റവും സൗകര്യമായ രീതിയിൽ ഇരട്ടത്താപ്പുള്ള ഒരു പ്രമാണശാസ്ത്രം കൊടുത്തിരിക്കുന്നു! ചന്തസ്ഥലത്തേക്ക് വ്യവഹാരബുദ്ധി, ശ്രീകോവിലിലേക്ക് പരമാർത്ഥബുദ്ധി. ചന്തയിൽ എന്തു തിന്മ വേണമെങ്കിലും വാ; വ്യവഹാരമാണല്ലോ. പരമാർത്ഥം ആരോടും പറയേണ്ടാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് ബുദ്ധി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നുപോലും അറിയേണ്ട. മന്ത്രം ഗോപ്യമാണ്. കാതിൽ എന്താണ് ഹേസ്യമായി പറഞ്ഞുകൊടുത്തത് എന്ന് ആരോടും പറഞ്ഞുകൂടാ. ഒരുപക്ഷേ പറഞ്ഞുകൊടുത്തത് 'നിന്റേത്' എന്നിങ്ങനെ തരൂ, അല്ലെങ്കിൽ കൊന്നുകളയും' എന്നാവും. ഹേസ്യമല്ലേ, മന്ത്രം!

സന്യാസികൾ വഴികാട്ടികളാകേണ്ടവരാണ്. എന്നാൽ അവരോ, പ്രഭാതത്തിലും സായാഹ്നത്തിലും കഥാപ്രവചനം നടത്തുന്നു. കഥ മാത്രമേ പറയുകയുള്ളൂ, കാര്യം പറയുകയില്ല.

ഇതിൽ ആദ്യം പറഞ്ഞ വ്യവഹാരികളെപ്പറ്റി ഈശ്വരസ്മൃതപ്രതിഷ്ഠ വീണ്ടും പറയുന്നു: അവർ ഇരുട്ടിനെ പൂജിക്കുന്നുവെന്നാണ്. അന്ധകാരത്തിൽ ജീവിക്കുന്നവരാണ്. എന്നാൽ രണ്ടാമത് പറഞ്ഞവരെപ്പറ്റി (പരമാർത്ഥവാദികളെപ്പറ്റി) പറയുന്നത് അവർ അതിനേക്കാൾ കടുത്ത ഇരുട്ടിൽ ജീവിക്കുന്നു, കുറെക്കൂടി വലിയ അന്ധകാരത്തിൽ കഴിയുന്നു എന്നാണ്.

വി.എസ്.നെയാപാളിന് (V.S.Naipaul) കർക്കശമായ ചില മുൻവിധികളുണ്ട്. എന്നാലും അദ്ദേഹം ഇൻഡ്യയെപ്പറ്റി എഴുതിയ രണ്ടു പുസ്തകങ്ങളും ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഒന്ന് 'വ്രണിതമായ ഒരു സംസ്കാരം' (Wounded Civilization), വേറൊന്ന് 'ഇരുളിന്റെ ഒരു മേഖല' (An Area of Darkness). ഈ രണ്ടു പുസ്തകങ്ങളും ഇൻഡ്യയിലെ രോഗഗ്രസ്തമായ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തികതയെയും സാംസ്കാരിക ദാരിദ്ര്യത്തെയും അവലംബിച്ചുള്ളവയാണ്. നിർദ്ദയന്മാരായ ഹിന്ദു മേധാവികൾ പട്ടിണിപ്പാവങ്ങൾക്കും കൂലി വേലക്കാർക്കും എന്നെക്കുമായി അവന്റെ ചുമലിൽ വച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതാണ് ഈ വ്രണവും ഇരുളും.

ഇൻഡ്യയിലെ മുന്നിൽ രണ്ടുഭാഗം ഇന്നുണ്ട് നാലായിരം വർഷമായി ഈ ഭീകരമായ ചുമട്ടുംതാങ്ങിക്കൊണ്ട് കുമ്പിട്ടിട്ടില്ലാത്തവർ. ഒരു പ്രതിഷേധവും അവരുടെ നാവിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നില്ല. ഇതര രാജ്യങ്ങളിൽ അടിമകൾക്ക് ഒരു പേരും നമ്പറുമെങ്കിലും ഉണ്ട്. ഇൻഡ്യയിലെ ഈ അടിമകൾക്ക് അതുമില്ല. എന്നാൽ ശുദ്യജ്ഞവും ശുദ്യ വായുവും മനുഷ്യന് എത്രമാത്രം ഉണ്ടാകണമോ അതുപോലെയാണ് എല്ലാമുറിയെ പണിയെടുക്കുന്നവരുടെ നിത്യസാന്നിദ്ധ്യം ഓരോ കുടുംബത്തിനും ആവശ്യമായിരിക്കുന്നത്.

വേറൊരു രാജ്യത്തുമില്ലാത്ത ഒരു പ്രശ്നം ഇൻഡ്യയിലുണ്ട് - മേലാളന്മാരുടെ വീടുകളിൽ വേണ്ടത്ര പരിചാരകരായ അടിമകളെ കിട്ടുന്നില്ല എന്ന ദുഃഖം. മുവാതിരം വർഷമായിട്ട് കുന്നിന്ത് ഭൂമിയിൽനിന്നും ഒന്നും എടുത്തിട്ടില്ലാത്തവർ പരിചാരകനല്ലെങ്കിൽ മേൽപ്പറ്റിയ കൊണ്ടുവച്ച റെട്ടി അവന്റെ വായിൽ പോകില്ല! ഒരുവശത്ത് പണക്കാർ, മനുഷ്യനെ അവന്റെ അടിമയാക്കി പ്രവൃത്തി ചെയ്യിക്കുന്നു. മറുവശത്ത് ആ അടിമ പണക്കാർക്ക് പരാശ്രയത്തിന് അടിമയാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇൻഡ്യയുടെ ഇന്നത്തെ ദാരിദ്ര്യം, അവശത, ഉണർച്ചയുടേ, എല്ലാ രംഗങ്ങളിലുമുള്ള പരാജയം എല്ലാം നേരേ എടുത്തു വച്ചുകൊടുക്കേണ്ടത് ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ തോളിൽത്തന്നെയായിരിക്കണം.

മഹത്തായ ഇൻഡ്യൻ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ കിന്നരിച്ച തൊപ്പിയാണ് ജാതി. ഇതിന് ഒരു മറ്റുമുന്നായി ചില ഇൻഡ്യാക്കാർ കണ്ടത് 'കുരുമാറാണ്'. പൊന്നാനിയിൽ പോയി തൊപ്പിയിട്ട് സുന്നത്ത് കഴിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ തൊട്ടടുത്ത പള്ളിയിൽക്കൂടി, ഒരു കൈക്കുമ്പിൾ വെള്ളം തലയിലൊഴിച്ച് സ്നാനം ചെയ്യുക, പേരു മാറുക! ഇതൊക്കെ വളരെ സാധാരണമായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മതവും പേരും മാറിയാലും മനുഷ്യന് വലിയ മാറ്റം വരുന്നില്ല.

ശ്രീ.പി.ടി.പുന്നൂസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സരസമായ രീതിയിൽ ഒരുഭാഹരണം പറയുമായിരുന്നു. വെളുപ്പൻ മതം മാറി വർക്കിയായി. അതിനിടയിൽ നൊയമ്പു പെരുന്നാളും വന്നു.

പെരുന്നാളിന് ഇറച്ചി തിന്നുകൂടാ.

വർക്കിയുടെ സുഹൃത്താണ് അറവുകാരൻ. പെരുന്നാളിന് ഇറച്ചി വാങ്ങാൻ ആളു വരാതിരുന്നതുകൊണ്ട് ഒരു ചെറിയ പൊതി കെട്ടി വർക്കിയെ ഏല്പിച്ചു.

അയാൾ അത് കൊണ്ടുപോയി കറിവച്ചു.

പള്ളിയിലെ വികാരി അച്ചനോട് ഇക്കാര്യം ആരോ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം പിറേറന്ന് വർക്കിയെ വിളിച്ചുചോദിച്ചു.

'നീ പെരുന്നാളിന് ഇറച്ചി തിന്നോ വർക്കി.'

'ഇല്ലച്ചോ, ഞാൻ തിന്നിട്ടില്ല' എന്ന് വർക്കിയുടെ മറുപടി.

'കണ്ടവരുണ്ടല്ലോ' എന്ന് അച്ചൻ.

അപ്പോൾ വർക്കി ചോദിച്ചു:

'അച്ചോ, വെളുപ്പനായിരുന്ന ഞാൻ എങ്ങനെ വർക്കിയായത്? തലയിൽ വെള്ളം കുടഞ്ഞിട്ടല്ലേ? ഞാനും ഇറച്ചിയിൽ വെള്ളം കുടഞ്ഞിട്ടാ തിന്നത്.'

'അപ്പോൾ എന്തായെടോ വർക്കി.'

'അത് മരിയായി.'

'എടോ, വെള്ളം കുടഞ്ഞെന്നുവെച്ച് ഇറച്ചി മിനാക്കുമോ?'

വർക്കി പറഞ്ഞു:

'അച്ചോ, എന്നാലതു തിന്നത് വെളുപ്പനാ.'

ഇതുപോലെ നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ലക്ഷക്കണക്കിന് ക്രിസ്ത്യാനികളായും മുസ്ലീങ്ങളായും മാറിയിട്ടുണ്ട്. അവർ ക്രിസ്ത്യാനികളോ മുസ്ലീങ്ങളോ ആയത് കർത്താവോ അല്ലാഹുവോ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് തിന്മ ചെയ്തവരാണ് ഇൻഡ്യാക്കാർ ഇന്നും പഴയ ഇൻഡ്യാക്കാർ തന്നെ. അവന്റെ മതം ഏതായാലും അവൻ നന്നായിട്ടില്ല.

അംബേദ്കർ വിചാരിച്ചു. അധികൃതരെ നേടുക ബുദ്ധ്യമതത്തിൽ ചേർക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന്. ബുദ്ധ്യമതം ഇപ്പോൾ ഇൻഡ്യയിലില്ല. അത് ചൈനയിൽ, ബർമ്മയിൽ, ലാവോസിൽ, തായ്‌ലൻഡിൽ, ജപ്പാനിൽ, കൊറിയയിൽ ഒക്കെയായിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ അംബേദ്കറുടെ ശാസനം അനുസരിച്ച് ബുദ്ധ്യമതക്കാരായവർ ഇന്ന് പുതിയ ബുദ്ധ്യമത ഹരിജനങ്ങളാണ്. ഇസ്ലാമിൽ ചേർന്നവരുടേയും ക്രിസ്ത്യമതത്തിൽ ചേർന്നവരുടേയും അംഗസംഖ്യ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് കുറെ ഗുണമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മുസ്ലീങ്ങൾക്ക് പാകിസ്ഥാൻ കിട്ടി. കേരളത്തിലേയും ബംഗാളിലേയും ബീഹാറിലേയും മഹാരാഷ്ട്രയിലേയും കുറേപ്പേർക്കെങ്കിലും ആഭ്യന്തരമാരകാനും, മുതിയ ഉദ്യോഗാഭരിക്കുന്നവരാകാനും ഒക്കെ കഴിഞ്ഞു. വ്യാവഹാരികമായി നോക്കിയാൽ നന്മ.

മതാവേശം ഭാരതത്തിന്റെ ദാരിദ്ര്യകാരണം

ഹിന്ദുമതം മായാമോഹങ്ങളുവാക്കുന്ന ഒരു മതമാണ്. മറ്റു മതങ്ങൾ മതങ്ങളായിരിക്കുന്ന അർത്ഥത്തിൽ, ഹിന്ദുമതം മതമായിരിക്കുന്നില്ല. ആ മതം ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന

ആദർശങ്ങൾ ഒരാൾക്കും ജീവിതത്തിൽ സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ കഴിയാത്ത മാതിരി അത്യുദാത്തവും പ്രഹേളികകൾ നിറഞ്ഞതുമാണ്. സകല ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെയും കൂടി ഒന്നിച്ചു ചേർത്തുവെച്ചാലും അത് ഹൈന്ദവ ദർശനത്തിന്റെ മുമ്പിൽ അല്പമാത്രമേ ആകയുള്ളൂ.

ഷഡ് ദർശനങ്ങളുടെ തലനാരിഴ കീറിപ്പൊക്കുന്ന യുക്തിസരണിയെ പിന്നീട് അത്രയും സങ്കീർണ്ണവും അനുപമയവുമാക്കിയിട്ടുള്ളത് കാൻദ്, ഹെഗൽ, ഹൈഡൽ തുടങ്ങിയ ഇർമ്മൻ ചിന്തകർ മാത്രമാണ്. നൈതികതയുടെ അടിത്തട്ട് 'നീ തന്നെയാണ് ഈ കാണുന്നതെല്ലാം' (തത്തമസി) എന്ന് പഠിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ലോകത്തിൽ ഹിന്ദുമതം പോലെ വേറൊരു മതവും മനുശാസ്ത്രത്തെ ഇത്രത്തോളം അതിന്റെ ആധാരലിഖയാക്കിയിട്ടില്ല. വാസ്തുശില്പത്തിലും ചിത്രകലയിലും ചിത്രാനുഭവത്തിലും സൗന്ദര്യവിവക്ഷയെ അതിന്റെ അവസാനത്തെ ദർശനം വരെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിക്കുന്നതും കാവ്യകലയ്ക്കും നൃത്തനാടകാദി പ്രതിഭകൾക്കും എല്ലാം ഇവിടെ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഉൽകൃഷ്ടമായ ധർമ്മശാസ്ത്രംകൊണ്ടും അതുപോലുള്ള ഒരു അർത്ഥശാസ്ത്രംകൊണ്ടും ഗണിതശാസ്ത്രംകൊണ്ടും ഗൃഹാ വംശാധാരം കൊണ്ടും ഈ രാജ്യം ഉച്ചസ്ഥാനത്ത് നിൽക്കുന്നു. എന്നാലും ഈ രാജ്യം തന്നെയാണ് കന്നുകാലികളെപ്പോലെ ആഹാരം തേടി അലയുവാൻ മാത്രം വിധിച്ചിട്ടുള്ള ലക്ഷക്കണക്കിന് പുട്ടിനിർത്തിയിരിക്കുന്നത്. 'ഞാൻ ബ്രഹ്മാണ്ഡം, നീ ബ്രഹ്മാണ്ഡം' എന്നു പറയുന്ന നാവുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്, നിന്നെ എനിക്ക് കണ്ടുകൂടാ, അടുത്തുവരുത്, തൊട്ടുപോകരുത്, ഞാൻ കൂടിക്കുന്ന വെള്ളം നീ കുടിക്കരുത്, ഞാൻ പറയുന്ന ഭാഷ നീ പറയരുത്, ഞാൻ പഠിക്കുന്ന പാഠങ്ങൾ നീ പഠിക്കരുത് എന്നൊക്കെയുള്ള താക്കീതുകളും നല്കുന്നത്.

ഐഷ്വരീകമായി നോക്കിയാൽ മനുശാസ്ത്രത്തിലെ അഗാധമായ പാഠമാണ് ബോധം എങ്ങനെ നിറം പിടിച്ചുപോകുന്നു എന്നത്. അവിടെയാണ് വർണ്ണവിവേചനം തുടങ്ങുന്നത്. ഒരു ചെറിയ പരമാണുവിനു പോലും അതിന്റെ സഹജ സ്വരൂപത്തെ നിലനിർത്തുന്ന സ്വയർമ്മമുണ്ടെന്നുള്ള നിഗമനം ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആത്യന്തികമായ വെളിപ്പെടുത്തലാണ്. എന്നാലും ഉൽകൃഷ്ടതയായിരിക്കേണ്ടുന്ന ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിന്റെയും, വർണ്ണത്തിന്റെയും പാഠമാണ് ഇൻഡ്യാക്കാർക്കെ വൈരുദ്ധ്യമുണ്ടാക്കുന്നത്. ഇതു രണ്ടുമാണ് ആയിരങ്ങളെ മ്ളേച്ഛമെന്നും അയിത്തക്കാരെന്നും അവർണ്ണെന്നും പതിക്കുന്നതും ചണ്ഡാലെന്നും ദളിതെന്നും മുദ്രകുത്തി നിത്യനാശത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലേക്കു തള്ളുവാൻ ഹിന്ദുമതത്തെ പേരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ വർണ്ണബോധത്തിന്റെയും ധർമ്മബോധത്തിന്റെയും പേരിൽത്തന്നെ ലോകോത്തര

ന്മാരായി കരുതി നാം ആരാധിക്കുന്ന സാമീ വിവേകാനന്ദൻ, മഹാത്മാഗാന്ധി, മദൻ മോഹൻ മാളവ്യ, ലോകമാനസതിലകൻ, സി.രാജഗോപാലാചാരി, കെ.എം.മുൻഷി തുടങ്ങിയവരെല്ലാം ഭാരതത്തെ ഓർത്ത് ചുടുകണ്ണിർ വാർത്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ചാതുർ വർണ്ണത്തെ അവർത്തനെ ലോകോത്തരമെന്ന് വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വിവേകാനന്ദസാമിയും മഹാത്മാഗാന്ധിയും അയിത്തത്തെ മഹാപാപമായി എണ്ണി. എന്നാലും പൽച്ചകങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ പൽച്ചകം വച്ചിരിക്കുന്ന മാതിരിയുള്ള ഭാരതത്തിലെ കർമ്മദർശനവും കർമ്മത്തിലൂടെ ഉണ്ടാകുന്ന പുനർജന്മവും സത്യമെന്ന് കരുതിയിരുന്ന അവർക്ക് ഇൻഡ്യയിൽ അനേകകോടി അസ്പഷ്ടർ ഇനിയും പാപയോനിയിൽ പിറക്കാതിരിക്കുന്ന അത്രയുംകാലം അവർക്കായി കാത്തിരിക്കാനായിരുന്നു താത്പര്യം.

വർണ്ണധർമ്മത്തെ മഹാത്മാഗാന്ധി ഇപ്രകാരമാണ് വിശദീകരിക്കുന്നത്: ഈ ലോകത്തിൽ ഓരോ മനുഷ്യനും ഇരിക്കുന്നത് സജ്ജമായ പ്രകൃതത്തോടുകൂടിയാണ്. ഓരോരുത്തർക്കും അവരവരുടേതായ പരിമേയതയുണ്ട്. അതിനെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുവാൻ അവർക്ക് കഴിയുകയില്ല. ഈ വസ്തുതകൾ കണക്കാക്കിയാണ് വർണ്ണധർമ്മം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അത് ചില ജീവിതോപാധികളെ നിശ്ചാശമായി കരുതുവാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നു. നാം ഈ വർണ്ണത്തെ ഒരു നല്ല വ്യവസ്ഥയായി സ്വീകരിച്ചാൽ പിന്നെ കിടമത്സരമുണ്ടാവില്ല. ഇതിൽ ഉച്ചനീചത്വങ്ങളൊന്നുമില്ല. ഓരോരുത്തർക്കും അവനവന്റെ കർമ്മഫലം കയ്യായം. അവന്റെ അയൽക്കാരനിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്താതിരിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഈ മഹാനിയമം ഇന്ന് കെട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ എന്റെ വിശ്വാസം ഉത്തമമായ ഒരു സാമൂഹ്യ ക്രമമുണ്ടാക്കുന്നതിന് വർണ്ണാശ്രമങ്ങളുടേതുതന്നെയാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കാഴ്ചപ്പാട് എന്നാണ്.

ഗാന്ധിജി പറയുന്നത് നാം കാര്യമായിട്ടെടുത്താൽ തോട്ടിയുടെ മകൻ എന്നും തോട്ടിയായിത്തന്നെ കഴിയണം. ചെരുപ്പു കുത്തിയുടെ മകൻ എന്നും ചെരുപ്പുകുത്തി തന്നെയായിരിക്കണം. ശോചനീയമായ ഈ അവസ്ഥയെ ആധാരമാക്കിയാണ് മുൻക്ക് രാജ് ആനന്ദ്, 3 അൺ ടച്ചബിൾ (The Untouchable) എന്ന നോവൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളത്.

മഹാത്മാഗാന്ധി, ഭഗവദ്ഗീതയിലെ ജ്ഞാനധർമ്മത്തെയും സ്വധർമ്മത്തെയും തെറിപ്പെടുത്തിയ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു നാലാം അദ്ധ്യായത്തിൽ ചാതുർവർണ്ണ്യം താൻ സൃഷ്ടിച്ചതാണെന്നു പറയുന്ന അതേ ശ്ലോകത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പാദത്തിൽ, തന്നെ കർത്താവെന്ന് കരുതരുതെന്നും, താൻ കർമ്മത്തിൽനിന്നും ഒഴിവാക്കിത്തരുന്നവനാണെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഭാഗ്യദോഷം! നമ്മുടെ അടിസ്ഥാന കൃതികളെല്ലാം വൈരുദ്ധ്യ

അതിന്റെ ഭാഷയെ പ്രപഞ്ചികയാക്കുന്നത് കൊണ്ട് ശാസ്ത്രം തന്നെ നമുക്ക് അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായിരിക്കുന്നു.

ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രപിതാവുതന്നെ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ മക്കളെ കെട്ടിപ്പുണർന്ന് അവരെ ദൈവപുത്രന്മാർ എന്നുകരുതി, നാളെ അവർക്ക് നന്മയുണ്ടാകണമെന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് അവരുടെ നെറ്റിയിൽ ഹരിജൻ എന്ന് എഴുതിക്കൊടുത്തു. അതോടെ അവർ എന്നെന്നേക്കുമായി മനുഷ്യരല്ലാത്തവരായിത്തീർന്നു. ഇന്ന് ഇനിയും ഒരു ഹരിജന് രക്ഷപ്പെടണമെങ്കിൽ അവന് ഇൻഡ്യയുടെ അതിർത്തി വിട്ട് വളരെ തുരെ ഓടിപ്പോയി തന്റെ ബുദ്ധിപ്രഭാവം കൊണ്ടോ കായബലംകൊണ്ടോ ഏതെങ്കിലും വിദേശരാജ്യത്ത് തമ്പടിക്കണം.

വർഗ്ഗീയതയെ സാമുദായികം എന്നെണ്ണുന്ന ഭാരതം

ഇന്ന് ഒരു ഇൻഡ്യാക്കാരനെ വേറെരു ഇൻഡ്യാക്കാരനോട് ബന്ധപ്പെടുത്തുന്ന അവന്റെ പൗരത്വം പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നത് ഇൻഡ്യയുടെ ഭരണഘടനയാണ്. ലക്ഷങ്ങളിൽ ഒരു ഇൻഡ്യാക്കാരനെങ്കിലും അത് വായിച്ചുനോക്കിയിട്ടുണ്ടോ, മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് സംശയമാണ്. ഇൻഡ്യൻ ഭരണഘടനയനുസരിച്ച് ഒരുവർ പഞ്ചാബിനോ, മലയാളിനോ, ഹിന്ദുവോ, മുസ്ലിമോ, മിശ്രയോ, ഖനയോ, ചക്രിയനോ, കൃശവനോ, സവർണ്ണനോ അവർണ്ണനോ ആവൂ.

ഡേവിഡ് ജി.മണ്ഡൽബാം (David G.Mandelbarn) എഴുതുന്നു: 'ഒരു ഗ്രാമം എന്നുപറയുന്നത് കുറെ കുടുംബങ്ങൾ അവരുടെ വസതികൾ വച്ചും നോഡുകൾ വെട്ടിയും കൃഷിസ്ഥലമുണ്ടാക്കിയും ജീവിക്കുന്ന സ്ഥലമല്ല. അത് ഒരു ആവാസ സ്ഥാനമാണ്. അതിന് ചരിത്രപരമായ കാരണങ്ങളുണ്ട്.

ഈ ഗ്രാമങ്ങളും ഗ്രാമത്തിന്റെ പുറത്തുള്ള ഗ്രാമങ്ങളും ഉള്ളിന്റെയുള്ളിലുള്ള അഗ്രഹാരങ്ങളും ആണ് ഒരിക്കലും പൊളിച്ചുകളയാൻ കഴിയാത്തതായ ജാത്യഭിമാനവും അതിൽ വളർത്തിയെടുത്ത അന്ധവിശ്വാസ ജടിലമായ വർഗ്ഗീയവിശ്വാസവും ഇവിടെ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

ആംഗലീകരണവും സംസ്കൃതീകരണവും

വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രകാശം വീഴ്ത്തി ബുദ്ധിക്ക് പുതിയ തെളിയും ക്രിയാത്മകമായി ജീവിക്കുവാനുള്ള കഴിവും പുതുമുരുട്ടുമുദ്രയോടുകൂടിയാണെങ്കിലും ഇൻഡ്യയ്ക്കു നൽകിയത് ബ്രിട്ടീഷുകാർ തന്നെയാണ്.

തിരുവിതാംകൂറിലും കൊച്ചിയിലും മലബാറിലും ആർക്കും പഠിക്കാവുന്ന സ്കൂളുകൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യശക്തിയുടെ സഹായത്തോടെ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറി കൾക്ക് സാധിച്ചു. സ്കൂളിൽ ചേരുന്നതിന് മതം മാറിയാൽ മതി. ഒരു മതവും ഇല്ലാത്തവർക്ക് മതംമാറ്റം ഒരു പ്രശ്നമായില്ല.

മാർക്സ് പറയുന്നതുപോലെ ഇൻഡ്യയിലെ ലക്ഷക്കണക്കിന് അസ്പഷ്ടരൂപത്വം നഷ്ടപ്പെടാൻ ഒന്നുമില്ല. അവരുടെ ബുദ്ധി തെളിഞ്ഞാലോ, കിട്ടാൻ അവർക്ക് ഒരു ലോകം മുഴുവനുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, ആട്ടം തൊഴിയും അനുഭവിച്ച് കരഞ്ഞുവിളിച്ചു നടന്ന ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാർ 'സർവ്വമത' തന്നെയാണ് കൊണ്ടുവന്നത്.

ക്രിസ്തുമതത്തിന് മുന്നേ പരിപാടികളാണുള്ളത്.

1. സുവിശേഷ ജോലി-ഇവാഞ്ചലിസം.
2. സ്കൂളുകളുണ്ടാക്കി അക്ഷരം വായിക്കാനും എഴുതാനും പഠിപ്പിക്കുക. അതോടൊപ്പംതന്നെ അവർ പ്രസ്തുത പ്രസിദ്ധീകരണശാലയും തുടങ്ങി.
3. സഹജീവികളുടെ സേവനത്തിനായി, ദിഷ്യാരന്മാർക്കും നഴ്സുമാർക്കും വിദഗ്ദ്ധമായ പരിചര്യം നൽകി ആശുപത്രികൾ തുറക്കുക. അതോടൊപ്പംതന്നെ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ ഇന്നങ്ങുള്ള പരിചയിപ്പിക്കുക, അതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുക.

സംസ്കൃതത്തിന്റെ കവാടം അടച്ചുപൂട്ടിയതിന്റെ ദോഷം ഇംഗ്ലീഷിന്റെ വാതായനം മലർക്കെ തുറന്നതോടെ മാറി; അസ്പഷ്ടരൂപത്വം ആശ്വാസമുണ്ടായി. ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറി സ്കൂളുകൾ കൊണ്ട് ഇൻഡ്യ ഹൈന്ദവമായ പിടിയിൽ നിന്ന് അകന്നുപോകുമെന്നു കണ്ട് പഞ്ചാബിലും മദ്രാസ് പ്രദേശത്തും യു.പി.യിലും ബോംബെ പ്രവിശ്യയിലും ആര്യസമാജം ആംഗ്ലോ-ഹിന്ദി സ്കൂളുകൾ തുടങ്ങി.

ഇൻഡ്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിതാക്കൾ ബ്രഹ്മ്മണ്യത്തിന്റെ ഉത്തുഗ്രശൃംഗത്തിൽ വിരാജിച്ചിരുന്നവർ തന്നെ ആയിരുന്നു. അവർ വിദേശ സർക്കാരിന്റെ ദയാവായ്പോടുകൂടി അടയാപകരും അഭിഭാഷകരും ന്യായാധിപന്മാരും ദിഷ്യാരന്മാരും ഒക്കെയായി. എന്തിന്, സബ് കളക്ടർ വരെയുള്ള ജോലി അവർ കൈവശപ്പെടുത്തി. അങ്ങനെ ഒരിക്കൽക്കൂടി ഹിന്ദു മതത്തിന്റെ മേധാവികൾക്ക് പുതിയ മേന്മ ഉണ്ടായി. രാജ്യം ഭരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാർക്ക് ബ്രാഹ്മണൻ തന്നെ തുണ!

അതുവരെ മാടമ്പിമാരായിത്തീർന്നുനടന്ന മലയാളികൾ പറ്റുപോയ പാമ്പിനെപ്പോലെ യായി. അവർക്കുള്ള ഒരു തിരിച്ചടിക്കാലായി. ആട്ടിയോടിച്ചുകളഞ്ഞിരുന്ന കുലിപ്പണിക്കാരുടെ മക്കൾ പുതിയ പേരുകൾ സ്വീകരിച്ച് ബി.എ.യും, എം.എ.യും, ബി.എൽ-ഉം ഒക്കെ പാസ്സായി തൊട്ടടുത്ത കസേരകളിൽ ഇരിക്കാൻ വന്നത്. ക്രിസ്തി

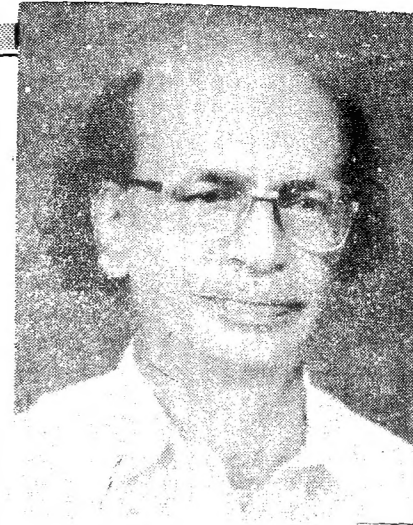
യതുകൊണ്ട് ജാതി നശിപ്പിക്കാമെന്ന് മനസ്സിലായപ്പോൾത്തന്നെ ഇസ്ലാമിലും ആ സൗകര്യമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു. എന്നാൽ, അന്നത്തെ ഇവിടത്തെ മുസ്ലിം സമൂഹത്തിന്റെ കൈയിൽ കാശോ, പരിപ്പോ ആംഗല വിദ്യാഭ്യാസമോ ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ക്രിസ്ത്യൻ സഭയ്ക്കുണ്ടായ അത്രയും വിജയം ഇസ്ലാമിനുണ്ടായില്ല. പിന്നീട്, ഇവിടെ നെല്ലിൻചുവട്ടിൽ കാട്ടുപൂല്ലായി വളർന്ന കർഷകമക്കളുണ്ടായി. അതോടെ ബ്രാഹ്മണ-ബ്രാഹ്മണ പോർ തുടങ്ങി.

ജ്യോതില എല മഹാരാഷ്ട്രയിൽ ആദ്യമായി അസ്പഷ്ടരൂപത്വം പെൺകുട്ടികൾക്കു വേണ്ടി സ്കൂൾ തുടങ്ങി. 1873-ൽ സത്യശോധക സമാജം ആരംഭിച്ചു. ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനം ഇൻഡ്യയുടെ എല്ലാ പ്രവിശ്യകളിലേക്കും പടർന്നു. കൊൽഹാപ്പൂരിലെ സാഹു ചന്ദ്രപതി രാജകുമാരൻ അവശലക്ഷങ്ങളുടെ ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിനെ സാധനം ചെയ്തു. അവർക്കുവേണ്ടി പുതിയ ക്ഷേത്രങ്ങൾ പണിതു. ബ്രാഹ്മണർക്കു പകരം ക്ഷത്രിയരെ പൂജാരിമാരാക്കി. ഗോഖല, റാന്നഡ, തിലക് ഇവരെല്ലാം ബ്രാഹ്മണരായിരുന്നെങ്കിലും, അവർ ബ്രാഹ്മണ മേധാവിത്വത്തെ തിരുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചു. 1903 ഏപ്രിൽ 27-ന് ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖല അഭ്യസ്തവിദ്യരായ ഇൻഡ്യാക്കാരോട് ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു അഭ്യർത്ഥന നടത്തി. അത് ധാർവാറിൽ നടന്ന സോഷ്യൽ കോൺഫറൻസിൽ വച്ചായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു:

എപ്രകാരമാണ് നമ്മുടെ ദേശീയ മൂല്യം നമുക്ക് സാക്ഷാൽക്കരിക്കുവാൻ കഴിയുന്നത്? നമ്മുടെ രാജ്യത്തിലെ ഭൂരിപക്ഷത്തെ നാം അവിദ്യയിലും കിരാതതത്ത്വത്തിലും മുക്കി വച്ചിരുന്നാൽ നമുക്കെങ്ങനെ ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളുടെയിടയിൽ മാനുത കിട്ടും? അവരുടെ നിതിബോധത്തെ ഉണർത്തിയില്ലെങ്കിൽ, ധൈര്യമുള്ളവരായ കണ്ണുകൾ തുറന്നു കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ അവർക്കെങ്ങനെ നമ്മുടെ ഉദാത്തമായ ആശയങ്ങൾ മനസ്സിലാവും? ഉന്നതമായ പ്രതീക്ഷകളിലേക്ക് എങ്ങനെ ആകർഷണമുണ്ടാകും? ഈ രാജ്യത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കു വേണ്ടി പ്രയോജനപ്പെടേണ്ടുന്നതായ ലക്ഷങ്ങളുടെ കായികവും മാനസികവും ധൈര്യമേറിയതുമായ ശക്തിയല്ലെങ്കിൽ നാം വ്യഥാ വിലാക്കിക്കളയുന്നത്?

ഇപ്രകാരം പറയുവാൻ ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലക്ക് ഉത്തമമുണ്ടായത് വിരവകാ നന്ദസാമികളിൽ നിന്നാണ്. ഏറെത്താമസിയാതെ മദ്രാസിൽ ഇസ്റ്റിസ് പാർട്ടി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു. ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വത്തിന് അത് ആദ്യത്തെ വെല്ലുവിളിയായിത്തീർന്നു. ദ്രാവിഡ മുന്നേറ്റത്തിനുവേണ്ടി ഇ.വി.രാമസ്വാമി നായ്ക്കർ കാഹളമുതി. ഇത് കേരളത്തിന്റെ പുതിയ ഉണർവിന് ശ്രീനാരായണഗുരുവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

(ആടരും)

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

സാഹിത്യവാദപഥം

"ലോകം പിശാചുക്കളാലാണ് ഭരിക്കപ്പെടുന്നതെന്നും രാഷ്ട്രവ്യവഹാരത്തിൽ (politics) ഉൾപ്പെടുന്നവൻ, അതായത്, അധികാരവും അക്രമവും മാർഗ്ഗമായി സ്വീകരിക്കുന്നവൻ ചെങ്കുത്താനുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും പ്രാകൃത ക്രിസ്ത്യാനികൾപോലും വ്യക്തമായി ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ നന്മ നന്മയെയും തിന്മ തിന്മയെയും ഉളവാക്കുന്നു എന്നത് ഒരിക്കലും സത്യമല്ലാത്തതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നേരേമറി ചാണ് സാദരിക്കുക. രാഷ്ട്രവ്യവഹാരപരമായി പറഞ്ഞാൽ ഇതു മനസ്സിലാക്കാത്ത ഏതൊരുവനും ശിശു മാത്രമാണ്." ഇർമ്മൻ സാമൂഹിക ശാസ്ത്രജ്ഞൻ മാക്സ് വേബർ (Max Weber 1864-1920) 'Politics as a Vocation' എന്ന പ്രബന്ധത്തിൽ പറഞ്ഞ ഈ ഭാഗം ഉദ്യോഗിച്ച് കൊണ്ടാണ് പെറുവിലെ മഹാനായ നോവലിസ്റ്റ് 'മാറ്റോ വാർഗാസ് യോസ (Mario Vargas Llosa) 'A Fish In The Water' എന്ന ആത്മകഥ ആരംഭിക്കുന്നത്. അധികാരവും അക്രമവും മാർഗ്ഗമായി സ്വീകരിച്ച് സമഗ്രാധിപത്യമെന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേത്തിയ പെറുവിലെ ഭരണാധികാരികളോടു യോസ പടവെട്ടുന്നതിന്റെ ചിത്രം ഈ ആത്മകഥയിലുണ്ട്. നന്മകൊണ്ടു നന്മയെ ഉൽപാദിപ്പിച്ച അദ്ദേഹത്തെ ഇതിൽ കാണാം. രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകർ മാത്രമല്ല തന്റെ അച്ഛൻപോലും തിന്മയിൽ വ്യാപരിച്ചാൽ അതു തിന്മയിലേ കലാശിക്കു എന്നും യോസ സ്വപ്നമൊക്കിത്തരുന്നു ഇപ്പസ്തകത്തിലൂടെ. ഇലത്തിലെ മത്സ്യം എന്ന ഈ ആത്മകഥ പെറുവിന്റെ സമകാലിക ചരിത്രമാണ്. ആത്മാവിഷ്കാരമാണ്. കലാനിരൂപണമാണ്. ചിന്തോദ്ദീപകമായ പ്രൗഢപ്രബന്ധമാണ്. ലൈംഗികതത്തിന്റെ നഗ്നസത്യങ്ങൾ ഏറെയുണ്ടെങ്കിലും ഇതു വായിക്കുന്നയാൾ മാനസികമായി ഔന്നത്യം നേടുന്നു. 1990-ൽ പെറുവിന്റെ പ്രസിഡൻറാകാൻവേണ്ടി തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സരിക്കുകയും അതിൽ പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്ത രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകനായ യോസയെ കാണുന്നതിനുമുമ്പ് 'പച്ച'യായ മനുഷ്യൻ യോസയെ കാണുന്നതിലാണല്ലോ

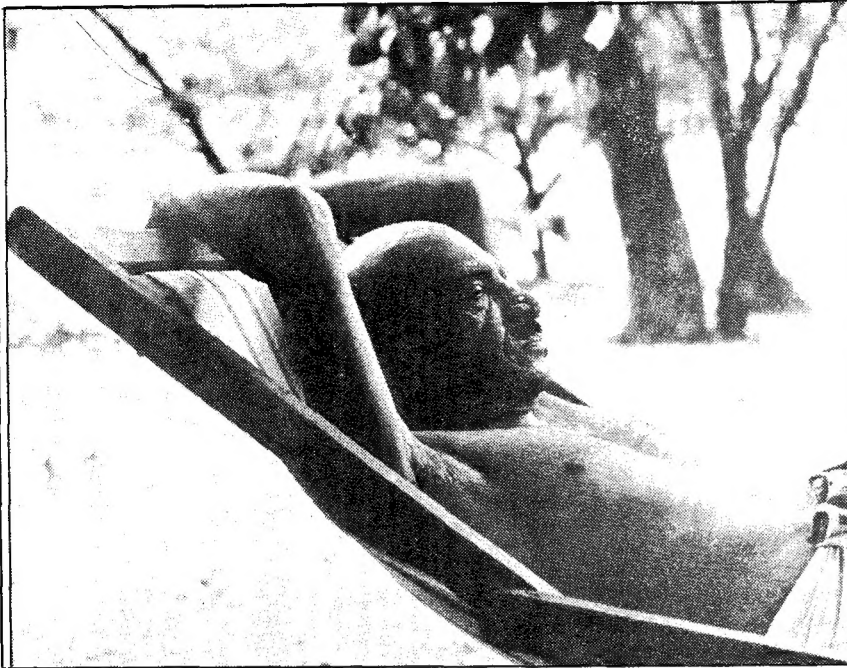
"നിങ്ങളെ അടുത്ത തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ സ്ഥാനാർത്ഥിയാക്കിയാൽ?"

"ഞാനതു സ്വീകരിക്കില്ല. ഞാൻ തോന്നുന്നത് അതേ രീതിയിൽ വ്യക്തമായി പറയുന്നവനാണ്. നവീനകവികളിൽ ആരെങ്കിലും സ്ഥാനാർത്ഥിയാക്കി നോക്കൂ. അയാളതു സ്വീകരിക്കും."

ഔചിത്യമുള്ളത്. മക്കനക്കുറിച്ച് അനുരോധ്യരൂഷിച്ച പറയരുത്. കാരണം മകൻ അച്ഛന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ് എന്നതത്രേ. അച്ഛൻ മക്കനെ കുറപ്പെടുത്തുകയാണ്. ഏതാണ്ട് ഇങ്ങനെ പ്രമേയം ആകാൻ സാദേഴ് സ്യൂപേരി (Saint Exupery 1900-1944) എഴുതിയത് ഞാൻ എവിടെയോ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അച്ഛൻ മകന്റെ ദോഷം പറഞ്ഞുകൂടെങ്കിൽ മകനും അച്ഛന്റെ ദോഷം പറയരുത്. യോസ ഇതംഗീകരിക്കുന്നില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹം 'The man who was my papa'— എന്റെ അച്ഛനായിരുന്ന മനുഷ്യൻ—എന്ന് ഒരു പുച്ഛത്തോടെയാണ് ആദ്യത്തെ അധ്യായത്തിനു പേരു നൽകിയിരിക്കുന്നത്. അച്ഛനമ്മമാരുടേതു പ്രേമവിവാഹമായിരുന്നു. വിവാഹംകഴിഞ്ഞ് ലിമ ജന്മസ്ഥലത്തിൽ (Lima) എത്തിയതേയുള്ള അവർ. നവവരൻ നവധൂവിനെ പീഡിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഭാര്യയെ തടവറയിലാക്കുകയായിരുന്നു ഭർത്താവ്. കൂട്ടുകാരികളെ കാണാൻ അവർക്കു പൊയ്ക്കുടാ. വിശേഷിച്ചും ബന്ധുക്കളെ കാണാൻ പാടില്ല. സ്ഥിരമായി വീട്ടിൽത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൊള്ളണം. നിസ്സാരകാര്യങ്ങൾകൊണ്ടു ശണ്ഠയുണ്ടാകും. ചിലപ്പോൾ ഒന്നുമില്ലാത്തതും. ശണ്ഠ 'പ്രേമ വയ്ക്കലിൽ' അവസാനിക്കുന്നതും വിരളമായിരുന്നില്ല. അഞ്ചരമാസമേ ആ ദാമ്പത്യബന്ധം നിലനിന്നുള്ളൂ. ഇത് അച്ഛന്റെ രോഗാർത്ഥമായ അസുഖയുടെ ഫലമല്ലെന്നാണ് യോസയുടെ വിചാരം. അതൊരു ദേശീയരോഗമാണത്രേ. യോസയുടെ അച്ഛനു വെളുത്ത ഞാലിലും ഇളംനീലക്കണ്ണുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. സൂന്ദരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പക്ഷേ സാമൂഹികമായി അദ്ദേഹം ഭാര്യയെക്കാൾ കുറഞ്ഞ നിലയായിരുന്നു. ഇതു ഇനിച്ചിട്ടു അപകർഷയോണ് അച്ഛനെ ഉന്മാദാവസ്ഥയിലാക്കുക കൊണ്ടു ചെന്നതെന്നു മകൻ കരുതുന്നു.

പിലക്കാലത്ത് ലൈംഗിക വിഷയങ്ങൾ ഒരു 'കലവ'യും കൂടാതെ നോവലുകളിൽ കൈകാര്യം ചെയ്ത യോസ ബാലനായിരുന്നപ്പോൾ അവയെ എന്തെന്നില്ലാത്ത വിധം വെറുത്തിരുന്നു. പുരുഷന്മാർ മുഴങ്ങുമായി റാറി സ്ത്രീകളെ വിദാറണം ചെയ്യുന്നത് യോസയ്ക്ക് അറപ്പാടുകൂടി മത്രമേ

97

ബഷീറിന്റെ കൃതികൾ

പ്രേമലേഖനം 1943
ബാല്യകാലസ്മിതി 1944
അനർഹനീതി 1945
ജന്മദിനം 1945
ചുരുങ്ങിയ 1945
ഭാരതത്തിന്റെ 1946
ശബ്ദങ്ങൾ 1947
വിപ്ലവകാലത്തെ സാഹിത്യം 1948
നൂറ്റാണ്ടുകളിലെ മനോഹരമായ 1951
മനോഹരമായ നിഴലിൽ 1951
മുപ്പത്തിയെട്ടാമത്തെ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ 1951
പാവപ്പെട്ടവയുടെ വേഷം 1952

സമലത്തെ പ്രധാന ദിവ്യൻ 1953
ആനന്ദത്തിന്റെ പൊൻകുരിശ് 1953
വിശപ്പ് 1954
ജീവിത നിരീക്ഷണങ്ങൾ 1954
വിശ്വാസ്യമായ മൂല്യം 1954
പാശ്ചാത്യരുടെ ആട് 1959
മതിലുകൾ 1965
ഒരു ഭഗവദ്ഗീതയും കുറെ മൂലകളും 1967
മാനസികപരമായ 1968
താരതമ്യപരമായ 1968
നേരവും നൂറ്റാണ്ടും 1969
ഭാരതത്തിന്റെ അറകൾ 1973

ചിരിയുന്ന മരപ്പാവ 1975
ആനന്ദം 1975
ഭൂമിയുടെ അവകാശികൾ 1977
അനുരാഗത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ 1983
ഭർത്തൃവിനിലയം 1985
എം.പി.പോൾ 1991
ശിശിക്ഷകൻ 1991
ചെവിയാർക്കുക അന്തിമകാഹളം 1992
ബഷീർ സമ്പൂർണ്ണ കൃതികൾ
(രണ്ടു വാല്യങ്ങളിൽ) 1992

ബാല്യകാലസ്മിതി, പാശ്ചാത്യരുടെ ആട്, നൂറ്റാണ്ടുകളിലെ മനോഹരമായ എന്നീ കൃതികൾ ഇന്ത്യയിലെ പ്രധാന ഭാഷകളിലും ഇംഗ്ലീഷിലും, തർജ്ജ്വമ ചെയ്ത് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്രസാഹിത്യ അക്കാദമിയും നാഷണൽ ബുക്ക് ട്രസ്റ്റ് ഇന്ത്യയും സ്കോട്ട്ലണ്ടിലെ എഡിൻബറോ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുമാണ് പ്രസാധകർ. കൂടാതെ ഫ്രഞ്ച്, മലായ്, ചൈനീസ്, ജാപ്പനീസ് ഭാഷകളിലും പരിഭാഷ വന്നിട്ടുണ്ട്. മതിലുകൾ, ശബ്ദങ്ങൾ, പ്രേമലേഖനം എന്നീ കൃതികളുടെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ ഓറിയന്റൽ ലോങ്മാൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

ശ്രീ.എം.എ.റഫ്താർ, 'ബഷീർ ദി മാൻ' എന്ന പേരിൽ ബഷീറിനെപ്പറ്റി ഒരു പ്രാസംഗികവും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന് ദേശീയ അന്തർദ്ദേശീയ പുരസ്കാരങ്ങൾ ലഭിക്കുകയുണ്ടായി.

പുരസ്കാരങ്ങൾ

കേന്ദ്രസാഹിത്യ അക്കാദമി ഫെലോഷിപ്പ്-1970. സാമൂഹ്യ സമരങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ താമ്രപത്രം-1972. കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി ഫെലോഷിപ്പ്-1981. പത്മശ്രീ 1982. അബുദാബി മലയാള സമാജം അവാർഡ്-1983. കോഴിക്കോട് സർവ്വകലാശാലയുടെ ഡോക്ടർ ഓഫ് ലെറ്റേഴ്സ് ബിരുദം-1987. സംസ്കാരദീപം അവാർഡ്-1987. ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം സാഹിത്യ അവാർഡ്-1992. മുട്ടത്തുവർക്കി അവാർഡ്-1992. വള്ളത്തോൾ പുരസ്കാരം-1992.

ഹലങ്ങൾ അഴിച്ചുവെച്ച വർഗ്ഗീയവാദികൾ മാത്രമല്ല, ഇപ്പോഴത്തെ മനസ്സിലുള്ളത്. ഈ പുസ്തകം 8 അംഗ (50 പൈസ) വിലയ്ക്കു വിറ്റഴിക്കുന്നതാണെന്നും സമാധാന ബഷീറിനെ സഹായിക്കാനാണ് ഈ പുസ്തകം ടെക്സ്റ്റു ബുക്കായി കൂടുതൽ വിലയ്ക്കു വിലയ്ക്കു നൽകുന്നതെന്നും അസംബ്ളിയിൽ ആരോപണമുന്നയിച്ച രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കളെയും ഞാനോർക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഇതിലൊക്കെ ഉപരിയായി എന്റെ മനസ്സിലുള്ളത് ബഷീറിന്റെ അടുത്ത സുഹൃത്തുക്കളായി നടച്ച്, അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് ലേഖനങ്ങളെഴുതി, ഒടുവിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും സങ്കടകരമായ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ

അദ്ദേഹത്തിനെതിരായി 'ഇരുട്ടടി' വന്നപ്പോൾ, പ്രതിരോധത്തിന്റെ ഒരു ചെറുവിരൽ പോലും ഉയർത്താതെ നിസ്സഹായി നിന്നവ്യക്തികളാണ്.

ഒരുപക്ഷേ, ഇവരൊക്കെത്തന്നെയായിരിക്കില്ല 1990-ൽ ബഷീറിനെതിരായി വന്ന ഒരു പിറപ്പുസ്തകത്തിലെ വരികൾ ഇംഗ്ലീഷിലേക്കു തർജ്ജ്വമചെയ്ത് ദൽഹിയിലെ പ്രധാന പത്രങ്ങൾക്കു നല്കിയതും? ഈ 'അളളുപുപ്പി'ന്റെ പിറകിലെ ഉദ്ദേശ്യം 'ജ്ഞാനപീഠ'ത്തിന്റെ വഴിയിൽനിന്ന് ബഷീറിനെ മാറിനിർത്തുക എന്നതായിരിക്കില്ലേ?

തീയിൽ മുളച്ചത് വെയിലത്തു വാടില്ല എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ട്. കാച്ചിയടിക്കുന്നതൊ

പൊന്നിന്റെ ശോഭ കൂടുകയേയുള്ളൂ. 'പാശ്ചാത്യരുടെ ആടി'ന്റെ കർത്താവിന് ജ്ഞാനപീഠം ലഭിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ കുറവ് അദ്ദേഹത്തിനല്ല ജ്ഞാനപീഠക്കാർക്കാണ്. ഇത്തരം പീഠങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം കാംക്ഷിക്കുകയോ 'ലോബി' ചെയ്കയോ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടാവില്ല. പിന്നെ, ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും ഉന്നതവും അമൂല്യവുമായ ഒരു പീഠം തനിക്ക് എന്നേ ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്ന ബോധവും അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കണം. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ ഇതിനെ 'ക്കുറിച്ചൊക്കെ നിസ്സഹായതയോടെ പ്രതികരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് എന്നും കഴിഞ്ഞതും.